44. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 2-án. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hétenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:
Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Szél-bal.

„A mely ország önmagával meghasonlik, elpusztul“ az irás e szavai jutnak önkéntelenül eszünkbe, mikor a magyarországi ugynevezett függetlenségi és 48-as párt, vagy helyesebben a szél balra gondolunk. Arra a pártra, melynek ideálitása odáig ment, hogy önmagával hasonlott meg.

Olvasóinknak kétségkivül még emlékezetükben lesz, mit pár hónappal ezelőtt irtunk a közjogi ellenzékről; akkor már előre megmondottuk, hogy a szél bal maga sem tudja mit akar és e pártnak megbomlása csak idő kérdése.

Azóta nem nagy idő telt el s már igazolva látjuk állitásunkat; a szél bal névleg létezik csupán, ereje szét van forgácsolva, a párt fegyelem széttépve; s a párt minden egyes tagja saját felelősségére csinálja szélbali politikáját.

Irányi, Ugron, Polonyi, Pázmándy, mind meg annyi név, melyhez egy-két függetlenségi képviselő csatlakozik; de egyöntetü párt nem létezik többé.

Megszünt a pártban az az összetartó erő, melynek neve; lelkesedés az eszméért! — Ma már nem elvi párt ez, mely két felé szakadva, külön-külön irányban akar előre törni, hanem egyéni ambitió által vezetett töredék.

A „függetlenségi eszme“ csak köpeny, mely alá a személyérdek, a magán ambitió rejtőzik; mindenki pártvezér akar lenni, mindenki magát tartja az egyedül boldogitó függetlenségi eszme hivatott apostolának s az egyéni harc kizökkentette kerékvágásából a pártnak eddig előre haladó kordéját.

Egyik zavar a másik után, egyik kellemetlenség a másik után üt ki a szél-bal emberei között, de oly ekletáns eset még nem volt, mint a vasmegyei Pázmándy féle eset, ilyet a szél-bal utóbbi időben igen is zavaros életében nem találunk.

S minthogy Pázmándy képviselő kerülete, a velünk szomszédos Vasmegyében fekszik, minket legközelebbről az a kudarc érdekel legjobban, melyet Pázmándy szenvedett legközelébb Szombathelyen, az általa összehivott, saját pártjabeliekből állott közgyülés alkalmával.

A »vezér« férfiut saját pártja lehurrogatta, elvonta »elnökétől« a szót, sőt mi több, megtagadta azt, hogy válaha pártelnök volt Pázmándy; pedig tényleg éveken keresztül elnökösködött s a budapesti központi pártbizottságban, mint a vasmegyei függetlenségi párt elnöke, nem kis tekintélyre is tett szert.

És Pázmándy ma meg van semmisitve maga a függetlenségi párt által. »Leírhatlan jelenetek szinhelye volt a Pázmándy által összehivott közgyülés!« Irja maga a „Vasmegye“ a vasmegyei függetlenségi lap s igy folytatja: „Izzó láva folyamhoz, zúgó viharhoz hasonlitható a hangulat, mely Pázmándy Dénest elsöpörte.“

E szavakhoz mi nem irhatunk kommentárt, mi csak a tényt magát emlitjük fel s kutatjuk annak indokát.

Az indok egyszerü: személyes ambitió. Pázmándy ép ugy, mint igen sokan a szél-bal emberei közül, nem tudta saját egyéni ambitióját az eszmének alárendelni, feltünési viszketeg vezette s eredménye lett a párt megbomlása.

A »Vasvármegye« fennen hirdeti ugyan még mindig a függetlenségi párt tömörültségét; de kilóg a lóláb a köntös alól, mert eltagadhatlan tény, hogy a vasme-

A „ZALA“ tárcája.

Mikor a pipacs megfehéredik.

Irta: *Bársony István.*

(Vége.)

Reggel óta folyt már a szavazás a városban. Az alkotmányos jog gyakorlatában egyre-másra dölt ki a kortes-szónok, nem győzte locsolni a kiszáradt torkát, megakadt uteljára az „éljen“ is.

A veres tollasok erősen szoritották; azok a volt képviselő mellé sorakoztak, a ki egészen bizonyosra vehette a dolgát. Hat falu az övé volt egy szálig; azok már bemondták a nevét a szavazatszedő bizottságnak; a fehér tollas csakugy szállingozott odakint, a hogy a pusztákról tizével-huszával összeverődött.

Gubacinak, a vörösek főkortesének, volt is rajtok nagy mulatsága. Ha egy-egy kis csapat elvonult előtte, megverselte őket nyomban. Az emberei azután nevettek rajta és nagyokat huztak a kulacsból, a mely nem ürült ki soha, mert a mint fogyatékán lett volna a karcos, került mindig, a ki feltöltse.

A fehérek szótlanul, lárma nélkül mentek tovább; nem nagyon buzdultak a maguk erején, szemmel látható volt, hogy legalább száz választóval több van a tulsó oldalon, nem is számitva a rácskaiakat, a kik még csak ezután szavaznak. Azok messze laknak, még meg sem jöttek, ha jönnek is vöröstollas az valamennyi.

— Ostobaság! — dörmögte magában a puszta-telki ispán, a ki megpróbálta rendbe szedni a fehér tollasokat; — mennyi drága fuvar, meg enni inni való vész kárbá; tudni lehetett pedig ugyis.

Áthallatszott hozzájuk a vörösek nótája:

„Pesti doktor nem kell nekünk
Nagy Péter lesz a követünk,
Éljen a haza!“

— Fujjad, fujjad! — dühöngött a kajlalábu kondás-számadó, nagyot nyalva a kobakjából, azután megtörölte az öklével a száját és odaadta a maradékot a mellette állóknak. Hej csak azok a rácskaiak hozzánk jöttek volna! . . .

Egy lovas ember robogott végig az utcán, magasra tartotta a kalapját, ugy kiabálta már messziről:

— Jönnek a rácskaiak, most huzd rá more, a ki vályogvető árgyilusod van!

Nagy zsivaj támadt egyszerre a vörösek közt: Jönnek a rácskaiak, ezek a mieink. Gubaci neki rohant egy uniformisba bujtatott inasgyereknek a ki ott ácsorgott köztük és várta a dolgok folyását szájtátva:

— Szaladj hamar a nagyságos urhoz, mond neki, hogy a mienk a világ, tolul már Rácska is! Tyüh, szedd a lábadat, hordd az irhádat, vagy hozzád suhintok a kulacsom szijával!

Az országuton látszott is már a hosszu szekérsor, a mint felpántlikázva repült az élén az előljárók alkalmatossága.

Bent a bizottság előtt, akkor adta be a szavazatát az utolsó fehér; éppen nyolcvannal voltak kevesebben, mint a vörösek. Azoknak pedig még ott van az erősségök, azon öttven szekéren. Mindegyik hoz legalább három vöröset, kitelik a kétszáz rácskai választóból.

Mikor aztán az utolsó fordulónál előkanyarodott az első szekér, megelőzve vagy száz lépéssel a többit, akkor Gubaci uram, a vörös főkortes megdörzsölte a szemeit. Gyalázatos öreg szemek, be vagytok rugva gazdátokkal együtt, nem igaz, hogy ti jól láttok!

Nem is volt bolondság, mikor csupa fehértollas ült azon a szekeren.

Gubaci elorditotta magát, mintha tüzes taplóval csiklandoznák.

— Hej biró uram, Kondor biró uram! — nem jól értette kigyelmed a dolgot; iszen a vörös a mi szinünk, no nézze az ember, hogy ránk ijesztett itten! . . .

— Tudom öcsém, — szólt az öreg biró, — miközben lekászolódott a pokrócos ülésről, — éppen azért tettünk fel fehéret.

— No csak no, bácsi! Jézus Mária! — kapkodott Gubaci jobbra-balra és neki szaladt a rácskai jegyzőnek, a ki nagy nyugalommal szurkálta egy hosszu rozsszállal a bedugult pipáját.

— Ne táncolj ecsém, mert ha ráugrol vagy egyszer a tyukszememre, hát meglapitgatom a szeles bubodat, — dörmögte a jegyző.

Ezalatt megérkezett a második szekér is, nyomban utána meg a harmadik, negyedik, ugy jött a többi. Fehér toll lengett minden embernek a kalapja mellett. Mikor Gubaci látta, hogy miben áll a dolog, váltakozni kezdett arculatján a szivárvány szinei, elnyiffantotta magát, hogy: árulás! árulás! — Amint pedig harmadszor is kitátotta a száját, egy kérges tenyér csappant fogai közé, olyat szólva, mint mikor a pukkantót sütnek el a játszó gyerekek.

Gubacinak se kellett ennél több. Közé vette magát az embereinek és hat sor paraszt háta mögül traktálta csuf szóval az ujon érkező szekereket, e közben pedig ráért egy követet küldeni a »nagyságos ur«-hoz, a kinél együtt volt az egész pártvezérség, köztük a rácskai plébános, meg a falusi földesur: a »pipacs-kisasszony« édes apja.

— Mondd meg nekik, hogy ott van a tatár; üt, vág, kaszabol bennünket; Rácska megbolondult: meg kell huzni a harangokat, tüz van, lázadás van; abba' kell hagyni az egész választást! . . .

A fehér tollasok pedig ez alatt egyik a másik után ment be a bizottság elé és beadta a szavazatát a pesti doktorra.

Mikor a kvaterkázó kompánia odabent meghallotta a dolgot, ott hagyott italt, bankót kalapot;

gyei függetlenségi párt megszakadt, mert a Pázmándy és Hübner párt áll egymással szemközt. Nem a függetlenségi eszmék lelkesült harcosai küzdenek most már Vasmegyében a szabadelvü párt ellen, hanem a két táborra szakadt párt emberei vívnak élet-halál harcot egymással Pázmándy és Hübner személyes ambitiójáért.

Nevezhető-e e harc elvi harcnak? Itélje meg a józanon gondolkozó olvasó közönség. Mi erősen megvagyunk győződve a felől, hogy Vasvármegyében a függetlenségi párt megszakadt s többé az elv mellett tömörülni nem fog soha, mert egyéni ambitió vezeti a ténykedést; megszakadt, önmagával meghasonlott a párt, már pedig a »mely ország önmagával meghasonlik, elpusztul.«

„Vasvármegye függetlenségi pártja, ellökte köréből a botrányok kifogyhatatlan edényét, lerázta magáról a tapadó bojtorjánt, ki a párt háta mögé bujva gyalázkodott, ócsárolt, rágalmazott és káromkodott egy évtized óta Vasvármegyében.«

Ime e borzasztó, lesujtó itéletet mondja el a szó szerint a vasmegyei függetlenségi lap a pártnak 10 éven át volt elnökéről; mi egyszerüen konstatáljuk e tényt. Pázmándyt mint embert sajnáljuk; de letudjuk vonni a következtetést ez itéletből, mi nem lehet más, mint az, hogy az a párt mely elnökét igy üzi el, megszünt párt lenni, az egy fegyelmetlen gyülekezet, melyet nem eszme, nem elv vezet, hanem személyes ambitió, oly gyülekezetet pedig, mely a személyes ambitió terére lépett át, nem tekinthetünk pártnak s igy bátran kimondhatjuk, hogy a szabadelvü párt befolyása nélkül, a vasmegyei függetlenségi párt önmaga számolt le magával.

Csorba Ákos.

1790—1890. október 25.

A nemzetek történetében mindig nagy szerepet, mondhatnánk döntő szerepet játszott a nemzeti nyelv.

Ennek fejlesztéséhez virágzásához volt kötve a népek létkérdése; csoda-e, ha minden nemzet félve, remegve ápolta e közkincsét.

De alig van nemzet, mely oly küzdelmek között tartotta fenn anyanyelvét, mint a szláv- és germán törzsek közé beékelt magyar. Küzdelmeit Clió maradandó betükkel jegyezte be a történet lapjaira, s ha ma visszatekintünk a lezajlott multra, örömkönnyek csillognak szemeinkben, mert nemcsak a Kárpátoktól Adriáig, hanem a világ minden nemzetéhez elhangzott édes zengzetü anyanyelvünk, elvitték azt a nemzet apostolai a költők minden nemzethez, mely a szép iránt érzékkel bir.

A nyelv fejlődésének diadalünnepét üli Magyarország szive, a főváros s ez ünneps gekben szellemileg részt vesz a haza minden lakója.

Egy évszázad merült az örök semmiség ürébe azóta, mióta a magyar Muzsa először mutatta be magát a magyar fővárosban, az a Muzsa, mely nem talált „hont hazájában" 1790. október 25 én először lépett nemzete szine elé az ország szivében.

A görcsös vándorbotot, mely támasza volt barangolásának, sarokba állitotta a *Kelemen* társulata s megtartotta az első magyar szini-előadást Pesten.

Pesten! Az akkori német városban, a német Muzsa volt az ur, a magyar csak koldusként esedezett egyetlen egy estéért; s hosszas könyörgésére megkapta azt, de mint a hűbéresnek 3 aranyat kellett fizetnie a német szinigazgatónak azért, hogy *Magyarország* fővárosában, a *magyar* színészet, *magyar* előadást tarthasson.

Szégyen pir futja el arcunkat, midőn e sorokat leirjuk; de a történelmet meghamisitani nem lehet, igy történt. Nem mi vagyunk oka e szégyennek. Nem! A nemzet hazafiatlansága volt talán az indok? Korántsem! A magyar szerette akkor is hazáját, imádta zengzetes nyelvét; de a viszonyok olyanok voltak, hogy nem lehetett magyar az, ki annak született. — Feleljen a szégyenért az . . . . de nem . . . . ne szóljunk erről . . .

A magyar Muzsa csak pár előadásban mutatta be magát, aztán ismét számüzve lett a magyar fővárosból, kezébe ragadta ujból koldus botját s megindult a hazátlan, hont keresni.

Ott a kis bérces Erdélyben találta meg a keresett otthont; ott e kis haza ápolgatta, dédelgette, a nagy hazának saját hibáján kivül számüzött gyermekét és hosszu évek során csak Erdély fiai tudták, hogy létezik magyar nemzeti szineszet is . . . . . .

És száz év után?!

A magyar muzsának felszentelt templomai ott fénylenek a fiatal főváros legdiszesebb helyein.

A műfajok szerint különválasztva a dalmű, szinmű és népszinmű, mindenik saját otthonába hirdeti a világnak, hogy a magyar nyelv a klassikus nyelvek nivójára jutott, hogy a magyar szinmüvészet versenyez a külfölddel.

Száz év! Kimondani is sok! És még is száz év került belé, midőn 1890. október 25 én a nemzet megünnepelte a magyar szinészet jubileumát.

Ha volt valaha lelket emelő jubileumi ünnep, akkor valóban elmondhatjuk, hogy a magyar nemzetnek száz éves szinijubileuma lelket emelő volt.

A „nemzeti szinház" volt az első, ezt követte a „népszinház" majd a „dalszinház" fejezte be az ünnepségeket, melyben nemcsak a főváros művészei, tekintélyei, hanem az egész közönség lelkesült örömmel vett részt, hálát adva a nemzet Geniusának, hogy megérnünk engedte e százéves jubileumot.

Szinművészeink kitettek magukért.

A közönség elébe varázsolták a szinészet történetének eltelt száz évét, felmutatták a fejlődést egész odáig, hol most áll művészetünk.

A legmeglepőbb volt a népszinházi diszelőadás, melyben: Lukácsy Sándor alkalmi darabját „*Száz év*" adták elé

Az előadásról következőket irhatjuk:

Lukácsy a peleskei nótáriust, Baczur Gazsit, és Kraxelhuber Tóbiást választotta ki, ezekkel kezdi meg a darabot 1790. october 25-én Pesten a ezeket viszi végig. A nótárius képviseli a

---

csakugy hajadonfőn iramodott neki az ajtónak, ott megtorlódtak huszan, eltelt két perc mig a gomolyag szétvált; a rácskai plébános, a ki gömbölyüsége miatt nem birt segiteni magán, váltig kiabálta, hogy: az Istenért, uraim! de az Istenért, uraim! Nem használt az semmit, utoljára is ugy maradt a helyszinén, megropogtatva minden csontjában, hogy szelidén káromkodva sántitott vissza a szobába: »Canis mater«! Miatta lehetett már Rácska akár svarcgelb.

Az öreg rácskai nemes is ment csendesen a többi után, nem értette a dolgot, de hát ő rá nem tartozott, ő megtette a magáét, leszavazott hiven Nagy Péterre. Biz abba jó idő telt, mig odajutott, a hová akart; találkozott utjában egy csömö képéből kikelt vöröstollassal, azok mind azt mondták, hogy fucsos, vagy nem szóltak semmit, hanem a vállukat vonták.

Végre meglátta Kondor biról odament hozzá. A biró be sem várta, hogy kérdezzék, megeredt a szava.

— Adj Isten jó napot, tekintetes uram! Jól megy a dolog, lenyomtuk Nagy Petit, épen most van bent a nyolcvanadik ember.

— De hát, hogy az ördögbe jutott ilyesmi eszökbe.

A biró félbeszakitotta:

— Ej-ej, tensur! már ezt nem engedjük! hanem szent, hogy sose láttam ilyen karakteres embert. Hogy nem szólt volna egy világért! . . .

— Hallja Kondor, miről beszél maga?

Az öreg paraszt hunyorított egyet a szemével.

— Tudjuk no, szerencsére, hogy még nem volt késő. Elszólta magát a kisasszonyka.

— Miféle kisasszonyka? Hogy szólta el magát? . .

— Hát a tensur leánya; — odahajolt a földesur fülehez, — kiveltük belőle, hogy a fiatal doktor járogat körülötte, de csak ugy kapja meg, ha lesz valami ebből a dologból.

— Az én leányom mondta?! . . .

— Dehogy mondta, dehogy! hanem lehet már azt tudni. Alig, hogy a tensur elutazott, eljött a jó lélek a faluházához; egy kis pénzt hozott a szegényeknek, azután olyan nagyon bus volt, hogy én meg a jegyző, megkérdeztük tőle, hogy mi a baja? Mert segitenénk rajta akár a tulajdon vérünk ontásával; nincs olyan angyal a földön; a mit az már nekünk jót tett a faluban, meg nem hálálja az unokánk se.

Ekkor odatódott oda a jegyző, a ki meghallotta az utolsó szót.

— Már a igaz, könyörgöm alásan, de tessék megengedni, nagy kegyetlenség egy apától. Én? a magam gyermeke boldogságáért?! azt szeretném látni, hogy mit nem teszek meg! A tekintetes ur meg nem szólott egy szót sem; nem bizott meg bennünk.

— Pedig tudhatta volna, hogy még az ellenségére is rászavazna Rácska, ha boldoggá tehetné vele a kisasszonyt.

Az öreg nemes valamennyire már értette a dolgot, tisztán akart látni egészen.

— Hát mit mondott maguknak az a nyelves leány?

— Nem mondott az semmit, csak hogy nagyon boldoggá tennők, ha megválasztanók a doktor urat. No már a többit csak ki lehet találni.

— Mi pedig nyomban feljártuk az egész falut, — szólt közbe a biró, — oszt' elmondtuk, hogy a ki a kisasszonyt szereti, az a doktorra szavazzon.

— Na már most, kérem tessék oda nézni, henceget a jegyző, azután mondja meg a tekintetes ur, hogy szeretjük-e a pipacs-kisasszonyt? Ahol van a hideglelős Gedő, kikelt a nyavalás a betegágyból és párnák közt hozatta el magát, az imént szavazott le. Itt mászkál valahol a sánta gépész is, a kinek összezuszta a gép a lábát, ma kelt fel először, mert szavazni akart. Duha Gábrist seprővel verte ki a feleége, mert azt merte mondani, hogy neki más dolga van; de isz nincs Rácskán szavazó ember, a ki itt ne volna!

— A kisasszony meg azt izeni a tekintetes urnak, hogy az Isten áldja meg minden lépését, el ne rontsa a mi dolgunkat. Különösen a lelkünkre kötötte.

Az öreg nemes ugy érezte, hogy nagyon melegszik a szive, meg a szemek körül. Nem mert hangot adni, félt a maga gyengeségetől, pedig nem akarta elárulni. Ugy tett, mintha a tömeg közt megpillantott volna valakit, a kivel dolga van, gyorsan elfordult és ott hagyta a két bőbeszédü embert.

A választási elnök nemsokára kihirdette az eredményt.

A fehér tollasok nagy többségben voltak.

A szüreti szünidőre leutazott a rácskaiak képviselője a kerületébe; elvitte magával a frizurás, tunikás pesti nevelésü feleségét is.

Mikor sorra látogatták a falusi urságokat, bekerültek végre Rácskára is az ősi kuriába.

Csendes volt ott minden. Az »asszonynéni« betegen feküdt a szobában; az udvaron, egy levelét hullató akácfa alatt ült a »bácsi«, a doktor Kanóccal.

A fiatal házaspár sugárzó arccal és méltóságteljes eleganciával lejtett az öreg urhoz.

— Hát a kisasszony ő nagysága hol van?

— A „pipacs"? . . . kint van a temetőben.

— Ugy, no majd megvárjuk.

— Bajos lesz az, kérem.

— Csak megjön estére?! . .

Az öreg ember nem szólt, hanem elkezdett zokogni, némán könnyek nélkül.

A képviselő csak most vette észre, hogy milyen gyászban van ő tetőtől talpig.

— Férjhez kellett volna adni, — mormogta busan doktor Kanóc.

nemzeti elemet s jajgat Pest németségén, mely Kraxelhuber Tóbiásban testesül meg. Látunk becsületes pesti magyar iparosokat, a kik keresik a budai rondellát, hol magyar előadás lészen. Ezt az előadást látjuk a következő képben, melyet a nótárius, Kraxelhuber Tóbiás és Baczur Gazsi a zenekarból hallgatnak meg. A szinpadon Igazházi-ból Simai Kristóf 100 éves darabjából játszanak pár jelenetet s végül a nótárius társaival együtt fölmászik a szinpadra, gratulálni neki, hogy koldus testvérét nem tagadta meg. A következő szakasz már 1819-ben játszik s ábrázolja, mikor a fehérvári magyar szintársulat könyörög Brunsvick grófi, a pesti német szinház igazgatója előtt, hogy engedje meg neki nehány magyar előadás tartását. Brunsvick, hogy lássa mit tudnak, produkáltatja őket maga előtt s Murányinénak, a kit Blaháné játszott, azt az ajánlatot teszi, hogy legyen német szinésznő, a mire Blaháné olyan szivből szakadt szavakkal mondta el, hogy ő miért magyar és milyen magyar és miért nem lesz német, hogy a közönség dörgő tapssal jutalmazta. Az utolsó előtti szakasz 1837-ben, a régi nemzeti szinház előtt játszik, a megnyitás napján. Itt is előjön a boldog nótárius, Kraxelhuber, a kit a dolog már kezd gondolkodóba ejteni, Baczur Gazsi, a jurátusok, pesti nép, korhű öltözetben s mind tódulnak a szinházba, miután előbb a Hymnuszt elénekelték. Az utolsó szakasz most játszik, 1890-ben. Kraxelhuberből Lajtorjási lesz s mig az első szakaszban (100 év előtt!) a közönség nagy derültsége közt a Pester Lloyd-ot olvasta, most kezében a Budapesti Hirlap-pal s magyar ruhába öltözködve lép a szinpadra. Kraxelhuber svábhegyi villájába jön a peleskei nótárius, hogy itt panorámát mutasson a most fennalló budapesti magyar szinházakról a népszinház személyzetének. Baczur Gazsi mint Bukovay Abszi érkezik meg s fel lép Dicsőfty Lóránt, vidéki szinész is, a ki a Borsszem Jankó-ból ismert tirádákat szavalja. A népszinház egész személyzete a szinpadra vonul s egyenkint bemutatják magukat Kraxelhubernek. Mikor Blaháné mutatta be magát azzal, hogy: *„Én Blaha Lujza vagyok“*, öt percig tartó tapsvihar remegtette meg a falakat. Azután a többiek is bemutatták magukat s zúgó taps fogadta Vidort, Némethet, Solymosit, Szirmait, Serédi Sarolttát, Réti Laurát s Vasvári Kovácsot is. Végül fellebbent a hátsó függöny s látható volt a hat fővárosi magyar szinház: vár-, nép-, nemzeti szinház, opera s a két aréna. A személyzet a Himnuszt énekelte, melyet a közönség állva hallgatott.

Palotai Ákos.

Könyvtáraink.

Nem azokról a könyvtárakról akarok szólni, ahol a tudományszomjas ember szomját eloltbatja, aminők Amerikában találhatók, ahol százezrekre menő legkitünőbb munkák vannak belajstromozva és ingyen állanak a nagy közönség használatára: nem ilyenekről; sajnos! ezek még nem honosultak meg hazánkban. A fővárosban is csak az egyetemi, az akademia könyvtárak-azok — ahol egyedül minden dij nélkül szerezheti meg bárki a szellemi élvezetet.

Nekünk kisvárosiaknak, kik ilyen nagy városi nagy elité könyvtárral nem rendelkezünk, sőt a kölcsönkönyvtáraink is méregdrágák s azon felül ósdi munkákat adnak kölcsön, meg kell elégednünk ha egyleteinkben, kasinoinkban találunk könyvtárt, a melylyel unalmunkat, a hosszu téli estéken elüzzük.

S e tekintetben Kanizsán nincs is hiány! A német ajku nagy publikumot kielégiti a kasino az ő régen árlejtésen szerzett munkáival, a melyeket magyarral pótolni még mindig nem hajlandó; a másik kisebb felét pedig kielégiti a polgári egylet az ő nem valami nagy választéku könyvtárvel.

A kasinóban jó a kezelés és pontos, hanem a magyar könyv az fehér holló; az egyletben ott van egy néhány magyar könyv, hanem ujat évről-évre nem találunk, mert a könyvekre 2—3 évben egyszer jut 100 frt, azt is könyvszekrényre, rossz kötések javitására forditják.

Ezek után annak, aki a legujabban megjelent Jókai, Mikszát, Beniczky féle müveket akar olvasni, nem marad más hátra, mint azokat meghozatni, pedig a „Tengerszemü hölgyet“ nem azért jutalmazta meg az akadémia, hogy azt saját pénzén, ugy mint Jókai egyéb müveit minden ember olvashassa.

E rendben tehát rossz minden egyletünkben. A célszerüség azt kivánná, hogy a „Pallas regénytár“, „Műbarátok köre“, „Szépirodalmi könyvtár“, „Egyetemes regénytár“ „az akadémia könyvkiadó vállalata“, „a természettudományi társulat könyvkiadó vállalatának müvei“ meglegyenek mindenütt; kivánatos lenne, hogy a könyvpiacon megjelenő s könnyen megszerezhető irodalmi nagy tudományos becsü munkák meglegyenek megjelenésük után azonnal mindenütt; kivánatos lenne, hogy mindkét egyletnek legyenek, vagy lehessenek *„olvasó tagjai“*, akik bizonyos óvadék letétele mellett 2—3 frt évi olvasó illetményért olvashassák az egyletek könyveit; de ez mind utopia! Hogy lehetne egy kis városban azt kivánni, hogy az egyletek könyveit vagy tán ujságait más is olvashassa, mint céhbeli, hogy lehessen az, hogy egy *„olvasó tag“* annyit élvezzen fele dijért — mint egy 6 frtos tag? Igaz! de ugy évenkint bejönne az olvasó tagságból 100—200 frt s a költségvetés is adna hozzá 100—200 frtot s igy 400 frtból kikerülne a könyvtárnok fizetése is s kétszáz frt maradna könyvekre is; igy pedig a nagy füstön, a szemrontó gőzön kivül, élvezhetnek a tagok elkoptatott „Paul de Kock“-féle regényeket, feleségeik: „Boccacciót“, felnőtt leányaik pedig Cassanovát: Gondrecourt-ot — s kávéházakat!

Tán jó volna segiteni már egyszer — a télre — ezen az áldatlan s parlag állapotokon is?!

Torkos Lajos.

Csáky ujabbi terve.

A fiatal, munkabiró s fáradhatatlan közoktatási miniszter ugy látszik, mindenre kiterjeszti figyelmét, mi az ifjuság nevelésével összefüggésben áll. Nemcsak a szellemet, hanem a testet is nevelni, erősiteni törekszik a miniszter.

Legalább erre kell következtetnünk ama legujabb tervéből, melynek célja a tanuló ifjuság, főleg pedig a közép és felső iskolai tanuló ifjuságnak testedzése.

A miniszter e célt azáltal óhajtja elérni, hogy egy országos tornaversenyt tervez, mire nézve már rendeletet is küldött Hegedüs Sándor a nemzeti torna-egyesület elnökéhez.

A rendelet érdemleges részéből közöljük a következőket:

„Tervem“ — mondja Csáky miniszter rendeletében, — „hivatott tényezők közreműködésével s az ifjuság versenyzési szellemének felhasználásával országos tornaversenyt létesiteni, mely nemcsak a formális tornamutatványokra, hanem némely az ifjuság nevelésének körébe beillő sportnemekre s testedző játékokra is kiterjedne. E versenyben részt vehetne minden egyetemi vagy felsőbb iskolai hallgató, ugyszintén minden tanuló, ki valamely középiskolának felső négy osztályába vagy a polgári iskola 5—6 osztályába, vagy tanitóképző intézetbe, vagy végre oly szakiskolába jár, a melybe csak négy középiskolai osztályt végzett ifjak vehetők fel, és a ki az erkölcsi viseletből legalább is szabályszerü érdemjegyet kapott. A versenyben résztvevő tanulók az illető intézet igazgatósága által volnának a verseny rendezésével megbizott s általam kinevezendő központi rendező bizottságnál záros határidő alatt bejelentendők, mi végből a verseny ideje s programmja az összes részvételre jogositó tanintézeteken (azokon is, melyek nem állanak közvetlen vezetésem alatt) ki lesz hirdetendő. Az első versenyt Budapesten az 1891. ev nyarán valamely alkalmas szabad téren, például a vérmezőn vagy az Orczy-kert versenypályáján óhajtanám megtartatni. Miden egyes verseny egy vagy több pályadijjal köttetnék össze. Pályadijban részesülhetnének a versenyző tanulókon kivül esetleg azon intézetek is, (elismerő oklevél alakjában) melyekben a testgyakorlat a versenyen szerzett tapasztalatok szerint különös sikerrel müveltetik. A mi a pályadijjakat illeti, tekintve a nagyfontosságu célt, magam is készségesen tüzendek ki a rendelkezésemre álló dotációk terhére egy vagy több pályadijat. A tornaverseny tornaügyi kiállitással volna kapcsolatba hozható s esetleg oly ünnepséggé válhatnék, mely a testgyakorlás ügye érdekében állandósitható is volna. A verseny alkalmával a vagyonosabb tanulók kötelezetnének a fővárosi időzés költségeinek fedezésére, a szegényebbek részére ingyenlakás volna a fővárosi tanintézetekben berendezhető, melyek a nyári szünidőben ugyis üresen állanak. A feljövők többi költségeiről esetleg az illető város is, melyben az intézet van, közadakozás, helyi tornaegyesületek stb. hozzájárulása utján képes volna gondoskodni. Ezek előrebocsátása után felkérem cimed által a nemzeti-tornaegyesületet, mint erre leghivatottabb testületet, hogy a fent előadottak figyelembevételével a jövő évben megtartandó országos tornaverseny részletes programmjára nézve javaslatot kidolgozni és azt mielőbb ide leiterjeszteni sziveskedjék. Köszönettel venném ha a versenykedvnek pályadijakkal való tokozásához cimed vezetése alatt levő egyesület is hozzájárulna és ilyenek felajánlása érdekében a hasoncélu egyesületek körében, — melyeket különben magam is felszólitani kivánok — erre mozgalmat inditani szivesknednék. Tájékozásul végre azt is megjegyzem, hogy a katonai szolgálat szempontjából fontos erőgyakorlatok (menetelés, ugrás, futás stb.) és a testedző játékok is belevonandók a programm keretébe s hogy az utóbbiaknál különösen a nemzetünknél hagyományos ifjusági testedző játékok motivumai volnának felhasználandók.“

Külföld.

Berlin. A német birodalmi kanrellérnak Olaszországba való utazása következő programmal lett megállapitva. *Capriri* tábornok nov. 4-én érkezik Münchenbe, honnan nov. 6-án Milanóba utazik, hogy ott nov. 7-én *Crispi* olasz miniszterelnökkel találkozzék. A német kancellár nov. 9-ig marad Milanóban s e nap estéjén egyenesen Berlinbe utazik, Crispi és Capriri Milanóban a királyi palotában fognak lakni s Umberto király Monzában a kancellár tiszteletére ebédet ád.

Szófia. E hó 27-én nyitotta meg *Ferdinánd* fejedelem a bolgár nemzetgyülést. A gyülés lelkes ovációkkal fogadta a fejedelmet, kinek anyja *Klementina* hercegnő palota hölgyeivel a terempáholyából nézte az ünnepélyes megnyitását. A trónbeszéd mondja hogy: „A bizalom, melyet népem kormányom iránt tanusitott, a mikor kitünő és lenkölt szellemü polgárokat választott kebeléből és küldötte képviselőkül, ujabb bizonysága előttem annak, hogy az általam trónraléptem óta inaugurált és kormányom által követett politikát népem jóváhagyja és osztja. Forrón szeretett népem támogatásával szilárdan fogom fentartani e politikát, mely három év leforgása alatt oly jó és hasznos eredményeket hozott hazánk fejlődése, emancipációja és előhaladása javára.“

Konstantinápoly. Több előkelő török államférfi alkalmat vett magának hogy *Calice* osztrák-magyar nagykövettel szemben örömüknek és meleg elismerésüknek adjanak kitejezést ama testvéries fogadtatás felett, melyben boszniai és hercegovinai hitsorosaik, kik az ausztriai hadgyakorlatokon résztvettek, fegyvertársaik és az egész lakosság részéről kitüntetve lettek. Egyuttal érintve lett azon eszme is, vajon nem lenne-e jó egyszer a novi-bazári pasalikban állomásozó ottomán és osztrák-magyar csapatokat közös hadgyakorlatokra egyesiteni.

Bécs. Az osztrák-magyar bank legujabb kimutatása 0·98 milló adómentes bankjegyet tüntet föl, holott a mult heti kimutatásban még 6 milló adóköteles bankjegy szerepelt. A kamatláb leszállitása azonban csak november második hetére várható.

Bécs. Az osztrák fővárosban sör-háboru ütött ki, ugyanis a bécsi vendéglős-ipartársulat bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy igazolatlannak jelentik ki a *sör árának felemelését* és memorándumot intéz a kereskedelmi miniszterhez, a melyben utalva a coalitió-törvényre, mely tiltja az élelmiszerek megdrágitása céljából való szövetkezést, védelmet kér a sörgyárosok eljárása ellen.

Helyi ujdonságok.

— **Az időjárás** teljesen levetkőzte őszi jellegét. A lefolyt héten váltakozott, mintha aprilban lettünk volna, majd szél zugott, tépve a fa leveleit, majd dermesztő hideg állott be, majd ismét hópelyhek csapkodták a járókelők arcát, aztán ismét kiderült s dermesztő hideg volt; de ez is csak egy napig tartott. Oktober 27—28 a közötti éjjelen lehullott az első jelentékenyebb hó s beburkolta az egész látóhatárt; feggelre kelve fehér volt minden. Dél felé azonban megenyhülve a lég a felhők összevergődtek s megeredt az eső, mely most már három nap óta folyton tart s igen valószinü, hogy még hosszasabb esözés lesz, legalább azt gyanitják az égboltozatot eltakaró sötét felhők.

— **Babóchay György** polgármester, mint örömmel értesülünk, már teljesen felgyógyult, s elhagyva ágyát szobájába jár; de orvosai tanácsára még hivatalát nem foglalta el. Adja az ég, hogy a város köztiszteletben álló főnöke mielőbb tevékeny kezébe vegye ismét a város ügyeinek vezetését.

— **Dr. Ruzicska Kálmán** tanfelügyelő október 20 án délután városunkba érkezett, itt 31-én az izraelita iskolát meglátogatta s onnét Krengel Irma ipar- és kézimunka iskolájába ment, hol behatóan megtekintette a kézimunkákat s utasitásokat adott, majd az elemi iskolákat s az óvodákat vizsgálta meg s nov. 1-én visszautazott Zala-Egerszegre.

— **Gyászhir.** Városszerte nagy részvétet keltett az a hir, hogy *Morgenbesser* János polg. iskolai igazgató október 30—31-e közötti éjjel meghalt. A tanügy derék férfia a város köztiszteletben állott polgára volt Morgenbesser, ki nemcsak szakavatottságánál fogva érdemelte ki a tanügy magasabb állásu férfiainak elismerését, hanem kartársai és az ifjuság osztatlan szeretetét is birta s e mellett előzékeny, megnyerő modorával a városi polgárság szeretetében osztozott. Csak pár napig volt beteg: okt. 25-én orbáncot kapott, mely agyvelő tyfussá fejlődött ki; orvosai mindent elkövettek, de megmenteni lehetetlen volt; október 30 án az orvosok feladták s még az éjjel meghalt. A gyászoló család fájdalmában osztozik az egész város s velünk együtt óhajtja, hogy az égi igazságtalja meg a lesujtottakat. A gyászoló család következő jelentést adott ki: „Morgenbesser Jánosné, szül. Milloschitz Luiza a maga, valamint gyermekei és a rokonok nevében megtört szivvel jelenti felejthetlen férje, illetőleg atyjuk és rokonuk *Morgenbesser János* polgári isk. igazgató urnak folyó hó 31-én reggeli 5 órakor rövid és fájdalmas betegség után, tevékeny életének 42. és boldog házasságának 18 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halottnak földi maradványai november hó 1-én délután 4 órakor fognak iskola utca bazár-épületében a r. kath. hitvallás szertartásai szerint beszenteltetni és Hild E. L. a „Részvéthez" cimzett első nkanizsai temetkezési vállalata által a helybeli röm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat november 4 én délelőtt 10 órakor a fog a helybeli szent Ferencrendü plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutattatni. Nagy-Kanizsa, 1890. okt. 31-én. Áldás és béke poraira!

— **A jótékonyság.** Az idő rohamosan halad, kerekét nem tartja fenn semmi emberi erő, a természet magának parancsolni nem enged. A mindenki által remélt hosszu ősz, idő előtt megszakadt. A hópelyhek szállingoznak a légben, magukkal hozva, a vagyontalan, szegények nyomorát. A hideg, az éhség, e két borzasztó gondolat, megfagyasztja a vért a szegény ember erei ben. De a jótékonyság angyala kiterjeszti áldó szárnyait, a nyomor gyermekei felett, s e jótékonyság megóvja őket az egyik vészélytől: az éhalálttól. A »Népkonyha« derék választmánya látva a közelgő veszélyt, humánus intézményét a »Népkonyhát« már november elsején megnyitotta, hogy az inségben sinlődő emberbarátainak élelmet, meleg ételt nyujtson a tél viharos napjaiban. A népkonyha helyisége: a magyar-utcában fekvő uradalmi épületben van, hol ezelőtt volt. A szegények áldást kérő imája felhat a hó fellegek feletti ég azurjába, hogy lekönyörögje az áldást azokra, kik a »Népkonyha« humánus intézmény intézői!

— **A nagy-kanizsai** segély egyletnél megüresedett pénztárosi állást okt. 25 én töltötték be. A megtartott titkos szavazás folytán a három pályázó közül absolut többséggel *Fleischakker Béla* jelt megválasztva.

— **Gyermekbarát egyesület** előkészitő bizottsága ülésezett októb hó 27-én, amikor is gondnokul: *Knausz* Boldizsár, titkárul: Dr. *Rothschild* Jakab és ellenőrül: *Szartory* Oszkár lettek addig is megválasztva, mig az egylet megalakulhat, evégből tétettek is intézkedések, de a tél közelléte arra sarkalta mégis a bizottságot, hogy egyelőre csakis az éhező igen szegény tanköteles gyermekek lajstromát szerzi be, a gymnasiumban, a polgári és az elemi iskolákban s érintkezésbe lép a népkonyha választmányával az adagok ára iránt; ha a város népkonyhának helyet nyujtana s e kör a szegény dajkaságban lévőkre is kiterjesztené figyelmét — bizony nagy hézagot töltene be, mert ma még e téren a humanismus elvétve üti fel csak a fejét.

— **Uj intézkedés.** Mint értesülünk a rendőrségnél a cselédbejelentéseket illetőleg azon nézet nyert kifejezést, miszerint elegendő ha maga a szerző asszony jelenik meg a cseléd könyvével bejelentés végett s igy azon rossz szokás, hogy a cselédek is a rendőrségre kényszerittetnek délelőtti óráikban, mikor legtöbb dolguk van — ki lesz kerülve. Üdvözöljük ez uj intézkedést. Ha a kapubezárást illetőleg is intézkednék kapitányságunk.

— **Póstaügy.** A helybeli pósta főnökségtől következő sorok közlesere kerettünk fel: Somogyvármegye Almamellék és Boldogasszonyfa községében a postahivatalok f. hó 31-én működésüket megszüntetik, s helyettük f. évi november 1-től a most emlitett két hivatal forgalmi kerületébe tartozott községekből és pusztákból alkotott kézbesitési kerülettel ugyanazon vármegye Szent László községében uj postahivatal szervezteik. Ezen uj postahivatal forgalmi kerületébe: Almamellék, Boldogasszonyfa és Szent-László községek, továbbá Antalszállás, Betlehem, Kis-Szt. László, Korcán, Német Lukafa, Rities, Szt.-Egyed, Szt.-Margita, Szt. Mártó és Terecsén puszták fognak tartozni. A szent-lászlói póstahivatal Mozsgón át a szigetvári pósta- és távirdahivatallal lesz összeköttetésben, és a következő menetrenddel naponkint kocsiküldöncpóstajárat fog közlekedni: Szent-Lászlóról indul reggel öt óra 45 perckor, Mozsgóra érkezik reggel 6 óra 45 perckor. Mozsgórol indul reggel 6 óra 50 perckor és Szigetvárra érkezik reggel nyolc óra 15 perckor. Vissza: Szigetvárról indul d. e. 11 órakor. Mozsgóra érkezik déli 12 óra 25 pkor. A Mozsgoról indul déli 12 óra 30 perckor. Szent-Lászlóra érkezik délután 1 óra 30 perckor. A magyar királyi pósta- és távirdahivatal főnöksége.

— **Katona szökevény.** *Gerencsér* István helybeli illetőségü s besorozott huszár legény állitott be ütött-kopott ruhában a napokban a rendőrségnél. Elpanaszolta, hogy a hetedik huszárezredhez volt besorozva, s Bécsben volt századával. De nem tudott megbarátkozni a katona élettel: megszökött. Az ország minden részében barangolt fél év óta, de nem tudott megállapodni, most hazajött s mint katonaszökevény jelentkezik. A rendőrség ön vallomása alapján letartóztatta s átadta a katonai parancsnokságnak.

— **A régi boszu.** Schmidt János rég boszút forralt hajdani barátja: Schneider Mihály ellen. A napokban kibékülési szándékot tanusitott Schmidt Schneider iránt és sikerült ezutóbbit saját, a förhenci hegyen lévő szőlejébe csalni. A szőlőben azonban már várták, Schmidt cinkos társai Juhász Ádám és Hoffman István, kik aztan a mit sem gyanitó Schneiderre rohantak, szőlőkarokkal leütötték és megszurkálták. Az életveszélyesen sebesültet a közkórházba vitette a hatóság, mely a tettesek ellen meginditotta a törvényes eljárást.

— **Rendőri hirek.** *Tüz* volt október 27 én az »Ujsáncon,« hol Karcag sertésólja gyuladt ki. A lángok martaléka lett néhány sertés. Derék tüzoltóságunk csak hamar lokalózálta s lenyomta a tüzet. — *Gyilkossá lett* Herceg Ferenc, ki pajtását Tóth Janost, az ujbornak túlságos élvezete után köztük kifejtett vita közben, agyonlötte. — *Gyujtogató* járt Verhovecz Ferenc portáján az napokban, ki a szalmakazalba nagy mennyiségü parazsat tett a zsákba rejtve; a gazda leánya azonban észre vette a parazsat, s még mielőtt lobbot vetett volna a kazal, eltávolitotta a gyujtó-zsákot. A rendőrség nyomába van a gyujtogatónak. — *Elhajtották lovait,* kocsival együtt P.Ander Lászlónak a mig a gazda a korcsmában lélegzetet fogyasztott el, a korcsma ajtajától, ismeretlen tettesek. — *Megszurta* Kuti Ferenc kocsis, Andor József felet, de a szurás szerencsére nem veszélyes.

— **A „Zala Képes Naptára"**, melynek megjelenését már multszámunkban jeleztük, szép kelendőségnek örvend, mit leginkább szépirodalmának köszönhet. A naptár e része a jobb izlést kielégitő, prózai részét *Palotai* Ákos, *Öreg huszár, Ősz honvéd* irták, mig a költemenyeket: *Számosszegi S. Kovács S. Tuboly V.* és *Bálintffy B.* adták. A képekkel illusztrált humoros rész szórakoztató s nem triviális élcekben mutatja be a társadalom különböző tréfás eseményeit. A szintén képekkel illusztrált »Ismeretterjesztő« rész, hasznos tudnivalókat tartalmaz. A naptár tiszti névtára a legujabb és leghitelesebb hivatalos adatok szerint készült, mig a naptári rész a csillagászati hivatal és az országos vásárok a ministerium adatait tartalmazza. A külsőleg is csinosan kiállitott 6 ivre terjedő naptár **csak 80 krért** kapható, a kiadó: *Fischel* Fülöp könyvkereskedésében N.-Kapizsán, Csaktornyán és Kaposváron.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán** október hó utolsó hetében: Hadics Mária, Karpics Mári, Török János, Szecsy Gyula, Németh Jozó, Vas Istvánné és Morgenbesser János.

Különfélék.

— **Az udvar itthon.** Ő Felsége a *király*, mint véglegesen meg van állapitva, ugy *Lipót* bajor herceg és neje *Gizella* főherczegnő november 4 én érkeznek Gödöllőre, hol az udvar néhány hétig fog tartózkodni.

— **Albert főherceg Abaziában.** *Albrecht* főherceg kiséretével okt. 22 én Abassiába ért, hol Wachter ezredes, Gumhl kormánytanácsos, Jettnárker kapitány és Schwarcz Hugó fürdő orvos fogadtak. A főherceg kedélyes szóváltás után leánya és unokái látogatására siettett, honnan pontban 12 órakor Stefánia özvegy trónörökösné látogatására a villa Angiolinába ment. A főherceg a délutani órákban Stefánia özvegy trónörökösné kalauzolása mellett sétát tett a parkban s megtekintette az ujonnan épült fürdő épületeket, a Vojoscába vezető tengerparti utat s a kies park szépségeit. Ő fensége nagy érdeklődéssel szemlélt mindent s csodálkozását fejezé ki Abassiának e rövid idő alatt történt rohamos fejlődése felett. A fenségek a kedélyes séta után a villa Angiolinaba értek, honnan Albert főherceg a családi dineur után fél hat órakor tova utazott Triesztbe.

— **Emlékszobor Festetitsnek.** A zalamegyei gazdasági egyesület átiratot intézett az ország gazdasági egyesülethez, melyben kifejtette, hogy a Keszthelyi Georgikon megalapitójának, néhai Festetits György grófnak, 1897-ben, a Georgikon alapitásának szazadik évfordulojan, emlékszobrot kiván felállitani s felkérte az országos gazdasági egyesületet, hogy ő e terv kiviteleben támogassa s vegye a szoboralap gyüjtés müvezetet kezébe. Az országos gazdasági egylet választmánya folyó hó 20-án tartott ülésén örömét fejezte ki a felvetett eszme felett s szivesen karolja fel az ügyet. Egyuttal egy bizottságot választott kebelébol, mely a szoboralap gyüjtés tárgyában a zalamegyei gazdasági egyesülettel karöltve fog eljárni. E bizottság tagjaiva Benitzky Gábor, Miklós Gyula és Gaigóczy Károly választattak.

— **A szobrász emléke.** A korán elhunyt hirneves magyar szobrász *Izsó* Miklós emlékszobrát, a nemzet adakozásból, okt. hó 26 án állitották fel a fővárosi kerepesi-ut melletti temetőben. A szobor életnagyságban egy kőkocka ülve örökíti meg Izsót. Dolgozó öltöny van rajta, egyik kezében véső, másikban kalapács. Arcáról, mely teljesen élethü, elszánság és tetterő olvasható le; a szobor teljes egészében müvészi kivitelü, mely dicséri mesterét, *Mátrai* Lajos szobrász-tanárt. A szobor márvány és termékő talapzaton áll, melyre ez van vésve: »Izsó Miklós 1831—1875. Emelték közadakozásból 1890.«

— **A holt kéz.** Általános a nézet az iránt, hogy a röm. kath. papság kezén levő vagyon holt kézben van; e nézettel ellentétben a magyar papság napról-napra fényes tanuságát adja annak, hogy mennyire nem tekinti ő a kezén levő vagyont sajátjának, hanem, a nemzeti kultura és és közjólét előmozditására használja azt fel. Közelebb Veszprém egyházmegye főpapja br. *Hornig* püspök igazolta ezt ismét fényesen. Ki a »Jószivű« alapitó tagjává lett 200 forint alapitó összeggel. Ugyancsak ő 100 frtot adott a halimbai iskola helyreállitására, az egyházmegyei tanitóegyletnek pedig egy 22 frt értékü csinos könyvszekrényt ajándékozott. Mindez adományait azonban felül multa azon nagylelküsége, mit a sümegi

uradalmához tartozó Deáki pusztával szemben tanusitott, hol saját költségén iskolát és tanitói lakot épitetett. A tanitói lak áll két szoba-, konyha-, éléskamra- és gazdasági épületből. A tantermet teljesen ő méltósága szereltette fel. A tanitó fizetését 300 frt készpénzben, 100 frtot meghaladó mellékkeresetben allapitotta meg. A tanulók az első alkalomból könyvek- és tanszerekkel ingyen láttatnak el. Az uj iskola ünnepélyes felszentelése és megnyitása november hó 4-én lesz.

— **Mollináry ezredünnepe.** Ki ne ismerné azt a hős ezredet, melyről a dal mondja: »Nincsen párja a Mollináry bakának«, ki nem tudná, mit tett ez ezred Bosznia elfoglalásánál, s kit nem érdekelne az az ünnepély, mely ez ezred dicsőitésére feloltyt a mult héten Kecskeméten, az ezred székhelyén. Az ünnepélyről következő tudósitás fekszik előttünk: »Kegyeletes szép ünpélyt rendezett városunkban a Mollináry ezred tiszti kara. Az 1878-iki hadjáratban Bosznia elfoglalása alkalmával elesett bajtársai emlékének megörökitésére a kath. nagytemplom homlokfalába diszes emléktáblát falaztatott be. Ez emléktábla leleplezési ünnepélye tegnap volt. Az ünnepélyen *Lobkoritz* Rudolf herceg, hadtestparancsnok, *Spiegenfeld* báró ezredes, több tábornok és az ezred tisztikara vett részt. Az ünnepély előtti estén a katonai zenekar a hadtestparancsnok, polgármester és az apát-plébános tisztelére szerenádot rendezett. A tábla leleplezési ünnepély d. e. 8 órakor vette kezdetét gyászmiséével, melyet Bogyó Pál apát-plébános celebrált teljes segédlettel. Az isteni tisztelet fényét nagyban emelte a katona zenekar közreműködése Zellner karmester vezetése alatt. Az emléktábla leleplezését az apát plébános nagyhatásu beszéde előzte meg, melyben az elesettek halálát megvető áldozatkészségét méltányolta. Az apát beszédje után a zenekar Zellner karmesternek ez alkalomra készitett »Treu und tapfer« hymnusát játszotta el. Ezután Spiegenfeld báró ezredes német nyelven, melyet magyarul fejezett be, átadva és ajánlva ez emléktáblát a polgármester oltalmába. A polgármester hatásos beszédje után Tronner őrnagy tartott beszédet a Mollináry-akhoz, hatásos szavakban lelkesitette őket a katonai erények gyakorlására. A lélekemelő, kegyeletes ünnepély, a szokott diszlövések mellett, d. e. 11 órakor ért véget. A tisztikar által rendezett bankett d. u. 1 órakor órakor vette kezdetét. A banketten a polgári hatóságok fejei: *Földváry* Mihály, pestmegyei alispán, *Lestár* Péter polgármester, *Bogyó* Pál apát-plébános, *Gáll* Ferenc törvényszéki elnök, *Hajagos* Iliés főkapitány, *Zimay Károly*, egyházi tő gondnok és a helybeli katonai parancsnokok vettek részt.

— **Százados jubileumot** fog ünnepelni a soproni ágost. hitv. főiskola kebelében fennálló »Magyar Társaság« ez évi november 5-én, ekkor lesz ugyanis százéve, hogy a társulat megalakult, ez ünnepélyre a pápai főiskola tanárai is megjelennek s valószinüleg több ref. iskola is képviseltetni fogja magát a százados jubileumon.

— **Jótékonysági tánevigalom.** A veszprémi ifjuság november hó 8-án a veszprémi tüzkárosultak javára jótékonycélu tánevigalmat rendez Veszprémben.

— **Közgyülés.** A zala-egerszegi tanitói járáskör november 5 én *Pakodon*, az iskolahelyiségben tartja meg őszi közgyülését. Tárgyai: Hajdu József pakodi tanitó gyakorlati tanitása. Elnöki jelentés. Békefi Elek zála-koppányi tanitó értekezése. Folyó ügyek. Tisztujitás. Inditványok. Zala-Egerszeg, 1890. évi október 24-én. Kiss Dénes, járáskőri elnök.

— **Öz, öt lábbal.** E nyár folyamán Gersthein mellett egy erdész, hat-hét hetes özgidát talált az erdőben elhulva. A gidának elő-lábai s a bal hátsó lába egészen rendes képződésü volt, ellenben a jobb hátsó lábszár alsó végéből egy ötödik láb nőtt ki, teljesen szabályos csülkökkel de a többinél jóval gyengébb.

— **Harmadvirágzás.** Másodvirágzásról már többször halottunk s a természet e játékát már magunk is irtuk ez év őszén; de az mit a »Gy. H.« közöl, a legritkább természeti tünemeny közé tartozik. Harmadvirágzásról van szó, miről ezt olvassuk: Megyfavirág fekszik asztalunkon, kirivó ellenjétől a mai téli hidegnek. Az októberi verőfényes idő fakasztott uj rügyeket özv. Angyal Mihályné györszigeti lakos kertjében az egyik meggyfán, mely kizöldült sőt dusan virágzik. A fa az idén már harmadszor virágzik, a mi mindenesetre derék igyekezet egy megyfától.

— **Zárkörü estély.** A letenyei kaszinó saját könyvtára javára 1890 évi november hó 9-én felolvasással, szavalattal, hangversenynyel és tánccal egybekötött zárkörü estélyt rendez. Kezdete 7 órakor. Belépti dij személyenkint 1 forint. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor: Viharban. Haydinitől, előadja a letenyei polg. dalos egylet. »Letenye.« Humoreszk; irta és felolvassa Zakál Gyula. Tréfás quartet, előadja 4 működvelő. Agotha kisasszony. Kiss József költeménye, szavalja Füzy Neszta kisasszony. Magyar népdalok; előadja a letenyei polgári dalos-egylet. Tánc (virradtig).

— **Ezer ember halva.** Amerikában Canton tartományában, mint a tengerről érkezett hirek közlik, a kincstári lőpor raktár felrobbant, s az egész épület a levegőbe repült. Ezer ember veszté életét s kétszáz ház lett martaléka az iszonyu robbanás által, melynek hangját husz mértföld távolban hallották.

— **Elsülyedt magyar hajó.** Gibraltárból értesülünk, hogy a »*Augostina C.*« humei 3 árbocos cadixi ujában Trajsiger közelében *Vulcan* nevü német gőzössel történt összeütközés következtében elsülyedt. A személyzet megmenekült.

— **A babona.** Már ismét akadt egy tanatlan kis leány, ki azon képzelődésben él, hogy Szüz Mária vele conversálni szokott, s e balhiedelmet a nép osztja. A babonas leányról következő értesitést veszünk: Luttenberg közelében, a kleinsonntagi erdőben van egy kunyhó, melyben egyszerü paraszt emberek laknak. A család egyik tagja 12 éves leány. Mint Grácból irják, azt vette a fejébe, hogy őt a Szüz Mária naponta felkeresi, s általa kivánja értesiteni az embereket szándékairól. Ennek a dolognak hire ment s most valóságos processiók zarándokolnak oda Stájerországból, sőt Magyarországból is, hogy láthassák a csodát. Vasárnaponkint több ezer ember tölti a napot annak a tenyőfának a közelében, amelynél a kis leány S. Máriával beszélgetni szokott, s a hétköznapi látogatók száma is százakra megy. Az emberek térdeinek és imádkoznak a fenyőfa előtt. Két órakor délután odamegy a leány is, és fenhangon közli velők, hogy mit mondott neki Mária. A fenyőfa melett ujabban égő gyertyákkal diszitett diadalivet állitottak fel.

— **Isten** *legnagyobb ajándéka* az egészség. A köhögés, rekedtség és elnyákasodás szomoru következményeitől csak **egy** szer ő meg bennünket teljes biztossággal: *Egger díjjutalmazott* **Meli-Pastillái!** Számtalan halálra tanuskodik erről és senki el ne mulaszsza idejekorán ezek használását. Kapharok: 25, 50 kros és 1 forintos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertaraiba, valamint az Egger A. fia cég gyógyszer különegességi gyárában Bécs, — Nussdorf. 724

Tanügy.

— **Balaton-Füreden** létező szeretetházat az állam saját kezelésébe veszi át, s egészen állami felügyelet alá helyezi, a kormány felügyeletének gyakorlatával a minister Dr. *Ruziczka* Kálmán zalamegyei tanfelügyelőt bizta meg.

— **A csáki uraynak** képezde igazgatója nyugalomba ment, s az igazgatósági teendőkkel Margittay ottani tanár lett ideiglenesen megbizva, mint általán tudva van, — most a leghitelesebb kutforrásból arról értesülünk, hogy Margitaynak igazgatóvá leendő kinevezése már a legközelebbi napokban közzé lesz téve a hivatalos lapban.

— **A budapesti egyetemen** befejezték a beiratásokat. Az eredmény a mult évihez kedvezőtlen. A hivatalos kimutatás szerint az egyetemre az idei félévben összesen 3388 hallgató iratkozott be, 145-tel kevesebb, mint a mult év első felében. Remélhetőleg azonban ez a különbözet is kisebb lesz, mert még számos egyéves önkéntes folyamodott utólagos beiratkozhatási engedélyért a miniszteriumhoz. Az egyetemi hallgatók az egyes karok közt a következőleg oszlanak meg: hittudományi 87 (tavaly 88), jogkari 1727 (tavaly 1646), orvoskari 1018 (tavaly 1204), bölcsészkari 342 (tavaly 364), gyógyszerészeti I. éves 113 (tavaly 113) II. éves 101 (tavaly 115.) Összes szám 3388, tavaly 3533.

— **A testi nevelés** a polgári és katonai intézetekben — Ausztria Magyarországon. Ez a cime annak az érdekes cikknek, melyet Kemény Ferenc magyar tanár a »Revue Allelique« cimü francia lapban irt. Szerző: annak a reményének ad kifejezést, hogy eljön az idő és pedig nemsokára, mikor a katonai és polgári iskolák szelleme, mely most két irányzatban egyoldalúlag fejlődött, át fogja egymást hatni. E hatásra különösen a polgári iskoláknak van szüksége, tudniillik nemcsak a magyar »Bürgerschuleknek«, hanem általában az összes közoktatási intézeteknek. *Kemény* szakavatottan ismerteti a katonai oktatás legutóbbi reformját Ausztria-Magyarországban, vázolja a katonai intézeteknek a testi és szellemi nevelésre vonatkozó eljárását. Kimondja, hogy ezek az intézetek higienikus szempontból igen magas fokon állnak. Az osztrák-magyar katonai intézetek előnyös helyzetének okait a következőkben sorolja elő Kemény: A katonai kormány több áldozatot fordithat iskolai intézeteire, mint a polgári kormány; katonai iskola aránylag kevés van s szigoru ellenőrzés alatt áll; a katonai iskolák növendékeinek pályája biztositva van; a katonai intézetekben a testületi szellem erősen ki van fejlődve. Rövid pillantást vet azután a nem katonai iskolák testi nevelésének ügyére s hiszi, hogy e tekintetben gyökeres reformok fognak létrejönni.

— **Jótékonycélu államsorsjáték.** O. cs. és sp. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán az idei jótékonycélu államsorsjáték tiszta jövedelme a »Fehér kereszt« egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep-egyesület, a »Maria Dorottya« egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet a székelyföldi iparmuzeum, az ország-, községi és körjegyzők árvaháza, a borsódmegyei nőegylet miskolci árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakitandó alap, a magyar hirlapirók nyugdijintézete és végre a zágrábi országos siket-néma-intézet javára fog fordittatni. A huzás visszavonhatlanul 1890. évi december hó 16-án történik. Egy sorsjegy ára 2 irtal o. é. van megállapitva.

CSARNOK.

„Csak játékból."

Irta: *V. Anna*

(Folytatás.)

Mindenki vigadt, mulatott, csak az a fekete szemü szép barna legény ült szomoruan az egyik asztal mellett. Maga elé meredt sötét szemeivel mintha nem is hallana a vidám mulatók zaját. Hej! pedig de sokszor oda villan annak a szép menyecskének ragyogó két szeme, de mind hiába a szomorkodó legény észre se látszik őt venni.

Most következik a kendő tánc; a sok tarka kendő lobog, repked, a legények kapkodnak utánna boldog a melyik foghat egyet, és siet táncra vinni a kendő tulajdonosnéját.

Patak Julis is jobb kezében dobásra készen tartja olajba mártott piros kendőjét kacérkodva jobbra balra hajtogatja karcsu derekát, nevetve hátrá a követő legénysereg elől. Egy perdülléssel oda fordul a magányosan ülő legénybez, villám gyors mozdulattal oda dobja a kendőt annak vállára. A legény lelemeli fejét. Delejes sötét szemével szurúan néz a szép asszony nevető szemeibe, aztán a kendőt odadobja az asztalra.

— Nem táncolok. — Szólt határozottan s felkelve helyéről elhagyta a korcsmaudvart. — Jaj! E sápadt a Julis két piros arca! de még az ajkai is halálszinre váltak! Öntudatlanul kebléhez kapott, mint a kit a kigyó csip meg. Aztán szédelgve dőlt a legközelebb álló legény karjába és ragadta őt szédületes, őrült táncba. Majd lihegve állott meg az asztal mellett, s gyors mozdulattal keblébe rejté a piros kendőt; még egyet, kettőt táncol és elhagyja a mulatságot. Belopódzik a kertjébe a méhesházba, s ott erőtlenül omlik — mint széltől elhört liliomszál — a hárs ágyra. A piros kendőt majd szivéhez, majd ajkaihoz szoritja, gömbölyü vállait görcsös zokogás rázza . . . . .

Szomoru és csendes lett e naptól kezdve Patakék háza, hallani sem lehetett a szép menyecske szavát, nem hangzott ajkairól se vidám kacaj, melytől visszhangzani szokott a ház, se dal, sőt még örökös zsörtölődése is megszünt. Törődött is vele akárki, akármit tett, minden jó volt ugy, ahogy épen volt.

Bánat rágódott a gyönyörü asszony lelkén, rövid napok alatt lehervasztva üde arcának rózsáit. Hallgatagon járt-kelt a házban imbolygó árnyként, olyan volt mint elvajaró. Csak akkor látszott életre térni, ha a kert alatt elhaladó nyáj kolompja, s a nyájat kisérő bojár furulyájának hangja elhallott hozzá. Ilyenkor arca kipirult, sötét szemébe vad tüz lobogott s összekulcsolt kezei kinosan hullámzó keblére szorita, s ugy ült ott az eperfa alatt addig, mig az izgató hangokat el nem nyelte a távol. Vajon mi

10597 szám. 1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 10104, 10110, 10439, 10440/890, számu végzése által Weiss Károly, a nagy-kanizsai önsegélyzőegylet Koren Sándor és Neumann Joachim javára Seiler Lipót n.-kanizsai lakos ellen 100 frt, 177 frt, 1100 frt, 2000 frt tőkék s ezek megitélt 6% kamatai és eddig összesen 214 frt 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási és kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le és felül foglalt és 1771 frt 80 krra becsült különféle porcellán edények, üvegek, üveg táblák, képek, tükrök, szobabutorok s egyébékből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 10597/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagy-Kanizsán alperes holti helyiségében és lakásán leendő eszközlésére **1880 év november hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1890-ik évi október hó 27. napján.

726 1—1

FABIÁN
kir. birósági végrehajtó.

Női ruhaszövetmintáink kivánatra rendelkezésre állanak.

Áruházunk szigoru elve: az olcsó és lelkiismeretes kiszolgálás.

HIRSCH TESTVÉREK

Váci utca 3. BUDAPEST. Váci utca 3.

DIVAT-ÁRUHÁZA.

Támaszkodva azon körülményre, hogy Magyarország fővárosában egy valóban nagyszabásu, a párisi és londoni mintára berendezett divatáruház nincsen, határoztuk el magunkat, hogy Budapesten, váci-utca 3 sz. a. egy nagyszerüen berendezett

női és férfi divatáru-házat

nyissunk, mely magában egyesitse a divat legujabb és legszebb összességét. Ez által az általános kivánatnak tettünk eleget, amennyiben most már alkalma nyilik Magyarország összes lakósának szükségletét nem a külföldről, hanem Budapestről beszerezhetni.

Kivonat a nagy képes árjegyzékből:

Női ruhaszövetek, armure, dupla széles, méterje	—.35	**Fonle tiszta gyapju,** sima szinekben méterje	—.78
Valódi angol cheviot, dupla széles	—.40	**Legujabb kasan,** sima és csikos, minden szinben, a legszebb mintákban méterje	1.—
Cheviott schottisch, legujabb mintákban, dupla széles, méterje	—.45	**Szibériai tiszta gyapju,** csikos és kockás, méterje	—.78
Női posztó minden szinben, dupla széles „	—.56	**Volapük barchend,** izlésteljes mintákban, szintartó minden szinben, m.	42—45
Ugyanez csikos, dupla széles „	—.75		

Ezenkivül dús raktár különféle kül- és belföldi divatkelmékből, a legolcsóbbaktól a legfinomabbig; valamint legnagyobb választék sima és mintázott fekete (gyász) szövetekből. **Különös kedvezményes árak, alkalmi vételek folytán, fekete selyem-szövetekből.**

Himalaya-kendők 10/4 nagys., sok szinben, sima és kockás	4.25	**Flanell takaró**	3.50
Angol plaid 16/4 uraknak	4.75	**Chenillia takaró** 130 négyszög cm. különböző szinben	2.50
Csipke-függöny, 2 rész egy ablakra, **1.45 1.75 2., 2.20**-tól a legfinomabbig		**Karmantyu,** francia kanin, fekete atlaszszal bélelve	2.—
Fehér- és crémben chenillia plüsfüggöny valódi keleti mintákban 1 rész	4.90	Ugyanaz sealsein, utánzott	3.50
Manilla sopha-szőnyeg, 2 méter hosszu, 150 cm. széles, különböző szinben tartós minőségü 3.50, 2 3/4 méter h. 150 széles	4.50	**Legujabb párisi mosható kötények**	1.—
Manilla ágyszőnyeg	1.—	**Tricot-derék** különféle szinben	2.90
Bourett 2 ágy és 1 asztalteritő, teljes készlet	8.50	**Alsó ruhák crecolból**	2.90
Flanell pokróc	1.75	**Úri divat selyem-nyakkendők** mindenféle alakban **50** krtól a legfinomabbig	
		Úri vadász-kalapok	1.80

Ezeken kivül dús választék **női kész felöltőkben, tricot derekak, szőrmeáruk, pipere-cikkek** diszitő és japáni tárgyakban; továbbá **kész fiu- és leány öltönyök, kalapok, toquok, chenillia kendők, legyezők** stb. stb.

Képes árjegyzékünk, kivánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik.

714 3—3 10 forinton felüli rendelmények bérmentve

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következmenyei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen élet-balzsam a legjobb s leggyógyitásosabb gyógyfüvekből a legpontosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgyöngeség, étvágyhiány, rosszaság, felfuvódás, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Ily kitünő hatási következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Lebensbalsam

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sas hoz" czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

Védjegy.

fő raktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. **Buchi Emil** ur városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

531 24—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs"

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevenynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvaroknál, körömgyökknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedésknél, felpuffadásoknál mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiérleli és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les derniéres Cartouches"

czigarettapapir **Braunstein Frères gyárából.** (*Párizs, 65, Boulevard Ezelmann,*) *a legkönnyebb és legkitünőbb.*

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlitó vegyelemzések alávettettek, ugy *Dr. Pohl* a bécsi vegytani egyetem tanára, *Dr. Liebermann* tanár a budapesti állami vegytani álkmás főnöke, ujabb időben *Dr. Soyka* Hygienia-tanár által a prágainém. egyetemen és mindezen összehasonlitó *vegyelemzések* mindenkor azon eredményt adták, hogy a *Braunstein Frères* czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és *Braunstein Frères* czéget viseli. Ezen czég czigaretta papirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár
Braunstein Frères
czég alatt *Bécsben, I. ker. Schottenring 25 sz. a.* raktárt tart czigarettapapirjai és czigarettabüvelyei elárusitására.

539 23—25

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.

45. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 9-én. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Magyar-utca 38. Házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:
Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Csáky miniszter és az ovodák.

A kedély és sziv embereinél, mindenkor nagy szerepet játszott s játszik mai napig is a kisdedek iránti gondoskodás.

Minden nemzetnek megvannak az ily kedély és sziv emberei s igy minden nemzetnél tapasztalható, hogy a kisdedek iránti gondoskodás fel fel üti jótékonyságának jelét; sőt nem egy nemzet van, melynek államférfiai között is megtaláljuk a kedélyes sziv embereit; s igy nem egy állam van, mely már eddig is gondoskodása alá vette a kisdedeket.

Ámde, ha Európa államaiban széttekintünk, mindenütt azt találjuk, hogy az államférfiak gondoskodása nem hatott el odáig, hogy a kisdedóvást állam eszmévé fejlesztették volna ki; hanem csupán társadalmi úton iparkodtak a kisdedóvást meghonositani.

Magyarországé az érdem, hogy első volt az európai államok között, mely a kisdedek óvását állami teendőnek jelezte.

Boldogult Eötvös, a kedély és sziv ez örök emlékezetü embere, már évtizedekkel ezelőtt fel akarta venni a tanügyi törvénybe az ovodák államilag leendő berendezését; de sajnos, a törvényhozás még akkor idő előttinek találván az eszmét, Eötvös tervét elejtette.

Később P. Szathmáry Károly, a kisdedóvodák Magyarországon lévő legbuzgóbb apostola, egy terjedelmes memorandumot készitett, melyben a kisdednevelést az állam gondja alá akarta helyezni. Sajnos; e memorandumot ép az a sors érte, mi az Eötvös féle tervet.

Évtized vajudásai teltek el, mig a közokt. miniszteri tárcát gróf Csáky Albin vette át.

Ez előre törő, fiatal tevékenységü miniszter, hivatása magaslatán állva, nemcsak a felnőttek oktatásánál tett meg mindent, mit legjobb lelkiismerete szerint a magyarországi tanügy érdekében megtenni szükségesnek vélt, hanem gondoskodó figyelmét kiterjesztette most már a kisdednevelésre, az ovodákra is.

A törvényjavaslat, melylyel Csáky gróf, az ovoda rendszert kötelezővé tenni szándékozik; a ház asztalán fekszik s a közoktatásügyi bizottság már általánosságában el is fogadta s nem lehetlen, hogy mire e sorok napvilágot fognak látni, már részleteiben is elfogadja s a ház plénuma is belemegy a tárgyalásokba; ideje tehát, hogy a sajtó is nyilatkozzék e törvényjavaslatról. És a magyar sajtó, mely hivatásszerü kötelességét oly lelkiismeretes pontossággal teljesiti, nem is várta a felszólitásokat, hozzá szólt az ügyhöz.

Minden párt irányu lap elismeréssel adózik Csáky miniszternek e törvényjavaslat benyujtásáért s ha van is egy két lapnak némi aggálya, az egyszerüen eloszlik, ha a törvényjavaslat ama részét, mely aggályra adhatna okot, behatóan tekintjük meg.

A törvényjavaslatnak azon pontja látszik némely lapot aggódóvá tenni, mely azt mondja, hogy az ovodákba küldeni kötelesek mindazon szülők gyermekeiket, kik a gyermekeik ápolásáról kellően gondoskodni képtelenek; mert — mondják az ily kétkedők, — nincs jogositva az állam behatolni a családi szentélyekbe, hogy ott kutassa, mely szülő képtelen gyermekének gondos ápolást nyujtani. Mi részünkről épen nem találunk a törvényjavaslat e passzusában semmi »lapis offensionis«-t, mert az államnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, az állampolgárok jólétéről gondoskodni s ott hol hiányt lát segélyezésével jelentkezni. Már pedig tudva van

A „ZALA" tárcája.

*Mankómhoz.**)

Könyezve köszöntlek
Balsors jele mankó!
Reád támaszkodik
A megtört halandó.

Mihez eddigelé
Még nem valék szokva, —
Rászorultam én is
Támogatásodra.

A sok küzdelemben,
A sok fáradságban,
Nekem is felmondott
Már az egyik lábam.

S mig nehéz falábon
Lassan sántikálok,
Hamarább elér a
Nyomor és egyéb átok.

Bús mankó te vagy az,
Mit jó remény helyett
A kegyetlen végzet
Üres markomba tett.

Oh, a ki azt mondta:
— Oh, be igaza volt —,
„Egy anyaméhből lett
A költő s koldus bot.“

Kele György.

*) Mutatvány szerzőnek most megjelent költemény kötetéből.

Váratlan fordulatok.

— Törvényszéki eset. —

Irta: *Dr. Molnár J.*

Csak nem rég rakta le Dr. Memento Felix szigorlatait és már jó hirnévre tett szert, keresett és kedves orvosa lett H. városkának.

Elszoktunk mi ügyvédek annak hallatától, hogy csak ugy tódulnak a cliensek az irodába, más idők, más emberek, átment e jó hangzásu jelszó az orvosokra.

Dr. Mementohoz csakugy tódultak a betegeskedők, mi csoda tehát, hogy a férfi és nő, örege és apraja, szép és csunya látogatott el orvosunkhoz.

Valamint a szerencsétlenség, ugy a szerencse sem jő egyedül.

Dr. Mementora szőke is, barna is kivetette hálóját, a pisztráng, a szőke halásznő hálójában megakadt. Dr. Mementoból vőlegény, a vőlegényből boldog férj lett és mi zavarhatná a boldog házas élet kék egét! De a szép időbe — mint mondani szokás — beütheti a menykő, vagy szerencsétlenül, hogy mindent pusztit, vagy szerencsével, hogy nem sujt.

Becsali faluban H. városhoz, orvosunk lakhelyéhez közel Cselszövő Anna, már sok legényt bolonditott el, de végül talált egy huszárra, Ostromos Palira, ki nem értett a tréfához, és kinél szerelmeskedni annyit tett, mint szeretni, a leány után komolyan járt, és tán ez sem került, mert több havi megismerkedés után oly buskomorság fogta el Cselszövő Annát, milyent az öntudatra ébredt bünös akkor érez, ha vétkezett és a tettét megbánja.

Egyik bün megszüli a másikat. Annának balépése ördögi cselt szőtt, mely Dr. Memento boldog házas életére, mint a menykő zuhant le.

Anna érezvén, hogy egy fiatal huszárt hord szive alatt, de tudva azt, hogy magzatjának csak szegény apa kerül, a saját becsteleségén, és gyermeke sorsán is lenditeni akarva, Hamis Őrzsivel és Varju Treszkával szövetkezik, fogjunk a leendő gyereknek egy gazdag apát. Ki lehet más, mint a két hóval gazdagon nősült Dr. Memento.

Elmegy tehát Annának két cinkostársa kiséretében Dr. Mementóhoz azon ürügy alatt, hogy idegbajos, az előszobában hagyva a két társát.

Gyakran a bünt a véletlen is elömozditja, ugy akarta ez, mert mikor Hamis Őrzse és Varga Treszka az előszobában álltak őrt, kivülök ott senki sem volt.

Egyéb körülmények között tán Dr. Memento sem állhatott volna ellen, a fekete szemü, édes mérget tartalmazó Cselszövő Anna csábjainak, de a házasság ily kezdetleges korában elpirul a férj önmaga előtt, ha gondolata csak egy pillanatra is imádott neje angyali arcától elfordulna.

Dr. Memento, Anna panaszára mit sem szólva üzlet szerüen megirja a recipét és elbocsátja azt.

Ha orvosunk látta volna, hogy Anna mily győzelemittasan mutatja cinkosainak az előszobában a corpus delicti, ugy nemcsak a recipét, hanem Annát is szétszakitja, de mit törödött ő egy idegbajos — képzelt beteggel.

Az idő gyorsan halad és vele a gólya is, e vizit után 5 hónappal a gólya egy sarkantyu nélküli huszárt hozott Cselszövő Annához, kit, hogy az alma se essék messze fájától, Palinak keresztelteik.

Annának nem kellett sok idő a felgyógyuláshoz, mert sietnie kellett dr. Mindenes ügyvédhez,

10597 szám. 1890.

Árverési hirdetmény

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 10104, 10110, 10439, 10440/890. számu végzése által Weiss Károly, a nagy-kanizsai önsegélyző-egylet Koren Sándor és Neumann Joachim javára Seiler Lipót n.-kanizsai lakos ellen 100 frt, 177 frt, 1100 frt, 2000 frt tőkék s ezek megitélt 6% kamatai és eddig összesen 214 frt 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási és kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le és felül foglalt és 1771 frt 80 krra becsült, különféle porcellán-edények, üvegek, üveg táblák, képek, tükrök, szobabútorok s egyébekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 10597/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagy-Kanizsán alperes bolti helyiségében és lakásán leendő eszközlésére **1880 év november hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1890-ik évi október hó 27. napján.

726 1—1

FABIÁN
kir. birósági végrehajtó.

Női ruhaszövet-mintáink kivánatra rendelkezésre állanak.

Áruházunk szigoru elve: az olcsó és lelkiismeretes kiszolgálás.

HIRSCH TESTVÉREK

Váci utca 3. BUDAPEST. Váci utca 3.

DIVAT-ÁRUHÁZA.

Támaszkodva azon körülményre, hogy Magyarország fővárosában egy valóban nagyszabásu, a párisi és londoni mintára berendezett divat-áruház nincsen, határoztuk el magunkat, hogy Budapesten, váci-utca 3 sz. a. egy nagyszerüen berendezett

női és férfi divatáru-házat

nyissunk, mely magában egyesitse a divat legujabb és legszebb összességét. Ez által az általános kivánatnak tettünk eleget, amennyiben most már alkalma nyilik Magyarország összes lakósinak szükségletét nem a külföldről, hanem Budapestről beszerezhetni.

Kivonat a nagy képes árjegyzékből:

Női ruhaszövetek, armure, dupla széles, méterje	—.35	**Foule tiszta gyapju,** sima szinekben méterje	—.78
Valódi angol cheviot, dupla széles „	—.40	**Legujabb kasan,** sima és csikos, minden szinben, a legszebb mintákban méterje	1.—
Cheviott schottisch, legujabb mintákban, dupla széles, méterje	—.45	**Szibériai tiszta gyapju,** csikos és kockás, méterje	—.78
Női posztó minden szinben, dupla széles „	—.58	**Volapük barchend,** izléstelies mintákban, szintartó minden szinben, m.	42—45
Ugyanez csikos, dupla széles „	—.75		

Ezenkivül dús raktár különféle külföldi divatkelmékből, a legolcsóbbaktól a legfinomabbig: valamint legnagyobb választék sima és mintázott fekete (gyász) szövetekből. **Különös kedvezményes árak, alkalmi vételek folytán, fekete selyem-szövetekből.**

Himalaya-kendők 10/4 nagys., sok szinben, sima és kockás	4.25	**Flanell takaró**	3.50
Angol plaid 15/4 uraknak	4.75	**Chenillia takaró** 130 négyszög cm. különböző szinben	2.50
Csipke-függöny, 2 rész egy ablakra, **1.45 1.75 2., 2.20**-tól a legfinomabbig		**Karmantyu,** francia kanin, fekete atlaszszal bélelve	2.—
Fehér- és crémben chenillia plüssfüggöny valódi keleti mintákban 1 rész	4.90	Ugyanaz sealskin, utánzott	3.50
Manilla sopha-szőnyeg, 2 méter hosszu, 150 cm. széles, különböző szinben tartós minőségü 3.50, 2 3/4 méter h. 150 széles	4.50	**Legujabb párisi mosható kötények**	1.—
Manilla ágyszőnyeg	1.—	**Tricot-derék** különféle szinben	2.90
Bouretts 2 ágy és 1 asztalteritő, teljes készlet	8.50	**Alsó ruhák creolból**	2.90
Flanell pokróc	1.75	**Úri divat selyem-nyakkendők** mindenféle alakban **50** krtól a legfinomabbig	
		Úri vadász-kalapok	1.80

Ezeken kivül dús választék **női kész felöltőkben, tricot derekak, szőrmeáruk, pipere-cikkek** diszitő és japáni tárgyakban; továbbá **kész fiu- és leány öltönyök, kalapok, toquok, chenilis kendők, legyezők** stb. stb.

Képes árjegyzékünk, kivánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik.

714 3—3 10 forinton felüli rendelmények bérmentve.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következmenyei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s vérnek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s legbiztosabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a legjobban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, rávanyus fülbitöges, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitünő hatási következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Zivotní balsám — Lebensbalsam

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

Védjegy. **főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III** és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. **Bučai Emil** ur városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

531 24—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs"

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiereti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert ezer a nehéshallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a czigarettapapir **Braunstein Frères gyárából.** (*Párisban, 65. Boulevard Exelmans,*) *a legkönnyebb és legkitünőbb.*

„Les dernières Cartouches"

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlitó vegyelmezések alávetettek, ugy *Dr. Pohl* a bécsi vegytani egyetem tanára, *Dr. Liebermann* tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, ujabb időben *Dr. Soyka* Hygienia-tanár által a prágainém. egyetemen és mindezen összehasonlitó vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a *Braunstein Frères* czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és *Braunstein Frères* czéget viseli. Ezen czég czigarettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár
Braunstein Frères
czég alatt *Béczben, I. ker. Schottenring 25 sz. a.* raktárt tartanak czigarettapapirjai és czigarettabüreljei elárusitására.

539 23—25

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.

45. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 9-én. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség: Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal: Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Csáky miniszter és az ovodák.

A kedély és sziv embereinél, mindenkor nagy szerepet játszott s játszik mai napig is a kisdedek iránti gondoskodás.

Minden nemzetnek megvannak az ily kedély és sziv emberei s igy minden nemzetnél tapasztalható, hogy a kisdedek iránti gondoskodás fel fel üti jótékonyságának jelét; sőt nem egy nemzet van, melynek államférfiai között is megtaláljuk a kedélyes sziv embereit; s igy nem egy állam van, mely már eddig is gondoskodása alá vette a kisdedeket.

Ámde, ha Európa államaiban széttekintünk, mindenütt azt találjuk, hogy az államférfiak gondoskodása nem hatott el odáig, hogy a kisdedóvást állam eszmévé fejlesztették volna ki; hanem csupán társadalmi uton iparkodtak a kisdedóvást meghonositani.

Magyarországé az érdem, hogy első volt az európai államok között, mely a kisdedek óvását állami teendőnek jelezte.

Boldogult Eötvös, a kedély és sziv ez örök emlékezetü embere, már évtizedekkel ezelőtt fel akarta venni a tanügyi törvénybe az ovodák államilag leendő berendezését; de sajnos, a törvényhozás még akkor idő előttinek találván az eszmét, Eötvös tervét elejtette.

Később P. Szathmáry Károly, a kisdedóvodák Magyarországon lévő legbuzgóbb apostola, egy terjedelmes memorandumot készitett, melyben a kisdednevelést az állam gondja alá akarta helyezni. Sajnos; e memorandumot ép az a sors érte, mi az Eötvös féle tervet.

Évtized vajudásai teltek el, míg a közokt. miniszteri tárcát gróf Csáky Albin vette át.

Ez előre törő, fiatal tevékenységü miniszter, hivatása magaslatán állva, nemcsak a felnőttek oktatásánál tett meg mindent, mit legjobb lelkiismerete szerint a magyarországi tanügy érdekében megtenni szükségesnek vélt, hanem gondoskodó figyelmét kiterjesztette most már a kisdednevelésre, az ovodákra is.

A törvényjavaslat, melylyel Csáky gróf, az ovoda rendszert kötelezővé tenni szándékozik; a ház asztalán fekszik s a közoktatásügyi bizottság már általánosságában el is fogadta s nem lehetlen, hogy mire e sorok napvilágot fognak látni, már részleteiben is elfogadja s a ház plénuma is bele megy a tárgyalásokba; ideje tehát, hogy a sajtó is nyilatkozzék e törvényjavaslatról. És a magyar sajtó, mely hivatásszerü kötelességét oly lelkiismeretes pontossággal teljesiti, nem is várta a felszólitásokat, hozzá szólt az ügyhöz.

Minden párt irányu lap elismeréssel adózik Csáky miniszternek e törvényjavaslat benyujtásáért s ha van is egy két lapnak némi aggálya, az egyszerüen eloszlik, ha a törvényjavaslat ama részét, mely aggályra adhatna okot, behatóan tekintjük meg.

A törvényjavaslatnak azon pontja látszik némely lapot aggódóvá tenni, mely azt mondja, hogy az ovodákba küldeni kötelesek mindazon szülők gyermekeiket, kik a gyermekeik ápolásáról kellően gondoskodni képtelenek; mert — mondják az ily kétkedők, — nincs jogositva az állam behatolni a családi szentélyekbe, hogy ott kutassa, mely szülő képtelen gyermekének gondos ápolást nyujtani. Mi részünkről épen nem találunk a törvényjavaslat e passzusában semmi »lapis offensionis«-t, mert az államnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, az állampolgárok jólétéről gondoskodni s ott hol hiányt lát segélyezésével jelentkezni. Már pedig tudva van

A „ZALA“ tárcája.

*Mankómhoz.**)

Könyezve köszöntlek
Balsors jele mankó!
Reád támaszkodik
A megtört halandó.

Mihez eddigelé
Még nem valék szokva, —
Rászorultam én is
Támogatásodra.

A sok küzdelemben,
A sok fáradságban,
Nekem is felmondott
Már az egyik lábam.

S mig nehéz falábon
Lassan sántikálok,
Hamarább elér a
Nyomor és egyéb átok.

Bús mankó te vagy az,
Mit jó remény helyett
A kegyetlen végzet
Üres markomba tett.

Oh, a ki azt mondta:
— Oh, be igaza volt —
„Egy anyaméhből lett
A költő s koldus bot.“

Kele György.

*) Mutatvány szerzőnek most megjelent költemény kötetéből.

Váratlan fordulatok.

— Törvényszéki eset. —

Irta: *Dr. Molnár J.*

Csak nem rég rakta le Dr. Memento Felix szigorlatait és már jó hirnévre tett szert, keresett és kedves orvosa lett H. városkának.

Elszoktunk mi ügyvédek annak hallatától, hogy csak ugy tódulnak a cliensek az irodába, más idők, más emberek, átment e jó hangzásu jelszó az orvosokra.

Dr. Mementohoz csakugy tódulnak a betegeskedők, mi csoda tehát, hogy a férfi és nő, örege és apraja, szép és csunya látogatott el orvosunkhoz.

Valamint a szerencsétlenség, ugy a szerencse sem jő egyedül.

Dr. Mementora szőke is, barna is kivetette hálóját, a pisztráng, a szőke halásznő hálójában megakadt. Dr. Mementoból vőlegény, a vőlegényből boldog férj lett és mi zavarhatná a boldog házas élet kék egét! De a szép időbe — mint mondani szokás — beüthet a menykő, vagy szerencsétlenül, hogy mindent pusztit, vagy szerencsével, hogy nem sujt.

Becsali faluban H. városhoz, orvosunk lakhelyéhez közel Cselszövő Anna, már sok legényt bolonditott el, de végül talált egy huszárra, Ostromos Palira, ki nem értett a tréfához, és kinél szerelmeskedni annyit tett, mint szeretni, a leány után komolyan járt, és tán ez sem került, mert több havi megismerkedés után oly buskomorság fogta el Cselszövő Annát, milyent az öntudatra ébredt bünös akkor érez, ha vétkezett és a tettét megbánja.

Egyik bün megszüli a másikat. Annának ballépése ördögi cselt szőtt, mely Dr. Memento boldog házas életére, mint a menykő zuhant le.

Anna érezvén, hogy egy fiatal huszárt hord szive alatt, de tudva azt, hogy magszatjának csak szegény apa kerül, a saját becstelenségén, és gyermeke sorsán is lenditeni akarva, Hamis Örzsivel és Varju Treszkával szövetkezik, fogjunk a leendő gyerekek egy gazdag apát. Ki lehet más, mint a két hóval gazdagon nősült Dr. Memento.

Elmegy tehát Annának két cinkostársa kiséretében Dr. Mementóhoz azon ürügy alatt, hogy idegbajos, az előszobában hagyva a két társát.

Gyakran a bünt a véletlen is előmozditja, ugy akarta ez, mert mikor Hamis Örzse és Varga Treszka az előszobában álltak őrt, kivülök ott senki sem volt.

Egyéb körülmények között tán Dr. Memento sem állhatott volna ellen, a fekete szemü, édes mérget tartalmazó Cselszövő Anna csábjainak, de a házasság ily kezdetleges korában elpirul a férj önmaga előtt, ha gondolata csak egy pillanatra is imádott neje angyali arcától elfordulna.

Dr. Memento, Anna panaszára mit sem szólva üzlet szerüen megirja a recipét és elbocsátja azt.

Ha orvosunk látta volna, hogy Anna mily győzelemittasan mutatja cinkosainak az előszobában a corpus delictit, ugy nemcsak a recipét, hanem Annát is szétszakitja, de mit törődött ő egy idegbajos — képzelt beteggel.

Az idő gyorsan halad és vele a gólya is, e vizit után ő hónappal a gólya egy sarkantyu nélküli huszárt hozott Cselszövő Annához, kit, hogy az alma se essék messze fájától, Palinak keresztelték.

Annának nem kellett sok idő a felgyógyuláshoz, mert sietnie kellett dr. Mindenes ügyvédhez,

az, hogy hazánkban a gyermek halandóság mily aggasztó mérvben növekedik s tudva van, hogy az aggasztó körülménynek indoka nem egyéb mint az, hogy a kisdedek épen azon korban, midőn leginkább igénylik a szülői gondoskodást, népünk azon osztálynál, mely kenyérkereseti forrását a házon kivül találja, nem élvezhetik a gyermekek; az államnak kell tehát gondoskodni arról, hogy az ily gyermekek az ovodákban nyerjenek gondoskodást akkor, mikor a szülői gondozást a helyzetnél fogva nélkülözni kénytelenek.

A törvényjavaslat nem célozza azt, hogy minden családi tüzhelyhez betolakodjék; hanem kötelességének tekinti felkeresni azon tüzhelyeket, melyeknél a szülőknek nincs módjuk kisdedeikről gondoskodni, ezt téve pedig nemcsak humanus missiót tel jesit, hanem jól fel is fogott kötelességét teljesiti.

Hogy az ovodák áldásdus működése mennyire hat ki nemzetünk helyeslésére, eléggé bizonyitja azon körülmény, hogy az eddig csak társadalmi uton létesitett ovodák száma ma már 725, pedig ezeket a szülők pénz áldozata tartja fenn; menynyivel inkább kiható lesz az ovodák áldásdus működése akkor, ha mindenütt államilag fentartott ovodák lesznek!

A nemzet hálája fogja kiséri Csáky ez ujabb kezdeményezését s mi azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a törvényhozó testület, megértve, felfogva, átérezve a közok, miniszter intentióját, nem csak hogy törvényerőre fogja emelni Csáky törvényjavaslatát; hanem tekintve annak humanisztikus alapját, sietni fog, hogy mielőbb testé váljék az ige, s meglegyen az »ovodákról szóló törvény.«

E reményünk teljesülését már a legközelébb várhatjuk!

Palotai Ákos.

A vaskapu megnyitása.

A Vaskapu megnyitásának munkálatáról következő értesitést vettünk a „P. K." orsovai levelezőjétől:

A nagy technikai mű, melynek megkezdését gróf *Szapáry* Gyula miniszterelnök és *Baross* Gábor kereskedelmi miniszter az egész kulturvilág tetszése mellett néhány héttel ezelőtt inauguráltak, a Vaskapu szabályozása, szépen halad előre.

A munkálatok kielégitő haladása annál örvendetesebb, minthogy maga a Duna alacsony vizállása miatt most nem igen kedvez a vállalatnak. A vizállás itt oly kicsiny, hogy 40 ctmr.-nél mélyebb járatu hajók nem mehetnek keresztül. Különösen igy van ez a Vaskapunál és a Jucznál, hol a sziklák helylyel közzel kimerednek a vizből, vagy csak 15—20 ctmr-nyire folyik felettük a viz.

A vaskapunál a 2200 mtr zárótöltésből maig körül-belül 120 mtr kész és szorgalmasan dolgoznak rajta. A Jucz-nál szondiroznak, felveszik a keresztmetszeteket és folytatják a próbarobbantásokat. A Greben-nél kőbányászati munkálatokat és kőöltéseket végeznek a vezető töltésen, mig megérkeznek a gépek és szállitóeszközök, melyeket e pillanatban nem lehet odáig szállitani a kedvezőtlen vizállás miatt.

Ezenkivül megteszik mindama terjedelmes előkészületeket, melyek a jövő évi campagne ra szükségesek.

Igen érdekesen alakul a munkálatok menete a Jucz-nál. Az itt kirobbantandó rész az a 60 mr. széles és 680 mtr. hosszu csatorna, melynek keresztmetszetét korábbi hivatalos szondirozások hiányában most kell felvenni. Az eredetileg készitett robbantó hajó helyett, mely igen nehézkesnek bizonyult, itt most egy célszerübb és egyszerübb lesz alkalmazva. Ez a robbantó hajó áll egy nagyobb bárkából, mely egy tutajt vontat. E tutajról lesz a koronként robbantandó helyen lebocsátva a szükséges robbantó töltés. A töltények rögzitése az óriási áramlat mellett kezdetben majdnem lehetetlennek tetszett a zuhatagban. Az áramlat mellett a terep minősége is sok akadályt képezett a csatornában a robbantó töltény elhelyezésére. A csatorna nyilásánál ugyanis nincs complex sziklapad, hanem a robbantó mélységből itt-ott mered rendetlenül egy-egy sziklacsúcs, melyek néhány cmtr. magasak, de mégis el kell őket távolitani. A csatorna további menetén mindenfelé emelkedik a sziklaterep 1—1½ mtr. magas zátonyokat képez. A robbantás itt könnyebb és biztosabb és csak ha a talphoz közeledünk, kell nagyobb robbantó töltéssel dolgozni.

E helyen a „Gigantic" nevü uj robbantó anyaggal egész sor igen szép eredmény lett elérve.

A robbantó hajón kivül még a következők vannak kisérletkép alkalmazva: Egy Gilber-féle furó-hajó, mely négy lábon áll s melyről a furt lyukakat készitik és töltik, mire a hajó tovább megy, a robbantó aknák pedig villamossággal lesznek meggyujtva. Egy Demarteau féle furóhajó, hasonló a Gilbert-féléhez, csakhogy ez nem négy, hanem csak három lábon áll. Egy Lobnitz-féle mechanicai sziklazúzó készülék: ez a készülék egy 6 tonna-súlyu acél vésőt 5—6 mtr. magasból a sziklára ejt és szétzuzza azt; a tömegek egy, a hajón létező kotrógép segélyével lesznek eltávolitva.

Mint látjuk, sem fáradtság, sem költség nem lesz kimélve, hogy a robbantó technika legujabb vivmányait állitsák ezen nagyszerü vállalat szolgálatába.

Szóbeli eljárás.

Biztosság, gyorsaság, olcsóság az igazságszolgáltatás terén csak ugy érhető el, ha a polgári per kibontakozik ama számtalan nyügből — a melyet ma nap alakiság neven ismer a jogász-világ, — kibontakozik a szóbeliség, közvetlenség és nyilánosság által.

A szóbeliség abban áll, hogy a biróság a felek által tett előadás, tényállás s az ezt igazoló bizonyitékok alapján hozza meg határozatát.

Az igazságszolgáltatás óvszere fekszik abban ha a biró maga hallgatja meg a feleket, a tanukat és közvetlenül érintkezik ezekkel, mert igy nemcsak az ügy lesz a lehető legalaposabban kifejtve és elbirálva, hanem ha ez nyilvánosan is folyik — a birói önkény ellen is hatalmas gát gyanánt szolgál.

A szóbeliség, nyilvánosság és közvetlenség nem az ujkor találmánya; ismerték ezt már az ókorban is jelesen a rómaiak és pedig ugy anynyira ismerték mindezek előnyeit, hogy a mi ma reform törekvéseink netovábbját képezi, mint pl. szóbeliség, közvetlenség, népbiróság — a felebbezés kizárása a ténykérdésben — szabad bizonyitási elmélet — ezek a régi római

---

ki — habár fondőrkodásaiban beavatva nincsen — majd segit egy oly törvényes apát felfedezni, kit Anna kiszemelt. Szegény Memento be szomoru napok csaptak le boldog házas életedre.

Furiaktól felkorbácsolt indulattal a kétségbeesés és a megcsalatás rémes arcával, reszkető kézzel veszi át férje távollétében Dr. Memento neje, Helena, a kereset II-od példányát és átolvasva azt, kigyómart dühében esküszik az égre, hogy a hűtlenség e gyalázatát nem fogja türni, veszszen el minden földi jóllét, de az álnoksággal egy tedél alatt nem lakik, jelleme kivánja az elválást.

A szeretetből vált gyülölet kérlelhetlen a hazaérkező férjnek a szép Helena odaveti a keresetet azzal: »On egy aljas ember!«

Dr. Memento a meglepetés első percében nem mint férj, hanem mint orvos odasiet nejéhez, örülés rohamot vélt rajta észleni, de ez az visszataszitva, figyelmeztette a kézbesitett keresetre.

Noha sápadtan, de a kereset átolvasása után nyugodt lelkiismerettel csak annyit mondott nejének: »Isten a tanum én ártatlan vagyok.«

Szobájába elzárkozva a szép Helena kebelében küzd a szeretet és gyülölet érzete egymással »hisz az nem lehetséges, hogy férjem, kit annyira szeretek, álnok legyen, őszinte odaadása önzetlen ragaszkodása nem is türheti a gyanut, hogy én a keresetnek higyjek, — de mégis, hol volna azon elvetemedett nő, ki olyan gonosz lenne, hogy alapos ok nélkül akarná házasságunk boldogságát megzavarni, ki nem riadna vissza Isten és ember előtt oly büntől, miszerint egy nőt férjétől eltávolitson, de különben miért nem perelt más valakit Cselszövő Anna? A kereset tehát mégis jogos, a becsületem kivánja az elválást.«

Másnap reggel megjelenik a szép Helena Dr. Jószivü ügyvéd irodájában előadva a tényállást, nyomban kéri a váló per megindiltását, egyelőre az ágy és asztaltól való elválást eszközölje ki. Dr. Jószivü hizgadt és ez ügyekben tapasztalt fiskális lévén, előleg nélkül — mi különben most már napi renden van, — felveszi a tényvázlatot, aláiratja a meghatalmazást és a szép Helenát azzal bocsátja el, legyen nyugodt asszonyom, segiteni fogok baján, de a tárgyalást bevárjuk.

A harag a legnehezebb köve gördült le a szép Helena szivéről.

Mig azonban neje Dr. Jószivühöz, addig Dr. Mememto Dr. Figyélmes ügyvédhez siet, de nem azon kérelemmel, hogy neje ellen válópert inditson, hanem azon kétségbeejtő kifakadással, uram egy általam nem ismert nő haláldöfést kiséret boldog házas életemnek adni, ime a tőr, átnyujtva ezzel a kereset II. példányát.

Dr. Figyelmes átolvassa a keresetet és a fondor tervet első pillanatra átlátván, kérdezi emlékezik-e egy nőre, ki nála kétes állapotban magát gyógykezeltette, de biz Mementonak jobban ment dolga, sem hogy visszaemlékezhetett volna, ennélfogva Figyelmes a védelmet a tagadott tényekre megitélendő esküben találta.

Megtörve bár, de tiszta és nyugodt lelkiismerettel tért vissza házába az orvos, de otthont nem talált.

Cselszövő Anna a tárgyalás előtt felkereste fiskálisát kérdezendő elhozza-e kifogástalan tanuit, nem szükséges, volt a válasz, mert hát végre, ha az ellenfél tagadhadd esküdjék.

Izgatottan és türelmetlenül ül Dr. Momento Figyelmes irodájában várva a tárgyalóskor hozandó sententiára, mely megállapitja az orvosnak az esküt, ki ezt le is teszi.

Egy megpróbáltatás után edzettebb erővel felegyenesedik az egyén, jobban érzi belértékét. Dr. Memento is e kis megpróbáltatás után a lakodalmi egyenruhába öltözve, emelt fővel és büszke önérzettel lép neje elé, mondva: Ártatlanságom kiderült, a kereset alaptalannak és hazugnak bizonyult és most házi boldogságunknak mi állhatna utjában! A csók nincsen időhöz kötve és igy meg nem számithatók, hogy az elvesztettekért kárpótlásul, mennyit cserélt ekkor férj és nő egymás ajkán . . . . . .

(Folytatása következik.)

Könnyü szárnyu galamb . . .

Könnyü szárnyu galamb
Szeretnék én lenni,
Könnyü szárnyaimon
Messze elrepülni.

Elrepülni messze
Messze más vidékre.
Sürü lombos erdő
Kellő közepébe.

S ott a sürü lombok
Hűvös árnyékában,
Megfürödni párom
Éltető csókjában . . .

Polczner Árpád.

peres eljárásban — feltétlenül alkalmazást is nyertek.

Ugyanis a rómaiak a pert két részre szakasztották, tény és jogkérdésre; a ténykérdésben formula szerüen itélt a választott biró, a jogkérdésben pedig a praetor; a felek, tanuk, személyesen jelentek meg a biró előtt aki által kihallgattatván, kimondta itéletét.

E perjog következménye volt az olcsóság, és a gyorsaság mellett az is, ami az igazságszolgáltatás főcélja: az anyagi igazság.

Ez óta a nemzetek összes törvényhozásai alapelvül választották: hogy a biró a felek kérelme nélkül ne járhasson el, itéletét csak az általuk élőszóval előadottakra alapithassa s kérelmükön tul ne menjen s az általuk előadott bizonyitékokon felül is bizonyitékot követelhessen. A francia, a német, sőt a magyar perrendtartási javaslatra is mind ez hiven visszatükrözik.

A francia perrend szerint a felek joga és kötelessége a szóbeli tárgyalásig ugy előkésziteni a pert, hogy a felek tisztába legyenek a tárgyaláskor felhozandó összes tény körülményekkel — de a biró a feleket személyesen is megidézheti és kihallgathatja.

A német peres eljárás pedig a fentiek befejezte után — ugy mint a római — a birót kötelezi, hogy határozzon a bizonyitandó tények — s a fölött is, kit terhel a bizonyitás.

A mi javaslataink ezt nem teszik, nem teszi sem a törvényszék sem a járásbiróság előtti szóbeli eljárásról szóló, hanem az első, iratok által előkésziteti a pert, a másik pedig ezek nélkül, kimondja, hogy a felek adják elő keresetüket s kifogásukat élőszóval a biró előtt iratokra való hivatkozás nélkül, — és a biró a szükséghez képest, ha a tényállást kideritve nem látná, rendelje el a személyes megjelenést, sőt az okiratos bizonyitást is, — de itéletét csak az élőszóval előadottakra fektesse.

Meg lesz tehát eljárásunkban a nyilvánosság, a szóbeliség és közvetlenség ép ugy, mint ahogy meg van más müvelt nemzetek törvénykezésében; lesz benne irásbeliség is, a mennyire s a hol azt az előkészités megkivánja, sőt a szabadbizonyitás is keresztülvitetik benne, de azt csak az életbeléptetés után fogjuk megitélhetni, hogy emelte-e az ügyvédi tekintélyt s létrehozta-e az alaposságot összhangzatban a gyorsasággal és olcsósággal, addig elégedjünk meg azzal, hogy elértük ama reform korszakot, amely legalább modern alapokon szervezve akarja elérni igazságszolgáltatásunk javitását.

Torkos Lajos.

Külföld.

Pétervár. A zsidók helyzetéről Oroszországban, egyik félhivatalos könyomatu lap következő tudósitást hoz: „Oroszország által kiküldött azon bizottság működéséről, mely az oroszországi zsidók helyzetének szabályozásával van megbizva, eddig mi sem került a nyilvánosság elé. Bizonyos jelek mégis arra vallanak, hogy a zsidók jogai ujabbi megszoritásoknak vannak kitéve, mihez különben uj szabályok életbeléptetésére sem volna szükség, csakis a már meglevő rendeletek szigoru alkalmazására, melyek keresztülvitelénél eddig enyhén jártak el. A közönség különösen ama kérdés iránt érdeklődik, hogy a felsőbb intézetek látogatására mily számban bocsájtatnak a zsidók. E pontban legkevésbé várható a kormány részéről a zsidó kivánalmak iránti méltányosság. Kormány-körökben azzal indokolják a zsidók e tekintetbeni megszoritását, hogy a felsőbb tanintézetek nagyobbrészt államköltségen s igy a befolyó adókból tartatnak fenn, s igy jogtalan volna a nem kiváltságos osztályoknál is gyöngébben megadóztatott zsidókat a nyilvános előadások jótéteményében ugyanoly mértékben részesiteni, mint a nagyobb adóval terhelt néposztályokat. Továbbá hangsulyozzák, hogy a körülbelül 100 millióra menő összes lakosságból, csak néhány millió a zsidó, ennéltogva — a végből, hogy a nem zsidó és a zsidó lakosság közt levő müveltségi fok igazságos aránya állapitassék meg és e szerint a zsidóknak csak egy bizonyos százaléka bocsáttassék a magasabb tanintézetekbe. Ez utóbbi érvazonban tarthatatlan, mert nem lehet a kérdésnél egyszerüen a lakosság egész létszámát állatani szembe a zsidók létszámával, mivel Oroszországban milliókra rugnak azok száma, kik anyagi helyzetük szerint itélve, a felsőbb tanintézetek látogatásánál tekintetbe sem vehetők. Mindkét részről csak oly egyének vonhatók e számitásokba, kiknek anyagi helyzete lehetővé teszi a felsőbb tanintézetek látogatását és akkor a felsőbb iskolákat látogatható zsidók számát 4 százalékra lehet tenni, mely szám az utóbbiakra nézve sokkal kedvezőbb."

London. A Stanley expeditiójáról kezd a fátyol lehullani. *Stanleynak* hadnagya, *Toup* nyiltan kijelenti, hogy Stanleynek ekszpediciója a spekulácio természetével, nem pedig egy filantróp-fölszabaditási ekszpedició jellegével birt. A tiszteknek a szerzett elefántcsont készletekből nyereményrészt igértek. Eminnek megszabadítása csak mellék dolog volt.

Belgrád. A sertés korlátozásra vonatkozólag irják nekünk szerbia fővárosából: „A szerb kormány eddig november 1-ére vonatkozólag, mint a mely napon a budapesti megállapodások szerint meg kellene szünniök azon korlátolásoknak, a melyek a szerb sertéseknek Magyarországba való kivitelére nézve fennállanak, még nem határozott véglegesen. Épen nem látszik kizártnak, hogy a szerb kormány tekintettel a kőbányai helyi viszonyokra, a Budapesten megállapitott korlátolásokat még néhány napig fentartja."

Helyi ujdonságok.

— **Városunk közkedveltségü polgármestere** Babochay György, mint a legőszintébb örömmel értesülünk, már teljesen felgyógyult s nem csak, hogy elhagyta lakását, hanem hivatalos helyiségében is megjelent; egyelőre azonban még nem kezdte meg hivatalos működését s igy hivatalában még nincsenek elfogadások, legközelebb azonban a hivataloskodását is ujból megkezdi. Fogadja szerencse kivánatunkat, melyhez a város összes lakossága járul.

— **Vörheny lépett fel** járványilag városunkban a gyermekek között, minek folytán, mint értesülünk, az orvosok az iskoláknak egy időre leendő bezárását akarják ajánlani az iskolai hatóságnak. Az óvintézkedések mindenkor a legjobb gátjai lévén a járvány tovább terjedésének, mi részünkről annyival is inkább pártoljuk az iskolák egyidőre leendő bezárását, mert mint hitelesen értesülünk, a járvány nem a legszelidebb lefolyásu s már is néhány áldozatot ragadt magával. Általában a halálozási statisztika városunkban megdöbbentő számokat tüntet fel ez évben. Ugyanis e hó 5-én már több volt a halálaset, mint az előző év december végéig, s mint az orvosok állitják, ha ily mértékben fog haladni e halálozás az év végéig, elfogjuk érni, azt a legnagyobb halálozási számot, mely a kolerikus évben volt.

— **A helybeli polg. iskolánál** Morgenbesser igazgató halála által megüresedett az igazgatói állás. Addig is mig ez állás rendszeresen betöltve lesz, a megyei tanfelügyelő az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével *Schulcz* Károly polgári iskolai tanárt bizta meg. Mint tudjuk az igazgatói állás betöltése a legrövidebb idő alatt meg fog történni, mert a tanfelügyelő nem akarja a város e jelentékeny tanintézetének vezetését hosszasabb ideig ideiglenes kezelés alatt hagyni.

— **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap a novemberi előléptetéseket közölvén, ott örömmel olvassuk, hogy városunkban államásozó gleichenwieseni báró *Bibra* Frigyes alezredest, a király ezredessé léptette elő. A legmelegebb szerencse kivánatunkat fejezzük ki a köztiszteletben álló ezredes ur e megérdemelt előléptetéséhez. Előléptettek még az itt államásozó katonaságnál: *Horvát* Géza főhadnagy II. oszt. századossá, báró *Tmajic* István hadnagy — főhadnagygyá és *Svastics* Elemér s *Bedényi* Kajetán hadapródok, hadnagyokká. — Az ujonnan kinevezett ezredesnél a helyben állomásozó közöshadseregbeli és honvédségi tisztek testületileg fejezték ki szerencse kivánatukat s szombaton este a tisztek nejeikkel együtt üdvözölték báró Bibrát, ki vendégeit szivessen látva, azok késő éjfélig időztek a köztiszteletben álló ezredesnél, ki nem csak Háca és Budapestről, hanem az ország összes városából számtalan távirati szerencse kivánatot vett. Nagy-Kanizsa polgári intelligentiájából, is igen sokan keresték fel gratulátiójukkal, a polgárság által is kedvelt ezredest, ki továbbra is mint ezred parancsnok városunkban marad. Fogadja az ezredes ur lapunk részéről is őszinte szerencse kivánatunkat megérdemelt előléptetéséhez.

— **Városunk egyik tudós fiát** *dr. Vlassics* Gyulát az a magas kitüntetés érte, hogy a király, a közokt. minister előterjesztésére a magyar kir. tudományos egyetemhez *„A büntető jog"* nyilvános és rendes tanárává nevezte ki. Mint tudva van Vlassics eddig a budapesti kir. főügyészségnél, mint főügyészi helyettes működött. A kitünő jogászt ért királyi kegy, méltó egyént talált, s mi kétszeresen örvendünk e kinevezésnek, nem csak azért, mert az egyetem egy szakavatott, lelkes, fiatal erőt nyert, hanem azért is, mert épen Vlassics lett ez egyik legjelentékenyebb jogi tanszékre kinevezve; Vlassics kit Nagy-Kanizsa mindenkor büszkén vallott fiának. Fogadja távolból laktársainak őszinte szerencse kivánatát!

— **Meghivót vettünk** a helybeli kasinó egyletiől, mely következő: *Meghivó*: A nagy-kanizsai kasinó 1890. évi november hó 8-án saját helyiségeiben mükedvelői előadással egybekötött zártkörü tánczkoszoruczkát rendez. Jelen meghivó egyszersmind belépti-jegyül is szolgál. Kezdete 8 és fél órakor.

— **Halottak napján** városunk kegyelete is zajossá tette a temetőt. Ezer és ezer ember ment ki vasárnap a verőfényes nap délutánján a „csendes emberek" honába, hogy kegyelettel emlékezzék meg azokról, kiknek „már nem fáj semmi." Minden sirnak megvolt látogatója, minden fejfának megvolt az emlékezet fűzte koszoruja, minden sirdombon égett a temetői lámpa, vagy gyertyák világa, mintegy megszólalva: „az örök világosság világoskodjék nekik." Soha nem zárkoztunk el a kegyelet tényei előtt, nekünk is vannak hallottjaink, tudjuk mi az, mikor családokat összekötő kapocs megszakad s és annak egy egy láncszeme kihull; de azért nem tartjuk helyesnek azt, hogy a halottak országába a fényüzés vitetik át e napon. Láttunk sirokat, melyeknek feléklése a fényüzés netovábbja volt. Nem volna e célszerübb ama nagy összegeket jótékonycélra forditani? Hány éhező s inségben nyomorgó embertársunk szemeiből törölhetnénk le a fájdalomkönnyeket e megtakarított összegekkel s e mellett még a kegyeletnek is hozhatnánk áldozatokat?!

— **Morgenbesser János** volt polg. iskolai igazgató temetése e hó elsején délután négy órakor, a város közrészvéte mellett ment végbe. A gyászoló család némi vigaszt nyerhet végtelen fájdalmában, a város által tanusitott osztatlan részvétben. A halottas ház teljes gyászban álló szobájában, számtalan gyertya s két kandelóber világánál volt felállitva a ravatal, melyen a hamuszinü gazdag aranyozásu érckoporsóban feküdt a még fiatal s oly tevékeny életet tanusitott igazgató holt teste. A ravatalt elfedték a szebbnél szebb koszoruk, melyek szalagjain következő feliratok állottak: „Szeretett tanártársuknak", „A szeretett igazgató és tanárnak", „A felejthetetlen jó barátnak", „Az ifjuság — szeretett igazgatójának", „Feledhetlen atyámnak — Ilona", „Tisztelete jeléül — a nagy-kanizsai iskolaszék", „A kereskedő ifjak — tiszeleti tagjának", „Az izraelita iskolák tantestülete", „A szeretett igazgónak és kartársnak — a polgári iskola tantestülete", számos koszoru volt felirat nélkül. A gyász szertartásnál ezer és ezer ember volt jelen, ellepve az utcákat mindenfelé a merre a gyászmenet elvonult. A városi hatóság *Lengyel* Lajos főjegyző vezetése alatt, a tantestületek az alkalmilag épen városunkban időzött *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelő vezetése mellett, kit *Nuscz* nyugalmazott tanfelügyelőgyelő és iskolaszéki alelnök kisért, valamennyi hitfelekezeti lelkész és tanár s tanió, az ifjuság mindkét nemből a tanitók és tanitónők vezetése alatt testületileg vonul ki. A temetőben *Hoffmann* Mór tanár tartott bucsuztató beszédet.

— **Megszünt lap:** A „Nagy-Kanizsa és vidéke" czimü lap e hó ötödikén kiadott számával megszünt, mint ezt a lap szerkesztője jelenti. Sajnálattal vesszük tudomásul laptársunk megszüntét, mert mindig azon meggyőződésben éltünk s élünk ma is, hogy bármily helyi, me-

gyei, vagy társadalmi ügy, annál jobban megleszi világítva, minél több oldalról szólunk hozzá és így — a nevezett lap megszűnése által — egy hozzászólóval kevesebb lesz. A kartársi önzetlen tisztelettel mondunk bucsut megszünt laptársunknak, azon reményben, hogy jeles munkatársai a tennálló két lapot fogják ezentul támogatni becses közleményeikkel. A „Nagy-Kanizsa és vidéke" küzdött mint jó harcos, és ha megszünt élni, nem az ő hibája volt, hanem a viszonyoké!

— **Nagy vadászat** volt október 30 án Gelsei *Gutmann* László megyei nagybirtokos zalaberi birtokán, mely dacára a nem épen kedvező időnek, igen szép eredményt mutatott fel, amennyiben számos vad került teritékre. A vadásztársaság, melyben részt vettek: *Turn-Taxis Egon Miksa* és *Ernő* hercegek, *Scastits* Benó főispán, *Gyertyánffy* huszárőrnagy, *Gózon* megyei főjegyző, *Wéber* Károly törv. biró, *Clement* Lipót, *Kovács* huszár tiszt, *Mangin* Károly m. főorvos, kir. tanácsos, Dr. *Plihál* Viktor, *Sartory* Oszkár, *Kozáry* Aurel, *Klein*, Lipót a bevégzett hajtások után a házi ur zalaberi kastélyába tért be, hol Gelsei *Gutmann* Lászlóné, a széles körben ismert előzékeny s kedves háziasszony vendégelte meg a vadászokat, akik vig kedély között mulattak a kesö estig, éltetve a derék háziurat s annak kedves nejét a magyar vendégszeretet egyik élő példáját.

— **Sormás Pista** meghalt. Ki nem ismerte városunknak ezt a komikus alakját, ki felszalagozott, felbokrétázott kalapjával minden házhoz beköszöntött, minden férfit keresztapjának, minden nőt keresztanyjának nevezett, a gyermekek élcének céltáblája, a felnőttek szórakoztatója volt. Ki nem ismerte *Sormás* Pistát? És e kómikus alaknak a mily komikus volt élete, ép oly kómikus lett halála is. Elment Lángvizre a Cserbuszné lakodalmára, mulatta a közönséget, beszivta a sok karcost, aztán kiment az udvarra, lefeküdt pihenni, — és . . . elpihent örökre. Keveses Ferenc csősz találta meg az udvarban; de már akkor a holt test hideg volt, jelentést tettek a hatóságnak s ez felboncoltatta a holt testet. És a sok kereszt apa és kereszt anya sirathatja most oly kómikus halállal kimult keresztfiát Sormás Pistát, ki nem nem csak bűját hanem életét is beleölte a kancsóba.

— **A kisdedovodák ügyében**, melyről lapunk vezéreikke szól, lapunk zártával veszük a következő hiteles értesitést: A képviselőház közoktatási bizottsága legutóbb megtartott ülésében állandó bizottsági jegyzővé egyhangulag *Fenyvessy* Ferencet pártunk e jeles tagját vá lasztot a meg. Majd némi styláris módositásokkal hitelesitette a bizottság *Hagara* Viktor előadónak a kisdedóvásról szóló törvényjavaslat tárgyában készitett jelentését, mely alkalommal *Firczák* elnök a bizottság nevében köszönetét fejezte ki *Csáky* gróf miniszternek a nagyfontossággal biró törvényjavaslat előterjesztéséért. *Kiss Albert az ellenzéki bizottsági tagok nevében csatlakozik az elnök köszönetnyilvánításához, mert a kisdedóvásról szóló törvényjavaslat benyujtásával Csáky gróf maradandó érdemeket szerzett magának.* Csáky gr. miniszter meghatottan köszönte meg a bizottság szives figyelmét, kifejtvén abbeli biztos reményét, hogy a ház is elfogadja a törvényjavaslatot, melyet a bizottság oly alapossággal, beható szakértelemmel és lelkesedéssel tárgyalt le.

— **Karácson és ujév** oly két ünnep, melyen alig van ember, ki hozzá tartozóit, szeretteit, barátait egy vagy más csekély emlékkel meg ne lepné. Nem azért mintha az ily meglepetések a kölcsönös tisztelet jelei volnának, vagy azok a személyi iránti emléket őriznek meg; hanem azért, mert az ily emlékek mindig felujitják a jelentékeny napnak emlékét, s ez általános szokásnak hódol mindenki, mi sem akarjuk megtámadni e szokást, csupán jó akarólag figyelmeztetjük az olvasókat, hogy az ily emlékek nyujtásánál kössék össze mindig a kellemest, a hasznossal, hogy ez emlék ne csupán csecsebecse legyen a háznál, hanem annak gyakorlati haszná is vehesse az kinek adjuk; e részben igen melegen ajánljuk városunk derék polgára *Mülhofer* Ödön ékszerész üzletét, melyben a legszebb s legcélszerübb karácsonyi és ujévi ajándékok szerezhetők be, és pedig személyes meggyőződésünk szerint egészen olcsó árakon.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán** október 30-án: Reitinger Teréz 79, Bicsa Valéria 6 és fél éves korukban. November 1-én Krausz Margit 3, Berger Jenő 5 éves, Szupper Pál 3 hetes, Ugor Lajos 3, Horváth Rozália 4, Farkas Zsiga fél éves; 2-án: Horváth Mari 4 hetes, Zinder László 4 hónapos, Török István 4 éves; 3-án: Tamasits József 32 éves; 4-én: Csemits Kálmán 23 éves, Deutsch Miksa 3 hetes, Szerecsen Terézia 37 éves; 5-én: Slegel János 48, Lengyel Soma 8 éves korában.

Különfélék.

— **A költő jubileuma.** Lapunk már tudatta olvasóinkkal, hogy *Komócsy* József jeles költőnk s lapunk kedves munkatársa tiszteletére e hó 29-én jubiláris ünnepet rendeznek barátai, megünnepelvén a derült kedélyü s emelkedett hangulatu költő irói pályájának huszonötödik évfordulóját. Ez alkalomból különféle meglepetésekben is részesitik a költőt. Egy ily szép ajándékot, melyet Komócsy tisztelői ez alkalomra készittettek, Zitterbach Károly fővárosi ékszerész kirakatában látható. Az ajándék, egy művészileg készitett tintatartó. Renaissance diszitménynyel ellátott elliptikus alapzaton tenon emelkedik, melyen a költő muzsája, egy fiatal, derült nőalak látható, a mint ülő helyzetéből fölemelkedni készül. A nő teste alsó részét draperia fedi, testének felső része egészen szabad. Fejét koszoru övezi. Az alak, mint az az efféle szobrászi bijoknál szükséges, élénk mozdulatot tesz. A karcsu muzsa mozdulata az ovális talapzat előterén elhelyezett, a kelleténél nagyobb méretü kagylón álló, szintén renaissance stilben készitett tintatartó felé irányul, hogy kezében tartott koszoruját rátegye. A talapzat többi részét lant, babérgalyak töltik be. Az egész mű tömör ezüstből készült. A kagyló mellső része aranyozva van, a muzsa teste pedig nemes patinával van bevonva. Az anyagilag is nagy értéket képviselő ajándékot még értékesebbé teszi izléses előállitása, mely dicséretére válik tervezőjének, ifj. Bobula Jánosnak, mintázójának Loránfi Antalnak s megkészitőjének Zitterbarth Károly ékszerésznek.

— **A főapát névünnepe.** *Vaszary* Kolozs pannonhalmi főapát névnapját ünnepélylyé avatták tisztelői. Fényes vendégsereg gyült egybe Pannonhalmán személyesen fejezendő ki szerencsekivánatsikat. Az egybegyültek közt voltak: Batthyány Lajos gr. főispán, Kautz Gyula dr. titkárral, Laszberg Rudolf gr. alispán, Goda Béla és Ziskay Antal országgy. képviselők, Békeffy Ferenc, Fischer Kálmán, Kégl Lajos, Lippay Géza főjegyző, Haják Antal árvaszéki elnök, Németh Miklós és Szodtfriedt József főszolgabirák, Szodtfriedt Ignác pénztáros, Sipos László járásbiró, Szodtfriedt Endre szolgabiró, Angyal Armand dr. főkapitány, Szily Zoltán t. ügyész, dr. Kautz Gusztáv, dr. Németh Antal, Sebő Imre törvényszéki elnök, Tassy Pál dr. kir. ügyész. A főapát szivélyesen fogadta vendégeit, kiknek tiszteletére gazdag lakomát adott.

— **Ismét pápai jubileum készül.** A jövő 1893 évi február 19 én lesz ötven éve annak, hogy *XIII. Leo* pápa püspökké lett. E jubiláris évet — amennyiben mindenki hiszi, hogy a pápa egészségben meglógja élni — a romában élő katholikusok jubileummal akarják megünnepelni, s a pápától e részben már megnyert engedély folytán, már most meginditották a mozgalmat, s fel fogják hivni az összes világ katolikusait, hogy zarándoklatok rendezése és pétérfillérek rendkivüli gyüjtése által járuljon hozzá e napnak minél emlékezetesebbé tételéhez.

— **A kir. táblák szétosztásához.** A budapesti kir. tábla tanácselnökei és birái már megkapták az igazságügyminiszternek felhivását, hogy irjak be egy eléjök tett ivbe, hogy a tábla szétosztása után, mely táblánál hajlandók működni. A birák már valamennyien alá is irták az ivet, s legnagyobb részük továbbra is Budapesten óhajt maradni. Néhány biró a pozsonyi táblához kiván becsztani, s csak egy kettő volt, a ki más helyen felállitandó táblához kivánkozik. A szétosztás e szerint önkéntes jelentkezés utján alig fog sikerülni.

— **Lóháton Konstantinápolyba.** *Bellegarde* gr. és *Lederer* br. közös hadseregbeli draganyos tisztek, kik Prágából lóháton indultak Konstantinányolyba, szerencsésen elérkeztek céljukhoz. Az osztrák-magyar kolonia vendégszeretettel fogadta őket.

— **Somoskeöy Géza** már rég nem hallatott magáról, most Párisból irják, hogy a kalandort ki legutóbb Veysy Viktor név alatt Párisban élt, a rendőrség elfogta. Somoskeöy a Giffard-féle gázpuskával tervezett nagy üzleteket, egy Bécsből mult esztendőben Párisba költözött ügyvéd és műkritikussal szövetkezve. Megszerezték a Giffard-féle fegyverek szabadalmát s e szerint akarták a komprimált gázt különféle katonai, közlekedési és ipari célokra felhasználni. Somóskeöyt a londoni Goldschmidt-féle bank párisi képviselőjének feljelentési alapján tartóztatták le. E szerint Somoskeöy a bankról 12.000 frankot csalt ki. Első kihallgatása alkalmával rögtön kitünt, hogy hamis néven jelentkezett, továbbá, hogy már négyszer el itélték Franciaországban s az országból annak idején ki is utasitották. Arcképét is megtalálták a rendőrség albumában. A fogoly mindent tagad s az arcképre, valamint a régebbi birói itéletekre is azt mondja, hogy itt egy szerencsétlen személybeli tévedés van, mert az az arckép nem az övé, hanem egy rokonáé, ki hozzá feltünően hasonlit s nem ő hanem, az a rokona az, kit annak idején a francia biróságok elitéltek.

— **Magyar csárda** Chicagóban. A tengeren tuli Eldorádó csak vonza magához magyarjainkat. Mindenféle szakmabeli emberek keresik fel Amerikát hogy ott letelepülve jövőt alkossanak maguknak, s minthogy már van elég magyar ide lepedő főleg Chicagóban *Spicz* Dániel miskolci kávés is elhatározta, hogy kimegy Amerikába s Chicagóban, honfitársai számára magyar csárdát nyit. Csak aztán ideje korán be ne kellessék zárni csárdáját!

— **Lázadó matrózok.** Nagy feltünést keltett a mult hó 26 án Fiumében hét matrózznak elfogatása, kik a *Vladimir* és *Apuilla* hajókon érkeztek a fiumei kikötőbe. A matrózok ez évi szeptember hó végén Nizzában, a *Vera* nevü osztrák magyar bárka hajón kapitányuk ellen fellázadtak, ki csakis, a francia hatóság közbelépése folytán biztosithatta magát a lázadók ellen, kiket a nizzai o. m. konzul rendeletére el is zárták Nizzában. E matrózok az emlitett hajókon mult hó 26-án érkeztek Fiumába hol a révhivatal rendeletére a rendőrség utján nyomban el is fogatták.

— **Vasuti hid a Niluson.** Az egyptomi kormány a Mansuratz és Talkha között vasuti hidat épitett a Niluson át; mi által egyenes közlekedést létesit alexandria és ragazigi közt. A hid 30.000 font sterlingbe kerül.

— **A Niagarát megfékezik.** A Niagara zuhatag roppant vizerejének gyakorlati felhasználása rövid idő alatt tényé válik. Már megkezdték az épitését azon alagutnak, a melynek segélyével a vizerőt turbinákra vezetik, a melyek ismét nagy dinamó-gépekkel fognak hajtani. Az igy létrehozott erőt villamos vezetékekben fogják továbbitani.

— **Máriát látó kis leány** babonája már vérbe is került. Mult lapunkban emlékeztünk meg arról a kis luttenburgi leányról, ki állitása szerint Szüz Máriával egy fa alatti szokott társalogni. A mult vasárnap valami 4000 ember volt Rozenthalban, Luttenberg (más néven Drakorn) mellett, hogy láthassa és hallhassa Trabl Alojziát a Mária látó kis leányt. Megjelent azonban ugyanitt Persc György csendőrörsparancsnok is egy csendőrrel s a leányt felszólitotta, hogy azonnal távozzék. Trabl Mária a kleinnsontagi templomba menekült. A tömeg követni akarta őt, hogy közelében maradhasson, a csendőrörsparancsnok megakadályozni iparkodott, hogy a nép a templomba nyomuljon. E közben egy férfi a csendőrörsparancsnoknak a lábára lépett s fenyegetően viselte magát. A csendőr most fegyveréhez nyult, s a tömegre tüzelt. A mint a fegyver eldördült, Semlic Antal, egy 24 éves cipész, halva fogyott össze. Ugyanekkor egy logarolzeni családapa, aki a cipész mögött állt, sulyosan megsebesült. A csendőrök végre kénytelenek voltak visszavonulni. Szent-györgy csendőrállomast megerősitették. Az egyház, melynek a nép fanatizálásában része nincs, mindent elkövet, hogy hiveit a vakbuzgóság utjáról a józan vallásosság utjára visszavezesse.

— **A tél beköszöntött,** a családok vissza vonulnak a kandalló melegétől áthatott szobákba a kertek üresen maradnak, a virágokat elhervasztotta letarolta a hideg őszi szél megölte a korán be állott fagy. Most csak a szoba növények, a szoba virágai nyujthatnak élvezetet a virág kedvelőknek, csak a szobanövények mosolyognak reánk üde zöld leveleikkel, fejlődő bimbóikkal kifejlett szirmakkal. Ámde a szoba növények ápolása oly sok gondot kiván s oly szakavatott kezelést igényel, hogy azt nem mindenki tudja,

oly forrásokhoz kell tehát fordulnunk, hol azokat megtanulhatjuk. *Szelnár* Adolf udvari szállító budapesti mükertész és az orsz. kertészeti egyesület titkára igen rövid és mégis kimerülő utasítást irt a szoba növények kezeléséről, ezt a szerzőnél bárki megrendelheti, a ő szivesen szállit nagyhirü csarnokából az ország minden részébe bármily égalji szoba növényt s virágot, melyekből árucsarnokában a legszebb példányok állanak készletben. Ajánljuk Szelnár csarnokát azoknak, kik szoba növényeket óhajtanak a téli vadra beszerezni. Szelnár hirneve oly nagy, hogy öt dicsérni felesleges tartjuk; mi kik személyesen láttuk árucsarnokát, csak a legszebbet s lejobbat mondhatjuk felőle; aki eddigelé minden kiállitáson a legelső dijakal nyerte el saját tenyészető virágai és növényei által.

— **Hazai gyáriparunk fejlődésének** hatalmas lendületet adott *Tarnóczy* Gusztáv gép- és tüzfecskendő gyáros és országgyülési képviselő, ki gyártmányaival legu abban az aradi kiállitásnál is a legtényesebb diadalt aratta; ugyanis a számos gépgyáros és versenytárs kiállitása közül egyedül *Tarnóczy Gusztáv* tüzfecskendői és tüzoltófelszerelései lettek az első rendü állami ezüst éremmel kitüntetve, mi nemcsak örvendetes bizonyitéka e gyártmányok legkitünöbb voltának, de egyszersmind nyereség és hazai közönségünkre nézve, miután nagyobbrészt onnan rendelik a községek tüzfecskendőiket és tüzoltófelszereléseiket s igy alkalmunk van ezen elismert legjobb és legolcsóbb gyártmányokkal láthatni e magukat.

— **Becsét veszti** a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk. *Az étvágy gerjesztésére* ugy mint mindennemü gyomorbajok ellen, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe **Egger dij-jutalmazott Szódapasztillát**. Kaphatók 30 krajcáros eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertárában, valamint Egger A, fia Wien- Nussdorf gyógyszer különlegességi gyárában.

Tanügy.

— **Vizmü iskolát** ailit fel a földmivelési miniszter Kassán, erre vonatkozólag következő rendeletet bocsátotta ki az ármentesitő társulatokhoz: »Azon célból, hogy ezentul oly egyének is képeztessenek ki, kik nemcsak a talajjavitási munkálatok körül legyenek alkalmazhatók, hanem a folyamfelvigyázók és a viztársulati gátfelügyelők teendőinek ellátására szükséges képzettséggel is birjanak, a Kassán eddig fennállott rétmesteri iskolát, — mely eddigelé csak a kul urmérnöki hivatalok és gazdák számára nevelt a talajjavitásoknál alkalmazandó müszaki segédszemélyzetet, »vizmesteri iskola« elnevezés alatt akként szerveztem, hogy abban mindazon tárgyak elméleilleg és gyakorlilag tanittassanak, a melyek a fentebb megnevezett alkalmazottaknak a gyakorlati életben szükségesek. Mint a kassai m. kir. vizmesteri iskola szervezeti szabályzatából kitünik, a vizmesteri iskola célja a tanulókat akként ki képezni, hogy azok kisebb vizépitészeti munkálatokat önállóan és tervszerüen végrehajthassák és fentarthassák; a nagyobb szabásu munkálatok végrehajtását mérnöki felügyelet alatt vezethessék; s rájuk bizandó árvédekezési, folyamrendőri és egyáltalán a hivatásukkal járó teendőket a mérnöki létszám emelése nélkül olcsóbb müszaki segéderők alkalmazásával helyesen és szakszerüen végrehajtani képesek legyenek. A társulatnak jól felfogott érdekéből kivánatos tehát, hogy jelenleg alkalmazott segédszemélyzete közül a vizmesteri iskolának folyó évi november 15-én megkezdődő tanfolyamára egy, esetleg több gátfelügyelőt küldjön. Azoknak, kiket a vizmesteri iskolában kiképeztetni óhajt, a szervezet 4 §-a szerint felszerelendő kérvényei a társulat által legkésőbb f. é. november hó 5 éig az országos kulturmérnöki hivatalhoz terjesztendők, mivel később beérkező folyamodványok figyelembe vehetők nem lesznek.

— **A budapesti szállodások**, vendéglősök és korosmárosok ipartársulatának választmánya *Gundel* János elnöklete alatt rendkivüli ülést tartott, melyben *Glück* Frigyes és *Stadler* Károlly mint *a tanoncügy kérdésének tárgyában kiküldött bizottság tagjai*, az általuk erre vonatkozólag kidolgozott memorandumot a választmány elé terjesztették. A választmány ezen emlékiratban jelzett irányponokat egyhangulag elfogadta és a kereskedelmi miniszterhez ez ügyben intézendő felterjesztés kidolgozására Stadler Károly, Glück Frigyes választmányi tagok és ifj. Ács Károly társ. ügyészből álló szükebb körü bizottságot küldött ki.

— **Földmives iskola Szegeden.** A földmivelési miniszter egy államköltségen felállitandó földmives iskola létesitését tervezi Szegeden. A munkálatok már annyira előre haladtak, hogy az iskola még ez évben, legkésőbb azonban 1892. évben megnyilik Szegeden.

Művészet, irodalom.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvárus üzletében megrendelhetők.

— **A »Zala Képes Naptára«**, melynek megjelenését már mult számunkban jeleztük, szép kelendőségnek örvend, mit leginkább szépirodalmának köszönhet. A naptár e része a jobb izlést kielégitheti, prózai részét *Palotai Ákos, Öreg huszár, Ősz honvéd* irták, mig a költeményeket: *Szamosszegi S., Kovács S., Tuboly V. és Bálintffy B.* adták. A képekkel illusztrált humoros rész szórakoztató és nem triviális élcekben mutatja be a társadalom különböző tréfás eseményeit. A szintén képekkel illusztrált ismeretterjesztő rész hasznos tudnivalókat tartalmaz. A naptár tiszti névtára a legjobb és leghitelesebb hivatalos adatok szerint készült, mig a naptári rész a csillagászati hivatal és az országos vásárok a miniszterium adatait tartajmazza. A külsőleg is csinosan kiállitott 6 ivre terjedő naptár **csak 30 krért** kapható, a kiadó: *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében N.-Kanizsán, Csáktornyán és Kaposvárott.

— **»Kele György költeményei«** cimmel lapunk munkatársának e tiszta világnézetü, mély érzésü, formailag kifogásolhatlan poetának 128 oldalra terjedő költemény füzete hagyta el a sajtót. *Kele*, — kinek kötetéből, mai számunkban közlünk egy kis mutatványt, olvasóink előtt nem ismeretlen, az irodalom jól fogadta verseit s az olvasó közönség szivesen elmereng a mély érzésü költő gondolatain; dicséretre nem szorult, mert aki Kelének egyetlen versét olvasta, kegyébe vette őt. A szerelem tiszta hangja, a hazafiság mély érzése, a klassikus költészet teljes ismerete jellemzik az előttünk fekvő kötetet, melyet a legmelegebben ajánlani olvasóinknak, hazafias és hirlapiroi kötelességünk egyformán kénytet. A költemény kötet ára: 1 frt, megrendelhető szerzőnél Kottoriban; vagy lapunk szerkesztőségében.

— **A »Képes Családi Lapok«**-tól vettük e pár sort közlés végett. Van szerencsénk tiszteletttel jelenteni, hogy az 1891. évi »Képes Családi Lapok« naptára gazdag tartalommal, szép képekkel ellátva már elhagyta a sajtót. A naptár ára 60 kr. Szállitási dij (egyszerüen küldve) 10 kr., (vevény mellett) 20 kr., összezen tehát 70 avagy 80 kr. Midőn e naptárunkat nagybecsü figyelmébe ajánljuk s megrendeléseit tisztelettel kérjük, maradtunk tisztelettel Brankovics György a Képes Családi Lapok szerkesztője.

— **A magyar Dumas, Jósika** Miklós regényirónk élete s munkáját irta meg Melha Szák Luiza, s e müre most előfizetést hirdet, a hozzánk beküldött előfizetési felhivás igy hangzik. Előfizetési felhivás »Báró Jósika Miklós élete és munkái« irta Melha-Szák-Luiza. A gyorsan haladó idő nem volt képes fulszárnyalni azon szellemet, melyet báró Jósika Miklós szépirodalmi müveiben örökitett át az olvasó nemzedékre. Költészetének szépségét sem avithatták el a gyors egymásutánban váltakozó eszmeáramlatok. És mégis alig alig találhatjuk fel egy-egy művét fogadó termeink könyves állványain; annál kevésbé az ifjabb nemzedék olvasmányai között. E mellőzésnek oka első sorban az, hogy az ifjabb olvasó nemzedék nem ismeri Jósika életviszonyait, nem érti meg a személyes és korrajzi vonatkozásokat. Pedig ezek Jósika költészetének kiegészitő keretét képezik s nélkülök Jósika hatása csonka marad. Eme kiegészitő s egyszersmind Jósika munkásságának méltánylását magában foglaló keret feltüntetésére vállalkoztam: Báró Jósika Miklós »Élete és Munkái« megirásában akkor, a midőn kedvenc iróm Jósika Miklósról illetőleg müveiről önmagam számára gyüjtött adathalmazból valódi nagyságában láttam kidomborodni alakját s költői célzatai nemességét. Mintegy hat év óta simitgatom müvem egy-egy kiszőgelését s talán ma sem bocsátanám közre, ha báró Jósika Miklós halálának negyedszázados fordulójához nem közelgetnénk. E negyedszázados évforduló alkalmával óhajtom báró Jósika Miklós életének emlékét s müvei méltatását egy önálló kötetben közrebocsátani, szerény müvem a karácsonyi ünnepek alkalmából log megjelenni »Báró Jósika Miklós Élete és Munkái« cim alatt mintegy 25—30 ivnyi terjedelemben, a Franklin-Társulat által diszesen kiállitva. Előfizetési ára 2 frt, bolti ára 3 frt. Az előfizetési pénzek hozzám: Budapest, Kigyó-utca 1. sz., 19. ajtó alá küldendők november hó 15-ikéig. Melha-Szák Luiza.

— **Előfizetési felhivást** vettünk az »Aradi vértanuk albuma« cimü diszmüre. Arad sz. kir. város közönsége és az aradi »Kölcsey egyesület« megbizásából szerkeszti *Varga Ottó*. Második kiadás. Budapest, 1890. — Arad város tulajdona. A szöveget lehetőleg egykoruak, egyben-másban szereplők, jó tollak irják: Palágyi, Dr. Marczali, Klapka, Vendrei (Aschermann), Degré, Dr. Márki, Vadnai, Iványi, Irányi, Szana, Concha, Lukácsy, Barabás, Tiszti, Parecz, Lauko, stb. Az »Aradi Vértanuk Albumá« nak szövegét 40-nél több, csupa eredeti kép, rajz illusztrálja. Legtöbb disze Zichy Mihálynak két hatalmas compositiója: a Mult és Jelen. Zichy rajzai mellett Mannheimer G., Benczur B., Papp, Jendrássik és más hazai művészek képei diszitik az Albumot a m. kir. festészeti mesteriskola köréből. A képeken kivül hozni fog több autografot Kossuthtól, Klapkától, a vértanuk leveleiből, Bohusné világosi Naplójából; bemutatja a szobrot és annak részleteit jó fotografikus fölvételekben, nemkülönben a szóban forgó helyeket eredeti térképekben. A képek sokszorositása Angerer és Göschl-nek e tekintetben világhirü müintézetében történik; a nyomdai kiállitást a Franklin-Társulat végezi. — A mü kiállitása fényes: hogy beilljék a palotákba és olcsó: hogy utat találjon a nemzet minden rétegébe és az iskolákba is. A münek ára bérmentes szétküldéssel: füzve 3 frt; eredeti, Zichy rajzával diszitett szép vászonkötésben, tokkal 4 frt; velin carton papiru, eredeti atlaszkötésü salon-példány ára 10 frt. Az előfizetési pénz a szerkesztőhöz Aradra küldendő.

— **„Üdvözlégy Mária!“** cimü imakönyvet küldtek be. Esztergomból, ira: *Waller* Gyula, az esztergomi főegyház megyei hatóság jóváhagyásával. Harmadik ujból átnézett és bővitett kiadás. A csinos cimképpel ellátott s 530 oldalra terjedő imakönyv három részből s több fejezetből áll, tartalmaz imákat és egyházi énneket. A mü kapható: angol vászonba kötve egyszerü diszitéssel: 80 krért; gazdag aranyozással aranymetszettel 1 frt 20 kr. Bőrkötésben 2 forint, és gazdag tábla aranyozással 2 frt 50 kr; a legelőkelőbb kiállitásban 3 forint. Megrendelkető lapunk kiadója: *Fischel* Fülöp könyvkereskedése utján.

— **A „Képes Családi Lapok“** a magyar női olvasóközönség e kedvenc lapjának 45-ik számát vettük: Tartalma: „Neölj.“ *Galitzyn Dimitry* herceg kéziratából fordította: *Brankovits György*. — „Különbség. Aggastyánok. Vigasztalás. Egynémely felebarátunk. Alternativa. Memorphosis.“ *Méry Károlytól*. — „Szinházak.“ *Váradi Antaltól*. — „Szerelem és boszu.“ *Pál Gyulától*. — „Veszteség.“ *Zempléni Arpádtól*. — „Flóra.“ *K. Mártonffy Imrétől*. — „Államférfiak kátéja.“ Latinból forditotta: *Prély István*. — „Változékony szivek.“ *Husz Lajostól*. — „Gondolatok.“ *Dr. Gerlóczy Zsigmondtól*. — „A hét tükre.“ *Mefisztótól*. — „Képeinkhez.“ „Irodalom és művészet.“ Szinház. Humor. *Képeink*: Vizszántás Oroszországban. — Nagy- és Kis Bolu városok Nyugat-Afrikában. — Molt gróf arcképe mint hadnagy és táborszernagy. *Regénymelléklet*: Egy család démona. Irta: *Mericzay-Karossa Irma*. Melléklet: Hölgyek Lapja.

CSARNOK.

„Csak játékból.“

Irta: *V. Anna.*

(Vége.)

De e naptól kezdve aztán hiába leste-várta szivrepesve, epedezve Julis a furulya méla nótáját, a kolomp egyforma hangját; nem hangzott az többé a kert alatt, de hasztalan, a bojtár más uton hajtott haza. És ebben a várakozásban elhervadtak arcának rózsái, meghalványult, meg fogyott, de hát igy is igen szép volt, fekete szemeinek bolondító tüzéhez még valami szenvedélyes, örületes láng szegődött. Látta mindenki hogy nagyon megváltozott.

Beteg — beteg — megláttszik rajt — mily halavány — mily tétova nézése. — Uram boosa! mint a kinél hiányzik valami.

— Nem szép Patak uramtól, hogy igy elhanyagolja, s nem hoz doktort, tellik tőle elég gazdag; csunyaság igy hervadni hagyni azt az asszonyt, — fiatal még meghalni — pedig meghal, — jegyzi meg az egyik asszony. — Jaj lelkem, nem segit az Istennek minden doktora sem; rontásban van; ép az imént mondtam én neki magának, hogy hozassa el a kövesdi javas-asszonyt, az még tud rajt segiteni, és tudják kedves galambom mit felelt? Rám nézett nagy szomoruan: Igaza van, Erzsók néne; rontásban vagyok, s tudom, ki rontott meg, de nem gyógyit meg engem a kövesdi javas asszony sem.« Hát beszéljen neki az ember, ha nem hallgatnak az okos szóra. — — —

— Ma sém mégy el a táncra? Julis! Látom én hogy beteg vagy! nem is megyek ki a hegyre, hanem elhozom a doktort! — szól Patak uram.

— Doktort? de minek! nem vagyok én beteg, most mindjárt készülök a táncra, csak menjen kigyelmed a hegyre; hogy is ne! doktort hozni, ha nincs beteg, hiszen milyen piros vagyok, milyen jó kedvem van, alig várom hogy járhassam igy ni: és kacagva perdült egyet-kettőt.

— No hát csak menj, mulass, majd estelelé bemegyek érted, Isten áldjon, Julis! — és azzal távozott. . . .

— Megyek, siétek, — lihegi az asszony — mulatni tehozzád és lázas gyorsasággal szedi elő ruháját, a legszebbet, a hó fehéret. — Ma hirdették ki először, a Csillag Jucit veszi el, azt, kit értem hagyott el a mátkája. Nem! nem! ezt nem teheti! én megmondom neki, hogy szeretem, hogy elhagyok érte mindent, leszek ha kell, a cselédje, a szolgálója. Ah Peti, nem élhetek szeretned nélkül, — szót és kontyra tűzött hajából kirántja a tűket, a két arany fonat egész térdéig omlik; és gyors léptekkel halad át a kerten, futva megy a réteken, gabonákon keresztül az erdő felé. A messze távolba hangzik a kolomp monoton hangja, a furulya lágy epedésével, az asszony arra irányozva lépteit, lihegve a fáradság és hőségtől. Végre rá talált arra, kit keresett; ott ült a legény egy fa alatt a vízparton, elmélázva furulyázgat, észre se veszi, hogy az asszony mellette. Kis idő multa nagyot sóhajt s leteszi a furulyát.

— Jó napot Peti! — eljöttem — kezdi az asszony lesütött szemekkel.

— Látom, — volt a közönséges válasz.

Dacosan megvillant erre az a két bolondító asszonyszem.

— Igenis eljöttem; megnézni, hagy a tardosi uj juhász nem hajt-e a tilosba?!

— Azért biz' kár volt ide futni, ami Patak Menyhértné, az tiszeresen tilos nekem is, meg a nyájnak is, — azért bizony táncolhat Patakné ifjasszony!!

Olyan halávány lett e szavakra a menyecske arca! szólni akart, de torka összeszorult, szép szemébe könny szökött, ajkai hangtalanul mozogtak.

— Peti — kezdi hosszu kinos szünet után, — bocsás meg nekem! feledd, mit veled elkövettem, megbántám már százszor — ezerszer! nézd elhervadok, meghalok utánnad; jaj! nem tudom elmondani: mit szenvedek érted! — Ma hirdették ki a Jucival, hallottam; nem! nem lehet az hogy te őt szeretned! — hallgas meg engem — ne vedd el — én itt hagyok minden nevet, becsületet — elmegyünk együtt a tardosi pusztára vagy bárhová — élünk boldogan, egymásért, egymásnak, leszek én szeretőd, szolgálód mindened — mindened, mily szép lesz együtt az élet! mert én ugy szeretlek — lihegi, térdre hullva a legény mellett, s kimondhatlan érzelemtől átváltozott arcát, szenvedélyes ténytől lángoló szemeit felé fordítva — szólj — suttogja a legény keze után nyulva — ugye enyém leszel? — ugye te is szeretsz? — szólj!

A legény eltaszitja a felé nyuló kezet, fel áll, s egészen a megvetés hangján válaszol.

— Gonosz vagy te Julis! a lelkem fenekéig, szeretnél elbolondítani, de már megtért az eszem. Tudod jól, hogy szerettelek, akkor eldobtál, nem kellett a szegénységem; a szemembe nevettél, mikor kerettelek, ne légy Patak felesége, hanem az enyém, mondom, szemembe nevettél s azt felelted: »Drága portékára vetejted a szemed, nem való vagyok én teneked!« — Jó! hát maradj is »drága« nekem; feleségemnek nem jöttél, szeretőnek nem kellesz; találtam én olyant, ki megelégszik velem, meg aztán én is szeretem, már egyszer megszomoritottad annak is az életét, pedig nem adnám ilyen tizért mint te vagy! — szól és elfordul a földön vonagló asszonytól; füttyent kutyájának, összetereli a nyájat cifra szürét nyakába akasztja s a nélkül, hogy egy szót szólna vagy egy tekintetet vetne az asszonyra, indul hazalelé. — És a menyecske ott marad a földön, szétbomlott aranyhaja eltörül — majd fölszökik, belemarkol fürteibe, megrázza, s vélőt rázó kacajjal futva indul a már távol haladó legény után. Peti gondolkozva ment, lelkébe felébredt a régi elfojtott, eltemetett szerelem; a szánalom is elfogta a szenvedő nő iránt, eltünt Juci képe a lelkéből, hisz nem is szerette talán. — Ej — szól — vissza megyek hozzá, elviszem magammal — mikor még mindig csak ezt szeretem — megfordult, hogy visszamenjen, ép akkor ért oda Julis, arcába hult fürteit egy szilaj mozdulattal hátra vetve, dult felismerhetlen ducos arccal, vadul csillogó szemekkel állt meg a legény előtt. Ez meghökenve lépett vissza.

— Utánad jöttem — sziszegi fogai közöl, — hogy megmondjam: ne gondold, hogy szeretlek, — ne hizd el magadat, kellesz is te nekem, — hahaha — játszani akartam veled, — bolondítani akartalak, — ugy bizony, tardosi juhász, — nem szerelemből jöttem utánad, — csak játékból! — és megfordult ujra futásnak eredt, kacagva kiáltozta: „*Csak játékból*“! — „*Csak játékból*“!

Peti homlokára üt és siet előre haladt nyája után.

Az asszony csak fut mig el nem ér a fához, hol Petit várni szokta, itt elhagyja ereje, össze esik, aztán lelket tépő zokogásba tör ki. — Majd elcsendesül, arcán a végtelen fájdalom, megtörtség és szelid megnyugvásnak sajátszerü vegyülete ül, — sötét szemében földi szenvedélytől megtisztult áhitatot keltő tüz ragyog, térdeire emelkedik, kebtén összetéve kezét, halkan imádkozott, arca mind szelidebbé, nyugodtabbá vált, ah! ez már egy dicsült arca! — az áldozó nap sugarai megtörnek a leomló aranyfürtökben s visszaverődő fénye gloria-övként köriti a fehér alakot — majd fölemelkedik; — a megdicsült arc elváltozik, oh az a megvetett szerelem! oh az a megsértett asszonyi hiuság! — gyötrő kinjaival vissza rántja az égbe emelkedett, megvigasztalódott lelket, — körültekint, — szemeiből örület sugárzik — felkacag — Hát nem kellek szeretőnek?! — hahahaha — Hiszen csak játék volt — csak játék!! . . . . . .

Aztán a fához közel hömpölygő folyam vize egy nagyot locsesan, a hullám magasra felszökik s a csobbanás közül is kihallatszik: »Csak játékból, csak játékból . . . . . .

Törvényszéki csarnok.

— **Távirati titok megsértése.** *Szapáry* Gyula gróf miniszter elnök egy német szövegü táviratot küldött a Kabinetirodához a székelyhidi hadgyakorlatok alkalmával. E táviratban a miniszterelnök jelentést tett a királynak a Duna viz állásáról. Ezt a táviratot a főváros egyik lapja lenyomatta, s minthogy a távirat tiltott uton jutott a laphoz Szapáry miniszterelnök bünfeljelentést tett ez ügyben. A budapesti büntető törvényszék Szapáry Gyula gróf panaszára csakugyan meginditotta a bünvádi eljárást melynek során kitünt, hogy a miniszterelnök távirata Györffy József révén került az Egyetértés-be. A vizsgálatot a minap befejezték s ennek adatai alapján a királyi ügyészség azt inditványozta, hogy Györffy József ellen távirati titok megsértésének vétsége miatt a közvetlen tárgyalás megtartassék. Ez ügyben a végtárgyalás már a legrövidebb időben meg fog tartatni s arra az ügyész a miniszter elnököt is kérte megidéztetni. Az érdekes tárgyalást nagy kiváncsisággal várja a fővárosi közönség, annyival is inkább, mert Györffy József kihallgatása alkalmával ama véleményének adott kifejezést, hogy az »ismeretlen« ál tal hozott táviratok és iratok, ő felsége vagy irodája által használat után egyszerüen elhányattak. Ezt abból is következteti, »mivel az iratok olykép voltak összemorzsolva, mint szokott az iratot összémorzsolni melyet olvasás nélkül eldob és arra sem tart érdemesnek, hogy összeszakitson.« Ezzel szemben a távirat a gyürődésnek semmi nyomát sem viseli, az határozottan feltünteti ama négy törést, mely Hollós Károly pósta- és távirótiszt vallomása szerint az udvari táviratok eredeti példányának hivatalos kezeléséből származik.

Sport.

Lovagló madarak.

Mindenki előtt ismert tény az, hogy jó repülő vándormadaraink télére a Földközi-tengeren át Afrikába költöznek. A gyengébb röpütűek a szigeteken pihenő állomásokat tartanak s ez ut által felette elcsigáztatnak. Találunk azonban a téli hónapok alatt Afrikában oly, nyáron át Közép-Európában tartózkodó madarakat is, melyek apró kerek szárnyaikkal hosszu utat tenni képtelenek. Mikép mennek ezek át a tengeren? Kis-Ázsia felé veszik utjokat és igy száraz földön jutnak el téli tartózkodási helyükre?

Angol és amerikai lapok épen mostanában nagyszámu észleléseket közölnek, melyek a fentebbi kérdésekre épen oly váratlan, mint furcsa feleletet adnaz, t. i., hogy ez apró madarak a nagyobb éneklő-madarak, különösen a darvak hátán lovagolnak át.

A »Newyorker Evening Post« egyik levelezője e tárgyra vonatkozólag következőleg ír. 1878 őszén több hetet töltöttem Kréta szigetén. A falusi lelkész többször felhivta figyelmemet apró madarak csicsergő énekére, mely rendesen akkor hallatszott a magasból, mikor fejünk felett déli honukba vonuló darvak repültek el. Mondám, hogy én apró madarakat sehol sem látok s azon véleményemnek adtam kifejezést, hogy az ének a darvak szárnyai által idéztetik elő. »Nem, nem« — felelt ő — »én tudom, hogy e hangok apró madaraktól erednek, melyek a darvak hátán ülnek, gyakran láttam őket ezekről felszálani és ismét leülni; az étkezési szünet alatt is folyton azok közelében tartózkodnak«. Én még most sem hittem ez állitást, később azonban meggyőződtem, hogy a sziget lakosságának apraja és nagyja a lelkész véleményét osztja.

Azon véleményemnek adtam kifejezést, hogy az apró madarak talán a tenger fölött egy darabig berepülnek s aztán a darvakkal tértek vissza, de a felelet rendesen ez volt: »Nem, Európából jönnek«. Magam is több izben egész biztossággal hallottam az állatkák csicsergését, ugy a száraztól, mint a tenger felett. Egy nap végre a parttól mintegy 24 kilométernyire halásztunk, midőn a jacht felett a tengerszinéhez egész csapat daru röpült el. A halászok hallották az »apró madarak« csicsergését, s engem is figyelmeztettek rá. Egyszerre felkiált az egyik »Itt van egy!«, nekem azonban nem sikerült ezt meglátni. Ekkor az egyik halász kilőtte puskáját, három apró madár repült fel a darucsapatból és tünt el ismét.

A Gartenlaubeban beszélte el kevéssel ezelőtt Ebeling A., hogy a mi közönséges barázdabillegetőink Egyiptomban télen át igen gyakoriak és az ottani beduinok meggyőződése az, hogy ez apró madarakat a gólyák szállitják oda. Pétermann utazásaiban is van egy jegyzet, mely szerint Rhodusban a gólyák költözésekor apró madarak csicsergését hallani, a nélkül, hogy ezek maguk láthatók lennének. Hedbnborg svéd utazó követett egyszer egy csapat gólyát s a mint ezek leszállitak hátukról, apró madárkákat látott felrebbenni, annyira közeledni azonban, hogy a madárkák nemét meghatározhatta volna, képes nem volt.

Van Lennep »Bible customs in Bible lands« czimü müvében olvashatunk egy jegyzetet, mely azt mutatja, hogy az előbbihez hasonló eset többször észlelhető Kis-Ázsiában. Némely madarak — irja ő — teljesen képtelenek a Földközi tengeren átrepülni s még a syriai és palaestinai ut is több hetet venne igénybe. Igy például a veresbegyek, csalán-csattogányok, csizek és apró pintyőkék s számos más apró madarak, minthogy a tél reájuk nézve még Kis-Ázsiában is veszedelmes lenne, attól, a ki az ég madarait eteti, megnyerték az eszközt, melynek segélyével melegebb éghajlat alá vonulhatnak. Valóban sok veszi utját Palaestinából Arabiába és Egyiptomba és minthogy ez utat megtenni képesek nem lennének, különösen ott, hol azt a magas hegységek vagy tengeröblök szakitják meg, a gondviselés átszállittásukkal a darvakat bizta meg.

A darvak legtöbbje vándormadár s őszszel az első hideg szelekkel számos csapatot lehet látni északról dél felé vonulni. Ezek alant repülnek és mikor müvelt földterület felett haladnak el, sajátságos kiáltást hallatnak, mely ugy hangzik, mint egy harci kiáltás. Ilyenkor láthatni, hogy höztük mindenféle apró szárnyasok repdesnek fel s hallhatni, azoknak csicsergő énekét, melyek már biztos helyre találtak. Tavaszszal visszatérés

közben a darvak magasan repülnek, mintha tudnák, hogy apró utasaik most a földön náluk nélkül is haza jutnak. Dr. van Lennep csaknem egy életkort töltött Keleten s feljegyzései, mint szemtanuéi, igen hitelt érdemlők.

Végre Amerikából is értesítenek, hogy ott a vad kanada-gariók a kis pintyeknek ugyanazon szolgálatot teszik, mint a Földközi-tenger felett a darvak. A Hudson öböl melléki vadászok állitják, hogy egy bizonyos pintyökelaj mindig a vadludak hátán jön és megy. Mikor a nagy madarak megérkeznek, magasra felrepülnek és nagy köröket leirva, szállnak le e földre, ekkor láthatni kis vendégeiket hátukról leszállani. Ha azonban a ludak éjjeli szállásukról felriasztatnak, alant repülnek és a vadászok tudják, hogy ilyenkor az apró madarak rajtuk nincsenek, minthogy ezek maguk keresnek maguknak éjjeli szállást és maguk járnak eledelük után.

Semmi okunk sincs, hogy a többek által tett megfigyelések valódiságában kételkedjünk. Ezenkivül az állatországban más állatok közt is áll fenn ilyen vagy másféle barátságos viszony, igy a cápák és polipok, a hangyák és háziállataink, a prairie kutyák és baglyok, juhok és seregélyek: a legkülönlélébb okokból származó barátságos együttélésnek kitünő például szolgálhatnak. Azon képecske azonban, melyet ezen megfigyelés elénk állit, a természet egyik legmeghatóbb képeinek egyikét képezi: mikép bocsátja a nagyobb és erősebb, erőfeleslegét a gyengébbnek rendelkezésére s azt bizalmasan hátára véve, ennek a hosszu utat megröviditi s talán figyelmeztetéssel és helyismerettel is szolgál; — ki tudja, mennyire megy egyesek közt e kölcsönös érdekközösség és baráti viszony?

Vadász Lap.

Iparügy.

— **Az osztrák-magyar Lloyd** ujjáalakitása iránti tárgyalások megindultak. A magyar kormány, mint már közöltük, elvileg hozzájárult ahhoz, hogy az osztrák-magyar Lloyd tisztán osztrák vállalattá alakittassék át s e végett a tiz évre kötött közös posta- és hajózási szerződés felbontassék, oly feltételtel, hogy a vállalat még két esztendeig teljesitse szerződésszerü kötelezettségeit. A magyar kormány ez idő alatt az uj helyzetre kellően elkészülni kiván. Az osztrák kormány ezt a két évi átmeneti stádiumot nem ellenzi, de már ez idő alatt is gyakorolni akar bizonyos ingerenciákat, melyeket az átalakitásra való előkészület szükségessé tesz. A fennálló szerződés értelmében a vállalat minden fontosabb határozatának végrehajtásához a két kormány jóváhagyása szükséges. A társaság rozzant hajóinak kijavitására és uj hajók vételére a szubvencionák egy millió forinttal való felemelését fogja kérni, de az osztrák kormány ebbe aligha fog bele menni, mert a közös viszony megszüntetése után annak a 400,000 forintnak a fizetése is az osztrák kincstárt fogja terhelni, melyet eddig Magyarország fizetett, ezenfelül az osztrák kormány, mint a vállalat intéző köreinek kéz alatt tudtul adták, legfelebb még 500.000 forinttal hajlandó a szubvenciót emelni.

— **Fémeket** igen szépen tisztithatunk a következő módon előállitott szappannal. Egy szappanoldatot készitünk olyképp, hogy 6 font kókuszszappant minél kevesebb vizben mérsékelt hőség mellett feloldunk, mig egy kásaszerü tömeget kapunk. Ezután a fent meghatározott szappanmennyiségnek megfelelőleg egy font angolvörös vizbe dörzsöltetik és hozzá 1·5 gramm szénsavas ammoniak tétetik és miután ezen két anyag is egy egyenletes tömeggé alakult, folytonos keverés közt hozzá tesszük a fent leirt kenőcsszerü szappanoldatot, minek teljesen kihülve kell lenni. Ezen tömeg további használat végett hólyaggal lekötött kódobozban teendő el.

Közgazdaság.

— **Kereskedelmi szerződés Szerbiával.** A szerb kormány megkereste a bécsi kabinetet, nevezzen ki megbizottakat, hogy megindittsák a tárgyalást a kereskedelmi szerződés megujitása tárgyában.

— **A dió jó ize.** Téli időben nem ritkán tapasztalhatjuk, hogy a dió kellemetlen, olajos izt kap, s alig élvezető. E kelemetlen iz, könnyen eltávolitható a dióból ha 48 óráig langyos tejben áztatjuk s aztán a levegőn megszáritjuk. Tej helyett langyos sósvizben is áztathatjuk é célból a diót, de ebben 5 napig kell hagyni. Ugy a tejben, mint a sós vizben áztatott dió teljesen visszakapja egészséges jó izét s hártyája könnyen leválik róla.

— **Gyümölcs eltartás homokban.** A gyümölcs minden nemét, de különösen az almát igén könnyen eltarthatjuk a téli évad alatt homokban. E célból válogassuk ki a szép és teljesen hibátlan példányokat burkoljuk egyenkint ujságpapirosba, s rakjuk rétegenkint kisebb vagy nagyobb ládába, melynek fenekére lehetőleg pormentes homokot teritettünk ugy hogy se egymáshoz se a láda falaihoz ne érjenek, ekkor annyi homokot öntsünk rájok, hogy egészen betakarja, a homokra ismét egy sor gyümölcsöt rakunk, ezt is betakarjuk, s ezt mindaddig is mételjük, mig a láda meg nem telik. Legfelül valamivel több homokot teszünk s a ládát vagy lezárjuk vagy nyitva hagyjuk.

— **A szőlőtermés Olaszhonban.** A »Fiume« szerint Olaszországnak ez idei szőlőtermése összesen 38,500 000 hektoliter bort eredményezett, mely értékben, 50 krral számitva hektoliterjét 1·925.000,000 lira értéket képviseli.

— **Piaci árak Debrecenben.** A lefolyt héten tartott hetivásáron következő árak jegyeztetvék: *buza* 6.80—7.20; kétszeres: 6.30—6.50; *rozs* 5.80—6.50; *árpa* 6.40—6.60; tengeri 5.90—6.20; *zab* 6.60—6.80; *köles* 5.80—6.20 mmázsánkint; 1 zsák *burgonya* 1.20; 100 klg. *szalonna* 44—48 frt; 100 klg. háj 42—46 frt.

— **A kelybeli gabnaforgalom.** Az időjárás az őszi vetések fejlődésére nézve felette kedvező, a gyakori esőzések, a hosszu szárazság okozta kárt már helyrehozták, ugy hogy a vetések mai állása a legtöbb helyen teljesen kielégitő. Ennek dacára az irányzat a gabona üzletben határozottan szilárd, noha az áremelkedés megszünt. A kinálat csekély, minthogy a Németországgal küszöbön levő vámalkudozásokhoz nagy reményeket fűznek a gabnakészletek birtokosai. A hozatalok helyben nagyon gyérek, áraink következők: 77/78 kilós buza 7 frt 50—60 krajcár, 79/80 kl. buza 7.80—90 kr., rozs 7 frt, zab 6 frt 90 kr., árpa 7.50—8.50, tengeri 6.20 krajcár dió 16 frt, repce 13 frt, lehér bab 7.50—60 kr, tarka bab 6 frt, kék mák 26 frt.

Szerkesztői üzenetek.

D. J. Budapest. A tárca cikket köszönjük, a többire nézve magán levelet irtunk.

Sz. G. Langviz. Köszönet a küldöttért, máskor is szivesen vesszük tudósitásait.

M. J. Helyben. Jól mulattunk a pár sor elolvasásánál; de közölni nem akarjuk, mert nem tartjuk helyén hogy a küzdtéren fennmaradt fél gunyotódjak az elesett felett, és lapunk élc rovatot, — komoly irányánál fogva nem vezet; eltettük emlékül.

T. L. Helyben. Megjött, felhasználtuk.

Kottori. A verset megkaptam, köszönöm, sort keritek neki. Küldményeim megérkeztek e? Tudassd.

Margittay Csáktornya. Gratulálunk, mint felülről tudjuk, csak pár napi idő még s megjön a megérdemelt jutalom. Nemsokára személyesen fogjuk kifejezni szerencse kivánatunkat.

Nyilttér.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt und gemustert (circa) 180 versch. Qualität) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant). **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: **Cs. Palotai Ákos.**

HIRDETÉSEK:

11206 szám. 1890.

Árverési hirdetmény

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 10081/90 számu végzése alapján nagykanizsai polgári egylet javára Torma Imréné nagykanizsai lakos ellen 566 frt tőke, ennek 1890. évi aug. hó 1-ső napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt 65 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával birólag le- és felülfoglalt és 331 forint 58 krra becsült szobabutorok, konyha és vendéglői felszerelések és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 11206/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagy-Kanizsán a polgári egylet helyiségében leendő eszközlésére **1890. év november hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igerőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1890-ik évi november hó 7-ik napján.

729 1—1

FABIÁN
kir. birósági végrehajtó

Hazaipar!

„SZALÁDY-KÁVÉ"

Ezen pótkávé a maga nemében páratlan, egészen uj, még senki által fel nem fedezett növényből s igen hasznos alkatrészekből áll, s felülmul minden eddig forgalomban levő árpa, makk, füge — továbbá a külföldről millió és millió kiló számra behurcolt pótkávékat.

A Szalády-kávé izére és szamatára nézve sokkal **kellemesebb, szine szép tiszta fekete és kevesebb cukor kell hozzá,** mint bármely más pótkávéhoz, tehát nem csak kávépótló, hanem egyszermind **kávé javitó** is, — mert jótékony alkatrészénél fogva az ázsiai kávé izgató és hevitő hatását alább szállitja, **azt kellemesebbé teszi s igy a kávét felnőttek mint gyermekek és gyengélkedő személyek részére élvezhetővé teszi.**

Ajánlom egyidejűleg az általam évek előtt feltalált gyógykávét **„Hungária-kávé"** néven, mely ugy is mint tápeledel tisztán, minden más ázsiai kávé nélkül használható, s az egészség és élet fenntartására nézve kiválóan jótékony hatásu, de különösen **gyomor- és bélhurut-, rossz emésztés-, ideg- és szivbajokban, orvosi tekintélyek által legjobban ajánlva, biztos szernek van elismerve.**

Kapható **N.-Kanizsán**: Schwarz és Tauber, Fesselhofer József, Marton és Huber, Fischer Ferenc és Rosenfeld Adolf uraknál. 720 3—3

Uj találmányok

szabadalmaztatnak minden államban

BENEDEK LAJOS és Társai

szabadalmi irodája által

Bpesten, Muzeum-körut 10. sz.

A nagym. Ministerium által

a töltalálók bizalmába ajánlva.

Évenként 500-nál több szabadalmat eszközöl ki.

664 6—6

713 4—33

Kapható Mühlhofer Ödön ét- és asztali készletek ezüstözött

Christofle és társa.

Nagy-Kanizsán ékszerészeknél

A

Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1890. november hó 25-én délelőtt 10 órakor

saját helyiségében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghivja 727 1—3

az igazgatóság.

Tárgy: az alapszabályok módositása.

Sarg Clycerin különlegességek.

E különlegességek azóta hogy **F. A. Sarg** és **Sarg Károly** azokat feltalálták, *Ő Felsége a királyné* s a legfelségesebb uralkodó család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Ajánlják a különlegességeket: *Liebig* báró tanár, *Hebra*, *Zeissl* s *Scherzer* udvari tanácsos, tanárok, továbbá az udvari fogorvos *Thomas* Bécsben és *Meister* Gothában stb.

Clycerin szappan valódi hamisitatlan papirban és burkokban 65 kr., deszkadobozokban 60 kr., 3 db. 90 kr., egyenkint árulva 3 db. 60 kr.

Méz-Clycerin szappan dobozokban 3 db. 60 kr.

Folyékony-Clycerin szappan üvegekben 65 kr. (a legjobb szer a kezek és arc szépitéséhez.)

Clycerin ájok krém üvegekben 50 kr.

Clycerin blastol (hajnövesztésre, s a hajkorpa eltávolitására stb.) üvegben 1 frt.

Pipere-carból-clycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont **Clycerin-fog-krém,** darabja 35 kr. (Rövid használat után, mint fogtisztitó nélkülözhetlenné vállik.)

712 3—26

F. A. Sarg fia és társa cs. és kir. udv. szállitók Bécsben.

Raktár: Nagy Kanizsán Sáhwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf Strem és Klein, Marton és Huber uraknál.

HIRDETMÉNY.

Ő császári és apostoli királyi felségének 1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezzennel megindittatik a

XV. MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt" egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep egyesület, a „Mária-Dorottya" egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a székelyföldi iparmuzeum, az országos községi és körjegyzők árvaháza, a borsodmegyei nőegylet miskolczi árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvai részére alakitandó alap, a magyar hirlapirók nyugdijintézete és végre a zágrábi országos siketnéma intézet javára fog fordittatni.

E sorsjáték összes, **6767**-ben megállapitott nyeremények az alább következő játékterv szerint

160,000 forintra rugnak,

és pedig:

1 főnyeremény			**60,000** frttal	%-os adómentes magyarországi földtehermentesitési kötvényb.
1 nyeremény			**10,000** „	
5 nyer egyenk.	**1000**	frttal,	5000 frt.	
10 „ „	**500**	„	5000 „	
50 „ „	**100**	„	5000 „	
2000 nyer. egyenk	**50**	frttal	10,000 frt	pénzpénzben.
6500 sorsjegy „	**10**	„	65,000 „	

A huzás visszavonhatatlanul 1890. évi deczember hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal oszt. ért. van megállapitva. 722 2—4

Sorsjegy kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; vallamenyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur"-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel."

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **általános labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888 okt. 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignácz, orvos.

Hra che, Plödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs-Újhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként is le mondott, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitünő vértisztitó labdacsiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gühl mellett, 1889. márcz 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. Él nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyillik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kelbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsiból 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

☞ **NB.** Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva. ☜

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m. gerincz agy-bántalom, tagszaggatás ischias, migraine ideges fogfájás, tőfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer** J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam **Pserhofer** J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra s minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifűnedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajc. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszenczia (prágai csöppök), megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü sáltesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó só **Bullrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só kitünő gyógyszer, gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben nétan nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Póstai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 716 3—1 2

Minden dohánytőzsdében és diszáru-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANCIA GYÁRTMÁNY

GAWLEY és HENRY-TÖL PARISBAN

1889-iki PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BÉCSBEN.

718 3—30

Védjegy. C. Brady

MARIACZELLI gyomorcseppek

készitve BRADY C. védjegyével czimzett gyógyszertárában Kremsierben (Morvaország).

Ismert különösségü, gyomorerősitő és elevenitő hatásu gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védjegyével és aláirásával ellátott készitmény valódi.

Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétszeres) 70 kr.

Az alkoto részek nyilvánosságra vannak hozva.

Gyógyszertárakban kaphato.

602 22—24

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.

46. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 16-án. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Magyar-utca 33. l. szám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:
Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Itthon.

A »legalkotmányosabb király« a legloyalisabb nemzet körébe érkezett!

Első Ferenc József király ismét itt van hű magyarjai között!

A »legelső magyar ember« itthon van!

Itthon! Egyetlen szó s mégis oly nagy, oly mély jelentőségü.

Itthon, a magyar nemzet körében, Magyarország földén, melynél ragaszkodóbban egy nemzet sem fogadja koronás fejét, melynél édesebb otthona nem lehet a legelső magyar embernek sehol.

A legalkotmányosabb király a paritás elvét körömhegynyire tartja szem előtt s a legmagasabb személyében egyesült Ausztria császárját össze tudja egyeztetni Magyarország királyával s birodalma mindkét része között felosztja idejét. Nem egyhuzomban ugyan, de azért az év felét itthon tölti nálunk, mert épen hat hónapot tesz ki az az idő, mit Felséges Urunk meg megszaggatva hazánkban eltölt.

Nem pihenni, nem szórakozni jön ő haza. Arra neki nincs ideje; eljön, hogy lássa népét, meghallgassa annak jogosult kivánatait, orvosolja bajait.

Elkiséri őt ide is uralkodói gondja, nem hagyja pihenni itthon sem atyáskodó gondoskodása.

A gödöllői királyi kastély nem a nyugalom, nem a pihenés helye a népe boldogságáért élő uralkodónak, csak szállás az reá nézve azért, hogy onnét be be rándulva Mátyás palotájába, törvényt, igazságot szolgáltasson a legmagasabb trónhoz siető alattvalóinak. Mint egykor „Igazságosnak“ nevezett elődje, a „legalkotmányosabb király“ is végig néz a hon határain, felkeresi az ügyefogyottakat, vigasztalja a megszomorodottakat, jutalmazza az érdemet s atyáskodó gondoskodása alá veszi a trón támogatásáért hozzá forduló alattvalóit.

Ez a valódi fejedelmi jellem!

A budai várpalota megelevenült, mintha a falak maguk éreznék, hogy mily magas vendégük van, vidámabban tekintenek le a lábainál hömpölygő Duna habjaira, mely fel fel tekint a palotára s suttogja: »itthon itthon van Ő!« — s aztán tova hömpölyg, befutja hazánkat annak véghatáráig s mindenütt hirdeti, hogy „itthon, itthon van Ő!“

A magyar nemzet örömtelt kebellel mond »Hozott Istent« felkent királyának s az ősz Gellért százszorosan viszhangozza »Hozott Isten!« És a legalkotmányosabb király megérti, átérzi népének örömét, s ez az ő legnagyobb lelki öröme, ez egyedüli jutalma atyai gondoskodó lelkének, fáradhatatlan munkásságának, melylyel népei boldogságán működni nem szünik!

S a magyar nemzet jól tudja ezt, s ez fejti meg azt a ragaszkodást, azt a lelkesültséget, melyben a magyar nemzettel nem vetélkedhetik egyetlen nemzet sem; ez fejti meg azt a boldogságtól sugárzó arcot, melyet minden magyar embernél látunk akkor, mikor Ő itthon van!

A magyarok Istene vezérelte most is szeretett s szerető népe közé, vezérelje még sokszor hazánkba, hogy még gyakran legyen alkalmunk Őt üdvözölni s többször sugároззék a boldogság arcunkon a felett hogy Ő itthon van s hogy még czerszer és ezerszer láthassuk a »legalkotmányosabb királyt«

Első Ferenc József Ő Felségét

Itthon.

Csorba Pálotai Ákos.

A „ZALA“ tárcája.

A jövő.

A képzelet ékes szárnynyal
Szebb jövővel lejt felém.
Rózsás fénynyel semmi árnynyal
Egy uj hazát tár elém.
Hol egy ütemre ver minden szív
S forrón hazaszeretetre hív.

Ott a szivek lánghevétől
Melegszik hazánk földje,
Telt a szív drága nevétől
Szebb, dúsabb földünk zöldje.
Ott mind igaz magyarra lelünk
És mind magyarra érez velünk.

A több nemzetiség férge
Hazánkban egy egész had,
És e hadak maró mérge
Közös megrontásra hat.
Mert ez nem ismer anyát, hazát
Mint féreg, mely csak sötétben lát.

Fenyőfának beteg ága
Önmagától hullik el;
Nemzetünknek boldogsága
Fenyőpéldát követel.
És ha hazánkban nincs ellenünk
Isten áldása van velünk.

A képzelet ékes szárnynyal
Ily jövővel lejt felém,
Rózsás szinnel, semmi árnynyal
Egy szebb hazát tár elém.
S ha ez való lesz, nem képzelet:
Boldog lesz majd a magyar nemzet.

Josefa.

Váratlan fordulatok.

— Törvényszéki eset. —

Irta: *Dr. Molnár J.*

(Vége.)

Ugy látszik Cselszövő Anna nem igen törődött azzal, hogy a polgári perét elvesztette, hiszen arra el volt készülve, mert fiskálisának ki öt a perköltségek fizetésére felhivta, következő utasitást adott. Én a polgári ügyben tanuimat alkalmaztatni kivántam, de a tekintetes ur azt nem engedte meg, pedig ha szavamra hallgat, ugy nem vesztem el a pert, a hibát tehát jóvá kell tenni és miután azt a tekintetes ur követte el, én csak akkor fizetem meg költségeit, ha hamis esküt végett feljelenti az orvost.

Dr. Mindenes ijedten hallja, hogy költségei kárba vesznének de mégis jó indulattal lévén orvosunkhoz figyelmezteti kliensét, ha vádja nem való bezárják.

A bünös büntette elkövetéséig a legnagyobb állhatatossággal utat tör vétkes cselekményének, akadályt nem tür.

Látva azt, hogy Dr. Mindenes a bünvádi feljelentés tekintetében habozó, azzal áll elő, hogy vétkes mulasztása folytán az ügyvédi kamarának előadja panaszát, — de különben elég fiskális van, majd csak elvállalja ügyemet valaki pénzért.

Mit volt Dr. Mindenesnek más tenni valója, a bünvádi feljelentést meg kellett csinálni és beterjeszteni.

Mik voltak azok a szomoru napok Dr. Memento házas életében azokhoz képest, melyek most bekövetkeztek.

A véletlen ugy játszott most is közbe, hogy a férje távollétében ismét neje kapta meg a vizsgáló biróhoz való idézést, mely ele a hamis esküt végett citálva van.

A hazatérő orvosunk asztalán a meghivót és egy izgatott kézzel irt nyilt levelet talált következő tartalommal: Ön kétszer csalta meg nejét, először midőn házasságtöréssel a köztünk létezett szent köteléket szettépte, másodszor, midőn a hamis eskü letétele által gonoszlevővé lett; az első bünéért gyülölöm, a másodikért megvetem, elhagytam e házat és óvakodjék egy szerencsétlen nőt felkeresni.

E levéllel egyidejüleg Dr. Jószivünek utasitást adott Helena, hogy a válópert kétszerezett erélylyel vigye keresztül, hogy azt a nevet levethesse, mely reá annyi gyalázatot hozott.

Megtette-e azt Dr. Jószivü, nem hiszem.

Cselszövő Anna két megbizható tanuja a vizsgáló biró által kihallgatva és Dr. Mementóval comfrontálva határozottan megmaradnak vallomásuk mellett, hogy ők mentek el a kérdéses határidőben Cselszövő Annával az orvos urhoz, hogy ez őket az előszobába kiküldte, hogy Anna sikoltásait hallották ki nekik ekkor Dr. Memento viselt cselekedetéről sirva panaszkodott és hogy tudomásuk és lelkiismeretük szerint mondhatják, hogy Annának soha nem volt szeretője.

A vád ekként a becsatolt recipé alapján fentartatott, Dr. Memento ellen a végtárgyalás kitüzetett.

Képzelhető-e azon rémes helyzet, melybe szegény orvos jutott, képzelhetők-e azon lelki gyötrelmek, hogy egy alaptalan vád folytán a különben boldog ember egyszerre megfosztatik hőn szerető nejétől, házassága boldogságától, a tiszta gondolkodástól, a nép előtt pedig becsületétől és

A királyi udvartartás.

(P. K.) A budget tárgyalásoknál, a királyi udvartartás cimnél az ellenzék nem a legszebben viselte magát, és az államköltségvetés felett folyamatban levő tanácskozásnak legkellemetlenebb mozzanata lesz hosszu időre az a vita, mely az ellenzéki pártok részéről a királyi udvartartás tételénél idéztetett elő. Nem azon tény, hogy a civilista megszavazásához politikai fejtegetések füzettek, az, a miben mi szokatlan elemet látunk; hisz az összes fractiók szónokai részéről nem emeltetett kifogás az előirányzat elfogadása ellen. De itt is a tonus volt az, mely a zenét csinálta: zene, melynek melodiáitól az elfogulatlan, pártszenvedély által meg nem zavart közvélemény épen nem lesz elbájolva.

Magyarországon, melynek lakossága oly benső pietással van eltelve a király felszentelt személye iránt, legalább is gyengédtelennek kell hogy feltünjék az, ha a civilista megszavazását oly megjegyzésekkel kisérik, minőket az ellenzéki pártok szónokainak szájából halottunk. A loyalitás, más államokban az alattvalók törvényesen kirótt kötelessége. Magyarországon megingathatlan természetes tényezője minden állami és politikai ténykedésnek. A magyar királyhűség páratlanul áll az egész széles világon; rajongó, a legnemesebb nemzeti érzelmekben gyökerező, odaadást jelent az az uralkodó iránt, kinek felkent feje Szent István koronáját hordja. Oly dynasticus érzelem, milyen a magyar népé, más elbánást kiván, mint a minőben azt az ellenzéki pártok részesitették népképviseletünkben. Mi sem dőrébb, mint a hivatkozás más országokra, melyeknek parlamentjeiben mi rendkivüli sem találnak az ily hasonló discusión.

A magyar királyhűség ugyanis egész egyedül álló productuma a nemzeti jellemnek s nem tür elbánást a nemzetközi parlamentaris minták szerint. Népünk dinasztikus érzelmei sokkal finomabbak, nemzeti jelleme sokkal lovagiasabb, hogy sem az angol parlament szokásaira való utalás eléggé igazolhatna oly discussiókat, minők a magyar parlamentben lefolytak.

Nagyon sok dolog van, a min az angol nem ütközik meg, nálunk megbotránkozást keltene; valamint sok más, a mi nálunk egész természetes valami, a brittek előtt nevetséges. Tehát hagyják abban a párhuzamot Angliával! a britt parlamentarizmusnak van elég tényoldala, melyeket mi nem utánozunk; minek választanánk tehát kevés hibáinak egyikét zsinórmértékül? Angliában ám ragaszkodjék a parlament teljes joggal azon joghoz, hogy az udvartartás legcsekélyebb részleteit is megállapithassa, — ama személyek kiválasztásáig, kik az uralkodót állandóan körülveszik.

Magyarországon ily felfogás soha sem fér össze a királyhűséggel és a király személye iránti hódolattal. Subjective meg nem engedhető az ily felfogás, mert királyunk, az alkotmányos uralkodó mintaképe, magasan felette áll a gyanúnak, hogy politikai dolgokban más személyek által adasson magának tanácsot, mint alkotmányos tanácsosai által; másodszor, mert a legfőbb udvari méltóságok közt oly férfiak vannak, mint Pápai István, gróf Széchen Antal s mások, kiknek hazafiasságát az egész nemzet hálával méltányolja.

De eltekintve ezen subjectiv okoktól, sok nyomós tárgyi motivum is van, melyek az ellenzéki felfogás ellen küzdenek.

Mindenek előtt a királyi udvartartás nálunk betüszerint *a király udvartartása*, melynek belső ügyeibe másként, mint ildomtalanul, senki be nem avatkozhatik.

Azok a személyek, a kikből a király környezete áll, nálunk politikailag nem szerepelnek, mert a személyi kezességeknél erősebbeket birunk az uralkodó alkotmányos érzésére nézve a miniszterelnök által is kiemelt azon körülményben, hogy királyunknak a koronázáskor meg kell esküdnie az alkotmányra.

A Dunántul hivatása, mint nemzeti feladat.

— Néhány szó, a Dunántul értelmiségéhez. —

November 20 ára nagy és pemes hazafias kötelesség várja Budapestre Magyarország szép Dunántuli részének intelligentiáját. A Dunántul orsz. képviselői pártkülönbség nélkül hivják fel a rokonérzemüeket egy *nemzeti feladat* teljesitésére, mely a Dunántulnak Jutott *hivatásul*.

A felhivás élénk tollal ecseteli a nagy társadalomnak, — melynek a mi Dunántulunk oly előkelő része — szerepét a magyar közművelődés terén. Jól mondják a Dunántuli országos képviselők, hogy minden társadalom lemondhat öntevékenységéről és a nemzeti feladatok teljesitését reábizhatja az államra, — csak a magyar társadalom nem! A magyar hazát csak az egységes nemzeti kultura teheti valóban egységessé, magyarrá, nemzetivé, mert a kulturában való szakadás a nemzeti és társadalmi sőt majdnem az állami szétszakadozottságot jelentené.

A magyar társadalom nemzeti célu mozgalma jó segitségére a magyar államnak ott, ahol az állam erői elégtelenek. Ez a mozgalom, mely a Királyhágón tuli részt s mellette az ország sok részét oly hazafias lángra gyulasztotta eddig nem csapott át a Dunántulra.

Pedig a Dunántul hivatása, nemzeti feladat. Hivatása egyfelől fentartani a *nem* magyarajku lakosságában a magyar szellemet, melyhez a dunántuli nem magyar ajkuak mindig szivesen csatlakoztak, *terjesztení a magyar közművelődést és nemzeti szellemet*; — másfelől korlátozni s a mennyiben ez nem lehetséges, helyes irányba terelni a Dunántulról történő tömeges kivándorlást.

E hivatásnak, mint nemzeti feladatnak sem egyes ember, sem egyes vármegye ereje nem elégséges. Ehhez az *egész* Dunántulnak *egész* társadalma szükséges összelelkesedésével. Ezért van szükség: a Dunántul *összes* vármegyéinek, *törvényhatósági joggal felruházott városainak, rendezett tanacsu városainak* ezeknek a hatalmas értelmiségeknek — egyesülésére. Ezért van szükség: — *a dunántuli közművelődési egyletre.*

Egyesületünk ha megalakul s ha a tervbe vett alapszabályt a nov. 20-iki alakuló-közgyülés elfogadja — már pecsétjébe jelzi célját. A pecsét a Dunántuli vármegyék és törvényhatóságok cimer pajzsos teljében a magyar szent koronával. Mintha mondaná hogy, hogy tizenegy vármegyéje a hazának s pedig olyanok, mint *Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém* és *Zala*; és ő olyan szab. kir. városa a hazának, mint Győr, Komárom, Pécs, Sopron és Székesfehérvár egyesülnek a magyar szent korona létérdekeiért; a magyar kulturáért és a honpolgárság megtartásáért.

Az előbbi cél elérésére a tervbe vett Dunántuli közművelődési egyesület segélyezné az állam, vagy a községek által fentartott *kisded-ovodákat*; felállitana elemi és felső *népiskolákat*; létesitene *népkönyvtárakat*; terjesztene hazafias iratokat a nem magyar ajkuak nyelvén is; szerkesztetne becsületes magyar néplapot, *jutalmazná* a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szerzett *néptanitókat*; kisdedovodákat; tankönyvekkel, ruházattal látná el a szegény tanulókat stb. stb. — és a másik cél elérésére ipart fejlesztene, gyárak létesitésére buzditana s felhasználna minden egyéb törvényes eszközt.

Lehet ezeknél szebb célt képzelni?!

Ez a Dunántul hivatása, mint nemzeti feladat.

De reményem szerint a központi Egyesület, melyet külön kormányzó választmány igazgatna, a távolról sem absorbeálná kizáró egyes

---

lesodortatik egy örvénybe, melyből csak az ártatlanok Istenben vetett hite és reménye ránthatja ki.

A végtárgyalás napja bekövetkezvén Dr. Memento kérte védőjét eszközölje ki azt, hogy az ülés zárt legyen, de ez határozottan tiltakozott ellene, kijelentvén, hogy csak a nyilvánosság hozhatja napfényre a ru cselszövényt.

Zsúfoltig telt teremben mély csend uralkodik és őszinte részvéttel tekint a publicum szeretett orvosára Behivják a tanukat is.

Dr. Figyelmes védői székét elfoglalva, a tárgyalás alatt nem annyira tanuk egybehangzó terhelő vallomása, mint a publikumban egy csinos paraszt legény viselkedése tünik fel előtte és köti le figyelmét. Szánalommal néz ez utóbbi a vádlotra, sápadtan és kétségbeesetten kiséri szemmel Annát és midőn az elnök és birák keresztkérdéseikkel sem képesek a tanuk hazugságait kideriteni, észrevette a védő, hogy e csinos legény dühvel forgatja fejét.

Egy gondolat villant védőnk agyában, sutyonban odafordul az elnökhöz, és vele egy pár szót váltva, nyugodtan visszatér helyére.

Mely lelki harcokon ment keresztül ez idő alatt orvosunk, tiszta lelkiismerettel ártatlanságában feje fölött látva Damocles kardját.

A tárgyalás befejezve lévén, az elnök a könytelt publikumhoz következő beszédet intézett:

Egy a városban köztiszteletben álló egyén elitéltetéséről van szó, tán sokan meglehetnek győződve, hogy vádlott ártatlan, de a biróság csak a törvény értelmében a szolgáltatott bizonyitékok alapján itélhet. Mielőtt a biróság itéletet hozna, lelkére kötöm bárkinek, ki a teremben végig hallgatta a tárgyalást, hogy itt egy gyermekről van szó, ki az igazi apját keresi, hogy a gyermek száján mindig hazugság, Isten és ember előtt vétek lenne, ha hamisan idezné apja nevét, de különben létezik e oly elvetemedett egyén, kinek szive nem rendülne meg, midőn az igazi apának odakiált: »édes egyetlen apám.«

Midőn az elnök ezeket mondá, nem annyira a publikumra, mint a csinos legényre szegzé szemét, kire e beszéd lesujtó hatással birt.

Néhány perenyi hallgatás és lelki küzdelem után büszke magatartással előlép Ostromos Pali — mert ez volt a csinos legény a teremben — huszárosan szalutál a biróság előtt és következően szólitja meg a törvényszéket.

Engedelmet kérek tek. főtörvényszék! Tanuja voltam az egész tárgyalásnak, fáj a szivem, midőn látom, hogy egy becsületes urat itt ártatlanul zaklatnak. A gyermek apja én vagyok, csak a végtárgyalás előtt avatott be Anna cselszövényeibe. Vártam a tárgyalás befejezéséig, hogy tán gyermekem édes anyját az utolsó pillanatban megszállja a bünbánat érzete, de csalatkoztam és mielőtt Annát megvetném, gyermekem édes anyjáért egy könyörgésem van a tek. főtörvényszékhez irgalmazzanak a bünösnek.

Most az egyszer hiába kardoskodott a huszár, mert kemény büntetést mert a biróság a gonoszokra.

Ujongva tört ki a publikum e váratlan fordulatnál, az itélet felmenté szeretett orvosukat, de egy sikoltás hallatszik. S Memento neje berohant a terembe és ferje előtt térdre borulva zokog: — vétkeztem ellened, vesd meg feleségedet, mert hitt a látszatnak és elfojtotta azon jobb gondolatot, hogy férjem hozzám nem lehet hűtlen. Nyugodtan, de reszkétve válaszolt a férj, »ártatlanságomat szivemben hordtam, biztam a gondviselésben, ki az ártatlant el nem hagyja, biztam azon szent igében, az ember tervez, Isten végez, e pillanat karpótol minden szenvedésért.

A béke olajágával hagyta ott a termet a boldog házas pár.

A legszebb rimek.*)

Versben én még sohse' leltem
Olyan pompás rimeket,
És oly tisztát, mint két orcád
S édes-bűvös két szemed!

Föl az égre két szemed néz,
Ajkad párba' mosolyog,
Két lábacskád, két kezed van,
Ám szived csak egy dobog! —

Kedves lányka, nem maradhat
Épp' csak szived rimtelen;
A legjobb rim nem-e volna:
Szived az én szivem?!

Méry Károly.

*) „Kis virágok. Messze tájról" cima költemény kötetéből mutatvány.

megyék, városok erejét. Sőt ellenkezőleg a nov. 20-iki közgyülésnek ki kellene mondania, hogy ő a Dunántuli közmüvelődési egyesületnek *megyei és városi szervezetét* ugy akarja létesiteni, hogy a Dunántul minden egyes vármegyéje, szab. kir. városa, vagy rendezett tanácsu városa (oly derék, hazafias városok, mint *Szombathely, Kőszeg, Zala-Egerszeg, Szegszárd, Nagy-Kanizsa, Keszthely, Tata, Kaposvár, Veszprém, Pápa*, stb. stb.) ha illetőségükhöz tartozó elegendő számu tagokkal birnak, külön megyei (városi) egyesületté alakulnak; egyletük cime saját megyéjük (városuk) nevéről elnevezett „közmü velődési egyesület", de pecsétjük a dunántuli K. E. pecsétje, saját megyei (városi) cimök köriratával.

Kimondandó lenne, hogy a *tagok közt nincs különbség*. Minden tagja a megyei (városi) közmüvelődési Egyeletnek, *egyuttal tagja a Dunántuli Közmüvelődési Egyletnek is*. A tagság nálunk olyan lenne, mint az állampolgárság jellege. Külön megyében, sőt országban lakhatunk, de egyformán magyar állampolgárok vagyunk. Igy lenne egyesületünk tagságával is. A ki persze nem tartozik valamely megyei (városi) egyletbe az tagja a központi Egyletnek; de a megyei (városi) egyleteknek, külön autonomiájuk lenne, a tagsági dijak mindenütt egyenő alakban megállapitva s a megyei (városi) egyletek tisztviselői és a dunántuli orsz. képviselők hivatalból tagjai lennének a központi kormányzó választmánynak.

Kimondandó lenne, hogy a megyei (városi) egyletek jövedelmének egy része a központi egyletbe folyik; — továbbá hogy az évi rendes közgyülések felváltva tartatnának a Dunántuli városokban. Az alakuló közgyülés most Budapesten lesz s már ez a gyülés határozna a felett: melyik városban tartjuk meg az 1891. évben az első rendes közgyülést? Azt hiszem, hogy mely városból legtöbben tisztelik meg az alakuló közgyülést, a közgyülés többsége azt a várost tiszteli meg viszont a kijelöléssel.

Ennyit tartottam szükségesnek ezuttal soraimban telemliteni. Bizalommal nézünk a november 20-iki alakuló közgyülés elé.

A magyar kultura és magyar társadalom várja e napra az egyik szellemben, vagyonban leggazdagabb országrészt: a Dunántult.

És várja rang- osztály- és vallás különbség nélkül!

„A Dunántul mindig első sorban állott, mikor a hazát kellett megvédeni. Most sem maradhat hátra, midőn *e nemzeti eszme kulturai* győzelmét, diadalát kell kiküzdenie."

Fel a küzdelemre Dunántul Társadalma, hazafias intelligentiája! Első találkozásunk nov. 20! Legyen e nap áldást hozó szép országrészünkre és vele és általa szép országunkra.

Dr. Fényvessy Ferenc
orsz. képviselő.

Testedzés.

Ifjuságunk — nem is mondunk sokat — lehet hogy a természet törvényei szerint is, de satnyább a réginél, testileg gyöngébb, puha és ideges; a léghuzam bántja, tornászni, labdázni, táncolni nem kiván, dőzsölés, kávézás, jäger ruha neki elkerülhetlen, hideget, fáradtságot nem tűr, s a katona élet fáradalmai és terhei kellemetlenek neki.

Az ókor ifjai — eltekintve az akkori harcias szellemtől, csak testi nevelésüket véve, valóban igen sokkal erősebb idegzetűek, edzettebb izmuak voltak mint a maiak.

A perzsákról tudjuk, hogy ötödik évüktől a huszadikig a fiugyermekek e hármat tanulták: lovagolni, nyillal lőni s igazat mondani; hogy idején józansághoz, a háborukkal járó nélkülözésekhez szokjanak, kenyérrel és zsázsával éltek s italul vizet kaptak.

Ki akarhatná — hisz a mostani kor szellemének nem is lehet hasonlitani e kort és viszonyait, de a mi a kor jellegét, a harcias elemeket és háborus időket illeti, az általános védkötelezettség mellet bizony sok rokonság létezik köztük s ama viszonyok közt.

Spárta törvényhozása szerint a spártainak épnek, erősnek kellett lenni s a kit életben hagytak, az bölcsőül paizsot, játékszerül lándzsát kapott: a hétéves korban kezdődött a nyilvános nevelés, melyben szigoru mesterek felügyelete alatt minden fáradtsághoz s a legsulyosabb testi fájdalmakhoz kellett szokniok, még tél idején is testüket alig fődték — mezitláb jártak.

Nem kivánjuk itjainktól, hogy ezt tegyék, tudjuk, hogy más ege van Itáliának, Gréciának, meg azóta a világ nagyot haladt, bár vannak most is, kik télen nyáron mezitláb járnak vagy nyitott ablaknál alusznak és kutnál edzik regelenkint magukat — de ilyen erős testedzésnek mi se vagyunk barátai, ámbár sok vizgyógy intézet berendezése az idegesség ellen, harmat tiprásával átvette a spártaiaktól ezek methodusát; volt azonban a görögöknek öt kedves foglalkozása, amely szükséges lenne ami itjuságunknak is s ez volt a *futás, ugrás, tányérdobás, dárdavetés, birkózás*, amely öthöz járult később az *öklözödés*. Ezen testedző gyakorlatot a görögök a tánccal együtt mivelték nemcsak azért, mert az izmokat erőssé, hanem azért is, mert az idomokat széppé teszi.

A futás, ugrás, erősité a lábszárt, a combot s azt ruganyossá tette s megizmositá amellet, — a tányérdobás, a dárdavetés, — nehéz és könnyütestet távolságra hajitani — előidézte a tagok hajlékonyságát; mig a birkózás és öklöződés kifejté bennük az ellentálló és taszitó erőt.

Ez aesteticai hajlamok fejlesztték őt itjuságukban s ennek köszönhették, hogy nemcsak erősek és szépek, hanem mivel ép testben ép lélek lakik — tudományos műveltségben is a többi nemzetek fölé emelkedhettek.

A tornászat rendszeresitve van iskoláinkban, de el'elejtettük, hogy az csak szigoru felügyelet és nagy lelkiismeretesség mellett is csak kevés ügyességet ad s hiányzik belőle a testinevelés, a leányoknál pedig, akiknél az erő épp oly szükséges mint a férfiaknál — még csak kötelezővé se tettük.

A rómaiaknál az itjak a Tiberis partján Campus-Martinon jöttek össze a hol azután különféle testedző foglalkozásokat gyakoroltak, mint pl. a kocsizást, lovaglást, birkózást, öklözést, labdázást. Megfordult itt különben a római polgárok szine java, hogy testét egészséges mozgással lássa el és lelkét vidáman szórakoztassa.

Itjaink sem — férfiaink pedig egyátalán nem szeretnek tornászni, leányainknál pedig azt feleslegesnek tartjuk, egy két ifju a középosztályból gymnásiumainkban megtanul pár ügyes mozdulatot; s a főurak között pedig a lovaglás, vivás nagyban a kocsizásra is adja magát az, akinek szórakozás kell; a vidéki városban levő fiatalság — el elvétve mulatságot talál a viz mellett télen a korcsolyázásban, nyáron az uszás és csónakázásban, de ezek, a billiárd és teke mellett — erőfejlesztésre, rendszeres nevelésre, gyakorlására a testnek nem — legfölebb a mindennapi ülés ellensulyozására elegendők.

Franciaországban divat a lapdázás egy két év óta; Anglia atlétákat, Poroszország katonaitjuságot nevel, kormányunk nemzeti tornaversenyeket kezdeményez. Valóban ha végig tekintünk iskoláink szellemi tulterheltségén, itjaink puhaságán, szórakozásaikon s nemzedékünk satnyaságán — beláthatjuk, hogy csakugyan elérkezett az az idő, melyben vissza kell térnünk ismét régi elfeledett faji jellegünkhöz, vitézséghez, testgyakorlatokhoz, játékokhoz, testedzéshez, mert az elernyedés, meggyöngiti nemcsak bátorságunkat és bizalmunkat önmagunkban, de a reményt is, melyet hazánk jövőjébe vet hetünk; kétszeres tehát az ok, álljuk elejét a puhaságnak itjuságunkban és neveljük őket ne csak szellemileg, de testileg is, mert általa nemcsak betegségek ellen tesszük őket edzettebekké, az idegesség ellen kitartóbbá, hideg és meleg elviselésére erősebbé, hanem bennük a család munkabiróbb, az ipar, művészet tevékenyebb, a társadalom hasznosabb, a haza pedig keményebb oszlopokat és védőket nyer.

De a szigorubb, az egyszerübb testi nevelésnek meg van még erkölcsi fontosabb oldala is, nemcsak az egyszerü ruházat, élelem nyujtotta előnyeiben, hanem a kényelem legyőzése által hatunk lelki erőnkre is, kevesebb igényeink, kevésbé inditanak a fényüzésre, féken tartott öszönöink és indulataink a dőzsölésre, mértékletesebbek leszünk és önzetlenebbek s erősebbek vágyaink legyőzésében — s igy fejlődik bennünk a tiszta erkölcs, mely minden „ország támasza és talpköve."

Torkos Lajos.

Helyi ujdonságok.

— **Kiállitás Nagy-Kanizsán.** Szerkesztőségünket több előkelő iparos kereste fel, azon óhajuknak adván kifejezést, hogy 1891. évben egy „nagy-kanizsai, általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállitás" volna rendezendő és ezen óhajuk közzétételére szerkesztüségünket kérték fel. „Minthogy az eszme nemes és jótékony voltát mindenkinek el kell ismerni, felhivjuk a nagyérdemű közönséget annak megvalósitására és testé alakitására. Hogy a nagyérdemű közönséget meggyőződtessük arról, hogy komoly cél lebeg az inditványozók szeme előtt, előre is kijelentjük, hogy rövid idő mulva általános gyülés fog hirdettetni és egyuttal már most felkéretnek az érdekeltek, hogy minél számosabban jelenjenek meg, miután csakis közös erővel érhető el a cél." — Igy szól az iparosok felhivása. ehhez mi részünkről mit sem tehetünk, csupán örömünknek adunk kifejezést a felett, hogy ily messze kiható mozgalom indult meg. Mi minket illet, minden erőnkkel azon leszünk, hogy polgártársaink e szép mozgalmát tőlünk kitehetőleg támogassuk. A szerkesztő.

— **A nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet** következő felhivást teszi közzé a város lakosságához: *„A jó szivekhez*, tekintettel arra, hogy alapszabályaink szerint pénzbeli segélyt egyletünk csak akkor nyujthat, ha a szükség más módon nem fődözhető; tekintettel továbbá arra is, hogy alapszabályaink szerint ruhanemüek, élelmi szerek és tüzifa a mennyire lehetséges gyüjtés utján szerzendő be; a tél és fagyok közeledtével fölkérjük a nemes szivü emberbarátokat miszerint — vagyoni á'apotokhoz képest — egyletünk javára, akár a titkár, vagy elnöknő utján — adományokat nyujtani, esetleg dec. 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. Kelt Nagy-Kanizsa őszhó. Tisztelettel Schmidt Frigyesné vál. elnök.

— **A 22-iki hangverseny elmarad.** A helybeli »Polgári Egy et« nevében közhirre tétetik, hogy a saját helyiségébe folyó hó 22-ikére kitüzött hangverseny nem fog megtartatni.

— **A nagy-kanizsai kaszinó** disztermében e hó 8-án rendezett és tánccal egybekötött működő elő adás csekély számu, de annál kedélyesebb hangulatban levő publikum jelenlétében folyt le. A müsorozat csak 3 számból állott. Erkel Hunyadi László nyitányát Ledofszky és Pollák Szabina ka. nagy präcisen játszották. Goldstein Emilia ka. Kiss József »Rákóczynéballadáját drámai lendülettel szavalta. Az estély eme két komoly jellegü darabját Ollop Imre komikus előadásai váltották fel, melyek ragyogó humorral s találó satyrával a közönséget folytonos nevetésre serkentek. Ziehrer »Busserl« cimü polkája valamint Ollop ur saját szerzeménye »nervős« nagy tetszésben részesültek. De különösen a helyi érdekü kuplétjei gerjesztettek nagy hahotát, mert ezekben helyi társadalmunk kinövéseit szokta találó, de nem sértő módon ostorozni. Az előadást tánc követte, mely a reggeli órákig tartott.

— **Eljegyzés.** Balatonfüredi *Varga Magda* kisasszonyt Varga Imre m. kir. honvéd ezredes ur, bájos s művelt leányát a napokban jegyezte el Bocsári dr. *Szastits* Géza nagykanizsai törvényszéki jegyző ur. A szerelem geniusa vegye óvó szárnyai alá a szerető szivek frigyét!

— **Hymen hir.** *Fischer* Szerena kisasszonyt, Fischer Ferenc városunkban köztiszteletnek örvendő fűszerkereskedő müvelt, szép s társadalmi köreinkben szivesen látott leányát, e hó 8-án jegyezte el *Eisenstädter* Gusztáv zágrábi nagykereskedő. Szivből mondunk szerencsekivánatot, a szivek e frigyéhez.

— **Kinevezés.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága Tóth Gergely okleveles mérnököt ki eddig helyben működött, nevezett vasutak debreceni üzletvezetőségéhez segédmérnökké nevezte ki.

— **Rendőrségünk** szives figyelmébe ajáljuk azon vett értesitésünket, hogy egyszer másszor megtörténik, hogy városunkban levő negyven bérkocsi közül különösen az éjféli időben érkező vonatokhoz egyetlen kocsi sem megy ki, s igy a vidékről érkező utasoknak saját bőrön-

deik cipelése mellett kell begyalogolni a városba, mi nem csak az illetőre kellemetlen, hanem a város tekintélyének is csorbitása. Felkérjük a minden tekintetben teljes szigorárol ismert főkapitányunkat, hogy e körülményre figyelmét kiterjeszteni sziveskedjék.

— **Rendőri hirek.** — *Ludlopás.* Weisz József Petőfi-utcában lakó fuvaros udvarából e hó 11 én 4 hizott ludat ismeretlen tettesek, a kertben leöltek s magukkal vitték. — *Agynemű tolvajlás.* Steiner Kálmán vaskereskedő segéd hálószobájába e hó 10-én ismeretlen tettesek belopództak s onnét az ágynemű ellopták. Mindkét lopás tetteseit nyomozza a rendőrség. *Megriasztott betörők.* Berger Adolf kereskedő házának kapuja alatt e hó 12—13 a közötti éjjel vakmerő betörők a kapu alját kezdték kibontani, azonban a véletlenül ott járó egyének által elriasztattak.

— **A »Zala Képes Naptára«**, melynek megjelenését már mult számunkban jeleztük, szép kelendőségnek örvend, mit leginkább szépirodalmának köszönhet. A naptár e része a jobb izlést kielégitheti, prózai részét *Palotai Ákos, Öreg huszár, Ősz honvéd* irták, mig a költeményeket: *Szamosszegi S., Korács S, Tuboly V. és Bálintffy B.* adták. A képekkel illusztrált humoros rész szórakoztató és nem triviális élcekben mutatja be a társadalom különböző trefás eseményeit. A szintén képekkel illusztrált ismeretterjesztő rész hasznos tudnivalókat tartalmaz. A naptár tiszti névtára a legjobb és leghitelesebb hivatalos adatok szerint készült, mig a naptári rész a csillagászati hivatal és az országos vásárok a miniszterium adatait tartajmazza. A külsőleg is csinosan kiállitott 6 ivre terjedő naptár **csak 30 krért** kapható, a kiadó: *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében N. Kanizsán, Csáktornyán és Kaposváron.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán** Milhoffer Géza 2 és fél éves korában, november 11 én. Szaniszló Emma 27 éves korában, 12-én. Neuberger Ferenc 81 éves korában, 9-én. Orbán Erzsébet 3 hónapos korában, 10-én. Török József 4 és fél éves korában, 8-án.

Városi közgyülés.

Városunk képviselő testülete e hó 11 én d. u. 3 órakor közgyülést tartott, melynek mindössze 6 tárgya volt. A városi belső piaci heti és országos marhavásárok helypénzszedési jogának bérbeadása iránt megtartott árverést a közgyülés nem hagyta helyben, hanem uj árverés tartására utasitotta a tanácsot.

Unger Ullman Elek, Schiffer Vilmos, Tass Simon és Laekenbacher Zsigmond bolt bérletét, a folyamodók kérelmére 15% kal lejebb szállitotta a közgyülés.

Több rendbeli föld, lak- és boltbérleti megkötött szerződés jóváhagyatott.

Tudomásul vétetett az Arany János utcában eladott 7 és 8 számmal jelölt ingatlanok eladása.

A virilisták összeirására Knausz Boldizsár, Ebenspanger Lipót, Vuskics János, dr. Szukics Nándor és öreg Hegedüs Lászlóból álló 5 tagu bizottság küldetett ki.

Végül a Dunántuli közművelődési egyletnek Budapesten tartandó alakuló közgyülésére, saját költségükön leendő megjelenésre megválasztatott következő 25 városi képviselő, u. m.:

Hertelendy Béla, Cseresnyés Sándor, Gutmann Vilmos, Ebenspanger Lipót, Eperjesy Sándor, Oroszváry Gyula, Fischl Pál, Simon Gábor, Knausz Boldizsár, Dr. Bentzik Ferenc, Plihál Ferenc, Faics Lajos, Varga Lajos, Győrffy János, Rechnitz Vilmos, Sebestyén Lajos, Fábián Ferenc, Ifj. Fesselhofer József, Unger-Ullmann Elek, Rapoch Gyula, Tuboly Victor, Dr. Tuboly Gyula, Oszeszly Antal, Dr. Hauser János, Dr. Szekeres József.

S ezzel a közgyülés véget ért.

A vörheny.

A ragályos vörheny betegség terjedése ügyében a városi közegészség ügyi bizottság Dr. Schreyer Lajos elnöklete alatt f. hó 7-én gyülést tartott, melyben a jelenlevő orvosok és iskolai igazgatók által constatáltatott, hogy emlitett betegség inkább a kisebb gyermekeknél fordul elő s hogy az iskolákban a beteg létszám és a vörhenyesetek száma aránylag csekély, ugy hogy az iskolák bezáratása egyelőre nem tartatott szükségesnek.

A betegség terjedése ellen, a lakások tisztán tartása, a betegek elkülönitésén kivül még következő óvintézkedések hozattak javaslatba:

1. Az összes orvosok a vörhenyeseteket az ezen czélra nyomtatott bárczákon a városi hatóságnak bejelenteni tartoznak.

2. Oly családból, hol vörhenyeset fordul elő a többi gyermekeknek, hacsak hazból nincsenek eltávolitva, az iskolát látogatni nem volna szabad.

3. A tanitók, mihelyt valamely gyermeken lázt, feltünő piros arczszint vesznek észre, az illető gyermeket azonnal hazaküldjék és a vörhenybeteg gyermekeknek csak akkor volna szabad az iskolát ismét meglátogatni, ha orvosi bizonyitvány által kimutatják, hogy a betegség körülbelül 4 6 hét alatt — tökéletesen elmult.

4. A betegség tovább terjedése esetén, oly házak és lakások ajtaján, hol a vörhenybetegek vannak külön nyomatott bárczákon ki legyen tüntetve a ragályos betegség.

5. A vörhenyben meghalt betegek azonnal a bekövetkezett halál után a halottas kamrába szállittassanak, nehogy az egészségesek a halottal egy szobában maradni kénytelenek legyenek.

6. Figyelmeztessék a rendőrség, hogy a vörhenyben elhalt gyermekek hullái bérkocsikon a temetőbe vinni szigoru büntetés alatt eltiltsa.

7. A betegség lefolyása vagy halálozás után a lakások fertőztelenitéséről részint a gyógykezelő részint a hatósági orvosok intézkedjenek.

Végül a közegészségi bizottság felkéri a városi tanácsot, hogy miután a keresztény temetőben a hullák oda szállitására eddig alkalmas hallottas ház nincsen és tudomás szerint ilyen hallottas ház épitkezése már tervezve van, ezen hiány pótlásáról minél előbb gondoskodni szivesked jék. r.

Különfélék.

— **Az udvar Gödöllőn.** Gödöllő környékén most mindennap vadászat van. A mult héten hajtóvadászat volt a szent-jakabi erdőben, melyen a királyon, Lipót hercegen s néhány udvari emberen kivül számos gödöllői honorációr is részt vett. A király egymaga kilencvenkilenc fácánt és harmincegy nyulat lőtt. Ugylátszik hogy a királynak egyáltalán nagyon kedvez most a vadászszerencse. A babati erdőben vadászott s ez alkalommal egy olyan hatalmas vadkan került puskája elé, mely még a diszpéldányok között is kiváló. A kan fejét azonnal levágták s a király gyüjteménye számára ki fogja tömetni annyival is inkább, mert agyarai is gyönyörűek. Az erdész, ki a vadkan buvóhelyét napokkal azelőtt felfedezte, tiz darab arany jutalomban részesült. Lovasvadászat is volt, de ezen az udvar részéről csak Gizella főhercegnő jelent meg. E hó 17-én, a király megy Budapestre s ez alkalommal kihallgatást ád a várpalotában. Jelentkezni csütörtöktől kezdve lehet a kabinetirodában. Mária Valéria főhercegnő valószinüleg egyáltalán nem jön most Gödöllőre. Kanyarója egészen normális lefolyásu ugyan, de az orvosok a most tani rosz időben mégsem tartják ajánlatosnak az utazást.

— **Mária Valéria** főhercegnő, egyelőre, — mint előre megvolt állapitva nem jöhetett Gödöllőre, mert Lichtenegben, vörhenyben fekszik, állapota azonban az orvosi jelentések szerint legkevésbé sem ad okot aggodalomra. Betegsége nagyon szelid lefolyásu. A főhercegnő az utóbbi időkben többször meglátogatta a welsi kisded óvodát s valószinüleg ott kapta meg a kanyarót valamelyik kis gyermektől.

— **A király adománya.** Ő Felsége a király a magyar tudományos akadémia kérelmére elhatározta, hogy felejthetetlen fiának, Rudolf trónörökösnek, mint az akadémia tiszteleti tagjának az életnagyságu arcképét az akadémia számára le fogja festetni. Erről az elhatározásról a király Szögyény László osztályfőnök által értesitteté az akadémiai elnökséget.

— **Szini előadás a zárdában.** Tolna-Högyészen, a gróf Apponyi által alapitott s Paulai szt. Vincéről nevezett zárda testvérek vezetése alatt álló leány intézet növendékei, a zárdafőnöknéje *Medich* (Eusztella) Erzsébet névnapja alkalmából ünnepségeket rendeznek, melyek része szini előadás lesz. Előadják az 5 felvonásos drámát »Árpádházi Szent Erzsébet« cim alatt. A szini előadás, melyben 19 növendék szerepel, vasárnap november 16-án d. u. három órakor lesz, s a jelenleg Högyészen időző gróf Apponyi család összes tagjai, valamint a vidékbeli nagy értelmiség tiszteli meg látogatásával a »szini előadást a zárdában«.

— **A jubiláns költő beteg.** *Komócsy* József a Petőfi társulat alelnöke a jubiláns poeta, a Petőfi társulat legutóbbi ülésén nem elnökölhetett, mert Meránban betegen fekszik. A jeles költő már a mult nyáron gyógykezelés alatt állott s üdülésre ment Meránba, de baja itt sem szünt meg meg, orvosai azonban a legjobbal biztatják a Petőfi-társulatot s a beteg költő családjái s erősen hiszik, hogy jubileumára, mely tudvalévőleg e hó 29 én lesz, visszatérhet és pedig jó egészségben a magyar fővárosba. Adja az ég!

— **Arad hölgyei a mi** földinknek. A vértanui szobor nagyhirü megalkotóját, megyénk szülöttjét, Zala hirneves szobrászunkat, Arad szép hölgyei megiepő módon tisztelik meg. Zala tisztelmére ugyanis Aradon bankett volt; a banketten jelen volt hölgyek most lefotografáltatták magukat, a fotografiajokat diszes albumba kötetve el fogják küldeni Zala Györgynek. Az albumot Arad legelőkelőbb, legszebb hölgyeinek fotografiája ékesiti.

— **Károlyi Gyula gróf**, ki a magyar szent koronа tartományainak vörös kereszt egyletében, annak megalakulása óta elnöke, súlyos beteg, s ennek folytán a vörös kereszt elnökségéről lemondott, miért is, az egylet dr. *Schlauch* Lőrinc püspök elnöklete alatt gyülést tartott a fővárosban melyben a Károlyi lemondása sajnálattal tudomásul vétetett s az elnöki kulcsok s egyéb egyleti dolgok átvételével egy három tagu bizottság lett megbizva. A további intézkedések megtétele végett a vöröskereszt egylet választmánya november végére gyülésre fog egybehivatni, addig is az elnöki teendők végzésére gr. Zichy Nándorné társelnök kéretett fel.

— **Margitay József** csáktornyai honpolgár, a »Muraköz« derék szerkesztőjét a közok. minister a Csáktornyán létező állami férfitanitó képezde igazgatójává nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap a mult héten tette közzé. Őszinte szivből kivánunk szerencsét kartársunknak e megérdemelt jutalomhoz, tartsa meg Isten sokáig nevelőügyünk e derék férfiát uj állásában!

— **Reményi itthon.** A violin nagy mestere, Reményi Ede, hirneves hegedü müvész hazánk fia, már 15 év óta nem volt Magyarországon s jelenleg Párizsban időzik rokonainál. Magyarországi barátai s tisztelői rábirták a mestert, hogy miután Európát ismét elhagyná jöjjön hazájába s rendezzen a fővárosban és a nagyobb vidéki városokban bucsu hangversenyt. A müvész ennélfogva e hó 22-e és jövő évi januar hó 4-e közötti időt hazájába tölti és ez idő alatt tizenket hangversenyt fog adni. November első felében Reményi Angliában ad 8 hangversenyt s jövő évtől kezdve 8 évre Amerikába van szerződtetve. Budapesten december hó elsején tartja nagy bucsuhangversenyét a fővárosi vigadó nagy termében, mely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek legnagyobb része már is van foglalva.

— **A Balaton kikötője.** A bogári Balaton kikötő rövid idő alatt elkészül. A kikötő Bogláron, a vasuti indóház közvetlen közelében lesz, ugy, hogy kik Zalaból jönnek, vagy oda mennek hajón a vasutról közelben találják ugy az indóház, mint a kikötőt. Ha a régi kompkikötőt épitik ki, természetesen sokkal olcsóbba kerül, de a fentebbi indokok voltak az irányadók.

— **Uj javitó intézet.** Az aszódi javitó intézeteket nem találja elégségesnek az igazságügyi minister, s elhatározta, hogy székesfehérvárt egy 60 gyermek számára alkalmas második javitó intézetet állit fel. Az igazságügyminister Székesfehérvár polgármesteréhez intézett leiratában e czélra 6 hold telket és kertet kér a várostól.

— **Táncvigalom.** A sümeghvidéki vöröskereszt egylet 1890. évi nov. 22 en, Sümeghen a nagyvendéglő termében, a sümegi szegény iskolás gyermekek felruházására zártkörü táncestélyt rendez. Belépti dij: személyjegy 1 frt. Kezdete este 8 órakor. Jegyek előre kaphatók Darnay Kajetanné egyleti elnöknél. Felülfizetések köszönet mellett hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Véres verekedések** a vidéken. A mult héten Pakán az éji őröket szurkálták meg késekkel a korcsmában mulató duhaj legények, kiket rendre akartak utasitani. — E hó 6-ikán pedig egy Horvát Vendel nevü tárnoki legényt vertek agyon tőszegi (rákos) legények, kikkel a nevezett a hegyen mulatott. — Ugyancsak e hó 6-án pedig Gutorfölden szurtak agyon egy napraffai embert a mini a hegyről hazafelé menték.

— **Isten** *legnagyobb ajándéka* az egészség. A köhögés, rekedtség és elnyákasodás szomoru következményeitől csak **egy** szer óv meg bennünket teljes biztossággal: *Egyet díjjutalmazott* **Meli-Pastillái!** Számtalan halairat tanuskodik erről és senki el ne mulassza idejekorán ezek használását. Kaphatók: 25, 50 krős

és 1 forintos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertáraiba, valamint az Egger A. fia cég gyógyszer különlegességi gyárában Bécs, — Nussdorf.

— **A német- és francia-nyelv** oktatására valamint zongora tanitásra ajálkozik *Dr. Villányi Henrik* Batthány-utca 8.

A postát igénybe vevő közönség figyelmébe.

A pécsi posta igazgatóság kérésére közöljük e sorokat:

Az eddigi tapasztalatok szerint a postát igénybe vevő közönség gyakran hátrányt szenved azon szabályok figyelmen kivül hagyása által — melyeket a közönségnek, de főleg a postával sürübben érintkező kereskedőknek már saját jól felfogott érdekeikben is szigoruan követniök kellene.

Statistikai adatok a mán közölhetem, hogy Magyarországon a kézbesithetlen levélpostai küldemények száma évenkint százezernél többre rug, és ennek kevés kivé ellel az elégtelen vagy helytelen cimzés az oka.

A visszaérkezett levelek, ha a feladó azonkon megnévezve nincsen, a fennálló szabályok értelmében az igazgatóság kebelében működő bizottság által felbontatnak s a mennyiben sikerül a levél feladóját ez uton kipuhatolni, ennek visszaadatnak. A mult évben sikerült ekként 13066 darab levelet a feladónak visszaadni; mig 97,617 darabot, melyek sem cimzettjüknek sem feladójuknak kézbesithetők nem voltak és melyekről a feladók bizonyára azon véleményben vannak, hogy azok a postán elvesztek — megkellett semmisiteni.

A Postai Tarifák 5. § a értelmében, ha a levél nagyobb helyre szól, ki kell tenni a cimzett lakását is, ha pedig a rendeltetési helyen postahivatal nincs, az utolsó postát is. Oly neveknél, melyek gyakrabban fordulnak elő, valamely közelebb meghatározó szót, vagy hogy ha ilyen nincs, rá kell irni a megyét pld Rákos Palota, Vár Palota, Szántó Abaujmegye, Szántó Hontmegye; sőt a járást is.

Hasonlóképen ha a cimzettnek gyakran előforduló neve van mint pl Kovács Janos Szabó István, Varga Pál stb, szükséges hogy a név elé vagy utánna szintén valamely közelebbi meghatározás tétessek pl. ifj., dr., tanár, ügyvéd stb.

A közönségnek a levelek boritékolására és alakjára is nagyobb gondot kellene fordítania, mert késebb levelek a sok ezer levél közül a legnagyobb pontosság mellett is könnyen hirlapok, vagy más levélpostai küldemények közé keveredhetnek s igy nem ritkán idegenek kezébe juthatnak és el is vesznek.

A nagyobb levélpostai küldemények főleg az áruminták (gabona mustrák stb.) burkolatai sokszor oly gyöngéd, hogy azokat a posta kezelés közben elkerülhetetlenül szükséges egy bekötésre használt zsineg megsérti, minek következtében tartalmuk egyrésze már szállitás közben kihull és elvész.

A gabona, liszt és effféle mustrákat tartós vászon vagy más szövött anyaghól készült zacskókban kellene elhelyezni, még sokkal gondosabb csomagojást igényelnek a folyadékokat, zsiros és festéknemű anyagokat tartalmazó áruminták pl. erős üveg és fatartályt, melynek fürész orral vagy egyéb az esetleg kiszivargó folyadék felszivására alkalmas anyaggal kell kitöltve lenni, sőt ezen utóbbi tartályt magát is érdobozba kell helyezni.

Nem könnyen olvadó zsirnemüek, melyek a többi küldeményeket nem veszélyeztetik, egyszerü tartályban adhatók fel, ha az fából vagy érczből készült más tartály védi. Poralaku száraz festék mintáknál szintén elég egy doboz, ha az fénymázos vagy kátrányos vászonba vagy hártya papirba van burkolva.

Mindezen esetekben a csomagolásnak egyszersmind olyanuak kell lenni, hogy a tartalom könnyen megvizsgálható legyen. Gyakran kár és késedelem háramlik a közönséget a pénz és áruküldeményeknél az ugynevezett kocsipostai csomagoknál is, a mennyiben a pénzes levelek burkolatául oly boritékok használtatnak, a melyek a rendes alaktól eltérnek a használt pecsétviasz pedig néha oly rossz, hogy a pecsétek utközben leválnak, a mi a levél gyors és akadálytalan továbbitását csak megnehezíti sőt meg is akasztja.

A legtöbb kellemetlenség azonban a kocsipostai csomagok helyt len felszereléséből ered. A közönség csomagjait minden tekintet nélkül a szállitási ut hosszára és a rendelkezésre álló szállitási eszközökre, a tartalom értékére és minőségére agyaránt egyszerü papirból vagy gyenge lemezpapirból készült burkolatba göngyölik. Ennek következtében azután, hogy egyes küldemények a postai közegek minden figyelme és elővigyázata mellett, kivalt rosszabb időben és rossz úton vagyha a szállitmányok száma a szokottnál nagyobb megsérülnek s ily esetekben, ha valami a csomagból kihull és elvész, a felek azért, mert a küldemények feladására vonatkozó postai szabályokat szem elől tévesztették, kártérítést nem kapnak. A kereskedők egy jelentékenyebb része sokszor drága ruhaszöveteket bár több rétegü, de gyenge, legroszszabb minőségü csomagoló papirba helyezi el, sőt kényesebb természetü, kész ruha darabokat, kalapokat a leggyengébb nemü papirdobozba rakja. A postai közegek nincsenek mindig azon helyzetben, hogy a foladókat gondosabb csomagolásra figyelmeztessék, mert néha a tartalom nincs pontosan megnevezve, néha pedig a fogyatkozást külsőleg észre venni nem lehet. A csomagolásra nézve elv, hogy a csomagoknak ugy kell göngyölve lenniök, hogy egy részt a burkolat a tartalmat külső befolyás ellen megvédje; másrészt hogy maga a tartalom más küldeményekben kárt ne tehessen.

A küldemények mikénti csomagolása tehát a küldemény értékétől és minőségétől, a terjedelem és a sulytól tétetvén függővé, e célból a küldeményeket közönséges vagy fonakjával kifelé fordított viaszos vászonba, bőrbe, szükség esetén vászonnal körülburkolt dobozba kell becsomagolni s jól körülkötözni vagy egyáltalán jó szerkezetü erős ládába csomagolni.

Ékszerek és drágaságok tokban elhelyezve, azonfelül vászonnal körülburkolt erős fadobozba vagy faládacskába zárva és jól körülkötözve adandók fel.

Csekélyebb értékü, nedvesség, dörzsölés nyomás vagy ütés folytán nem egy könyen megsérülő tárgyaknál elégséges, ha tartós, de mindenesetre többrétü jó minőségü csomagoló papirba burkolva jól körülkötöztetnek.

Vaj, zsiradék és folyadékok különös és gondos csomagolást igényelnek.

Folyékony vagy törékeny tárgyak burkolatára figyelmeztető felirat vagy jel rajzolandó; romlandó tárgyaknál ki kell tenni hogy romlandók.

Csomagolás nélkül csak lezárt utazótáskák, bőröndök jól abroncsolt hordók stb. továbbá már nem vérző vad adható fel. Több vad összekötve egy küldeményben el nem fogadtatik. Szárnyas vad csak kosárba téve vagy fenyő galyakba burkolva szállittatik tovább. Jég közé csomagolt élelmi szerek a szállitásból egészen ki vannak zárva.

Sok nehézséget okoz végül a kocsipostai csomagok bezárása és cimzése is. A pecsételésre jó minőségü, tartós pecsétviaszt kell használni és vésett pecsétnyomóval lenyomni, hogy a pecsét utközben le ne türedezzék. A varrásra, illesztékre, zsinegre annyi pecsétet kell alkalmazni, a hány elégséges arra, hogy a küldeményt a pecsétek megsértése nélkül felbontani ne lehessen. A belföldi és a magyar-osztrák postai cserforgalomban a 200 ft. nyilvánitott értéket meg nem haladó kocsipostai csomagok pecsételés nélkül is elfogadtatnak ha a tartalom vagy osztthatatlansága vagy a használt csomagolás és lezárás (ragjegy) által különben is eléggé biztositottnak látszik.

Az aranyat, ezüstöt vert alakban vagy rudakban, továbbá készpénzt, értékpapirt, drágaságokat, valódi csipkét és effféléket tartalmazó küldeményekre azonban, ha az értéknyilvánitás mellett adatnak fel, e kivételes intézkedés nem vonatkozik. A cim tisztán olvashatoan, tüzetesen és lehetőleg magára a burkolatra irandó. Ha ez nem volna lehetséges a cimet egy papirlapra kell irni s azt nemcsak szélével, hanem egész hátsó lapjával kell a csomagra és pedig a göngyöletet összeketö zsineg alá ragasztani. Hogy ha a csomag cimlapjára cimzett neve helyett csak egyes jelzőbetük vagy számok iratnak a szállitó levélre cimzett teljes nevén kivül a csomag jelző betüit illetve számait is oda kell jegyezni.

A kir. posta (és távirda) hivatalok utasitva vannak, hogy oly csomagokat, melyekre a cimlap nem egészen hátsó lapjával, hanem csak széleivel, vagy négy sarkával van oda ragasztva, vagy melyek nagyon gyenge vagy épen összetoldott zsineggel vannak körülkörve, el ne fogadjanak.

Aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszert és drágaságokat tartalmazó, nemkülönben azon küldeményekre is, melyek értéke a 100 frtot meghaladja, cimlapot ragasztani nem szabad. Ily küldemények teljes cimet mindig magára a göngyölésre kell irni. A cimlapra illetve a küldemény burkolatára a cimen kivül még a küldemény tartalmát és értéket az utánvételi összeget s a küldemény különös kezelésére vonatkozó megjegyzéseket (pl. express, törékeny, gyorsan romlandó stb.) kell kitenni.

Ily eljárás mellett azután eleje vétetik azon panaszoknak melyek, ha a küldeményben valamely kár esett a közönség köréből oly gyakran felhangzanak, pedig a hiba az elősoroit szabályok figyelmen kivül hagyása következtében a legtöbb ször az ő revén fekszik.

Müvészet, irodalom.

Lapunk e rovatában ismertetett müvek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvárus üzletében megrendelhetők.

— **Ne ölj.** E cim alatt *Tolstojnak „Kreutzer szonátájára"* egy igen érdekes választ közöl épen most a »Képes Családi Lapok« cimü szépirodalmi lap. A választ, mely elbeszélés alakjában czáfolja meg Tolstojnak a szerelemre s a házasságra vonatkozó tanait, — Galitzyn Dimitri herceg kéziratából forditotta a »Képes Családi Lapok« szerkesztője: *Brankovics György*. Az elbeszélésalakjában irt kritikára ezennel felhivjuk olvasóink figyelmét.

— **Rózsakedvelőknek.** Chapary Albert mükertész kit ez év elején az a nem mindennapi kitüntetés ért, hogy a »Szobai edényes növénytenyésztés«-ről irt munkáját *József* főherczeg ő fensége, mint a »Magyar kertészeti egyesület« fővédnöke, saját költségén nyomotta ki: most ismét egy hézagot pótló jeles munkával gyarapitotta szakirodalmunkat. *Rózsatenyésztés* cim alatt i t munkát, melyből mindenki megismerheti ezen közkedveltségnek örvendő virág ápolására és tenyésztésére vonatkozó szükséges dolgokat. A munka 16 füzetben fog megjelenni számos ábrával és szines könyomatu rózsaképpel leend diszitve. Előfizetési ára negyedévre (4 füzet) 1 frt 20 kr.; félévre (8 füzet) 2 frt 40 kr.; háromnegyed évre (12 füzet) 3 frt 60 kr.; egész évre (16 füzet, a teljes munka) 4 frt 80 krajcár. — Tekintettel arra, hogy a kertészeti irodalomban ezen mü páratlanul áll, tehát, hézagot pótol — melegen ajánljuk a közönség pártfogásába, mint oly müvet; amely jeles tulajdonainál fogva hivatva van a hasonló, — de silányul szerkesztetett — német munkákat kiszoritani hazánkból. — Az első füzet december elején jelenik meg s annak méltatására még vissza érünk. — Az előfizetési pénzek Tarcsai Dezső könyvkiadóhivatalába, Nyiregyházára küldendők be. — Előfizetéseket bármely házai könyvkereskedés elfogad.

— **»Jegyzék Naptár Ügyvédek számára«** 1891 évre megjelent s beküldetett szerkesztőségünknéz. Szerkeszti: *dr. Kenedy Géza*, kiadja Légrady testvérek. A naptár már huszonhetedik évfolyamát érte, s az ügyvédi karnak oly általános közkedveltségnek örvend, hogy annak bővebb ajánlgatása egészen felesleges. A szerkesztő mindent elkövetett, hogy az ügyvédek birák, közjegyzők s biróságí végrehajtók mindazt, mi csak szakmához szükséges megtalálják a naptárban, a kiadók pedig a költséget nem kimélve diszesen állitották ki a 200 lapra terjedő, s az egész év minden napjára szolgáló jegyzékkel ellátott naptárt. Ára: 1.40 kr. Megrendelhető a kiadóknál, vagy Fischel Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

— **„Gazdák naptára"** 1891. dr. Lónyay Ferenc ministeri fogalmazó szerkesztése és a Légrády testvérek kiadásában megjelent. A naptár tizenkilencedik évfolyamába lépett, s a naptári részen kivül: a gazdai teendőket, legfontosabb mü trágyák árait, s gazdászat és szőlőszethez tartozó minden tudni valót magában foglal s a magyar gazdaközönségnek elkerülhetetlen szükséget pótló zsebkönyve. A diszestartalmu naptár, melynek csinos kiállitása dicséretére válik a kiadóknak, — napló jegyzéket tartalmaz az egész évre. Ára 1. frt 50 kr. kapható: a kiadóknál, és Fischel Fülöp könykereskedésében N.-Kanizsán.

CSARNOK.

Angolosan.

Irta: *Bethlen Oszkár.*

Kedves Nagyságod! Azt mondja kegyed, hogy a házaságok az égben köttetnek. Megengedem, de én — nem hiszem. Ennek állitásom bebizonyitására egy mesét fogok elmondani, — egy igen vaskos meséskönyvből, a melyet ugy hivnak: élet.

Dusgazdag szülők gyermeke volt K. Kálmán! Festőnek neveltek. Iskolái elvégezve tanulmányutra indult, hogy részint a tenséges természettől, részint a nagy mesterek müveiből nyerjen mintaképeket.

Párisba ment, ott két évig volt, elhatározta, hogy elmegy az igazi maestrók hazájába, Romába.

A hajón melyen utazott a vadregényes vidék megragadta figyelmet, olyannyira, hogy egy napon a gyönyörnek, melyet az elibe tarló vidék nyujtott, nem birván ellenállani, albumát elővette és rajzolni kezdett. Tollrajzokban vázolni kezdé a lelkére nagyobb befolyást gyakorló, regényesebb tájakat.

Egyszerre a hajón egy nőt pillantott meg. Ah, milyisteni teremtés volt az!!. Csak a leghiresebb festők Madonnáit lehet hozzá hasonlitani. Az épen akkor leáldozni készülő napnak megtört sugarai halvány arcán pontosultak össze és glóriát fontak a gyönyörü fő körül.

Haja, az a kábitó, aranyszőke haj a szellőtől meg-meglebbentve, mint aranyfátyol tünt fel az egész alak légies, tündéri állomkép.

Kálmán rajzolni kezdé a csodaszép képet. Kellemes foglalkozásából egy vállára alkalmazott ütés ébresztő fel.

— Ön festő, — szólt egy 40-50 év körüli, kiejtése után itélve angol férfiu zord, mogorva hangon.

— Igen.

— Én Lord S. vagyok. Londonban hatalmas gyáraim, Párisban, Nápolyban villáim vannak.

Évi jövedelmem 30,000 dollár. Palotáim telvék a legnagyobb mesterek Rembrant, Correggio, Tizian, Rafael müveivel! Ezt is akarom, s az albumra mutatott.

— De uram — szólt Kálmán meglepetve, e mü egy Correggió, egy Michel Angelo képeihez visszonyitva silány karcolat.

— De én akarom, 50 dollár.

— De uram . . .

— Száz!

— De uram, miért óhajtja ön annyira e képet?

— Mert ez Alice leányom, kit ily élethüen még nem találtak el . . . 200, 300, 500 dollár, — árverezett az angol.

— Uram e kép szivemhez forrott. Régi álmaimnak megvalosult tündeképe ez.

— *El* nem, de *ajándékul* oda adom.

— Én sem adom el önnek chateuli villámat, hanem majd nevére iratom. — s ezzel a lapot kiszakitotta, távozott.

Festőnk többet nem látta sem a rideg angolt, sem annak csodaszép leányát. Azok egy legközelébbi kikötőnél kiszálltak.

Kálmán Romába, a maestrok hazájába ért. Három évi itt tartózkodás utan képei világhirűekké lőnek. Haza utazása előtt Párisban szándékozott néhány napot tölteni.

Barátjának irt, hogy e régi — a Hongroisben — volt szobáját a szálloda tulajdonosával foglaltatták le.

Párisba megérkezett. Nagy ovációval fogadták. Tiszteletére banketett rendeztek barátai Onnan ugy három óra tájt haza jöve mámoros fővel bandukolt fel az általa nagyon jól ismert lépcsőkön a Hongroisbe.

Ajtaját nyitva találta.

Szobája mitsem változott elutazása óta. Ablaka előtt ott volt a kis otomán.

Ledőlt reá.

— Diablé, csakhogy vége van ennek a bolondságnak, — s nagy füstgomolyt eresztett cigáretjéből.

De ekkor közvetlen mellette egy hangos sikoltás hallatszik.

— Szent Rafael, itt nő van — s azzal le ment a portáshoz, a hol megtudta a magyarázatot is.

Egy, az nap érkezett idegen ur másod magával az ő szobája melletti lakrészbe költözvén, az ő szobáját is igénybe vette.

Mit volt tennie, mint egy ujabban felnyitott szobába ment. Lefeküdt.

A nap már jól magasan állott az égen, midőn hatalmas dörömbölésre felébredt.

Egy előtte ismeretlen egyén állott elébe.

— Uram, én X. Y. ügyvéd vagyok. Megbizásból jövök ide. Megbizatásom a következő.:

— Ön a mult éjjel behatolt megbizóm leányának szentélyébe.

Megbizóm most általam tudatja önnel, miszerint leányat nőül kell vennie. Ő a leánya becsületén ejtett csorbát csakis ezáltal akarja helyreütni. Mert leánya szentélyébe eddigelé még idegen nem hatolt. Ön volt az első. Megbizóm, a leány atya önnek 5000 dollár évi jövödelmet biztosit.

— De uram, hisz ez csak tévedésből történt. Hogyan vegyek nőül egy leányt, kit sohse láttam, kit sohse ismertem. Mit gondol uram, most nyakamba varrnának egy vén szipirtyót, vagy egy csoroszlyát?

— Azt nem tudom. Megbizatásom második része pedig tudatni önnel, hogyha ön az ajánlatot nem fogadja el, megbizóm önt bárhol találja, gazdátlan ebként fogja lelőni.

Önt e negyed közjegyzője tiz órakor várni fogja a házassági szerződés aláirása végett. Onnan haladjon a »Hermine« kápolnába, a hol leendő neje, atyja a szükséges tanukkal egyetemben már csak az ön jövetelére várnak. Volt szerencsém.

— No ez nem is rosz — dörmögé boszusan festőnk. Ez az ember, kinek ugy látszik angolnak kell lennie, teljesiti fenyegetését. Meghalni, bah kora volna . . . Eh, rufin, kaland jerünk. 5000 dollár . . . hm — hm — hm — öfezer dollár, hm — hm — — Elveszem, ott hagyom.

A közjegyzőtől a »Hermine« kápolnába épen a kitüzött időbe érkezett meg.

Az oltár előtt a menyasszony állott sűrűn lelefátyolozva. Kissé távolabb magas, szikár alak. A fátyolon szemei keresztül hatolni nem birtak. Hanem az a szikár alak. Az a veres szakáll, azok a szuró szemek. Hol látta ő ezeket? . . Hol? . . .

Gondolkozni ideje nem volt.

A szertartás kezdetét vette.

A »Holtomiglan — holtodiglan« elhangzott.

Es . . . ott állott festőnk előtt az a csodaszép alak, a kit a vazlat könyvébe lerajzolt.

Hogy azután mi történt, nem tudom, hanem azt gondolom, hogy keblére ölelte azt a remegő kis menyasszonyt, kinek karjai, mint a folyondár fogták át a csinos hirneves festőt.

No, Nagysád! ezt a házasságot is égben kötötték?

Én nem hiszem.

Iparügy.

— **Kelmék diszitése.** Következő eljárás szerint az ékesitendő kanavászt, vásznat vagy hasonló kelmét alkalmas vizálló bevonattal itatjuk meg, vagy kenjük be. Ily bevonat lehet a kopal-gyantár vagy főtt lenolaj. A bekenéssel vagy megitatással a szőttemény telyesen vizállóvá, az időjárásnak s nedvességnek ellenállóvá lesz, mert a mondott szerek a rostok közt hézagokat megdugják. E megdugás a szőtteménynek sima földszint ad, a mely a rajz felvételére alkalmas. A gyantár egyszersmind arra szolgál, hogy az ékités megtapadását eszközölje. Mielőtt a vizálló szer teljesen megszáradt, tehát még nyulós s tapadós, egy ivet boritunk rá, a mely a következőleg készitendő elő: az ivre a rendes módon rajzot nyomunk, mire a papiros egész fölszinét aljtesték vastag rétegével vonjuk be, a mely lehér, ha a szines rajzot világos aljon, vagy fekete ha a rajzot fekete aljon kivánjuk feltüntetni. Mikor ez az aljtesték-réteg megszáradt, a papirost ugyanolyan vizálló szerrel (kopal gyántárral) vonjuk be, a mely a vászon vagy kanavász megitatására szolgált. Minthogy pedig a gyantár az előkészitett nyomóiven, valamint a szövelen az egymásra boritáskor még némileg tapadós, a két gyantárréteg bensőleg egyesül, s midőn most az ivet szőttemények egymás hengerek közt járatjuk el vagy sajtóban sajtoljuk, a két levonat erősen benyomodik az aljtestékbe és a szőtteménybe. Ekkor a gyantárt száradni hagyjuk. Megszáradtával a nyomóivet megnedvesitjük, ugy, hogy könnyen le legyen vonható, mikor is a rajzot vagy ékitményt, az aljtestéket s a gyantárt a vásznon hagyja. A vászon fölszinét erre szinte meggyantározzuk s igy az összes festékek áthatolatlan gyantárhártya közzé vannak zárva. Az ilyen egy vagy több szinü rajzzal ékesitett vászon épületek, boltok, cégek s hasonlók diszitésére használható. Az igy készült kelme tartósabb olcsóbb s mutatósabb hasonló árukkal szemben.

— **A selyemgubók előkészitése a fonásra.** A selyemgubókat a fonásra az ugynevezett főzéssel vagy hántással készitik elő. Ez lényegében abban áll, hogy a selyemszál enyves vagy mézgás burkát meleg vizben fölláztatják. E hantás néha kézzel történik meleg vizel telt medencében s néha az e célra föltalált s használt készülékek segitségével. A főzést jelenleg bizonyos időpontban megkell szakitani, mert különben elfőnek a gubók, ami sokféle bajt okoz. Nevezetesen az enyv s mézga nagyon elázik, minél fogva a gubó szála nem jól motolálódik le, mert elszakad, vagy az elfővés következtén megtelnek a gubók vizzel s leszálnak a teknő fenekére, mi a lefonást neheziti. Ha pedig a fővés idejekorán szakittatik meg, a gubók egy része nem fő meg eléggé, holott az elázás egyenmüsége igen kivánatos. A találmány szerint a gubókat bizonyos pontig elfőveljük, ugy, hogy az egyenetlenségek eltünnek s aztán külön müveletei azon pontig visszavezeljük, hogy a rákövetkező fonási müveletek a legjobb feltételek szerint mehessenek végbe. Az eljárás gyakorlati foganositása ezekben áll: az első müvelet az erőszakolt főzés tetszőleges készülékben, hogy minden gubó egyaránnyosan megfőjjön. Ez állapotban azonban a gubók annyira el vannak ázva, mely a fonásra nem kedvező. Hogy a gubók erre alkalmasakká váljanak arra való a második müvelet, mely abban áll, hogy kellően megszárittatnak s e közben enyhén lehüttetnek.

Közgazdaság.

— **Budapesti gabnatőzsde.** A *buza* üzlet, nyugodtabb irányt követett. Mérsékelt kinálat és gyenge vételkedv mellett mintegy 20.000 métermázsa buza kelt el teljesen változatlan árakon. — *Más gabonanemekben* változatlan irány és változatlan árak mellett gyér forgalom volt.

— **A helybeli gabnaforgalomról.** A néhány héten át tartott szilárd irányzatot a legutóbbi napokban lanyha hangulat váltotta fel. A molnárok reducálták vásárlásaikat s a vetések állásáról folyton jobb hirek érkeznek, minek következtében az árak 5—10 sőt 15 krral alább szállottak. Mai piaci jegyzéseink: piaci buza 7 frt. 40 60, uraságí 7.70 75, piaci rozs 7.10, uraságí 7.30, zab 7 frt, árpa 7.50 70, bükköny 6,80, tengeri, száraz 6.10, dió 15.50.

Szerkesztői üzenetek.

S. L. dr. Helyben. Köszönet a szives tudósitásért, máskor is kérjük hason közérdekü ügyben lapunk támogatását.

T. L. Helyben. A rendesen kivül küldött rendkivüliert fogadja szives köszönetünket.

Vulcán. Budapest. Ha valaki álnevet akar használni, azt bátran teheti, de a szerkesztőségnek tudomására kell hozni valódi nevét is; ha tehát ön valódi nevét tudatja velünk akkor szóba állhatunk, addig nem.

P. K. Bpest. A „NEMZET" szerkesztőségében. Ugy tettem mint óhajtotta; a lapot küldöm ad personam, magán levelet irtam, sajnálom, hogy a közgyülésre betegeskedésem folytán nem mehetek; annak lefolyásáról tudósitást kérek de nem hosszut, legfelyebb fél, vagy egy hasábot

A „Magyar Föld" szerkesztőségének Bpest. A cserepéldányt még most sem sem vettük; ha nem kapjuk, lapunkat is kénytelenek lesznük beállitani.

Paedagogiai Szemlét é hóban nem kaptuk? Intézkedést kérünk.

A „Mentők Lapja" reklamált számát várjuk.

T. D. Nyiregyház. Kivánságát teljesitettük, a lapot elküldtük, a „Virág kedvelők könyvtárát" várjuk.

R. G. O. főhadnagy Budapest. Ugy önnek mint Ő méltóságának meleg köszönetünket küldjük a szives előzékenységét. Magán levelet irtunk, megérkezett-e?

Nyilttér.

— **Farbige Seidenstoffe von 60 kr.** bis fl. 11.65 per Meter — glatt und gemustert (circa) 180 versch. Qualitäten — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant). **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Felelős szerkesztő: **Cs. Palotai Ákos.**

HIRDETÉSEK:

4941 tkv. 1890. erk. aug. 1-én.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Remete Géza n.-kanizsai ügyvéd végrehajtatónak Horváth Ferenc és neje Beke Erzsébet végrehajtást szenvedő Nemesdédi lakos ellen 88 frt 90 kr. tőke 1889. évi aug. hó 30-tól járó 6% kamatai 17 frt 90 kr. peri. 7 frt 10 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó a csapi 208 sz. tkvben † 640 hrsz. alatt Horváth Ferenc és neje Beke Erzsébet tulajdonául felvett szőlő váltság köteles 1490 frtra becsült ingatlan

1891. évi február hó 13. napján d. e. 10 órakor

Csapi község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árveresen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben meg pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt N.Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1890. évi szept hó 4. napján.

GR. HUGONAY
kirendelt kir. tvszéki biró.

731. 1—1

5296 tk. 1890. szept. 22. erk.

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. trvszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Szilágyi Mihály végrehajtatónak Benke Erzse férj. Benke Péterné végrehajtási szenvedő eszteregnyei lakos elleni 100 frt tőke, 1889. évi jul. 13-ág járó 6% kamatai 18 frt 63 kr. per, 7 frt 85 kr. végrehajtás kérelmi 9 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó az eszteregnyei 813 sztjkvben A I — 1—27 sor sz. a. Benke Erzse tulajdonául bejegyzett 1042 frtra becsült, az eszteregnyei 866 sztjkvben A I 1—2 és 4—7 sorsz. a. ugyanannak tulajdonául bejegyzett 289 frtra becsült, a † 731 hrsz. a. ugyanannak tulajdonául bejegyzett 39 frtra becsült az eszteregnyei 887. sz. tjkvben A † 1535/b hrsz. a. Surdi György tulajdonául bejegyzett 47 frtra becsült ingatlannak

1891. évi február hó 14-ik napján d. e. 10 órakor

Eszteregnye község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, meg pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék, mint telekkvi hatóságánál 1890. évi szeptemb. hó 23. napján.

GR. HUGONAY
kirendelt kir. törvszéki biró.

732 1—1

A

Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1890. november hó 25-én délelőtt 10 órakor

saját helyiségében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghivja 727 2—3

az igazgatóság.

Tárgy: az alapszabályok módositása.

10054/890.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a belső piaci és heti marhavásár, valamint az országos marhavásári helypénzszedési jog külön-külön és pedig az előbbiek 12330 frt az utóbbi pedig 1388 frt kikiáltási ár mellett 1891 évi január 1-től kezdve három egymásutáni évre vagyis 1893. évi december hó 31-ig terjedő időre

folyó évi november hó 19-én délelőtt 10 órakor

a városház tanácstermében irásbeli zárt ajánlattal kapcsotatos nyilvános szóbeli árverés utján a legtöbbet igérőnek fog bérbe adatni.

Az árverezni szándékozók felhivatnak tehát, hogy bánatpénzül a kikiáltási árnak 10%-kát készpénz, takarékpénztári könyvecske, vagy óvadékképes papirokban esetleg zárt irásbeli ajánlat mellett a fentkitüzött határidőben s pedig az árverés megkezdése előtt a városi tanácshoz vagy a kiküldött bizottság kezére annál inkább terjeszszék be vagy tegyék le, mivel később beérkező ajánlatok vagy bánatpénzek többé el nem fogadtatnak.

Az árverési feltételek, melyek egyuttal a szerződés pontjait is képezni fogják a városház tanácstermében a hivatalos órák alatt az árverés megkezdéseig mindenkor megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1890. november 11-én.

734 1—1 **A városi tanács.**

HIRDETMÉNY.

Ő császári és apostoli királyi felségének

1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezzennel megindittatik a

XV. MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér keresztˮ egyesület a budapesti szünidei gyermektelep egyesület, a „Mária-Dorottyaˮ egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a székelyföldi iparmuzeum az országos községi és körjegyzők árvaháza a borsodmegyei nőegylet miskolczi árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakitandó alap, a magyar hirlapirók nyugdijintézete és végre a zágrábi országos siketnéma intézet javára fog forditatni.

E sorsjáték összes, **6767**-ben megállapitott nyeremények az alább következő játékterv szerint

160,000 forintra rugnak,

és pedig:

1 fonyeremény		**60,000** frttal		%-os adómentes magyarországi földtehermentesitési kötvényben pénzben.
1 nyeremény		**10,000** „		
5 nyer egyenk.	**1000** frttal,	5000 frt.		
10 „ „	**500** „	5000 „		
50 „ „	**100** „	5000 „		
2000 nyer. egyenk	**50** frttal	10,000 frt		
6500 sorsjegy „	**10** „	65,000 „		

A huzás visszavonhatatlanul 1890. évi deczember hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal oszt. ért. van megállapitva. 722 3—4

Sorsjegy kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; vallamenyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercurˮ-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyárusló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.

Sarg Glicerin-Fog-Crém.

A fogak szépsége. | Nélkülözhetetlen **rövid ideig tartó használattal** a fogak tisztitására.

KALODONT

Egészségügyi hatóság által megbirálva.

Igen alkalmas utazásoknál. Illatosan üditő.

Ártalmatlan még a leggyöngébb fogzománcnál is.

Jegyzék: Németország és Franciaországban a legnagyobb eredménynyel van használatban s ugy az udvarnál, mint a legmagasabb körökben és az egyszerü polgár házánál is használtatik. 695 7—26

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél: Ára egy darabnak **35 kr.** Nagy-Kanizsán Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf, Strem és Klein, Marton és Huber uraknál.

A becsi zongora-készitők első iparszövetkezete.

bejegyzett szövetkezet korlátlan felelősséggel.

Föraktár: Budapesten, IV., váci-utca 24. sz. a.

Üzletvezető: **CECELITS JÁNOS.**

Nagy választék rövid szalon-, piccolo és Mignon zongorápiano és harmoniumokban.

708 3—5

Gyártelep: Bécsben, IV., Klagbaumgasse No. 3

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghatháatosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüllögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy hirelsőnyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Élő-balsam Lebensbalsam

Védjegy.

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam“** minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sas-hoz“ czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III.“** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

föraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában 205—III és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. **Budai Emil** ur városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból. 531 25—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs“

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevenynél, vérdaganatoknál, genyes fekadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiereti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcs öt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga czimszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legkitünőbbnek elismert szer a nehezhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les derniéres Cartouches“ (*Páris, 65. Boulevard Exelmans,*) *a legkönnyebb és legkitünőbb* czigarettapapir **Braunstein Frères gyárából.**

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok elökelő tudósok által összehasonlitó vegyelmezések alá vettettek, ugy *Dr. Pohl* a bécsi vegytani egyetem tanára, *Dr. Liebermann* tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, ujabb időben *Dr. Soyka* Hygienia-tanár által a prágainém. egyetemen és mindezen összehasonlitó *vegyelmezések* mindenkor azon eredményt adták, hogy a *Braunstein Frères* czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és *Braunstein Frères* czéget viseli. Ezen czég czigarettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár

Braunstein Frères

czég alatt *Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a.* raktárt tart czigarettapapirjai és czigarettabüvelyei elárusitására. 539 24—24

AZ „ANKER"

élet- és járadék-biztosító-társaság

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG

Budapest, Deakter 6. sz. (Anker-udvar)

A társaság eszközöl mindenféle, az emberi életre vonatkozó biztosításokat.

Biztosítások nyereményrészesüléssel.

A nyereményosztalék az életeseti biztosításoknál átlag a biztosított tőke **30%**-át tette ki, ugy hogy minden **1000** frt biztosított tőkére **300 forint nyeremény esett.** A haláleseti biztosításoknál a nyeremény az évi díj **25%**-át tette ki.

A társaság vagyona **37 millió forint**, biztosítási állománya 1889. december 31-én **184 millió forint.** A társaság halálesetekért és lejárt biztosításokért 1889. dec. 31-ig több mint **65 millió forintot** fizetett ki.

Felvilágosítással szolgál a helyi ügynökség **Weiss testvér** uraknál, valamint a fenti vezérképviselőség. 706 4–6

Alkalmas utazó ügynökök kerestetnek.

SZABADALMAT

uj találmányokra

eszközöl bármily államban, továbbá elvállalja azok **fentartását, védelmét** és **értékesítését.** 670 6–12

Réthy János

nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája

Budapest, Erzsébetkörut 14.

Ügyanott védjegyek belajstromoztatnak.

MÁRIACZELLI

hashajto labdacsok

(pilulae laxantes mariaz.)

Ártalmas anyagoktól mentes, kellemes segedszer rest székelésnél, dugulásnál és az ebből keletkező bántalmaknál, miről a nagy kedveltség, széles körü elterjedség és nagy nérvü orvosi rendelés tanuskodik. — **Gyors és szelid** hatása csikarás-és fájdalommentes.

A mellettes védjegy a valodiság bizonyitéka.

Egy doboz ára **20 kr.** Egy tekeres 6 dobozzal **1 fl.** A pénznek előleges beküldése mellett bérmentes, postai szállitással együtt egy tekeres ára **1 fl. 20 kr.**, 2 tekeres **2 fl. 20 kr.**, 3 tekeres **3 fl. 20 kr.**

BRADY C., gyógyszerész, Kremsierben (Morvaország).

Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva.

Gyógyszertárakban kaphato.

719 1–10

Christofle és társa.

Egy teljes **étkészlet**, mely áll:
12 leveskanál, 12 asztali villa, 12 asztali kés, 12 csemegevilla, 12 csemegekés, 12 kávés kanál, 1 levesmerő, 1 tejmerő és 1 szeletelő villából/o. é. 100 — ftba kerül.

Egy teljes étkészlet, védjegye

Kapható csak Mühlhofer Ödön ezüstözött át- és asztali készletek

Kizárolagos czikkek: szálloldák, vendéglők, kávéházak, nevelődék, clubok és tiszti étternek részére.

Költségvetések és képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Utánzatok ellen Nagy-Kanizsán.

713 5–13

Árverési hirdetmény.

Van szerencsém ezennel közzétenni, hogy **vb. Hirschler Antal** csődtömegéhez tartozó, **5871 frt 10 krt, tevő eddig még be nem hajthatott activ követelések** a csődválasztmány ebbeli határozata folytán a nagykanizsai kir. járásbiróságnek 10217/90 számu kiküldő végzése alapján Fábián Ferenc ur bir. kiküldött által

f. é. november hó 17. napján d. e. 11 órakor irodámban

a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

A feltételek nálam az irodai órákban megtudhatók és az adósok névjegyzéke betekinthető.

Nagy-Kanizsán, 1890. évi november hó 11 én.

Dr. Rothschild Samu

733 mint vb. Hirschler Antal csődtömeg gondnoka

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel."

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **általános labdácsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdácsok csodás hatásukat szerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdácsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint: epe-zavarok, májbajok, kólika vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva ki ünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözöbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888 okt. 22 én.

Tekintetes Úr!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni szivesked jék.

Neureiter Ignácz, orvos.

Hrache, Fiodnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban megbültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a miut más óknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knific Teréz.

Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn vélatlen egy dobozt kapott Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Glöhl mellett. 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a jól csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszészerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kelbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án.

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsalból 1 csomagot 6 dobozzal küldeni szivesked jék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomaga 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomág 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m. gerincz agy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer** J.-től Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosokáltal a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuindt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam **Pserhofer** J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra s minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifűnedv, egy általán san ismert kitünő háziszer hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajc. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszenczia (prágai csöppök), megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó só **Bullrich A. W.-tól.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só kitünő gyógyszer, gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Póstai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 716 4–12

Nyomatott Fischel Fülöp, laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.

47. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 23-án. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Bérmentes visszaküldetnek nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:
Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Csáky miniszter és az elkeresztelési ügy.

Nem lehet csodálnunk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek az elkeresztelésekre vonatkozólag kibocsátott rendelete azon élénk discussiók folytán, mikkel a napi sajtóban találkozunk figyelmet keltett s ugy magán, mint nyilvános megvitatás tárgyát képezi.

A jogászra e körrendelet megbirálása kettős szempontból kiindulva, kettős jelentőséggel bir.

Kiindulva ugyanis abból, valljon e körrendelet a törvénynek és illetve a törvényhozás akaratának megfelel-e és abból, valljon állami, tehát politikai célszerüség szól e mellette, meg kell birálni azt jogi és politikai szempontból.

A jogász legelőször azon kérdést veti fel, valljon van e törvény, melynek alapján e körrendelet kibocsátható volt vagy nincs; e kérdésre csak igenlőleg kell felelni és ugylátszik maga a körrendelet is ily irányból indult ki, midőn első sorban a kibocsátás igazolásául törvényre hivatkozik.

Az 1868. évi LIII t. c. 12 § minden kire kényszerrel dictáló törvény (lex cogens.)

Azon kitétele, hogy a törvényekkel ellenkező bármely szerződés, téritvény vagy rendelkezés ezentul is érvénytelen és sem mi esetben sem birhat jogerővel, oly világos, hogy nem foroghat fenn semmi kétely arra nézve, miszerint a törvény e világos szavaitól eltérni szabadjon.

A törvényhozás e §-ával a törvényesen bevett más keresztény vallásfelekezet létének és épségének biztositására védfalat húzott, a melyen rá van irva: „noli me tangere“ és midőn ugy intézkedett a törvényhozás nem akarhatta azt, hogy a törvény rendelkezése csak irott malaszt legyen a más keresztény vallás felekezetbelieknek.

A törvényhozás ez intentiója kiviláglik különösen a hivatkozott törvény 14 §-ából, midőn 7 éven aluli gyermeknek másban, mint a született vallásban való nevelését csak akkor engedi meg, ha nem szerint a szülő is áttér, miből ismét az következik, hogyha nem szerint a szülő megmarad vallásánál, még a szülőnek sincs jogában 7 éven aluli gyermekét más vallásban neveltetni.

De ugy látszik, hogy a törvényhozás által alkotott védfal nem volt magasra épitve, mert rajta számos félreértés és kerülve e szót visszaélést — sok vigyázatlanság ugrott át.

Kénytelen volt a törvényhozás 11 évvel később a kihágási törvény 53 §-ával magasabbra épiteni e védfalat és a levásott „noli me tangere“ szavak helyett oda illeszteni e szót: »nefas«, (tilos, nem szabad)

A törvényhozás az 1868. 53 t. c. 12 §-nak megszegését jónak találta büntetésse sujtani; de a törvényszakasz szavainál fogva szerencsétlenül lett szerkesztve, mert azon kitétele, hogy más vallásfelekezetbe felvesz, nem fejezi ki azt, amit a törvényhozás célozni akart; célja ugyanis az volt, hogy azon ténykedést megbüntesse, melylyel a más vallásfelekezetbe való felvétel megkezdődik, mert tény az, hogy maga a keresztelés mint szentség épen canonjog szerint eltörülhetlen jelleget képez a felekezetbe való felvételre.

Innen van az, hogy a Curia mint a körrendelet igazolja a szoros jogi szempontra helyezkedve az 1868. 53 t. c. 12. § át a rendőri törvény 53 §-ának mellőzésével birálta el és határozatában csak azt a jogelvet nyilvánitotta, hogy a mi kezdetben semmis, az semmis marad ezen tul is, és minthogy a rendőri törvény szavainál megmaradott és annak birálatába mit akart e szakaszszal a törvényhozás, nem bocsátkozott per consequentiam kimondotta azt, hogy az elkeresztelés maga még nem büntetendő.

Ha történtek a katholikus papság részéről a törvény félreértése folytán a curiai határozat hozataláig a törvény által meg nem engedett cselekmények, ugy a curiai határozat még inkább felbátoritotta azt, hogy eljárásuk, ha nem is törvényes, de egyéb következményekkel nem járó.

A „ZALA“ tárcája.

Hunyadi Mátyás emléke.

Éltem volna Mátyás idejében,
A hollós királynak oldalán:
Nagy mult álmain ringatva népem
Lelkesülne most lantom dalán.

Kibetűznék régi pergamenről
Hü tudósok büszke énekem' —
S mint, ha mélység fölverő szava zendül,
Szállna szét a hang a völgyeken.

És visszhangra keltené a bércet
És a kunyhót és a palotát;
S a mit Mátyás koszorúsa érzett,
Milliók szivén harsogna át.

A mesés kor fénye föllobogna . . .
S mig emelné lelkét dal, zene:
Hős Mátyás alakján andalogna
Nemzetemnek csillogó szeme.

Nem szunnyadna kapcsos Korvinákban
Eltemetve a csodás idő, —
Szent babérta lenne, mely csodáltan
Századokról századokra nő . . . .

De hiába! . . . Álom ez, csak álom!
Mert ma élek, késő unoka.
A visszhangot mindhiába várom;
Sirhatok, — siket kor dalnoka.

Sirhatok, — jeleknek elmulásán,
Bolygva, néma éjben, egyedül;
Nemzedékem csügg önzése lázán,
Ős dicsőségért ma nem hevül.

Mátyás éve ugomtalan' lepergett,
Fényes ábránd kora sirba hullt:
Egy két álmodó poéta lelket
Ihletett rajongóvá a mult.

Szürke könyvmoly s árva költő gondolat
És sohajtott egyet rólа tán;
De az ország néma és rideg volt,
Mint sötét éj villámtüz után.

A kialvó fáklya legutolsó
Szikrafénye már az én dalom . . .
Sorsom: a búsan, felédve omló
Szent romokkal összeomlanom.

Rudnyánszky Gyula.

A szerencseálom.

— Igaz történet. —

Irta: *Iványi Jenő.*

Már egész nap nyugtalan voltam.

Boszantott az, hogy nekem gyalog kell járnom, futkoznom a kenyerem után, nyargalni végig a forró kerepesi utról a budai rakpartra, onnan megint vissza a Ludoviceumhoz, ott megmutatták nekem a kaszárnyát, hol sorozásra kellett jelentkeznem.

Az egész délelőttöt ott töltöttem. Fáradtan, éhesen. Akkor azt mondták, hogy ma már nem kerülhet rám a sor jöjjek holnap.

Másnap megint elmentem s mikor már jó két óra hosszat ott lézengtem, akkor figyelmeztettek arra, hogy tulajdonképen nem ide, hanem a Károly kaszárnyába való vagyok.

Csupa ilyen boszantó körülmények közé jutottam egész héten; gondoltam is, hogy valamelyik gonosz lélek vett üzöbe, de másrészt azzal vigasztaltam magamat, hogy jó szellemem majd csak pártomat fogja — és csendes békeürréssel hallgattam el boszankodásomat.

Dejszen! Lennék én csak gazdag ember, akinek 3 lova van az istállóban — majd nem kellene gyalog járnom. Annyi szolgát tartanék, hogy valahányszor rosz kedvem támad, — mindannyiszor elcsaphatnék egy-egy szolgát. De jó lenne! Igy gondolkodtam hazamenet s az ebédhez ugyancsak fáradtan ültem hozzá.

Nem is csoda, hogy ebéd után azonnal el is aludtam.

Különös álmom volt. A szerencse Istenasszonya jelent meg előttem némán, mosolyogva és töméntelen aranyat öntött lábaimhoz. Szemeim kápráztak az aranyak ragyogásától, mig kezemmel önkénytelenül nyultam az Istenasszony felé. A mosolygó Istennő megfogta nyujtott kezemet, magához vont és homlokomat megcsókolta. Ez annyit jelentett, hogy ezentul kegyelmébe fogad és gazdaggá fog tenni. Azután lábavai felrerugta azt a sok aranyat, mely még mindig lábainknál hevert és kebléből egy papirdarabot vont ki, melyre három szám volt irva. Ezt nekem nyujtotta. Ez megint azt jelentette, hogy e három számot tegyem a lottóba és akkor oly gazdag fogok lenni, hogy annyi aranyra, a mennyi a földön hevert, rea sem nézek.

Hálával telve térdre estem az istennő előtt és forró köszönetet mondtam neki. Mikor szememet felemeltem, már senkit sem láttam . . . .

Felébredtem a délutáni álomból. Édes anyám épen a szobát hozta rendbe.

— „Hej, édes anyám! kiáltottam fel — gazdagok leszünk, nagyon gazdagok. Most olyan álmom volt, hogy a kinai császár sem álmodik

Évek multa után feljajdultak a más felekezetbeli keresztény hivek és segélyt kérnek a miniszteriumnál.

Minthogy legelső sorban jogi szempontból véltem a kérdéses ügyet megvitatni, ugy most azt kérdem, valljon a katholikus papság ép a canonjog értelmében helyesen jár-e el.

Erre szerény nézetem szerint határozott nemmel kell felelni, mert azon álláspontra, melyre helyezkedik, önönmagának ellent mond.

Ha igaz — és mert a canonjog szerint ez igaz — hogy magával a kereszteléssel a gyermek egyházilag azon vallás kebelébe felvettnek tekintendő, a melyben a keresztséget felvette, — hisz a canonjog szerint eltörhetlen jelleget kölcsönöz az elkereszteltnek, ugy a kihágási törvény 53 § a eléggé világos, midőn azt mondja, hogy a felvétellel (a canonjog szerint azonos az elkereszteléssel) kihágás követtetik el, mely kihágás ismét az 1868. 53. t. c. 12. §-a respektálását célozza.

Ama indok, melyet a kath. papság eljárásának igazolásául felhoz, hogy a szülő gyermekének t. t. gyámja és hogy mint ilyen gyermekének nevelését saját tetszése és belátása szerint vezetheti, hogy tehát elkeresztelheti ott, hol ő neki tetszik, szintén helytelen és erőszakolt okoskodás, mert ha a törvényhozás más keresztény vallásfelekezet intakt lételét törvényileg biztositani kivánja, ugy feltéve, — meg nem engedve — mert a gyámsági törvény egy §-ából sem olvasható ki ez — még sem volna törvényes ez eljárás, mert vagy a canonjog szerint jár el a kath. papság és ekkor mint fentebb érintém az állam törvényeivel összetűz, vagy pedig az államtörvény értelmében akar eljárni és ekkor a törvényt épen a rendőri törvény 53. §-ának következményeivel kell elfogadnia

Jogilag tehát ezen előzmények után és tekintettel a curia döntvényének lax intézkedésével szemben a körrendelet kibocsátása teljesen jogos és az ép ugy respectálandó, mint bármi más a kormányba vágó és a félreértések elháritását gátló intézkedés.

Politikai szempontból nem támadható meg és respectálandó ép az állam végrehajtó hatalmánál fogva.

Minden az államhatalom által alkotott törvények foganatját biztositani is kell.

Oly törvényhozás, mely csak holt betük teremtésére van hivatva, nem existál; a törvény oda szól a végrehajtó hatalomnak, hogy szerezz nekem érvényt, azon mód pedig, a melyben a törvénynek érvényt szerezni kell, az a végrehajtó hatalomnak van fentartva és működése annyiban ellenőriztetik és jár felelőséggel, amennyiben a törvénynek kifejezett határain tul hág.

A vallás és közoktatásügy miniszter körrendelete a törvény határában mozog, mert midőn a tapasztalt mulasztások meggátlására rendszabályt bocsát ki, nem tesz egyebet, mint a törvénynek mikénti érvényesitését határozza meg, hogy milyen uton és módon érhető ez el, ez pedig saját hatáskörébe vágó dolog.

Ha a miniszter rendeletével ellenkező cselekményeket az abban meghatározott büntetéssel sujt, ugy nem tér el a törvénytől, mert hisz a több mindig magában foglalja a kevésebbet.

Ha a rendőri törvény 53 §. 2 hónapi fogházat 300 frtig birságot ró a törvényt megszegőre, ugy a körrendeletben kitett birság összege sokkal csekélyebb, semhogy azt lehetne mondani, hogy e körrendelet törvényellenes, avagy azt hangsulyozni, hogy az állam politikai törvényekbe ütközik.

Ha bármely törvényhatóság büntetés mellett parancsot adhat, hogy utasitását szigoruan betartsák, ugy előttem különösnek tünik fel, hogy a végrehajtó hatalom legmagasabb organumától — a ministertől — ellehessen vonni azon jogot, a mely az állam politikai célszerüségénél fogva megilleti őt, hogy a törvény korlátain belül és annak respektálása céljából büntetéssel egybekötött parancsának nem kellene engedelmeskedni

Egyébként vagy történtek eddigelé a körrendeletben érintett mulasztások, s ekkor az itt mondottakból kifolyólag korrect a körrendelet, avagy nem történtek — amit azonban nem vagyok hajlandó elhinni ép azért, mert a körrendelet ki lett bocsátva — ekkor ismét nincs zugolódni valója a papságnak, mert ekkor a körrendelet legfeljebb praeventiv szabályt képez a netán jövőben előfordulható mulasztásra nézve.

Hogy maga a körrendelet a clerus irányában a legnagyobb kimélettel és előzékenységgel lett hozva, mutatja annak indokolása és azon szavai, hogy csak igy remélhető, hogy a különböző keresztény hitvallások között az annyira kivánatos béke fentartható lesz annál is inkább mert a törvénynek mindenki által való szigoru betartása mindenki kötelességében áll.

Ha tehát a katholikus Clérus akár tulbuzgóságból, akár jóhiszemü félreértés folytán elfoglalt álláspontját elhagyva, arra fog helyezkedni, — amint azt a kath. Clerus hazafiuságáról feltételezni lehet, hogy a miniszter körrendelete egy vallástelekezetet sem akar sérteni, sőt ellenkezőleg mindegyik jogát megóvni iparkodik, ugy pusztai hang fog maradni az és echora sem fog találni a feljajdulás, hogy hazánkban kitört volna a kulturharc!!

Dr. Molnár J.

Felolvasások.

Nincs oly egyén városunkban, aki be ne látná társadalmi zilált viszonyaink tarthatlanságát.

A közélet teng-pang, a társas szellem és társadalmi élet hanyatlik.

Összetartó elem — az intelligentia távol tartja magát a socialis élet mozgalmaitól és legfölebb a jótékonysági egyesületek azok, ahol némi elterjedt mozgalom tapasztalható — s a kávéházi élet.

Pedig van oly tere a közszellem, a társaélet felélesztésének, a kasinói életen kivül is, s ez szellemi társas együttlét, mely legtöbb garantiát nyujt az élvezetre s legtöbb hasznot a fejlődő, vagy széthuzódó társas elemek megszilárditására: *vagyis a müvelt izléssel biró közönségnek felolvasások, mükedvelői előadások, ének- és zeneestélyek, hangversenyek* általi összehozása.

Minden egyesület, kasino, kör hivatása az, hogy *felülemelkedjék a kávéházi élet szinvonalán*; minden egyletnek alapszabályai szerint kötelme és célja a közhasznu ismereteket terjeszteni, a tudományt népszerüsiteni, tagjai értelmi és erkölcsi müveltségét fokozni, kellemes szórakozásokat nyujtani; de a mi által legjobban meg-

---

olyat. S most elmeséltem édes anyámnak álmomat. Szegény asszony olyan nagy figyelemmel hallgatott meg, hogy szinte a papucs is leesett lábáról. Mikor aztán belejeztem az álomnak magyarázatát, azt kérde tőlem.

— Hát melyik az a három szám?

— Hát — izé — melyik is? Ejnye no! Biz istók elfelejtettem! Ejnye teringettét, oda van a terno! No ez szép. Most egyszer volt kezembe a szerencse, azt is elszalasztottam."

— Hát bizony fiam, az meglehetős nagy ügyetlenség, — felelt anyám — ha már a markodba volt a szerencse, nem kellett volna a lábaihoz borulni, hanem inkább az üstökén ragadni. Most ütheted bottal a nyomát. Minek is hálálkodtál előre, ejnye, ejnye, — s azután vette anyám a seprőt s sepert tovább nagy busan.

Ugy érezte mintha ebben a percben lettünk volna koldusokká.

Pedig mindég azok voltunk.

Magamnak is elment minden kedvem. Szinte belegje lettem a dolognak. Rövid sétát tettem az ősz utcába s elmondtam a szerkesztőnek bajomat.

A szerkesztő mosolyogva hallgatott végig.

— Ön hitelt ad ilyen álmoknak — kérdé tőlem — nem képzelek magamnak olyan embert a ki lutri által akarjon meggazdagodni. Megbocsásson, hogy nevetnem kell Ön felett, de mindenki elfogja magát nevetni, ily álom hallatára.

De én szorosan megmaradtam állitásom mellett: — Ennek az álomnak kell valamit jelentenie. Már a multkor is észre vettem, hogy tenyereim viszketnek és előérzetem is azt mondja, hogy ne hagyam annyiba a dolgot.

— Ha már annyira nem tud lemondani erről a gondolatról, hát adok egy jó tanácsot. Menjen haza, feküdjék le és gondolatban kezdjen el számolni egytől százig, lassan vigyázva s akkor talán eszébe jut a kérdéses három szám. Holnap majd jöjjön ismét és mesélje el az eredményt. E mellett olyan tréfásan nézett reám.

Megfogadtam a tanácsot. Haza érve teát ittam, lefeküdtem és kezdtem számolni egy, kettő, három és igy tovább százig. Nem jutottam rá a keresett számokra. Ujra elölről kezdtem. Megint hiába. Az ötödik száznál — elaludtam.

Már másnap magam is egy kicsit nevetségesnek találtam a dolgot. Et mentem megint a szerkesztőhöz.

Megint mosolygott, midőn meglátott. Bizonyosan megakart szégyeniteni botorságomért. Menynyivel inkább megvoltam lepetve, midőn titokzatosan a fülembe sugta:

— Igaza volt önnek, nekem is épen ily álmom volt. De én jól megjegyeztem magamnak a számokat.

Egyszerre lázba estem.

— Hol vannak a számok?

— Itt ni. Nézze meg.

Egy darab papiron csakugyan három szám volt irva.

— Magának adom a számokat, itt van 5 forint szaladjon a lutriba, tegye meg.

Elképzelhetni örömömet.

Egészen el is felejtettem megköszönni a szerkesztő ajánlatát. Nem gondoltam semmire sem, csak a három számra. Szoritottam is mindkét kézzel, hogy el ne *veszitsem* és időnként reá tekintettem, hogy csakugyan ott vannak-e a számok. Végre elértem a lutri-gyüjtődét. Izgatottan léptem be. Szótlanul letettem a három számot meg a 5 forintot.

A lutris nagyot bámult rám.

— Mit tetszik ezekkel a számokkal? kérdezte tőlem.

— Mit akarok? hát lutriba tenni.

— Ezeket?

— Persze? de miért kérdi?

— Azért kérem, mert a lutri csak 90 számig megy — az ur számai pedig 91, 92. 93. Ezek a számok nincsenek meg a lutrin.

Egyet fordult velem a világ. Nem is tudom hogy jutottam a szerkesztőségbe.

— Na hiszen szépen megjártam. Szerkesztő ur! Bolondá lett ugy-e.

— Lássa barátom én tudtam előre, hogy ez lesz a vége, de gyökeresen meg akartam Önt gyógyitani ilyen képzelődéstől. Hidje meg kedves barátom, hogy a becsületes szorgalmas munka maga a legbiztosabb terno, a munkakedv a legjobb lutri. Ha szegény valaki — ne tegyen a lutriba, — hánem dolgozzék és akkor Isten is megsegiti. A mi pénzt a lutriba tesz, az olyan mintha sárba dobná. De kárpótlásul adok egy másik tanácsot is. Menjen haza, irja le ezt a kis történetet és hozza el nekem, az öt forintot pedig tartsa meg magának. Ezt a tanulságos történetet pedig belefögom tenni a *„Zalába"*, hogy más is tanulhasson belőle és belátthassa, hogy a munka mindig biztosat hoz a konyhára, mig holmi babonaság csak a tudatlanoknak való, a kik utoljára is nevetségessé válnak.

— Igaza van Szerkesztő urnak, köszönöm.

Azután csendesen haza mentem, pedig ismét csak — gyalog!

felelhet mind e céljának: a felolvasások rendezése.

A felolvasások tere ma oly tág, a tudományoknak annyi ága van, oly gyorsan haladnak előre, hogy csak ezek legujabb vivmányait is mertetni is egy egész téli évad heti felolvasásaival alig lenne képes felölelni.

Más városokban, a fővárost nem is emlitve, Aradon, Kecskeméten, stb. szak- és irodalomban járatos emberek, egyének az őszi idő beálltával programmszerüleg megállapitják a tervet s megosztoznak az anyagon, amelyet felolvasásuk tárgyául kiszemeltek 's az egész téli időn át, játék és vigalom váltakozik a komolyabb szellemi élvezettel.

Városunkban egy időben a kereskedő ifjak önképző köre feltetett legnagyobb sulyt a felolvasásokra s egymásután hivta meg hazánk irodalmi és tudományos kitünőségeit.

Legutóbb a polgári egylet talált jeles felolvasókra: Eötvös Károly, Beksits és Dr. Szücs Miklós urakban, de most már november közepén vagyunk, — s mind eddig mi jel sem mutat arra, hogy a nemes uttörőknek hivatott utódja akadna, pedig a kávéházi életet megtörni, a társas és társasszellemi életet fokozni és megszilárditani nézetünk szerint csak ugy lehetne, ha az egyletek, körök, kiválasztanák a művelt elemeket s összeforrasztanák, és szellemi központok teremtése által, egymásra hatásban a város társas életének is lendületet adnának.

Nincs alkalmasabb tér, jobb idő, kedvezőbb pillanat belopódzni az emberek gondolkozásába, szivébe és hangulatába, mint a borogós ossiáni őszi és a zuzmarás téli idő és akik mint vezetők ezt feltudják használni a társadalom terén, azok sok jót tesznek a művelt közönséggel.

Felkérjük tehát ugy az egyleteket, kasinókat, társaköröket, kiváló egyes egyéneket, alkossanak felolvasási programmot, tartsanak ingyenes felolvasásokat, mert csak ez az egy mód az, mely által vége lehet vetni nem csak a tespedő, sociális életnek, de a terjedő kávéházi állapotoknak is!

Torkos Lajos.

A vegyes házasságokról.*)

Irta: *dr. Barta Béla.*

Azon szoros kapcsolatnál fogva, mely az 1668: LIII. t. c. §-a és a vegyes házasságok rendezése közt fennáll, az idezett törvényszakasz horderejét csak az itélheti meg kellőleg, aki a katholika egyháznak *tanitását a vegyes házasságokról ismeri.* Azt a kis fáradtságot, a melybe az ismeret megszerzése kerülne, kevesen veszik maguknak, noha igen szükséges lenne. Lám az 1791. évi törvényhozás ismerte az egyház tanitását, és a vegyes házasságok rendezésénél azt fogadta el kiindulási pontul. Nevezetesen ismerte az egyháznak azt a tanitását, *hogy a vegyes házasság mindenkor valósága szentséget képez.* (1791: 26. t. c. 16. pont.) S ebből kiindulva, a mint látjuk, elrendelte: a) hogy azok mindig katholikus lelkész előtt köttessenek; b) hogy a vegyes házasságból született gyermekek szabály szerint katholikus vallásuak legyenek, kivételesen megengedvén, hogy a protestáns apának fi-gyermeke az apai vallást követhesse; c) hogy a vegyes házassági perek a kath. szentszék illetékessége alá tartozzanak.

A törvényhozásnak tehát ez előzmény után tudnia kellett, hogy a vegyes házasságok megköthetésének kérdése szorosan dogmatikus téren mozog, következőleg, hogy azok csak a közönséges anyaszentegyház által meghatározott feltételek alatt köthetők meg egyházilag. Mert tudnunk kell azt is, hogy a kath. egyház a vegyes házasságot elvileg ellenzi. S ha az okokat, melyek őt erre kényszeritik, fontolóra veszszük, igazolva leend előttünk a szigor, melylyel eljár, valamint helyeselnünk kell ama feltételeket is, melyektől a vegyes házasságoknak egyházilag leendő összeadását függővé teszi. Legyen tehát szabad ezen okokat röviden érintenem s a mennyiben mint laikus e feladatnak kellő szabatossággal meg nem felelnék, szolgáljon mentségemül, hogy lehető tekintettel olvasóimra a kérdésnek tanszerü kifejtése helyett, melyre nem vállalkozhattam volna, annak csak egyszerü előadására kellett törekednem.

Egyik oka annak, a miért a kath. egyház a vegyes házasságokat ellenzi az: hogy az ily házasság a házasfelek vallásos életére káros hatást gyakorol, azt akadályozza; szabadon kifejteni nem engedi. Másképen imádkozik az egyik, másképen a másik, eltérés van az istentiszteletben is. Amit az egyik szent kötelmének tekint, az iránt a másik fél legalább is közönyös. A valláskülönbség által a házastársak lelkivilágában támadt meghasonlás legfájdalmasabban esik a betegségben, a halálos ágyon, egyáltalában a hol lelki vigaszra lenne szükség. Vagy mind a kettő közönyössé válik a vallásos élet iránt s a katholikus fél ki van téve a hittagadás veszélyének; vagy pedig kin és lelkigyötrelem annak élete, a ki hitéhez ragaszkodik.

A másik oka, a miért az egyház ellenzi a vegyes házasságot, mert az hátrányos a gyermekek vallásos nevelésére, melyet azoknak, főleg a család körében, a szülők együttes s összhangzó közreműködése folytán kellene nyerniök.

A harmadik oka pedig az, mert abban a házasfeleknek jogai egyenlőtlenek. A kath. félre a házasság szentség; s az érvényesen kötött házasság felbonthatlan; mig a protestáns fél azt könnyen — hazánkban igenis könnyen — felbonthatja; és az előbbeni kötelékre való tekintet nélkül uj házasságra léphet. A korábbi családi kör ketté szakad: tagjai széthullanak, a gyermekek nevelése, eltartása peressé válik.

Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy a kath egyház csak fontos okokból s az általa meghatározott feltételek alatt engedi meg saját hiveinek a vegyes házasságot. Az oly katholikus pedig, aki anélkül, hogy e feltételeket elfogadná és azok teljesitése iránt erkölcsi biztositást nyujtana, lép vegyes házasságra, az egyház tanitása szerint halálos bünbe esik; s mivel az egy házat nem hallgathatja, feloldást nem nyerhet. Ezt a tanitást minden katholikusnak tudnia kell, s abból az egyház sem az állam, sem a felekezetek előtt titkot nem csinált. Van aki ezzel nem törődik, de azért ez nem szünik meg az egyház tanitása lenni.

*) Mutatvány, szerzőnek „A Katholikus Egyház" czimü most megjelent müvéből.

Néhány lap a történetből.

A hadsereg mindinkább iparkodik meggyőzni a társadalmat, arról, hogy azon ellenében szórt vád, mintha a hadsereg magát isolálni akarná a polgárságtól — alaptalan; másrészről pedig igazolni akarja, hogy a hadseregben a magyar nemzeti szellem nem csak él, hanem napról napra gondosan ápoltatik is az.

E kettős bizonyiték fényes adata fekszik előttünk egy könyvben, melyet az okkupált tartományok megszállásánál oly nagy névre szert tett Mollináry 38 gy. ezred ezredese br. *Siegelfeld* József ezredes adott ki, hogy, mint ő maga mondja »megismertesse az ezred történetét« s »mely müvet az ezredes utasitása folytán Rechtenfelsi *Gross* Ottó főhadnagy beküldött szerkesztőségünkhöz.

A müből néhány lapot mutattuk be olvasóinknak és pedig azon igen érdekes lapokat, melyekben az ezred legvitézebb tettei fordulnak elő; azon tettek melyek ezen egész izében magyar ezrednek a nemzet közbecsülését vivták ki, s melyek örök emlékezetül véres ugyan, de a dicsőség glóriájának soraival jegyezvék fel a történet lapjaira.

Az okkupátió történetében legnevezetesebb fegyvertények egyike volt a Nova-Brčkai támadás.

Az előttünk fekvő müben, e fegyvertényt igy találjuk megirva:

»A támadás Nova-Brčkára szeptember 17-én 3 oszlopban rendeltetett el:

1. A jobb oszlop, Prybila 32. ezredbeli alezredes, a 32. tartalékezred, ezredünk 4. zászlóalja és egy 8. huszárezredbeli lovasszázad Brčkán át a tuzla-brčkai országut mentében Nova-Brčka déli része ellen.

2. A középső oszlop, Budich vezérőrnagy, a 24. gyalogezred, ezredünk 5. zászlóalja és egy üteg, Ulović és Bródon át Nova-Brčka déli része ellen.

3. A baloszlop, Kaisersheimb ezredes, dandárparancsnok, 60. és 68. sorgyalogezred, 2 üteg, a 8. huszárezred egy százada, az ellenséges állás nyugati arcvonala irányában a gorica-nova-brčkai utat közbevéve.

Ezenkivül a »Leitha« nevü monitor utasittatott, hogy adandó alkalommal a Száva felől kezdjen működni.

A támadást tehát átkarolólag szándékoztak véghez vinni.

Ha azon országutak, melyek a Száva lapályán keresztülvonulnak — a dolnja-tuzlai kivételével — többnyire rosszak, ugy Nova Brčka környéke magában véve is a legbajosabb vidék a csapatok mozgására nézve.

Cserjék és szálfák által boritott erdőrészek és gyümölcsös kertek váltakoznak szántóföldekkel, melyeken a kukorica gyakran oly magas, mint egy lovas, rétekkel és legelőkkel, melyeken minden nagyobb eső után terjedelmes és mély pocsolyák képződnek. Nagyszámu élő sövények, magas fontsövények és fakeritések, végre az összes vizerek mentében levő majdnem áthatolhatatlan bokrok, még kisebb, az utakról letérve menő gyalogsági csapatokat is arra kényszeritenek, hogy a rőzsekéssel vagy baltával vágjanak maguknak utat.

E nagy terepnehézségek dacára a bal és a középső oszlopnak tüzes harc után sikerült — a középső oszlop az ellenség balszárnyát bekeritvén — a sáncok által megerősitett helységet a vakbuzgó törökök kétségbeesett ellenállása dacára is elfoglalni s az ellenséget futásszerü visszavonulásra birni.

A jobb oszlop, melyet számtalan menetakadály feltartóztatott, csak esti tiz óra felé ért Nova-Brčkára.

A Nova-Brčka bevételénél lefolyt harcban csak a 19. és 20. század vett részt Leny kapitány alatt, ki Budich vezérőrnagy oszlopának legszélsőbb jobb szárnyán alkalmazva, eredetileg a Brčka-patak balpartján nyomulván előre, a patakon már délutáni 5 óra után, körülbelül ezer lépésnyire Nova-Brčkától déllre azon tervvel kelt át, hogy az ellenségnek visszavonulási vonalát elérje.

A két század csakhamar tüzes harcba kerekedett.

Nevezetesen Cemerlić bég, midőn állásának fenyegető bekeritése észrevehetővé vált, Tuzlára azt táviratozta: »Minden oldalról bevagyunk keritve, Allah segitsen tovább!« E közben már Tuzláról Jusbaša Hiums aga alatt erősitéseket indiltottak utnak, melyek a jobb völgykiséret magaslatán levő egyes házakat megszállották és elszántan a 19. és 20. század ellenébe állottak. Az ellenfél tulnyomó száma következtében a két század előnyomulása csakhamar megakadt: a veszteség szaporodott, Zsiros Zsigmond tartalékos hadnagy s több közember gyors egymásutánban esett el s Lenz százados egyelőre nem volt képes előnyomulni. A bal és középső oszlop előhaladása következtében azonban az ellenfél ellenállási ereje csakhamar megtöretett s visszavonulásra kényszeritteteti.

A 17. és 18. század Budich vezérőrnagy oszlopának jobb szárnya mögött állottak tartalékban s a harcban nem vettek részt, valamint a 4. zászlóalj sem, mely Prybia alezredes oszlopánál lévén beosztva, csak későn este érhette el a harcmezőt.

A mint ezen zászlóalj a mély bevágásban folyó Brčka-patakot elérte, már esteledni kezdett. A zászlóalj kettős rendekkel oszlopvonalban nyomult előre a sok akadályon, erős keritéseken, sürü erdőkön, mélyen bevágott vizereken, elmocsárosodott réteken keresztül. Helyenkint magasra nőtt kukorica között kellett küzködve áthatolnia, ugy hogy a századoknak nem ritkán egyenkint, szakadozva, ugyszólván lépésről lépésre kellett utat vágniok. S e mellett nem szolgált más tájékozásul, csak a lövések hangja s az alkonynak utolsó csillama.

Később még ez a tájékozás is megszünt s esti tiz óra volt, midőn a zászlóalj 15 órai emberfeletti megerőltetéssel járó menet után, mely alatt alig egy órai pihenő tartatott, a 24. ezred jobbszárnyával összeköttetésbe jutott s itt megtudta, hogy Brčka már be van véve. Ezen ütközet folyamában a törököknek a védelemben már régóta hires szivössága ujból bebizonyult.

Csak ritkán sikerült az ellenfelet csupán a tüz által valamely állás elhagyására kényszeriteni s a legmerészebb halálmegvetés számos példányát láthattuk. Többször fordult elő p. o., hogy egyes felkelők, kik a fák tetején helyezkedtek el, a csapatokat elvonulni engedték, hogy azután azokra hátulról lövöldözhessenek; ilyen embereknél, kik merényletükért rendesen életükkel lakoltak, a

fák tövénél százötven kilött töltényhüvelt is találtak.

Általában véve a legénység dicséreles bátorságot, elhatározottságot, valamint a menetnehézségek elviselésében és legyőzésében bámulatos szívósságot tanusitott és ők ezen erények közül egyikben sem maradtak a sorgyalogezredbeli bátor földieik és bajtársaik mögött.

A hadsereg parancsnoka báró Philippović táborszernagy már a következő napon üdvözölte a 13. hadosztály csapatait s kiünő viseletükért legteljesebb elismerését fejezte ki.

Hasonlóképen Ő Felsége a császár és király is távirati uton a hadosztálynak bátor viseletéért legelsőbb elismerését fejezte ki.

Külföld.

Bern. A marhavészre vonatkozólag a berni kanton igen szivesen venné, ha Ausztria-Magyarország és Svajc között szerződés létesülne s ennek megkötése végett a tárgyalások megindulnának. A konvenció ama pontját, mely szerint, a marhabevitelt vagy átszállitást egyik oldalon sem szabad teljesen elzárni a Svájc marhatenyésztési érdekeibe ütközőnek tartja, mert nem lát benne elég biztositékot arra, hogy Ausztria-Magyarországból nem burcolják be a marhavészt. A svajci kormány a konvenciótól már 1888-ban, a kereskedelmi szerződés megkötésekor szabadulni akart, de Ausztria-Magyarország nem engedett, akkor kimondták, hogy addig, a mig a kereskedelmi szerződés érvényben van, a konvenciót sem lehet felmondani.

— **Pétervárt.** Magasrangu hivatalnokot bocsátott el állásából a cár. Az orosz fővárosban — mint irják — igen jó benyomást tett az, hogy a cár *Heydent* a kérvényi bizottság főnökét, a ki a kérvényezőkkel szemben rendkivül embertelenül viselkedett, állásából elbocsájtotta s helyébe a humanitásáról ismert *Neukardtot* nevezte ki.

— **Turin.** Az olasz miniszterelnök *Crispi* a napokban tartott beszédében igy nyilatkozott a Franciaországgal való kereskedelmi viszonyról: A különbözeti vámokat Franciaországgal szemben eltöröltük. Olaszország mindig a legjobb érzelmekkel van eltelve Franciaország iránt és reméljük — de a nélkül, hogy nagyon bizhatnánk benne — hogy némi engedményeket nyerni fogunk Franciaország részéről mi is; de ha Franciaország végleges kereskedelmi politikája az október 20-iki vámtarifát fogadná el alapul, mindennemű szerződés ez országgal lehetetlenné volna téve. Méltányos egyezkedésre mindig készen, mégis fenn fogjuk tartani vámpolitikánk állandóságát, mert e nélkül iparunk és mezőgazdaságunk meg volna bénitva.

Helyi ujdonságok.

— **Erzsébet királyné** ő felsége névnapján a helybeli plébánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen a helybeli polgári és katonai kiitüneségek voltak jelen. A városi hatóság, törvényszék, adóhivatalok képviselői, valamint a közös hadsereg és honvédség törzs és főtisztjei diszben vettek részt az isteni tiszteleten, a hivatalosok mellett a város inteligentiája is nagy számban volt jelen, hogy a magyar nemzet véd angyaláért a szeretett királynéért hálaimát rebegjenek a Mindenhatóhoz, kérve, hogy a szeretet királynét az élet levégsőbb határáig szerető nemzetének tartsa meg!

— **Általános kiállitás Nagy-Kanizsán.** A Nagy-Kanizsán jövő év folyamában megtartani szándékolt általános mű-, ipar-, termés- és állatkiállitás létesitése szempontjából a mozgalom kezdeményezői e hó 17-én magán megbeszélgetésre gyültek össze, melyen Oroszváry Gyula helybeli ügyvédet felkérve az elnöksége, a felett folyt a vita, lehetséges volna-e a kiállitás létesitése; s egyhangulag abban lett megállapodás, hogy a létesitésnek, ha a város értelmisége s iparosztálya tömörül, mi sem álland utjában. Hogy e tömörülés eszközöltessék e hó 24-ére d. u. 5 órára nagy gyülés lesz összehiva a városház nagytermében, a hol a részletek megállapittatnak. A mozgalom kezdeményezői mindenek előtt a város első tisztviselőjét Babóchay György polgármestert kérték fel erkölcsi támogatásra. A város érdekét szivén viselő polgármester nem csak készséggel igérte meg a kért támogatást, hanem kifejezést adott azon reményének is, hogy a város, mint morális testület szellemi és anyagi támogatásban fogja részesiteni a mozgalmat. Mint tudjuk, tervbe van véve a részvételre a Dunántuli összes megyék felhivása, valamint a kereskedelmi és földmivelési miniszereknek küldöttségileg leendő felkérése az iránt, hogy a kiállitást az állami részvéttel támogatni szíveskedjenek. A kezdeményezők azon reményben vannak, hogy a kiállitáshoz szükséges területet a városi közgyülés átfogja engedni minden használati dij nélkül; mely reményt, ismerve Nagy Kanizsa város áldozatkészségét, mi is teljesen osztunk.

Ez ügyben a következő meghivót vettünk:

Meghivó. Több nagy-kanizsai iparos azon óhajából kifolyólag, hogy Nagy-Kanizsán a jövő 1891. év folyamán egy általános mű-, ipar-, termény- és állat-kiállitás rendeztessék; városunk értelmiségének hozzájárulásával e hó 24-én délután 5 órakor általános értekezletet hivunk össze, melyre cimed megjelenését kérjük és reméljük. (A tanácskozás helye a városház tanácsterme.)

A mozgalom kezdeményezői.

— **Személyi hir.** *Cseresnyés* Sándor törvényszéki elnök, ki a dunántuli közmüledési egylet e hó 20-án tartott ülésére Budapestre utazott, tegnap előtt visszatért székhelyére Nagy Kanizsára.

— **Városunk köztiszteletü polgármestere** *Babóchay* György, már teljesen felépült s hivatalos működését megkezdette. Kezéről a kötelék már le van véve, de orvosai tanácsára még az irástól tartózkodnia kell, nehogy a sérült kéz megerőltetve legyen. Naponta fel jár hivatalába, fogadja a hivatalos előterjesztéseket s nevét is sajátkezüleg irja alá; de a jobb kéz lévén a sérült, az irás foglalkozásától még egy idéig vissza kellend magát tartania. Örömmel konstatáljuk szeretett polgármesterünk e jelentékeny javulását s reméljük, hogy a legrövidebb idő alatt, már csak emléke marad fenn a balesetnek, mely *Babóchay* urat érte s mely egy időre visszatartotta őt városunk ügyeinek vezetésétől, melyet ő oly odaadó lelkiismerettel teljesit mindenkor.

— **A kisdednevelő egyesület** legközelébb tartott választmányi ülésén, az I ovodaóvója *Kemény* József a bemutatott orvosi bizonylat alapján, megrongált egészségének helyreállitása szempontjából 4 heti szabadságot nyert; nevezett óvó szabadság idejére, az I ovodában helyettesül, *Bánutay* Matild óvónő rendeltetett ki, mig az Arany János utcai óvónét ez időre *Hajgató* Janka óvóképezdészné fogja helyettesiteni. A kisdednevelő egyesület ujabban négy rendes tagot nyert városunk hölgyei sorából, mig Morgenbessernének a városból történt eltávozása által, egyet vesztett. A jelentkezett uj tagok: *Molnárné* Józefa, *Topolics* Györgyné, *Marton* Adolfné úrnők és *Krengel* Irma okl. nőipartanitónő urhölgy.

— **A „Népkonyha"** látogatói napról-napra szaporodnak, az utolsó napokban egyre-másra 70—75 adag étel fogyott el naponkint a „Népkonyhán", melyből a felnőttek egész, — mig a szegény iskolás gyermekek féladagot kaptak. A humanus intézmény élén álló *Vidorné* Hedvig urnő naponkint személyesen van jelen az adagok kiosztásánál. Volt alkalmunk megtekinteni az étkeket s dicsérettel kell felemlitenünk azoknak ugy elkészitési jóságát, mint a konyhában s éttermekben tapasztalt csint és tisztaságot. A „Népkonyha" termeit az étkezések idején a város értelmiségéből igen sokan látogatják sőt a helyben állomásozó katonaság törzstisztjeit is volt már alkalmunk látni a Népkonyha termeiben; s mindenki ki ott megjelent elismerését fejezte ki az emberbaráti intézmény fáradhatlan elnöke Vidorné urnő iránt.

— **Szemle utón** volt a mult héten *Cseresnyés* Sándor nagykanizsai törvényszéki elnök ur. Utjában meglátogatta a csáktornyai és perlaki járásbiróságok hivatalait s behatóan megvizsgálta a nevezett hivatalok ügykezelését s mindkét helyen példás rendet s legpontosabb hivataloskodást találva, teljes megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett s azt a járásbiróságokat vezető járásbirákkal közölte is. Mint értesülünk a törvényszéki elnök ur a jövő hét folyamán folytatni fogja megkezdett szemle utját.

— **Áthelyeztetett** dr. *Miklós Mihály* ezredorvos, ki eddig a Nagy-Kanizsán állomásozó ezrednél volt orvos, innét Debrecenbe helyeztetett át, az ott állomásozó 3-ik számu gyalogezredhez mint orvosfőnök s már el is utazott uj állomására.

— **Hymen hir.** Özv. *Ludvig Gyuláné* szül. *Glockner Teréz* urnőt e hó 27-én vezeti oltárhoz *Pete Dániel* székesfehérvári takarékpénztári pénztárnok. Az esküvő Nagy-Kanizsán lesz a plébánia templomban.

— **A jótékonyságnak** Minden polgár első s főfeladata, hogy ott, hol embertársaink iránti jótékonyság gyakorlatáról van szó, saját tehetségéhez képest hozzájáruljon a jótékonyság gyakorlatához. Városunk polgárai ebbeli kötelességeiket jól felfogják s iparkodnak is azt vetélkedve teljesiteni. Egy ily szép példát jelezhetünk ismét Városunk egyik tiszteletben álló polgára, *Matejka Ede*, az „Arany szarvas" fogadósáról, ki tekintettel arra, hogy a jótékony célra rendezett mulatságok, hangversenyek, táncmulatságok és tánckoszoruk remélt jövedelmeit legtöbbször nagy mértékben csonkitják meg azon kiadások, melyek a rendezendő mulatság megtartására alkalmas helyiség megszerzésével jár; elhatározta: hogy a vidéki legmagasabb vendégek által látogatott fogadójában levő, diszes berendezésü s minden igényeket kielégitő disztermét, mindannyiszor, a hányszor azt a város közönsége bármily jótékonycélu mulatságra, hangversenyre, bálra vagy tánckoszorura igénybe venni akarja, *dijtalanul* bocsájtja a rendezőség rendelkezésére, hogy igy a kitüzött jótékonysági célra, minél jelentékenyebb összeg juthasson. Meg vagyunk győződve, hogy városunk közönsége a legnagyobb méltánylással fogadja *Matejka* ezen önzetlen ajánlatát s a jótékonycélu mulatságok rendezői igénybe fogják venni ez áldozatot, melyet a jótékonyságnak hoz az ajánlattevő. Részünkről hirlapirói kötelességünknek tartjuk e nemes irányu ajánlatot városunk közönségének — elismerésünk nyilvánitása mellett, — tudomására hozni.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán.** Grets Mari 85 éves korában, nov. 19-én. Mészáros Róza 74 éves korában, nov. 19-én. Kraitzár Lina 4½ éves korában, november 15-én. Németh István 7 éves korában, november 15-én. Harnát Margit 3 és fél éves korában, november 14-én.

Különfélék.

— **József főherceg** s családja, mint már végleg megvan allapitva december hó elején Fiumeba megy s az egész telet Fiume és Abazziában fogja töltení.

— **Klementina hgasszony,** a fejedelem anyja e utazott Bulgariaból. Ferdinand fejedelem anyját a cári-brödi határállomásig kisérte el és este visszatért Szofiába. A pályaudvaron az angol, az osztrák-magyar, olasz és szerb diplomáciai képviselők s az angol és szerb ügyvivők nejei jelentek meg bucuzásra. — Nem csekély izgatottságot keltett Bulgária fővárosában az a hir, hogy Matheew ügyvéd öngyilkosságot kisértett meg. A nevezett ügyvéd egyike a panica-féle pörben felmentetteknek, az egyedüli közülök, a ki Bulgáriában van, s a ki jelenleg Tatar-Bazardschikban van letelepedve. Forgópisztolyból 3-szor lőtt önmagára. Matheew már hosszabb idő óta szenvedett fejbajban, és ugy hiszik, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.

— **D. K. E** Van már nekünk E. M. K. E. vagyis Erdélyi közmüvelődési egyletünk, most megteremtettük a D. K. E. vagyis Dunántuli közmüvelődési egyletet is. E hó 20-án volt a dunántuli országos képviselők kezdeményezésére alakitani szándékló Dunántuli közmüvelődési egylet alakuló közgyülése az ország szivében Budapesten. A pestmegyei székház diszterme zsufolásig megtelt Dunántul küldöttjei által. A közgyülés kimondotta az egylet megalakulását, elnökül megválasztotta *Szél* Kalmánt s felkérte, hogy az alapszabályok helybenhagyását eszközölje ki, s elhatározta, hogy a szükséges intézkedések megtétele s az alapszabályok helyben-

hagyása után általános közgyülés fog tartatni. A budapesti gyülésen városunk részéről *Cseresnyés* Sándor törvényszéki elnök s *Oszeszly* Antal vettek részt.

— **Komócsy József** jubileuma e hó 29-én lesz. A jubileum ünnep délután, az uj városház disztermében megy végbe; este társasvacsora a »Hungária« szállóban, melyre az irói körben lehet előjegyeztetni. A jubiláns költő még mindig Meránban van, de egészsége már teljesen helyreállott, s néhány nap mulva visszatér Budapestre ugy hogy a jubileumán már jelen lesz. Örülünk barátunk teljes felgyógyulásának, hozza Isten mielőbb vissza hazánkba!

— **Pályázat az irodalmi téren.** A »*Magyar Ifjuság*« cimü képes hetilap következő pályázatokat hirdet: Kivántatik 1. egy rövidebb, 3—400 soros ifjusági elbeszélés; 2. egy ugyanolyan terjedelmü ismeretterjesztő cikk bármely tudomány köréből. Mindegyik dolgozat jutalma 100 frank aranyban. A pályamüvek december 10-ig a lap szerkesztőjéhez *Radó* Antalhoz küldendők (Budapest, Károly-körut 15), ki a pályadijakat december hó 24-én fizeti ki.

— **A Keszthelyen** létesitendő gymnasium költségeihez Zalamegye nemesi pénztára és magán alapitványok kezelőbizottsága a legutóbb tartott ülésében 3000 frtnyi segélyt szavazott meg; — ugyancsak 3000 frtnyi segélyben részesitette a Zala-Egerszegen felállitandó fögymnasiumot is.

— **Az uj királyi táblák** felállitása a jövő év március havában történik meg, mint ezt az igazságügyi miniszter határozottan kijelentette. A táblák elnökeinek személyeire nézve is megvan már a megállapodás: hir szerint táblai elnökökké kiszemelvék: Sarkány József, Berczélly Jenő, dr. Wlassich Gyula, Kállay József, Szlávy Oliver, Fabinyi Gyula, Perczel Gyula. Az előterjesztés még e hóban el fog döntetni és Ő felsége elé terjesztetni, ugy hogy az elnökök és főügyészek a jövő hó elején kineveztetnek, azonkivül a táblabirákat is a jövő hóban fogja a minister kinevezni és illetőleg Budapestről áthelyezni.

— **A világ legkisebb festménye** a magyarországi hercegprimás birtokában van. Lieszenmayer Sándor festő felesége Münchenből kedveskedett a hercegprimásnak, kinél a művész család nem régiben vendég volt, a világ legkisebb festményével. E festmény nem egyéb, mint Szeitz német képiró mogyoró nagyságu holdvilágos táj képe. A művész neje azt irta a primásnak, hogy ha már Esztergomban van a világ legnagyobb oltárképe, hadd legyen meg a primási múzeumban a világ legkisebb festménye is.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Nem csak nálunk, hanem, a külföldön is előfordulnak a vasuti szerencsétlenségek. Egy távirat jelenti, hogy e hó 16-án éjjel egy katonai vonat, mely Üszküpből Szalonikibe katonaságot szállitott, Topsinnál kisiklott. A kisiklást árvíz okozta. A kisiklás következtében negyven ember életét vesztette és ugyanannyi megsebesült. Nyolc vasuti kocsi összezuzatott. Az azonnal meginditott mentési munkálatok folynak. A halvák és vidékek többjelé el vannak árasztva. A vasuti és kocsiforgalom szünetel.

— **Rá lőtt a vonatra.** Szabadkáról értesülünk, hogy a Szabadkáról Budapest felé ügyekvő vonat szolgálattevő személyzetét nagy rémületbe ejtette egy hatalmas golyó, a mely a szolgálati kupé ablakát összezuzta, a szolgálati tiszt feje fölött átsüvöltött s a waggon falába furódott. A vonatott azonnal megállitották s az esetről, a melyet valami merényletnek hittek, táviratilag értesitették a szabadkai rendőrséget. A szabadkai rendőrség rajött, hogy a »merénylő« egy ügyetlen vadász volt, a ki legyverével voltaképen vadra lőtt, de csak a vonatot találta. A vadász ellen a vizsgálatot meginditották.

— **A házasság közvetitése.** Poroszország tartománygyülése a házasságközvetitését, mint ipari üzletet felvette az engedélyezendő iparágak közé s ki mondotta, hogy a házasság közvetitéséért igénybe vett dijak csak akkor nem állapithatók meg a biróságok által, ha a dijat nem egy előre meghatározott személylyel való házasság létrejöttéért kötötték ki, hanem azért, hogy a házasság a megbizó és bármely a feltételeknek megfelelő személylyel létesüljön. Érdekesnek tartjuk itt annak felemlitését is, hogy a német iparrendszabály a házasságközvetitést nem zárja ki a megengedhető iparos foglalkozások közül. Nálunk a kereskedelemügyi minister nem rég kimondta, hogy házasságközvetitésre, minthogy ez a házasság erkölcsi céljaival ellenkezik, iparjogositvány ki nem szolgáltatható.

— **A földmivelési budget** tárgyalása ismét a kormány teljes diadalával folyt le. A pártok egyformán elismerték *Bethlen* miniszternek szakavatottságát s buzgalmát, különösen kedvező benyomást keltettek a miniszternek az erdészetre vonatkozólag tett nyilatkozatai, melyeknek emelése nem maradhat el, miután gróf Bethlen oda irányozta tekintetét, hogy az állami erdőállomány jövedelmezőségét emelje és a nem állami erdőségeknél a törvény keresztülvitelét hatékony ellenőrzés által biztositsa.

— **Családi dráma Fiumében.** Simoni Antonio, a fiumei torpedogyár alkalmazottja, a ki fiatal feleségével jó viszonyban él, október elején névtelen levelet kapott, melyben figyelmeztették őt, hogy neje a gyárnak egyik hivatalnokával »gyönged viszonyt« kezdett. Simoni meggyőződött arról, hogy a levélirónak igaza van és feleségét hazavitte szüleihez, maga pedig bánatát lélejteni Dalmáciába ment. Csakhogy a szülők többé nem akarták megtürni a családban az elutasitott asszonyt s ez végre is kénytelen volt saját családját odahagyni s visszatérni Fiumeba. Pár napig küzdött az élettel csak; nem szólva senkinek semmit, leszaladt akkor a Molovich-ház negyedik emeletére s onnét levetette magát az utcára. Holtan került el a közvezeten. Férje a távolban is értesült a nő szomoru végéről s gyorsan visszautazott Fiumeba. Egy napig összevissza járta az egész várost s másnap agyonlőtte magát. Kiderült, hogy nejének csábitóját kereste, hogy boszut álljon, de nem találta meg, mert az a hivatalnok már akkor Budapesten volt.

— **Magyar Szinészet Fiumében.** Kreczsányi Ignácz szinigazgató kérvényt intézett a fiumei városi hatósághoz, hogy engedélyt nyerjen, a nyári évad alatt a fiumei nyári szinházban magyar előadások tartására. A város magyar lakossága élénk, érdeklődéssel vette a hirt mert már évek óta nem hallott magyar előadást. A kérvény sorsa most dőlt el, mint a »Fiume« irja, s *Kreczsányi* beadványával elutasitatott, mert a kérvényben jelzett időtartam alatt épen egy olasz opera társulat fog Fiumeba működni s igy teljes lehetetlen volna két társulatnak sikeres működése. Kreczsányi a jövő évadra tartja fenn magyar szini előadásait, a magyar tengerparti városban.

— **A német- és francia-nyelv** oktatására valamint zongora tanitásra ajánlkozik *Dr. Villányi Henrik* Batthány-utca 8.

— **Becsét veszti** a legválasztékosabb étel is, ha hiányzik étvágynak. *Az étvágy gerjesztésére* ugy mint mindennemü gyomorbajok ellen, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe **Egger dij-jutalmazott Szódapasztillát.** Kaphatók 30 krajcáros eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertárában, valamint Egger A. fia Wien- Nussdorf gyógyszer különlegességi gyárában.

A mező-rendőri törvény.

Kormányunk reform működésében lázas izgatottsággal halad előre; most ismét egy rég nélkülözött törvényjavaslat készült el, mely már évek óta, többször meg lett kisérelve, de tárgyalás alá még nem került.

Ez a mező-rendőri törvény, melyre nagy szükségünk van s melyet oly nehezen nélkülöztünk, e törvényjavaslat nemsokára a ház asztalára kerül s erre nézve következő érdekes sorokat olvasunk a »Magyar Közigazgatásban«:

Még az 1887-ik év folyamán dolgoztak ki a volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium előadói egy javaslatot, mely véleményezés végett az összes törvényhatóságokhoz, gazdasági egyesületekhez s szakférfiakhoz leküldetett. Azon év őszen nagyobb szabásu enquete tárgyalások vették a javaslat szövegét és a beérkezett véleményes jelentéseket beható kritika alá. A javaslat ezen tárgyalások eredményéhez képest átdolgoztatott, s 1888. évben az érdekelt miniszteriumok képviselőiből álló tanácskozmány elé terjesztetett. Ekkor ismét uj formát nyert. Ez alakjában nyujtotta be a javaslatot gróf Széchényi a törvényhozáshoz.

A javaslatot gróf Szapáry Gyula visszavonta, s beható tanulmányozás és tárgyalás végett az „Országos gazdasági egyesület"nek küldte meg. Tudomásunk szerint a sokat hányatott munkálat most is átdolgoztatott s ez alakjában fog a törvényhozás elé terjesztetni.

Hogy mikor? Ennek a kérdésnek kedvező válaszát nehezen várják: az ország gazdaközönsége és az administráció orgonumai. A gazdaközönség azért, mert a mezőgazdasági élet nek oly alapvető törvénye lesz, mint az iparinak az ipartörvény s a kereskedelminek a kereskedelmi törvény. Számtalan kérdés megoldására fog alapot adni, melyeknek rendezetlensége miatt nehezitve van a mezei birtok kihasználása. Elég legyen e tekintetben a határjelzés, mezei utak fentartása, mezei őrtartás és a legelőhasználat positiv törvényes alap hiányában teljesen rendezetlen ügyeire utalnunk. Az administráci organumai azért, mert hozzájuk kerülő conkrét kérdéseket megoldani nem tudnak.

Hozzá tehetjük még, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése uj aerát fog nyitni magának a földmivelésügyi miniszteriumnak működésében is. A gazdaság emelésére célzó intézkedéseiben mindaddig nem lehetett elég rendszer. Nem volt meg a szerves kapcsolat közötte és a mezőgazdasági érdekkörök között. A földmivelésügyi miniszter eddig inkább segélyezett és gazdálkodott, mint administrált. Pedig az a rendszeres, céltudatos munkafolyam, melyet az „administráció" fejez ki, legkisebb részletében is eredményesebb a gazdasági életre nézve, mint a miliókkal való segélyezés és állami mintadazdálkodás.

A földmivelési minister budgetbeszéde tartalmaz némi utbaigazitást a javaslat törvényhozás elé nyujtásának időpontjára, valamint arra nézve is, hogy nagyjában mily változáson ment keresztül annak szövege.

A miniszter kijelentette, hogy a javaslat intézkedései összetüggenek az általános administrativ reformmal. E nyilatkozat azt jelenti, hogy a megalkotni célozott törvény a mostani administrativ organismus által végre nem hajtható. E javaslat ugyanis ujabb nagy fontosságu lépés leend arra nézve, hogy az administrativ tevékenység a maga megillető terét a gazdasági életben is elfoglalja. De a gazdasági administráció közvetlen tevékenységet, irodán kivüli actiót igényel.

A miniszter nyilatkozata szerint tehát biztosra vehető, hogy a mezőrendőri törvényjavaslat a jövő év elején a törvényhozás elé kerül.

A legjobb sejtelmekkel tölt el bennünket a miniszternek a javaslat tartalmát illető azon kijelentése is, hogy nagyobb suly leend fektetve az uj javaslatban a helyi érdekeltségekre, vagyis a községi gazdasági életre.

Tanügy.

— **Tanitói gyülés.** A nagy kanizsai tanitói járáskör őszi közgyülését e hó 13-án tartotta Nagy-Kanizsán a polg. iskola helyiségében. Hoffmann Mór jköri elnök midőn üdvözölte a megjelent tagokat, először is kegyeletesen emlékezett meg hold. Morgenbesser János polg. isk. igazgató tagtárs elhunytárul s inditványozá, hogy halála feletti részvétét a közgyülés jegyzőkönyvileg örökitse meg, ami egyhangulag elfogadtatott. Megemlékezett még Diesterweg a nagy német paedagogusról is, kinek 100 éves emlékünnepét csak az elmult napokban ülték meg országszerte. Ismertette röviden nagy és korszakalkotó reform törekvéseit, munkálását, amelyet a tanügy terén kifejtett és elért, amely munkasság és törekvések oly nagygyá tették nevét. — Ezek után a gyülés napirendjéhez képest következett Trojkóné Erdősy Kornélia tanitónőnek betü és olvastatási ismertetése az ő kezelési módszere szerint a könnyen hangoztathatókról a nehezebb hanguakra való olvastatása. A betüknek e két részre osztása, csoportositása a gyermekek felfogása és könnyen megérthetősége kétségtelen nagyon helyes és jó módszernek bizonyult be. Utánna Abrahám Gyula

kartárs a számtanból tartott előadást. A birálatok mindkét előadásról kedvezőleg s elismeröleg nyilvánultak s fáradozásukért jkönyvileg szavaztatott köszönet. Ezután Tóth Lajos kartárs olvasta fel értekezését, melynek cime: „Nagy-Kanizsa város közoktatásügyi statistikája 15 év alatt." Érdekesen volt dolgozatában számadatokkal feltüntetve, mindama tanügyi mozzanat, melyek 15 év óta előfordultak. Nagy szorgalommal és fáradozással kidolgozott értekezésért elismerés s jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A tavaszi közgyülés szinhelye Nagy-Récsére határoztatott. Egyéb tárgy nem lévén, a gyülést befejezettnek nyilvánitá elnök s köszönetet mondott a tagoknak szives megjelenésükért. Gyülés után kedélyes bankett volt a Polgári Egylet helyiségében, melyen nem volt hiány a szellemes felköszöntőkben sem.

Művészet, irodalom.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvárus üzletében megrendelhetők.

— **A »Zala Képes Naptára«**, nagy kelendőségnek örvend, mit leginkább szépirodalmának köszönhet. A naptár e része a jobb izlést kielégitheti, prózai részét *Palotai Ákos, Öreg husár, Ősz honvéd* irták, míg a költemenyeket: *Szamosszegi S., Kovács S., Tuboly V. és Bálintffy B.* adták. A képekkel illusztrált humoros rész szórakoztató és nem triviális élcekben mutatja be a társadalom különböző trefás eseményeit. A szintén képekkel illusztrált ismeretterjesztő rész hasznos tudnivalókat tartalmaz. A naptár tiszti névtára a legjobb és leghitelesebb hivatalos adatok szerint készült, míg a naptári rész a csillagászati hivatal és az országos vásárok a miniszterium adatait tartajmazza. A külsőleg is csinosan kiállitott 6 ivre terjedő naptár **csak 30 krért** kapható, a kiadó: *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében N.-Kanizsán, Csáktornyán és Kaposváron.

— **A „Mátyás Diák"** cimü közkedvelt és legolcsóbb magyar élclap — amely a bécsi »Kikeriki« van hivatva az országból kiszoritani — mindinkább tartalmasabbá és tetszetősebbé válik. Nagy előnyére történt a lapnak, hogy a Wodianer F. és Fiai hirlap- és könyvkiadó cég tulajdonába ment át, mert azóta sokkal finomabb papiron nyomják és képei versenyeznek a legelső élclapok rajzaival. A „Mátyás Diák" az aktuális eseményeken kivül ad humoreszkeket, illusztrált adomákat, a neveltető, jóizü dolgok egész halmazat. A »Mátyás Deák« ot Murai Károly, az ismert humorista szerkeszti, a kinek a »Huszárszerelem« cimü vigjátéka a napokban a nemzeti szinházban nagy tetszéssel került szinre és a ki mellé munkatársakul a legelső irók csoportosulnak. A »Mátyás Diák« előfizetési ára negyedévre csak egy forint s a lap bármely naptól kezdve megrendelhető. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus utca 3 sz.) ingyen és bérmentve készséggel küld mutatványszámokat. A »Mátyás Diák«-ot, a mely hézagot tölt be és a melytó minden család asztalán helyet foglalhatni, melegen ajánljuk.

— **Megjelent s beküldetett hozzánk** a: »Kertészeti zsebnaptár.« Irta: Pal Gazda, kiadja: Légrády testvérek könyvkiadóhivatala. A kertészeti naptár felöleli a »zöldséges kertet« a melegágyak készitését, a káposztafélék ültetését, a gyümölcsfák ültetését s ápolását s virágokat s ezek királyának, a rózsának ápolását. A kertészek e kézikönyve igen diszes kiállitásban kapható: a kiadónál és Fischel Fülöp könyvkereskedésében N. Kanizsán. Ára: 1.40

— **A katholikus egyház** és a keresztény vallás lelekezetek közötti viszonosság, figyelmel a közok. minister 1890. évi február 26 án kelt rendeletére, irta dr. Barta Béla, megjelent. A mü nagy nyolcadrét, finom nyomás, és diszes kiadással bir, s tartalmaz 9 füzetet s 1 függeléket, mely fejezetek között különösen érdekes a: »Vádak a kath. klérus ellen.« A mü ára 80 kr. Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy Kanizsán. E müből mutatványt is közlünk olvasóinknak.

— **„Orvosi zsebnaptár."** Dr. Faragó Gy. szerkesztésében, a Légrády testvérek kiadó hivatalában elhagyta a sajtót. A zsebnaptár már 25-ik évfolyamban jelenik meg, s az orvosi karnak nélkülözhetetlen zsebkönyvévé vált; a naptári részen kivül, orvos gyakorlati részt is tartalmaz, vény leirásával, s néhány kór ismertetésével, s az összes magyarországi orvosok, sebészek névjegyzéke mellett a százötvenhét lapra terjedő naptárhoz egész évre szólo jegyzék napló van mellékelve. A diszkötésü naptár ára: 1.40, kapható a kiadóknál és Fischel Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

— **A »Képes Családi Lapok«**, ez évi 47-ik száma, következő érdekes tartalommal jelent meg: Nyár. Rudnyánszky Gyulától. — Abrándos dal. Inczédi Lászlótól. A kezetlen hölgy és a fejetlen barát. K. Beniczky Irmától. — Szerelem és boszu. Pál Gyulától. — Ki korán kel!... Elemértől. — Erdőben. Feleki Sándortól. — A tüdővész gyógyitása. — Változékony szivek. Husz Lajostól. — Államférfiak kátéja. Prély Istvántól. — Mindenféle k. A hét tükre. Mefisztótól. Képek. Irodalom és művészet. Szinház. A' képek következők; Lobkovitz Rudolf hadparancsnok arcképe. — Ki korán kel! . . . — A gólyák őse — Bródy Zsigmond arcképe. Regény-melléklet: Egy család démona. Irta Mericzay-Karossa Irma. Melléklet: »Hölgyek Lapja.«

CSARNOK

Oáz, a hegytövében.

— Utj Naplómból —

Irta: *Palotai Ákos.*

Oly jól esik az utasnak, ha fáradalmait lombos fa árnyában pihenheti ki.

Oly jól esik a feleknek, ha tulfeszitett megerőltetés után nyugodni térhet.

Oly jól esik a kedélynek, ha a nagy zaj, lárma után, csendes magányba vonulhat pihenni.

Ily gondolatokkal foglalkoztam midőn a Szász királyságot bentazva, Zittau és Löbau között, — e két zajos, számtalan gyárgépének zakatolásával kedély fárasztó község között, egy csendes falut találtam, mely mint oáz a zajos nagy világban, ott terül el a hegy tövében.

E község neve Herrnhut.

Herrnhut központja az evangelikus testvérközségeknek s lakóit általában Herrhutereknek nevezik.

A község alapitója zinsendorfi és patendorfi Miklós Lajos gróf volt, (született 1700-ban Drezdában, meghalt 1760-ban Herrnhutban.) Az alapitás műveleteiben a grófnak Rothe András segédkezett. A gróf berthelsdorfi uradalmát nagyanyjától megvette s ez időtől Miklós grófot, mint kegyurát tekintette az uradalomban.

Berthelsdorfot csak azért vette meg, hogy lakóit a valódi szeretet és vallásosság gyakorlatában vezethesse.

Alig került a birtok a gróf kezébe, több család érkezett meg Morvából, mindannyian kézművesek, kérve a grófot, hogy telepitse le őket s engedje meg evangelikus vallásuk szabad gyakorlatát.

A gróf a Hutbergnek nevezett hegy tövében jelölt számokra helyet.

1722 évi junius 17-én vágták ki az első fát az uj telepitvény épitéséhez, s még azon év October 17 én a telepitett családok beköltöztek az első házba, mely alapja volt Herrnhut községnek.

Pár év alatt az egykor erdős vidéken csinos község állott. 1724 ben épitették a »testvérek« nyilvános termét, mely egyuttal iskolai helyiségül szolgált. Az alapitástól számitott tiz év mulva már hatszáz lakót számitott e község Az alapitót megválasztották a község elöjárójává, s a gróf egész törekvése laktársainak anyagi és vallásos jólétére irányult. 1757 év május 20-án a király különös kegyéből a »testvérközség« külön püspököt kapott.

Herrnhut, a Hutberg déli részén terül el s az egész községnek vonzó, barátságos képe van. Rend s tisztasság mindenütt, bent a házakban és kint az utcán. Az imaház, mert rendszeres templomok a »testvérközségeknek« sehol sincsen, épitészeti styljének egyszerüsége, s sajátságos berendezése által tünik ki. — A tornyot egy óra ékiti, s két harang van felállitva az óra gépezete mellett. Ha a hivők imára gyüjtetnek össze vagy ha valamelyik testvér meghal, a torony ör-trombita szóval adja azt hirül. Az imaház belsejébe a predikálószék helyett, egy zöld posztóval letakart asztal áll, ennek háta mögött ül a lelkész. Tőle jobbra a legöregebb férfiak, balra a legidősebb nők foglalnak helyett, a község többi lakosai a lelkész előtt nyitott padokban helyezkednek el, egyik oldalon a férfiak, másikon a nők. Az orgona ugy van felállitva, hogy az orgonász szemközt van az egész gyülekezettel. Az imaház egyik szögletét két halottas kamara foglalja el, hol az elhalt testvérek holttestei vannak kiteritve a temetésig.

A temető a hegy tövében terül el, s inkább hasonlit virágos kerthez, mint a halottak országához. Csinos, zöldre festett, s evangeliumi feliratal jelzett ajtón át lombos hársfa sor vezet be a virágokkal diszitett sirok közé, melyeket a főbejárat két részre oszt, egyikben a férfiak, másikban a nők alusszák örök álmaikat.

A temetés mindig délután történik, minden fény és pompa nélkül. A temetés alkalmával község lakói az imaházba mennek, hol egy gyászimát — és az elhunyt életrajzát olvassa fel a lelkész. A holttestet rendesen az elhunyt testvérei viszik, s követi a község lakossága. Elöl az énekkar s a zenészek haladnak, kik fúvó hangszereken gyászdallamokat játszanak. A temetőben a gyászolóközönség kört képez a sir körül, a lelkész megáldja a koporsót, gyászima és ének következik, s a koporsót leeresztik az anyaföld kebelébe.

A község lakói négy nagy épületet foglalnak el. Egyikben a férfiak, (fivérek) másikban a nők [nővérek] harmadikban az özvegy férfiak, míg a negyedikben az özvegy nők találnak lakhelyet. E házakat »Khorhaus«-nek nevezik. Még egy ily ház van, melyet gyönyörü kert vesz körül ebben a nőtlenek laknak. A »testvérház« az özv. férfiak kórháza mellett áll. Mig a hajadonok háza mely szintén nagy kert közepén áll, az özvegy nők házával van összeköttetésben. Néhány fivér fametszéssel — és harmonika készitéssel is foglalkozik. A testvérek által készitett minden munka igen csinos s nagyon tartós. Az asztalosok betét munkája vetekedik a francia hasonló müvekkel. A kalapósok finom kalapokat, s a szalag készitők a legszebb szalagokat szállitják.

Ha idegen látogató jön, a legszivélyesebb előzékenységgel kalauzolják, — a férfiosztályban egy fivér, a nőiben egy nővér.

Az egyetlen, nagy rend és tisztaságot feltüntető »Közös termeknek« nevezett vendéglőben több vendégszoba van, egész kényelemmel berendezve. Még az ivószoba is elüt az ily ivószobák rendes berendezésétől. A vendéglőben csend és illem ürsig. Soha sincs ének, soha tánc, sőt kártya vagy kockajáték sem fordul elő. Még a dohányzás is tiltva van az ebéd ideje alatt 11 órától 12 ig, s ezt az ajtóra szögezett tábla tudatja a fivérekkel.

Valódi falusi idyl ez a nagy világ kellő közepén, hol szeretet, egyenlőség, munka, szorgalom tartja együtt a lakosokat, s mely község valódi oázt képez csendjével, a szomszédos zajos községek között.

Törvényszéki csarnok.

— **Nihillista pört** tárgyalt a mult héten, a szentpétervári országos orosz biróság. Az érdekes pörnek hőseit, szám szerint négyet, kik a párizsi nihillistákkal összeköttetésben állottak, az orosz biróság halálra itélte. A fővádlott egy Günsburg nevü nő volt, kit már akkor fogtak el, midőn III. Sándor cár ellen meghiusult merényletet intézett. A fővádlottat annak idején ugy fogták el, hogy a mikor egy kereskedésben egyetmást vásárolt, erszényét ott felejtette, a melyben nihillista proklamációkat találtak. Azt hiszik, hogy a cár a halálos itéleteket kényszermunkára fogja átváltoztatni.

— **Birói zárlat,** a védjegyekről szóló uj törvény alapján. Mint értesülünk, az osztrák fővárosban Bécsben *Richter F. Ad. és társa* bécsi cég panaszára, mely cégnek *Horgony* védjegyü *kő mű épitészeti* cs. és kir. szabadalommal ellátott s általános elismerésnek örvendő készitményeit, a védjegy utánzásával egy másik cég is árusitotta, — az utánzó cég gyárában s annak főraktárában volt össze« készitménye a biróság által zár alá vétettek. Jogos, méltányos és igazságos, hogy a szabadalmazott védjegyekkel visszaélők ellen a hatóság a legnagyobb szigorral járjon el, mert a védjegyek a tulajdonképeni örei valamely gyártmány megteremtett hirnevének. S igy méltányos, hogy ha valamely gyár vagy cég, ugyanazon, vagy hasonló védjegy alatt, a szabadalmat biró által már elért jó hirnevét ne bitorolhassa s azzal vissza ne éljen. És ha már valamely cég nem tartja szükségesnek, hogy saját védjegyet alkalmazzon gyártmányaira, legalább tartsa szemei előtt azt, hogy az idegen védjegyek felhasználása az uj védjegy törvény értelmében kihágást képez és *büntető eljárás* által üldöztetik s toroltatik meg. A fentebb emlitettük esetben a B..... H..... cég az egy »Horgony« helyett két horgonyt alkalmozott gyártmányainak csomagolásánál, azért a birói zár elrendeltetett. — Ná-

lunk ily védjegy sértés az újabbi időben nem fordult elő, miből látszik, hogy a magyar iparosok sokkal jobban tisztelik egymás jogait, mint a Lajthán tuliak.

Iparügy.

— **Foldozó gép.** Midőn olvasóinkat lapunk mai számában, a foldozó gépről közzé tett hirdetményre figyelmeztetjük, szükségesnek látjuk pár szóval ismertetni, ez ipari uj találmányt. A technikában oly annyira előhaladt korunkban, a géptalálmányok törekednek a női kézimunkák megkönnyitésén is. A technikai kutatások eredménye lett az Amerikában közelébb feltalált foldozó gép is, mely által nemcsak a fehérnemüeket hanem a harisnyákat is ugy foldozhatjuk, hogy azok tartósságra az ujakkal egyenlők és a munka nem mint foldozás, hanem mint szövés tünik elő. A kis gép, mely egy szövőszékhez hasonlit, el van látva az ugynevezett »szövőkalapácscsal« mely mozgatható s jobbról balra lehet vele ugy, mint a szövőkalapácsal dolgozni s a szálak felülről alólra beleszövődnek a régi kereszt szálak közé. E munka által az eddig a nők kézi foldozásával járt fáradság és idő meg van kimélve. E könnyen kezelhető gép a bécsi nőiskolákban valamint a háziasszonyok egyletének intézeteiben már be van hozva; s tekintettel, hogy az egész gép csupán 2 frt 25 krba kerül, e korszakot alkotó találmány a legközelebbi időben oly általános elterjedésnek fog örvendeni, hogy egyetlen háznál sem fog az hiányozni.

Sport.

— **Eredmény dus vadászat** volt a napokban gróf *Széchenyi* Tivadar Vas Polonzi és kis szombati vadaszterületen, melyen a házigazdán kivül gr. Wallis tábornok, lovag Fuchs kapitány, Saáry aljárásbiró, Ernuszt vizsgáló biró és a főszolgabiró vettek részt. Összesen 70 drb. fácánkakas, harmine darab nyul és egy hosszu csőrü került teritékre.

— **Nem megmondtam!** Hol történt az alább leirt eset, szükségtelennek tartom kiirni. Ha azok olvassák (azok pedig mind olvassák), kik e kis eset szem- s fültanui voltak, megtudják a hely mellett még a történet idejével, helyével pedig tisztába jő, ha csak pár nevet emlitek az esemény keretében.

Körvadászat volt. Az egyik kör szerencsésen — szerencsésnek mondom, mert semminemü balszerencse nem fordult elő — véget ért. A másik kör is alakuló félben volt már; — az öregebb — de azért korántsem öreg — vadászok háromlábu vadászszékeiken ülve Jankovich Miklós rendesen bikavért tartalmazó fenektelen kulacsának a fenekére nézegedtek, Mokry bácsi meg épen a Kóbi, mint háziur kulacsának tartalmát müértő ajkakkal vizsgálta s sokat mondó csettenés után szomszédjának Vadasnak adta; a fiatalabb vadászok, a hajtók közé ekelve, már messze kalandoztak az érrel átszelt ugarokon.

Multak a percek, végre a két irányban huzódó félköralaku vonal két vezérhajtója összeérve egymással, kezet fogott; majd ismét kellő távolságra elvált egymástól; ekkora már azonban üresen maradtak a vadászszékek s a két utolsó hajtó is beállt a glédába; a kör bezáródott.

Szorult a kör mind jobban és jobban; szólt a fegyver előbb imitt-amott, később, mint rendesen gyorsabb tempóban s köröskörül. A felriasztott tapsifülesek a kör közepe táján, különböző ponton összegyülve járták a polkát, valcert, máshol meg a négyest meg a kolomájkát. Majd mint mikor egy felbomlott négyes után csárdást kiált a rendező s erre a terem közepe szabálytalannak tetsző hullámzásba merül: ugy talpra állitotta a körben lapuló s ágoskodó nyu'sereget a a közöttük megjelent róka. Nagy lett a riadalom bent a körben körül nyargalt a sok nyul, utánuk mint a birkák utánuk a juhász-bojtár baktatott a róka; künt pedig a hajtó-sereg a meglepetés hatása alatt botot emelve, fenyegető állásba helyezkedett. A kör összébb-összébb szorult, igy a kijuthatás belőle nehezebb és nehezebb lett; megérezte ezt a róka is és a kör közepére sompolyogva, letelepedett; mintegy fumigálva a körülötte szaladgáló tapsifüleseket. Nem sokára ezután megszólalt a kürt, jeléül annak, hogy a körbe löni nem szabad; e hang ugy látszott a róka tervét megérlelte, mert hátulsó-két lábára állt, felágoskodott s igy nézett körül; erre általános csend következett, minden vadász és hajtó feszült figyelemmel leste a dolog fejlődését. A csend azonban nem sokáig tartott; egy erős férfihang zavarta meg azt, egy hajtó, a ki jövendelésre szánta a fejét mondván: »Meglássátok, most választja ki a vadászok leghitványabbikát s annak fog neki mennie.« A róka egyet gondolt: behuzta farkát s a legjobb vadászok egyikének neki iramodott; ez kiengette a körből, aztán dirr. durr . . . . s a róka — ép bőrrel elmenekül; majd lőtávolon kivül leült s mintha misem történt volna vele, felkelt és eltünt a közelebbi erdőben. Általános csend lett ismét s talán ilyen is maradt, ha az előbbeni hajtó szava bele nem zug e meglepetés hozta csendbe: „Nem megmondtam!“ A kör felbomlott, hisz benne ugy sem volt már semmi . . . azaz, hogy volt még abban . . . de hát ki látott volna most nyulat s ha lát is, kinek jutott volna eszébe löni . . . akkor a mikor Jankovich, Mokry bácsi, Vadas, Damaszkin stb. tapsol, a hajtósereg fele pedig kidöl a sorból . . . nevettében. *Vadász Lap.*

— **A vadász kulacsok** tartalmára is kivetettek már szemüket a regale-bérlők s felmerült a kérdés, hogy ha valaki vadászat céljából egy más község határába megy, a saját, esetleg meghivott vendégei szükségletére magával vitt bor után, köteles-e az az 1890 évi XXXVI. törvénycik 5. §-sa értelmébeu italmérési adót fizetni? nézetünk szerint nem köteles, mivel a hivatkozott t. cz. 9. § a szerint, »a beszedési körzeteken átvonulók által« magán céljaikra felhasznált szeszes folyadékok ugy a kimérési adó, mint a bejelentési kötelezettség alól fel vannak mentve, a vadászok pedig ily esetben átvonulók léven: ebből következik, hogy a kulacsaik tartalma italmérési adóval meg nem róhaló.

Közgazdaság.

— **Csikótelep Deberecenben.** Bethlen András gróf, földmivelési minister elrendelte, hogy Debrecen mellett, a Hortobágyon állami csikótelep rendeztessék be; a csikótelep már a jövő év tavaszán fel lesz állitva.

— **Budapesti gabnatőzsde.** *A buza* üzlet még mindig lanyha irányt követ. Mérsékelt kinálat és gyenge vételkedv miatt összesen csak mintegy hatezer métermázsa buza kelt el s az árak öt krajcárral estek. *Az árpa* ára lanyha irány mellett 5—10 krajcárral esett. *A többi gabonafélék* ára nem változott. A forgalom valamennyiben gyenge volt.

— **Piaci árak Debrecenben.** A debreceni piacon az utolsó heti vásár alkalmával, következő árak jegyeztettnek a vásárbirói hivatalnál: *buza* 7.30—7.50; *kétszeres*: 6.60—6.80; *rozs* 6.30—6.50; *árpa* 6.20—6.40; tengeri 6.—6.20; *zab* 6.60—6.80; *köles* 5.80—6.20 mmázsánkint; 1 zsák *burgonya* 1.40; 100 klg. *szalonna* 42—45 frt; 100 klg. háj 42—45 frt.

— **A helybeli gabonaforgalomról.** A gabonahozatalok az utolsó napokban gyérültek, ellenben a vételkedv növekedett és az árak néhány krajcárral emelkedtek. Vidékünkről külföldre fehér bab kivételével semmi sem megy ez utóbbi cikkből néhány ezer métermázsa vásároltatott francia és hollandi számlára. Az árak fejlődése jelenleg főkép a vetések állásáról s a Németországgal folytatott vámalkudozásokról érkező hirek által van befolyásolva. A vetések naponkint javulnak s remélhető, hogy a szárazság okozta késő fejlődés nem fog maradandó kárt okozni. A vámalkudozások felől nagyon kevés s megbizhatatlan hir szivárog a nyilvánosságba minek folytán a speculáció szünettel. Minaenesetre reméljük a jót, s ha nem is sikerül a vámsorompókat terményeink előtt lehullatni, ugy mégis bizunk abban, hogy némi erőmegleszitéssel sikerülend azokon ezentul áthágni s terményeinket ismét a legelőnyösebbnek bizonyult német piacokra vinni, melyek évek óta gazgazágunk és kereskedelmünk iszonyu kárára ugyszólván teljesen hozzáférhetetlenek voltak. Maiárjegyzékeink: piaci buza 7.65, urasági 7.90, piaci rozs 7 frt., urasági 7.30, fehér bab 7.75, árpa 7.50—8.50 ig, bükköny 6.50, dió 16.50/75, tengeri 6 forint m.-mázsánkint.

Szerkesztői üzenetek.

Vulcán. Budapest. Rendben van, a költemény jönni fog, ha rákerül a sor; az ifjusági mozgalmakból nem kérünk tudósitást, mert azt már ugyis kapjuk más kézből.

A „Mátyás Deák“ Szerkesztőségének Bpest. Kivánságát teljesitettük, de a lapot nem láttuk, kérjük annak egy példányként való megküldését, — mely esetben lapunk is menni fog s helylyel helylyel megemlékezünk a „Diákról“

Biróságt végrehajtók Közlönye. Komárom. A lapot nem kaptuk s igy levelezőlapon irt óhaját nem teljesithetjük; ha a lap beérkezik, a jövő számban igen; e heti számról már elkésett.

Nyilttér.*)

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echt rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsamm fort, namentlich glimmen die „Schussfaden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Dépot von **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief) **Zürich** versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. 565

Nyilatkozat.

Alulirottak ezennel kijelentjük, miszerint Csorba József 8-ik honvédhuszár ezredbeli főhadnagy ur és Bogyay Jenő ur sármelléki lakos között folyó év szeptember hava 20. napján a keszthelyi honvéd huszár kaszárnyában létrejött ügy Keszthelyen folyó év november hava 15. napján mindkét részről megalakult becsületbiróság előtt elintézést nyert

Kelt Keszthelyen, 1890. november 15.

Torkos Aladár őrnagy
mint a biróság elnöke.

Bogyay Máté	*Fügh Dénes százados*
Botka Ferenc	*Tantossy Sándor főhadnagy*
Bezerédy László	*Baur József hadnagy*
mint Bogyai Jenő megbiz.	mint Csorba József főhadnagy meghizotjai.

Felelős szerkesztő: **Cs. Palotai Ákos.**

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

DARNING WEAWER
foldozó gép
mely a bécsi női intézetekben általán el van terjedve s mely a foldozást oly szépen készíti, mintha az szőve volna, kapható
2 frt 25 krért

Bécsben Schubert cégnél, mint az amerikai, szabadalmazott foldozó gép képviselőjénél. Wien Rotenthurmstrasse N. 19. (736)

HIRDETMÉNY.

Ő császári és apostoli királyi Felségének
1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

XV. MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt" egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep egyesület, a „Mária-Dorottya" egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a székelyföldi iparmuzeum az országos községi és körjegyzők árvaháza a borsodmegyei nőegylet miskolczi árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvai részére alakitandó alap, a magyar hirlapirók nyugdijintézete és végre a zágrábi országos siketnéma intézet javára fog fordittatni.

E sorsjáték összes **6767**-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint

160,000 forintra rugnak,

és pedig:

1 főnyeremény		**60,000** frttal	5%-os adómentes magyarországi földtehermentesitési kötvényb.
1 nyeremény		**10,000** „	
5 nyer egyenk.	**1000** frttal,	5000 frt.	
10 „ „	**500** „	5000 „	
50 „ „	**100** „	5000 „	
2000 nyer. egyenk	**50** frttal	10,000 frt	pénzpénzben.
6500 sorsjegy „	**10** „	65,000 „	

A huzás visszavonhatatlanul 1890. évi deczember hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal oszt. ért. van megállapitva. 722 4—4

Sorsjegy kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő: vallamenyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur"-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.

A

Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1890. november hó 25-én

délelőtt 10 órakor

saját helyiségében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghivja 727 3—3

az igazgatóság.

Tárgy: az alapszabályok módositása.

Minden dohánytőzsdében és dissáru-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANCIA GYÁRTMÁNY CAWLEY és HENRY-TŐL PARISBAN

1889-IKI PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BÉCSBEN.

602 23—24

Védőjegy. L. Brady

MÁRIACZELLI gyomorcseppek

készitve BRADY C. védangyalhoz czimzett gyógyszertárában Kremsierben (Morvaország).

Ellismert kitünőségű, gyomorerősitő és elevenitő hatásu gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védőjegyével és aláirással ellátott készitmény valódi.

Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétszeres) 70 kr.

Az alkoto részek nyilvánosságra vannak hozva.

Gyógyszertárakban kaphatók.

718 4 30

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel."

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **általános labdacsok** nevе alatt, ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vágyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888 okt. 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignácz, orvos.

Hrancher Flödnik mellett, 1887, szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdácsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban megbültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett. 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kelbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaihól 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomaga 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

☞ **NB.** Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva. ☜

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m. gerincz agy-hántalom, tagszaggatás ischias, migraine ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer** J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak ellismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam **Pserhofer** J.-től. Sok év óta a fagyos tagokras minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy kocsággal 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifűnedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajc. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszenczia (prágai csöppök), megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó só **Bullrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen, 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só kitünő gyógyszer, gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 716 5—12

Miért kedvelik annyira a

Horgony-

Köépitő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenekké egy néhány nap mulva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszu során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, **mert** az igazán pompás minták utánépitése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerüen kiegészithető.

A ki

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasitsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony" hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

735 1—6

Sarg Clycerin különlegességek.

E különlegességek azóta hogy **F. A. Sarg** és **Sarg Károly** azokat feltalálták, *Ő Felsége a királyné* s a legfelsőbb uralkodó család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Ajánlják a különlegességeket: *Liebig* báró tanár, *Hebra*, *Zeissl* s *Scherzer* udvari tanácsos, tanárok, továbbá az udvari fogorvos *Thomas* Bécsben és *Meister* Gothában stb.

Clycerin szappan valódi hamisitatlan papirban és burkokban 65 kr., deszkadobozokban 60 kr., 3 db. 90 kr., egyenkint árulva 3 db. 60 kr.

Méz-Clycerin szappan dobozokban 3 db. 60 kr.

Folyékony-Clycerin szappan üvegekben 65 kr.
(a legjobb szer a kezek és arc szépitéséhez.)

Clycerin ájok krém üvegekben 50 kr.

Clycerin blastol (hajnövesztésre, s a hajkorpa eltávolitására stb.) üvegben 1 frt.

Pipere-carból-clycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont **Clycerin-fog-krém,** darabja 35 kr. (Rövid használat után, mint fogtisztitó nélkülözhetlenné vállik.)

712 4—26

F. A. Sarg fia és társa cs. és kir. udv. szállitók Bécsben.

Raktár: Nagy Kanizsán Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf Strem és Klein, Marton és Huber uraknál.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.

48. szám. Nagy-Kanizsa, 1890. november 30-án. XVII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Magyar-utca 53. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:
Városház-utcza 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A magyar parlament.

A képviselőház az alkotmány helyreállitása óta, alig mutatott oly kedvező képet, mint jelenben, midőn a Szapáry kabinet egymásután terjeszti a t. ház elébe érdekesnél érdekesebb törvényjavaslatait, melyeknek letárgyalása nem veri fel a kedélyek izgatottságának zugó viharát, mint egyéb kor történni szokott; most midőn a kormány annyi igényt kielégitő s annyira várt reform javaslataival ugyancsak megpróbálja a t. ház bölcsességét és higgadtságát ép ugy, mint tevékenységét és munkaszorgalmát: most csendes, nyugodt a parlamenti tárgyalás, mint a tenger, melyen elzugott a vihar, s a viz sima tükrében fürdik a nap arany sugara.

A magyar parlament napok, mondhatnánk hetek óta, oly képet nyujt, melyet bármely alkotmányos állam megirigyelhet a magyartól.

A különbözőpárt szinezetek vezér férfiai vetélkednek a szabadelvüségben, s folyton bizonyitékát szolgáltatják annak, hogy nem szükkeblüség, nem személyes ambitió vezeti most már őket, hanem feltudják fogni a nagy költő szavát: „a haza minden előtt" s e mondattól lelkesülve belátják, hogy a kormány intentiói nem egyebek, mint a fentebb jelzett igék megtestesitése iránti őszinte törekvés.

Nem a »tegyelmezett kormánypárt» mint a parlamenti többséget gyakran gunyosan nevezni szokták, nem ez a többség, hanem maga az ellenzéki padok szónokai hangoztatják dics énekeiket, elismerő nyilatkozatikat a Szapáry kabinettal szemben, melynek először sikerült az alkotmány helyreállitása óta, az idemnyti félretételével, idejében letárgyaltatni a budgetet, és pedig oly budgettet, melyben nem csak elenyészett a hazánk háztartása felett Damokles kardjaként függött deficit, hanem, oly budgettel, melyben megtakaritás van.

A kormány által elért ez az eredmény megtisztitotta a parlament szónokainak látókörét s mindenkiben felkelt a bizalom a Szapáry kabinet iránt.

Ennek legfényesebb bizonyitéka volt Apponyi Albert grófnak a mult hét folyamán megtartott szónoki remeknek nevezhető beszéde, melyben a gróf, kilépve a merev ellenzékeskedésből egy nagy lépéssel közeledett a szabadelvüpárt nyiltan bevallott törekvéseihez. Apponyi gróf őszinte vallomást tett, mely nem csak a saját pártját lepte meg, de meglepte a kormány pártot is. Ez az idők jele. Apponyi, kitől a vezérszerepre való hivatást ki sem tagadta meg soha, átérzi, most már, hogy azon merev álláspontot, melyen eddig állott, fel kell adnia, mert kihullott lábai alól a talaj, mely eddig biztos — szerinte legalább, — biztos alapot nyujtott ugy neki mint pártjának.

A kormány egymásután döntötte romba azt a védbástyát, melynek falai között oly biztosnak hitte magát az Apponyi féle ellenzék s valahányszor egy egy fal dőlt le, mindannyiszor jeleztük mi azt, mi most már ténnyé vált, hogy t. i. a közjogi ellenzék létkérdése most már csak idő kérdése. Az idő megjött, lehull az utolsó kődarab is, s az ellenzék védbástya nélkül áll. A nagy vezérek legnagyobb érdeme az, ha visszavonulásaikat tisztes fedezettel tudják eszközölni. Apponyi e részben nagy vezér, ő nem zárkozott el a kézen fekvő tények előtt, s midőn látta, hogy a kormány mindazt, mit ő és pártja, „ha törik szakad" keresztül vinni akart, lassan, óvatosan, meggondolva s az adott viszonyokhoz mérve megtett, kilépett zárkózott helyzetéből, s letette a ház asztalára azt, mi legszebb vonása egy értelmes politikusnak, letette a ház asztalára saját »confessio fidei«-ét, s beismerte, hogy pártja létjogosultságát veszté.

Apponyi gróf beszéde, valóságos vallomás tétel volt, melylyel a kormánynak üdvös működését férfias nyiltsággal beismerte s annak tevékenységét üdvözölte.

E lépésével Apponyi felégette háta megett a hidat, ő többé vissza felé nem mehet, az ő utja ezentul csak előre lehet!

Nem tulajdonitunk önmagunknak legkisebb jós tehetséget sem, de a fejlődő viszonyokból levont következtetések alapján,

A „ZALA" tárcája.

A munka.

A munka áld, a munka éltet;
Az nem is él, a ki henyél:
Nem ád vigaszt, nem ad ám éltet
A kizsarolt s kicsalt kenyér.

A mit a tolvaj kapzsi kéz nyer
Nem izletes az a falat;
Hanem, a mit észszel, tenyérrel
Izzadva nemes munka ad.

Munkátlanul kik isztok, esztek
Pöffeszkedő üres henyék:
Megvet lenéz itt benneteket
A föld — és nem fogad be ég.

Nem az a fő dolog, sokat
Henyélni, adni az urat.
Hiába ám a telt pocak,
Ha nincs a tiszta öntudat.

Mi a dologtalan élet, ha
Nem ördög hizlalója csak?
S ott, a hol ez a házi gazda
Igaz öröm, üdv nem fakad.

Munkások! Ti belétek lehelt
Az ég teremtő szellemet:
Nincs is nagyobb, nincs istenibb elv,
És szentebb ima mint a tett.

Nektek megnyitva áll a föld s ég,
Tietek a való s remény:
Rátok vár az üdv, a mindenség:
Ti álltok isten jobb felén.

Kele György.

Látogatás Dr. Kochnál.

(*Wippchen modorában.*)

Alig hogy a müvelt Európa sajtója a bámulat legmagasabb kifejezéseivel dicsőité Dr. Kochnak az emberiség ostora, a gümőkor elleni találmányát, már is arra a gondolatra jutottam, hogy nála látogatást teszek. Csak az ülött szeget fejembe, hogy a világhirü tudós nagyon nehezen közelithető meg. Ha tehát sikerülne tőle megtudni azt, hogy az a bizonyos szer, melyet ő „paratoloidin"-nek *keresztelt el* a miért azonban öt a rendőrkapitány felelősségre vonni nem fogja, mily anyagból készül, hogyan állitható elő legolcsóbban, hogy a tüdővészek is biztosan felgyógyulhatnak-e, ugy biztos vagyok abban, hogy a „*Zala*" t. olvasóközönségének, de még a szerkesztő urnak is nagy szolgálatot tettem.

Midőn tehát Berlinbe érkeztem, elhatároztam, hogy a csekély időmet egy Dr. Kochnál való látogatásra fogom forditani. Ökleimmel utat törve magamnak a laboratorium előszobájában lebzselő orvosok tömegén, kopogtattam. Miután pedig a szokásos »szabad« szót nem hallám, beléptem. A nagy kutató épen egy mikroskopummal vol elfoglalva. Ez azonban engem nem háborgatott, hanem üdvözölve öt ily szavakkal szólitám meg: »Titkos tanácsos ur, ön egész életét a tudománynak, az emberiség javának szenteli, ez magasztos tett, fogadja bámulatom égig tornyosuló nyilvánulását.«

Sok dolgom van ugyan, felelé a bacillusok columbusa, de nagyon szeretném ha —

O, viszonzám, az nem tesz semmit. Ha talán kérdéseimmel valami szivességet tehetek önnek, ugy reám nézve való minden tekintet nélkül tessék egyenesen felelni. Én magyar vagyok, ön Magyarországnak is nagy szolgálatokat tesz, mert dacára a példás közegészségi viszonyainknak nálunk is vannak emberek, kik gümökórban halnak meg.

Koch felsóhajtott. A magyar ember előzékenységét összehasonlitva a német atyafiakéval, kérdezé, hogy mit kivánok.

Mindenek előtt kivánom tudni azt, hogy mi módon óvhatom magam legjobban a gümökórtól mert tanulmányokat kivánok tenni a klinikákon, hogy a kanizsai földiimnek hazavihessem az üdvözitő malasztot, a tanácsos ur találmányát és a gyógykezelés módszerét; de a mellett nem szeretném, ha önmagamat inficiálnám.

Ugy? Először nem szabad boszankodni. Mert ha pl. valakinek halmaz teendője van és ily fontos kutatásokkal van elfoglalva és jön valaki, kit csak a puszta kiváncsiság vezérel, akkor boszankodik az ember és ez minden esetre az egészség ártalmára van.

Mitől kell tehát óvakodnia főleg? kérdezém.

Óvakodni kell egy oly emberrel való beszélgetéstől, aki mint én tüdővészesekkel folytonosan érintkezik és gümőbacillusokkal fertőzött anyaggal dolgozik.

Mik azok a bacillusok?

Ezek tolakodók, amelyek belurakodnak az emberek tüdejébe, szöveteibe, de még az ember szobájába is!

Hisz ezek utálatos teremtések! kiáltottam fel.

A tudós buvár ismét górcsövéhez fordult és ugy látszott, mintha a magányt óhajtotta volna. Nekem ezalatt azonban még egy kis érkezésem volt, tehát lehető sokat akartam még a gümőkórról megtudni.

lapunk figyelmes olvasói emlékezhetnek, hogy már Fenyvessy Ferenc az Apponyi párt volt jeles tagja s jelenleg pártunk ünnepelt szónoka átlépése alkalmával megmondottuk, hogy az Apponyi párt össze fog dülni. Mit akkor kimondtunk, ma bekövetkezett.

A szélső bal szétmállott s annak parlamenti müködése többé nem hathat zavarólag fejlődésünk utjára, s ez oka annak; hogy a magyar parlament ma oly képet mutat, minőt az alkotmány visszaállítása óta nem láttunk s melyet Európa hármely alkotmányos országa megirigyelhet a magyar parlamenttől.

Palotai Ákos.

A nagy-kanizsai kiállitás.

Rég elismert s soha meg nem döntött igazság marad az, hogy bármely állam kulturális viszonyainak legbiztosabb hévmérője, az állam ipari s kereskedelmi fejlődésének mikéntje. És mi áll az államokra nézve, ugyan az áll egyes vidékre, egyes városra. Minél virágzóbb, minél produktivabb az ipar és kereskedelem egyik másik vidéken, egyik másik városban, annál biztosabban következtethetünk a vidék, a város jólétére. Ez a hévmérő, mely sohasem csal s melynek higanya ép ugy emelkedik, sülyed a fejlődésnél, mint az idő mérőé a lég ritkulása, vagy sürüsödése által okozott légnyomat alatt.

Törekedni a kultura legmagasabb elérhető nivójáig, feladata minden államnak, minden vidéknek, minden városnak s hogy e törekvések minél eredményesebbek legyenek, gondoskodnia kell minden államnak, minden vidéknek, minden városnak oly módozatokról, melyek a sikerhez közelebb vezetnek.

Ily módozatok közt ha nem is a legelső, de mindenesetre egyike az elsőknek a kiállitások rendezése.

Mi célja van a kiállitásnak? Oly kérdés, melyre ha csak kissé gondolkozunk, önmagunktól megtaláljuk a feleletet.

Célja a kiállitásoknak: hogy megmutassa azokon a termelő s alkotó kéz, mit képes termelni, alkotni; hogy a haladás által példát mutatva, követésre buzditson; hogy felismerve a hiányokat tanulmány utján azokat pótolni iparkodjék, végre, hogy: összehasonlitva a kéznél létezőket, a távolban ismertekkel, ez összehasonlitás által teltüntesse azt, mit produkálni tudott. Sokan — és nem helytelenül, — a kiállitás egyik tőcéljául tekintik még a versenyt, mely az emberi személyes ambitióra fektetve kétség kivül igen hathatós módozat arra nézve, hogy a jobbat elérni, a tökéletesebbet megközeliteni iparkodjék a versenyző.

Igy értelmezve a kiállitások célját, alig lehet valaki, ki kételkednék azon, hogy a kiállitások nemcsak czélszerüek, de szükségesek is. Korunk, mondja egyik derék iró, a kiállitások kora s igaza van, a világkiállitásokat országos kiállitások követik, az országos kiállitások serkentenek a helyi kiállitásokra, s a helyi kiállitások felölelik egyes megyék, egyes vidékek termékeit, alkotásait.

Alig van, de mondhatnánk nincs is oly vidék, melynek specialis érdekei nem volnának, nincs oly vidék, melynek speciális termékei, alkotása magukra nem vonnák a figyelmet, és az ily különlegességek nem mindenkor mutathatók be a világ, vagy országos kiállitásokon, utját állja ennek egyszer a messze távol, máskor az anyagi viszonyok; pedig az ily különlegességeket még is csak be kell mutatni valahol, — az ily különlegességekre valók tehát az ugynevezett partiális, vagy is részleges: helyi kiállitások.

És ki tagadná azt, hogy a Dunántulnak nincsennek partiális érdekü ugyan, de azért speciális termékei, alkotásai. Terünk sokkal szükebb, hogy sem részletesen felsorolhatnánk mindazt, mit a Dunántul produkál, de tudja azt mindenki, ki a termékek és alkotásokkal foglalkozik. Sőt tovább megyünk s nem csupán a termékek és alkotásokat emeljük ki, hanem felemlitjük a Dunántul történeti nevezetességü helyeit, mennyi történelmi emlék, mennyi történelmi adat hever a Dunántul eltakarva, már ezeknek bemutatása is jogossá teszi egy mű kiállitást.

S ha hozzá tesszük, hogy a kiállitások helye mindenkor a legkönyebben hozzáférhető hely kiválasztásával állapitandó meg; a nélkül, hogy a Dunántul más jelentékeny városairól kicsinylőleg emlékeznénk meg, a szándékolt kiállitás helyéül Nagy-Kanizsát választani azért tartjuk legtanácsosabbnak, mert hétágu vasuti közlekedése lévén, a hozzá férhetőség a legkönnyebb, a kiállitás látogatásának tömegessége, leginkább remélhető.

Nincs kétség benne, hogy a kiállitások tetemes költségei, tetemes pénz összeget igényelnek s bármily áldozatkészségüek legyenek is a mozgalom megindítói, alig lehet arról szó, hogy saját erejükből megbirhatnák a kiadásokat s igy már csak ezen indok is arra vezet, hogy Nagy-Kanizsán, — hová a hozzá férhetés a legkönnyebb s igy a legtöbb látogatóra lehet kilátás, — rendeztessék a Dunántuli kiállitás, mert igy remélhető, hogy a tömeges látogatás a költségek fedezésére jelentékeny összeget fog eredményezni.

De eltekintve ez indoktól azon körülmény, hogy a szomszédos Pécs, Szombathely rendezett már partiális kiállitást, most Nagy-Kanizsa — melynek nemcsak értelmisége, hanem ipara és kereskedelme s ezzel kapcsolatban anyagi jó helyzete is egyenranguvá teszi Nagy-Kanizsát, bármely első rangu Dunántuli várossal, — szemeltessék ki a kiállitás helyéül.

Csak röviden s egész általánosságban szóltunk e sorokban a kiállitáshoz. A *miként* iránt fentartjuk nézeteink elmondását akkorra, mikor a szervező bizottság megalakul, elmondjuk ott s el fogjuk mondani e lapok hasábjain is, mert azon meggyőződésben élünk, hogy mindenkinek nyilvánitania kell nézetét s az összetett nézetekből lehet levezetni a leghelyesebb következtetést.

Csorba Ákos.

Népbiróság.

Szabad államot, szabad polgárokat csak az önkormányzat teremthet, ez a hatalmas erő, mely összeforraszt államot és polgárt, ez a hatalmas kapocs, mely összeköt hatalmat és szabadságot, ez a nemes élő szervezet, mely egyesit jogot és kötelmet, ez melynek alapelve: hogy minden polgárnak része legyen a közügyekben, része a közügyek elintézésében.

Ez az önkormányzati erő van állami életünkben a törvényhozás terén, hol a nép választja képviselőit, ez van a közigazgatásban, hol az autonom testület laikusokból áll; ez hatja át a hadseregeket, mely mióta a védkötelezettség általánossá lett, megszünt kaszt lenni, ez a pénzügynél, hol az adókivetést polgárok végzik *csak az igazságszolgáltatásban nem* — mely maig is zárt testület nálunk s nem akarja elismerni a hatalom megosztását, a nép biráskodási jogát.

Hirneves barátomhoz azt a kérdést intéztem, vajjon veszélyes-e a gümőkórosokkal való erintkezés?

En önnek azt tanácsolom, hogy ebben a szobában ne maradjon, hanem vegye a kalapját és menjen a friss levegőre!

Ezt a hasznosnak tetsző receptet feljegyezve intettem, hogy folytassa.

Nem jó, ha az ember oly dolgokal foglalkozik, mikhez nem ért, mondá a titkos tanácsos ur, ezekhez tartoznak a természettudományok is, ezek nem valók a laikus embernek.

És miféle diétát kell tartani a gümőkórosoknak.

En csak azt tanácsolhatom, felelé a bacillusok ellensége, hogy délelőt egyék az ember bőven de csak egyedül. Reggelizett ön már uram?

Nem, felelék, képzeletben már az ostsee-beringet látva előttem.

Nem regelizett? kérdé Koch izgatva. Akkor rögton menjen. Átellenben van egy étterem, nyitasson magának külön szobát és reggelizzék, a mennyit bir.

Jó-e kérem, ha az ember sokat szivaroz?

Csak szivarozzék, tisztelt uram, mondá eme rendkivüli ész, de főleg azt a fajta szivart, melyhez szokva van, kitünő tüzzel a portás fog szolgálni.

Talán azt hitte Dr. Koch, hogy már szeretnék szivarozni, mert sajnálta, hogy annyi ideig tartóztatott.

Megköszöntem tehát a felette fontos felvilágositásait és kérdezém, hogy mikor tehetném ismét tisztelemet.

Nagyon szivesen, csak tessék majd a kapushoz fordulni.

Teljesen elbüvölve hagytam el a naphősének laboratoriumát. Majd, hogy el nem felejtettem volt, hogy mégis . . . . . a német.

Villányi Henrik.

Lány-szöktetés.

— Ballada. —

Pacsirta megy az utjelen . . .
— Óh, jösz e már, én kedvesem?

Gyorsröptü sólyom száll amott . . .
— Szerelmesem már, itt vagyok!

Kis gerle búg a lomb alatt . . .
— Óh, oly epedve vártalak.

Sir a galamb hűs rejtekén . . .
— Óh, mint remegtem érted én.

Fészkén dalol a fülemüle . . .
— Keblemre jer, borulj ide.

Kis pitypalaty belé gagyog . . .
— Melletted, igy, boldog vagyok.

Siró bibic magasba száll . . .
— Jer vélem el, jer és ne várj.

Fűben tovább fut a haris . . .
— Megyek véled a halálba is.

Egyet fütyent már a rigó . . .
— Hajh, nincs e itt kém, áruló.

A távolt fecske zengi be . . .
— Ne félj, viszlek jó messzire!

Rút denevér zubog, sziszeg . . .
— Közelben én veszélyt hiszek.

Vihar fut át a lombokon . . .
— Röpitlek gyors villám lovon.

Felhuhog a halál madár . . .
— Rabló! Ki vagy? Megállj, megállj!

Erdőn csörtetve fut a vad . . .
— Állj, vagy golyóm szivedbe hat!

Egyet horkan a ló vadul . . .
— Az ifju halva földre hull.

Villám lesujt, ég kékje fogy . . .
— A lányka felsikolt s lerogy.

Holló vijjog a légbe fenn . . .
— Ősz apa jajgat: Gyermekem!

S. Kovács Sándor.

Hazám.

Távol vagyok tőled kedves hazám!
Gyöngyszegélyű eged nem mosolyg rám,
Vig csengésű dallaid nem hallom,
A nyelveden beszélni — tünt alkalom!
Környezetemen ha szétpillantok,
Nem lát szemem magyar ábrázatot;
Csak honvágyam biztatva reménynyel
S öntudatom, mely egekig visz fel
És idegen homálybam bűszkén ragyog:
Tudatják velem: hogy magyar vagyok.

Schwarcz Zsigmond.

A tudomány kimondta, hogy az igazságszolgáltatás lényege: az anyagi igazság, kideritése; ez pedig legbiztosabban *csak az esküdtszék és a biróság együttes működése által érhető el*, mert a büneset birói eldöntésénél — hol a biró a vádlottal felfogás és ismeret tekén egy szinvonalon áll — első sorban nem jogról, hanem annak meg állapitásáról van szó, *vajjon a tény valóban megtörtént-e* vagy nem, pedig, hogy ehhez különös jogi képzettség nem kivántatik meg s igy nem is lehet aggályos szakemberek mellett értelmes polgárokat alkalmazni bíráknak — az magától következik.

A tudomány felhozta még azt is, hogy ha mégis az esküdtek tévednének, ott a biróság feltüggesztheti itéletüket; hogy az esküdtszéki biróság még azért is célszerűbb, mert az nem külön osztály — melynek külön hivatalhoz kötött érdeke van és nem is külön keresetmód, külön zártkörü testület, hanem oly polgári, oly népbiróság, mely olyan elemekből van szervezve, akik itélethozatal után ismét visszalépnek polgártársaik közé s igy elfogulatlanabbak s több bizalmat, érdekeltséget, megnyugtatást adnak a polgároknak.

Segitségére jöt a tudománynak a tapasztalat, mely bebizonyitotta, hogy az esküdtszékek sokkal inkább fentudják tartani függetlenségüket a hatalommal szemben, mint a rendes biróságok, amelynek kinevezéstől függő tagjai, mégis csak érdekeltségi viszonyban állanak a hatalomhoz, mig a polgárok kezében a büntető hatalom politikai célokra felhasználható eszközzé nem fajulhat.

Mellette nyilatkoztak a legjelesebb tudósok: Kossuth, Deák, Eötvös, Klauzál, Carrara-Hye; meghonosult Angliában, Amerikában, Ausztriában, (melylyel közösségben élünk), Franciaországban, Német-Poroszországban, Vürtembergben, Hessenben, Loiztben, Hannoverben, sőt Canadában és Ceylonban is — de hazánkban — (ugy mondják) megakadályozza: a faji, nyelvi, nemzetiségi, a felekezeti és művelődési kérdés.

Anglia 250 évvel ezelőtt aligha volt ama fokán a műveltségnek, melyben mi — s esküdtszéke volt; Franciaország alsóbb rétegei aligha miveltebbek mint a mi parasztjaink s 100 éve, hogy a nép bíráskodik; Ausztriában bizonyára van annyi nemzetiség s annyi nyelvi különbség mint nálunk s a jury fennáll — s tiszteltetik, csak nálunk nem volna az igazságszolgáltatás képes polgárokat hóditani? Ezen országban, hol a gentry önkormányzott, s a megye vitte a közigazgatás mellett a juris dictiót és minden intézményünk jogi érzékről tanuskodik? s a világ rólunk mint jogásznépről beszél? Vagy az esküdtek nem a vidéki földbirtokosokból fognak-e választatni a legjobb fajtából, vagy nincs-e már jó sajtóesküdtszékünk a hol esküdtjeink jól beválnak?

A mi meggyőződésünk az, hogy az esküdtszékre nemcsak mint az alkotmány biztositékára, hanem mint az önkormányzat lényeges szervére, szükségünk van és ha behozatik oly feltétellel mint Angliában s összefor népünk szellemével, az nemcsak emelni fogja a közszellemet a polgárok önérzetét, szellemét — s fejleszteni a szabadabb gondolkozást s értelmességet s igy erősiteni az erkölcsöket s emelni bünvádi eljárásunkat — de előidézi annak jóvoltát is.

Torkos Lajos.

Külföld.

Prága. Nagy vizáradásokról értesitenek Csehországból, mely főleg a hirneves világfürdőt Karlsbadot fenyegeti. E hirek szerint a csehországi helytartóhoz távirati jelentés érkezett az iránt, hogy az Eger, a Radbusa és a Szaczawa áradnak. Beraun városa és a pályaudvar közt az összeköttetés megszakadt. Loehwitz és Kinetz közt a vasuti forgalom szünetel. Legaggasztóbb hirek érkeznek Karlsbadból. A Telp rohamosan árad; a vizállás 300 centiméter a normalis fölött. A fahidakat az ár mind elsodorta; a vasuti hidak mind viz alatt állanak; a piac és a Mühlbrun-Gasse el vannak árasztva. A nagy veszély miatt Karlsbadba hidászokat és pontonokat kértek. Emberélet eddig nem esett az árviznek áldozatul. A rothaui vasgyár, Heiwuchegrün mellett megszüntette az üzemet. A Moldva vizállása Prágában 82 centimeter a rendes fölött.

Majnai Frankfurt. Házmotozás egy lap szerkesztőségében. A Majna melletti Frankfurtban megjelenő „Frankfurter Zeitung" szerkesztőségében, a Sonnemann kiadó és Stern főszerkesztő lakásain a rendőrség házmotozást tartott, hogy felkutassa a 19. dzsidás ezred tiszti bálról szóló stuttgarti levél kéziratát, mely levél miatt a „Frankfurter Zeitung" ellen vádindittányt emeltek. A kázmotozások eredménytelenek maradtak. A nyilvános helyiségekben a „Frankfurter Zeitung" e számát elkobozták.

Pétervár. Az orosz kormány mindent megrendszabályoz, most a sajtót vette rendszabály alá, a mennyiben a sajtóhatóság szigoruan megtiltotta a lapoknak, hogy az orosz zsidókra vonatkozó törvények ellen való tüntetésről valamit közöljenek.

Konstantinápoly. Ama tárgyalásokat, melyek a porta és az idegen államok meghatalmazottjai közt a Törökországban letelepedett idegenek ipari adóval megadóztatása végett már évek óta folynak s elvi megállapodásra is vezettek, de végül két kérdésen megakadtak, most ujból meginditották. Az egyik kérdés az volt, hogy az adóhivatalok milyen formáju kézbesitvényeket küldjenek az idegeneknek, a második kérdés pedig az eddig tulságos kedvezményekben részesitett cégek megszüntetésének kérdése. Az első pontra vonatkozólag a porta a saját és az idegen hatalmak delegáltjaiból álló vegyes bizottságnak azt javasolta, hogy a nem adminisztrativ jellegü kézbesitvények közvetlenül, ellenben olyan akták, melyekben jogi kérdésekről van szó, az illető konzulátusok utján kézbesitendők. A porta továbbá kijelentette, hogy a cégek megszüntetéséhez hozzájárul, de azt kivánja, hogy ne egyszerre, hanem fokozatosan oszlattassanak fel. A bizottság mindkét javaslatot elfogadta.

London. Barbauy angol hajómérnök egy óriási hajó épitését tervezi, a mely sulyánál fogva a legnagyobb hullámok mozgását se fogja érezni és szilárd épitése biztositani fogja a hajótörésűtől. A hajó 305 méter hosszu és 91·5 méter széles lesz, gépezete pedig 60 000 lóerővel fog dolgozni.

Közraktárak Nagy-Kanizsán.

Évek óta foglalkozik a nagykanizsai kereskedői világ a Nagy-Kanizsán létesitendő közraktárak kérdésével, de sajnos, az ügy eddig a forró óhajtás stádiumánál előbbre nem haladott. Pedig arra nézve egy nézett uralkodik, hogy közraktárakra Nagy-Kanizsán szükség van s azokat okvetlenül létesiteni kell városunk, vidékünk s az egész Dunántul közgazdasági érdekében.

A kültermeléssel folytatott nehéz verseny, mezőgazdaságunk, ebből kilolyólag gabnakereskedelmünk kedvezőtlen helyzete és a már több év óta tartó sajnos árviszonyok kétszeresen szükségessé teszik, hogy ama piacokat keressük fel és azon időpontot várjuk be, a hol és mikor terméinyünk legelőnyösebben értékesithető. Ámde igen sokszor előfordul és épen az idei aratásnál kellett azon keserves tapasztalatra jönni, hogy nálunk a termelőnek és kereskedőnek ezen elv keresztülvitele teljesen lehetetlen. A gazda magtárai nem bizonyultak elégségeseknek a termés befogadására s másrészt pénzszükségletét fedezendő kényszerülve volt termányeit rossz konjunktura közt s alacsony áron értékesiteni, bár meg volt arról győződve, hogy az előző évi gyenge termésből az országban már május vége óta nem létezvén készletek és a fogyasztásnak okvetlenül vásárolnia kellend.

E bajon segiteni a közraktárak vannak hivatva. S ezen közraktárak épitésére geografiai szempontból megfelelőbb hely, mint Nagy-Kanizsa, a Dunántulban nem is képzelhető.

Nagy-Kanizsa gócpontja a déli vasut vonalainak. Az eszéki, báttaszéki, fehérvári és horvátországi vonalak állomásairól Bécsbe, az osztrákok déli és délnyugati tartományaiba, Svajcba és Franciaországba, továbbá hazánk minden részéből Triesztbe és Olaszországba vezető utirányainak kell hogy okvetlenül Nagy-Kanizsát érintsék, Közvetlenül a pályaudvar mellett a Déli vasuttársaságnak terjedelmes telkei vannak, melyeket a közraktárak épitése céljából bizonyára dijtalanul átengedne annál is inkább, mert a közraktárak az ezen vasuttársaság vonalain a magyar államvasutak tarifapolitikája által csökkenő gabonaforgalmat ismét óriási mértékben elömozditanák. Ennek tudatában a déli vasut igazgatósága egy magán megkeresésre azt a választ adta, hogy hajlandó minden tőle telhetőt a közraktárak létesitése érdekében kifejteni és egyáltalában a vállalatot mindazon kedvezményekben részesiteni, melyekben a többi hasonnemű intézmények hazánkban részesülnek.

Budapesten egy konzorcium van alakulóban, mely a kereskedelmi miniszter negise alatt közraktárak épitését tervezi *Zákányban*. Kétségtelen, hogy ezen terv megvalósulása esetén városunk évek óta hanyatló kereskedelmi jelentőségére a halálos dőlés volna. De ezzel párhuzamosan nemcsak a gabnaforgalmat, hanem a városunk közgazdasági fejlődését is teljesen megakasztaná. Ha a közraktárak Nagy-Kanizsán előbb létesülnek, ugy a zákányi terv elejtetik.

Időszerűnek, sőt sürgősnek tartjuk az érdekelt köröket ezekre figyelmeztetni. A tavaszszal a nagykanizsai kereskedelmi testület foglalkozott az ügygyel s ismerve annak buzgó vezetőségét, reméljük, hogy addig fog munkálkodni, mig örvendetes sikert ér el. Meg vagyunk róla győződve, hogy egy közraktári vállalat Nagy-Kanizsán a vállalkozók részére is igen szép hasznot hajtana, e tekintetben csak azon fényes haszonra akarunk utalni, melyet a marburgi közraktárak érnek el, mert azon esetben ha Nagy-Kanizsán közraktárak létesülnek, a marburgi közraktárak összes forgalmát, vagy legalább is annak $^{9}/_{10}$-ed részét elveszik, azon egyszerü oknál fogva, mert az oda érkező küldemények szükségkép Kanizsán keresztül veszik utjokat s mi sem természetesebb, hogy mindenki szivesebben tárolja be áruit a közelebb eső Kanizsán, honnan az északi irányok is nyitva állanak, mintsem Marburgban, honnan a küldemények csak dél és nyugat felé reexpediálhatók.

Tehát a marburgi tárházak nyereségét mint biztos hasznot lehetne számitásba venni, a mi önmagában is elég kezességet nyujt a vállalkozóknak tőkéik elhelyezésének sikeres volta iránt.

Tudtunkkal a pesti »diskonto- és értékbank» alapitott rövid idő előtt Sziszeken közraktárakat s okunk van hinni, hogy feltárva előtte a Kanizsán tervezett közraktárak előnyeit, a helybeli tőke megfelelő hozzájárulása s a municipium részéről hozandó némi áldozatok mellett elvállalná a nagykanizsai közraktárak létesitését is. A közraktárak fogják alapját képezni Nagy-Kanizsának a Dunántul kereskedelmi emporiumává való emelkedésének.

Hochwald József.

Helyi ujdonságok.

— **A kritikus nap.** A kritikus napok nagy jóslójának jóslata, ha nem is mindig valósult be, de most az egyszer ugyancsak eltalálta. E hó 26-ára harmadrendü kritikus napot jósolt; de biz az beillett elsőrangunak is. E hó 25-én oly szép verőfényes napunk volt, hogy első ruhánk ugyan csak ránk izzadott, este azonban beborult s esni kezdett. Az éj folyamán erős havazás állott be, és hideg éjszaki szél kelt fel, s mire 26-a megviradt valóságos téli napunk lett és pedig ugyancsak kritikus téli nap. Egész nap süvöltött a szél, szakadt a hó oly sürü apró pelyhekben akár csak karácsony estéjén. A járó kelők szemeibe vágta a szél a hideg havat, s a fák lombjaiktól megfosztott galyait tördelte, szóval valóságos első rangu kritikus napunk volt.

— **Általános kiállitás Nagy-Kanizsán.** A nagy-kanizsai iparosok által létesiteni szándékolt általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállitás mozgalmat meginditottak által e hó 24-én d. u. 5 órára összehivott értekezletre szép szép számban jelentek meg az érdeklődők a városház termében, hol *Oroszváry* Gyula, a kezdeményezők nevében előadta, hogy kiállitás létesitése szándékoltatik s felkérte az értekezletet, hogy vitassa meg 1) Nagy-Kanizsára nézve hasznosnak tartja-e a kiállitás létesitését és ha igen 2) mily módozatok mellett lehetne azt létesiteni s egyben felkérte az értekezlet elnökségére *Babóchay* György polgármestert, kit a jelenvoltak egyhangu éljenzéssel megválasztván elnök feltette az első kérdést, mire *Plihál* Ferenc közjegyző fejtette ki nézetét s melegen pártolta az eszme megvalositását, mire a jelenvoltak egyhangulag kimondották, hogy a kiállitás létesitését Nagy-Kanizsa érdekében lévőnek tartják s igy annak létesitését kivánják. A módozatokra nézve abban lett megállapodás, hogy egy 48 tagból álló bizottság szervezteszék és pedig oly formán, hogy a jelenlévő kezdemé-

nyezők közül 12 tag választassék; továbbá: kéressék fel a városi képviselő testület, hogy saját kebeléből is küldjön ki 12 tagot, hasonlólag 12—12 tagnak kiküldésére hivassék fel a helybeli kereskedelmi társulat és a helybeli ipartársulat, az igy megalakulandó 48 tagu bizottság *Oroszváry* Gyula elnöklete alatt együtt ülésezvén készítse el a szabályzatot s azt annak idején majd összehivandó nagygyülésnek mutassa be. A jelenvolt kezdeményezők közül 12 tag nyomban meg is választatott. Egyhangulag lettek megválasztva: *Oroszváry* Gyula, *Plihál* Ferenc, *Khon* Gábor, *Vucskics* János, *Herczeg* Sándor, *Pflanczer* Gábor, *Németh* Ignác, *Kyausz* Boldizsár, *Sallér* Lajos, *Lengyel* Lajos, *Csorba Palotai* Ákos és *Bátorfi* Lajos. Az értekezlet elkészitette a beadványt a városi közgyüléshez, melyben a varosi képviseletet felkérte, hogy saját kebeléből is küldjön ki 12 tagot a szervező bizottságba. A városi közgyülés e hó 25-én tárgyalta a beadott kérelmet s saját kebeléből következő 14 tagot küldte ki: *Karczag* Bélát, *Blau* Lajost, *ifj. Fesselhofer* Józsefet, *Eperjessy* Sándort, *Hertelendy* Bélát, dr. *Bentzik* Ferencet, *Habá* Józsefet, *Rapoch* Gyulát, *Prager* Bélát, *Grünhut* Henriket, *Győrffy* Jánost, *Tuboly* Viktor és *Simon* Gábort. A kereskedelmi és ipartársulat is felkéretett 12—12 tagnak kebeléből leendő kiküldésére; e társulatok azonban lapunk zártáig még nem tárgyalták a megkeresést.

— **Komócsy jubileum Nagy-Kanizsán.** A »Nagy-kanizsai kereskedelmi ifjak egylete« e hó 27 én tartott választmányi ülésében, az egylet ez évi vigalmi bizottságát megválasztván, elnök lett: *Zerkovicz* Lajos, alelnök: *Lichtschein* Pál, jegyző: *Hochwald* József, pénztáros: *Weisz* Bódog. A választmány elhatározta egyuttal, hogy *Komócsy* József költő tiszteletére, ki az egylet tiszteleti tagja, az egylet disztermében, jubiláns ünnepet rendez s ez ünnepségek napjául december 7-ét tüzte ki. Az egylet egy küldöttsége által lapunk szerkesztőjét kérte fel, hogy az ünnepély alkalmával felolvasást tartson *„Komócsy József és költészetéről"*, igy akarván a jubiláns költő, egyleti disztag iránti kegyeletének kifejezést adni. Lapunk szerkesztője, készséggel fogadta el e megtisztelő megbizást. A felolvasást tánckoszorucska fogja követni.

— **A nagy-kanizsai polg. egylet** vigalmi r. bizottsága folyó hó 27 én következőleg alakult meg. Árvai Lajos, Baboss László, Bartos Géza, Bélus Lajos, Bereczky Viktor, Dolczsel Ferenc, dr. Darányi Árpád Falb Adolf, Faics Lajos, dr. Fried Ödön, Hajós Gyula főhadnagy, dr. Kiss István, Kocsis Kálmán, Köhler Antal, Kugler Antal, Lenkey Fülöp, főhadnagy, dr. Löke Emil, Makara Iván, Nagy Dezső, dr. Majer Ferenc, Olop Ernő, Oszterhuber László, Palkó Zsigmond, Pérhács Miksa, Petrás Miklós főhadnagy, dr. Pihál Viktor, Ploszer István, dr. Rátz Kálmán, Rozenberg Ernő, dr. Rozenberg Mór, Roth Miksa, dr. Svastits Zoltán, Székely Tivadar, dr. Szücs Miklós, Tripámer Gyula.

— **Jótékonycélu hangverseny.** Az ev. egyház javára, — mint értesülünk — december hó közepén jótékonycélu hangverseny rendezését szándékolja, több helybeli polgárunk s a városban lévő művészeink közreműködésével.

— **Közvacsora.** A polg. egylet e hó 23 án közvacsorát rendezett, a mely igen jól sikerült, különösen ami az ételeket illeti bámulatos volt, hogy ily csekély áron (1.20) mit volt képes producálni az egyleti étlap, a kiszolgálás és bor is feltűnően elüött a régitől, még a világitás is, (3 fényes csillár az este lévén csak fölhelyezve), nappali fényt terjesztett a szép számu egyleti tagokra, kiket Sárközy Jancsi vidám zenéje mellett csak a hajnal üzött szét. Köszöntökben sem volt hiány. Dr. Bentzik Ferenc egyleti elnök ugy a törvényszék fejére Cseresnyés Sándorra s többek egészségére leltek mondva tósztok.

— **Örvendetes hir.** A »Polgári Egylet« vigalomrendező bizottsága dec. hó 6 án táncczal egybekötött thea-estélyt rendez, mely élvezetesnek igérkezik. Több gyönyörködtető zeneelőadáson kivül, melyeknek teljes programmja most még nem közölhető, de kellemes meglepetéseket fog nyujtani, érdekes szavalat is van a tervbe véve, Szüts Miklós ur pedig rövid felolvasást fog tartani.

— **A nőegylet közvacsorája.** »A ker. jót. nőegylet« e hó 24-én Schmidt Frigyesné lemondása miatt — Clement Lipótné elnöklete alatt tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy évenkint jun. 5-én tartatni szokott közvacsoráját ez idén is megtartja. Ekként van remény, hogy a tél nem fog szükölködni vigasságokban.

— **Műkedvelői előadások.** »A műkedvelő szinházi bizottság« amint neszét vettük — december közepén a polg. isk. segélyegylet javára előadást fog tartani, még pedig ének-, zene- és szavalattal; a darab cime »Ferdő egyetlen leánya«, vigjáték, amelyben többnyire a helybeli tanitónők fognak közreműködni.

— **Hymen hir.** *Hochwald* Julia kisasszonyt, Hochwald Vilmos és neje szeretetre méltó kedves leányát december 2-án reggeli 8½ órakor vezeti az Ur oltárához *Diamant* Gyula szigetvári posta- és távirdatiszt, a helybeli izr. templomban. Az esküvő után reggeli 9 órakor a kereskedő ifjak egyletének disztermében reggeli lesz, mely után a fiatal pár elutazik a vőlegény állomására Szigetvárra.

— **Nagy birtok bérbe adva.** Pallini *Inkey* László megyénkbeli nagybirtokos, nagyrécsei uradalmát, mely eddig soha bérbe adva nem volt *Dobrin* Benő városunk nagy vagyonu kereskedőjének bérbe adta A kitünő karban lévő birtok 4000 hold s évi haszonbére 28 ezer forint; a föld adót azonban a bérszerződés értelmében a földes ur fizeti a bérbe adott birtok után.

— **A francia és német nyelv** ismerete, bármennyire iparkodnak is az azt nem ismerők kicsinyleni, oly általános elterjedettségnek örvend hazánkban, hogy ma már a műveltség bizonyos hiányát látjuk ott, hol e két, — vagy legalább az, egyik nyelv ismerete hiányzik. Városunk értelmiségének jó alkalom nyilik most e két nyelv megtanulására, midőn *Villányi* Henrik bölcsészet tudor e két nyelv előadására tanfolyamot nyit, melyben főleg fiatal emberek mérsékelt dij mellett vétetnek fel. Oktatást ad nevezett még a francia és német irodalomban is, — és kivánatra gyengébb tanulókat előkészit a gymnasiumi tantárgyakból is. Lakása: Batthyán utca 8. sz. a.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán.** Schapringer Lázárné meghalt novb. 26-án 78 éves, Löbl Samu meghalt november 24-én 67 éves, Sipos János meghalt novb. 26-án 79 éves, Kollarczik Rezső meghalt november 23 án 23 éves, Fischer Orzse meghalt november 23-án 6 éves korában.

Városunk közgyülése.

Nagy-Kanizsa város képviselő testülete e hó 25 én délután 3 órakor *Lengyel Lajos* f. jegyző, helyettes polgármester elnöklete alatt közgyülést tartott, melynek eredetileg csak két tárgya lett volna, de mint az elnök jelenté, időközben még két tárgy jelentetett be, s ezek a tárgysorozatba pótlólag felvétetvén, ugy összesen négy tárgy volt elintézendő.

Elnök pár szóval üdvözölve a szép számban egybegyülteket, a fentebb emlitettük elnöki előterjesztését megtette, s a gyülést megnyitotta.

Első tárgy volt: a belső piaci és heti marhavásár és az országos marhavásári helypénzszedési jog árverésének eredménye, melyet a pénzügyi bizottság azon indokból, mivel az elért eredmény a városra nézve kedvező s az egész árverés 900 frt többletet mutat fel az eddigi eredményekhez képest, a megtartott árverést helyben hagyni javasolja. Az elért kedvező eredmény örvendetes tudomásul vétetvén a jelenvoltak egyhangu éljenzése mellett a javaslat elfogadtatott s a megtartott árverés helybenhagyatván a helypénzszedési jog Hauselman és Neufeld ajánlkozóknak kiadatott.

A kéményseprők kerületeinek felosztásáról készitett uj szabályrendelet tervezete előterjesztetvén; a közgyülés, minthogy e tervezett a ministeri rendeletnek megfelel, s a városban lévő három kéményseprő között a kéményeknek méltányos felosztását tartalmazza, s a felsőbb helyről megállapitott hányadban dolgoztatott ki, — helybenhagyólag tudomásul vette a bemutatott tervezetet, s a további teendőkkel a városi tanácsot megbizta.

A harmadik tárgy Back Károly ajánlata volt melyben az, a város összes adóságainak, egy országos pénzintezet által leendő convertálására nézve tesz ajánlatot oly formán, hogy a városi adósságok convertálását egy egy millió forintnyi kölcsönnel ugynevezet községi kötlevelekben, 5 $^{4}/_{10}$% kamat mellett hajlandó eszközölni; a kölcsön tőke 50 évi amortizátió utján lesz visszatéritendő. A tett ajánlatra a városi pénzügyi bizottság véleményének elfogadása mellett kimondotta a közgyülés, hogy a convertálás eszméjét elvben elfogadja, s utasitja a városi tanácsot, miszerint a közvetités mellőzésével a convertálást az összes városi függő adósságokra nézve eszközölje és ez alkalommal legyen tekintettel az országos pénzintézet által tett ajánlatra is.

Végül olvastatott a Nagy-Kanizsán létesitendő általános kiállitás iránt megindiott mozgalom kezdeményezőinek azon beadványa, melyben felkérik a városi képviseletet, hogy a mozgalom érdekében alakulandó szervező biztságba, saját kebeléből egy 12 tagu bizottságot kiküldeni sziveskedjék. A beadvány felolvasása után *Rapoch* Gyula, *Plihál* Ferenc, *Győrffy* János, *Simon* Gábor és *Tuboly* Victor szólaltak fel, mindannyian meleg érdeklődéssel viseltetnek a megindult mozgalom iránt, melyben *Plihál* Ferenc szerint a város erkölcsi emelkedését látják, s azért a kért 12 tagnak kiküldetését azzal, hogy a város egyelőre semmi szavattosságot sem vállal el, javasolták Elnök, kimondá a határozatot, hogy a város képviselő testülete minden előzetes szavatolás nélkül saját kebeléből 12 tagot küld ki, s ezután megválasztatott nem 12, hanem 14 tag. (A tagok neveit lapunk hir rovatában találja az olvasó.)

Több tárgy nem lévén elnök 5 órakor az ülést bezárta.

Különfélék.

— **A jubiláns költő itthon van.** A fővárosból vett értesülésünk szerint *Komócsy* József Meránban időzött költőnk visszatért Budapestre, hogy jubileumi ünnepélyén részt vegyen. A teljesen felépült költő elutazása előtt *Török* József gyógyszerész bucsulakomát adott Komócsy tiszteletére, melyen a Meránban időző magyarok nevében *Szabó* Lajos tanár mondott bucsu beszédet a költőhöz. Isten hozta a derék poetát!

— **Uj lap a vidéken.** Békés Csabán »Békés-megyei Hirlap« cimmel hetenkint kétszer megjelenő lap indult meg *Liptáy Kornél* ismert nevü irónk szerkesztésében, ki nem csak a vidéki, hanem a főváros irodalmát is, melynek éveken át munkás tagja volt jól ismeri. A hozzánk beküldött mutatványszám ügyesen van összeállitva, rovatai élénkek s a helyi viszonyokkal hehatóan foglalkozik. Ha igy fog haladni életre való vidéki lap lesz belőle.

— **Magyar művész diadala** tul az Oceánon. Azok, kik az 1885 iki országos kiállitást látogatták, még emlékezni fognak »Jankó klaviaturájára«, mint azt a kis zongora féle hanszert a feltaláló művész Jankó maga nevezte el. Annak idejében a lapok körülményesen ismertették Jankó művészetét és találmányát. Most az a hir érkezik az Oceán tulról, hogy Jankó találmányával nagy diadalokat arat Amerikában. A vett hir igy beszél a magyar művészről: Jankó Pál magyar zongoramüvész a nevét viselő uj klaviatura feltalálója, Newyorkban a Chiekering Hallban adta bemutató hangversenyét, a zenemüvészek, zenemesterek és irók jelenlétében, a lipcsei Büthner zongoragyáros által oda szállitott Jankó-klaviaturás zongorán, mely általános csudálkozás tárgya volt. Második hangversenye valóságos diadala volt a magyar művésznek, kinek Washingtonból jött hallgatói magyar nemzeti szallaggal diszitett babérkoszorut nyujtottak át. Minden amerikai szaklap lelkesedéssel s elismeréssel emlékezik meg ez uj zongora-szerkezetről. Legtöbb lap hozta Jankó Pál arcképét és klaviaturája rajzát is.

— **Magyar orvosok Berlinben.** A tüdőgümőkór gyógyitási módjának feltalálója dr. *Koch* Róbert berlini tanár lakása, az orvosok valóságos Mekkájává változott. Egymás után keresik fel az orvosok az ujkor Aeskulapját s hazánkból több orvos ment ki Berlinbe. Igy értesülünk Debrecenből, hogy onnét a város saját költségén dr. *Ujfalussy* József és dr. *Kenézy* Gyula orvosokat küldte ki a német nagymesterhez. Saját költségeiken mentek Berlinbe: dr. *Tihanyi* Sámuel, dr. *Fáy* Márk, dr. *Kentzler* József, dr. *Klár* Vince és dr. *Burger* Péter debreceni orvosok, a kiknek a városi hatóság ajánló levelet adott, hogy minél könyebben boldoguljanak.

— **Gróf Károlyi Gyula meghalt.** A magyar aristokratia egyik kimagasló alakja nincs többé. Csak a multi héten irtuk, hogy gf. *Károlyi* Gyula a magyar vöröskereszt egylet elnöke beteg; ma már halálát jelentjük. E hó 22-én reggeli 4 órakor Egyetem téren lévő palotájában szünt meg élni a tevékeny gróf, ki Magyarország egyik leggazdagabb főura volt. A királyi kegy az aranygyapjas renddel s a vöröskereszt egylet magyarországi elnökségével tüntette ki a grófot, a ki 1837. január 4-én Budapesten született. Atyja, György, a legelkesebb főurak egyike, Széchenyi Istvánnak és Wesselényi Miklósnak kor- és elvtársa volt, mig anyja, Zichy Károlina grófnő, ama hazafias érzésü két főrangu hölgy egyike, a kikhez Petőfi ismert költeményeit irta. 1865-ben már a főrendiházban találkozunk vele, hol a kiegyezést pártolók közé tartozott. Ennek dacára neve összeköttetésbe jutott az 1866-ki porosz háboru idején alakult Klapka-féle légióval, melyben két testvéröcsese, Tibor és István, szolgálatot is vállaltak. 1871-ben nősült meg: Karolyi István gróf bájos unokáját, Georginát; vévén nőül, kitől egy fiu és egy leánygyermeke született. A grófné nemsokára betegeskedni kezdett és 1878-ban meghalt tüdővészben. Károlyi Gyula két országgyülésen, 1872—75 és 1875—78-ig, Hevesmegye kápolnai kerületének képviselője volt és a Sennyei-féle pártárnyalathoz tartozott. Atyja még életben rábizta, mint elsőszülöttre, birtokai nagy részének gondozását, mihez — atyja meghalván — a többi birtok rendezése is járult. Ennek dacára, midőn atyja elhunytával a mindszent-apátfalvi ármentesitő tiszai társulat egyhangulag elnökévé választotta, azt elfogadá s e társulat az ő vezetése alatt a kormánytól is mint a legjobban igazgatott társulatok egyike lett elismerve. A társasélet terén akkor kezdett ismét szerepelni, midőn a király őt bizta meg a vöröskereszt-egyesület vezetésével, mely ma már a leghatalmasabb egyesület egyike. E mellett nagybátyja, Károlyi István gróf, elhunytával ő lett a magyar irói segélyegyletnek, valamint a jockey-klubnak, a lovaregyesületnek s annak az ötösbizottságnak elnöke, mely a kormány megbizásából a lótenyésztés emelésén fáradozott. Tagja volt a földhitelintézet felügyelő bizottságának is. 1881-ben másodszor megnősült, Pálffy Gerardine grófnőt, özv. Pálffy Palné leányát vevén nőül.

— **Személyváltozás a miniszterium-ban.** Emlitettük már, hogy br. *Orczy* Béla, a király oldala melletti miniszter egészségi állapota meggyengülvén, állásáról lemondott. A király eddigelé a lemondást nem fogadta el: most azonban hiteles értesülésünk van, hogy a miniszter lemondását a korona elfogadja s a király oldala melletti miniszteri állásra Ő Felsége a miniszterelnök előterjesztésére *Szögyény* László osztályfőnököt fogja kinevezni. *Orczy* visszalépése, és *Szögyény* kinevezése már december hó folyamában be fog következni.

— **A Kóczán-díj az akadémián.** A Kóczán által alapitott 100 arany dijat ez évben az akadémia oly szinmüre tüzte ki, mely tárgyát a magyar királyság és kereszténység megállapitása korából veszi. A kitüzött pályázatra 6 pályamunka érkezett az akadémiához. »A keresztények Huniában«, »Kalandor«, »Adony«, »Gyula«, »A becsületes« és »Pogány magyarok.« A birálók: *Szász* Károly, *Pálffy* Albert és *Csiky* Gergely voltak; — ez utóbbi ismertette az akadémia ülésén a pályaműveket, melyek közül a birálat, csak a »Pogány magyarok« cimü tartotta jutalmazandónak. A jeligés levélke felbontatván, a pályanyertes mü szerzőjeként *Gabányi Árpád* a nemzeti szinház derék tagja s már előnyösen ismert iró neve tünt ki. A szinművet igen rokonszenvesnek mondja a birálat s valószinü, hogy az 5 felvonásos »Pogány magyarok« hatásos s állandó repertoir darabja lesz a nemzeti szinháznak.

— **A szerb rablóvezér** *Marjanovics* Péter kiről már megemlékeztünk lapunkban s a ki rémületbe tartotta egész Szerbiát, a szerb csendőrség üldözése elől — mint megirtuk, — magyar területre szökött át. Most arról értesülünk, hogy a rettegett rabló vezért Orsovánál elfogták, de sikerült kisérőinek részedése mellett ismét megszökniе. Ez alkalommal Oláhországnak vette utját; a hatóság távirati uton szólliotta fel a szomszéd Románia csendőrségét, hogy a haramiát, ki valószinüleg a délkeleti magyar határ bércei között lappang — üldözze.

— **A kanyaró,** mint értesülünk, Keszthelyen járvány alakjában dühöng s eddigelé már mintegy 200 megbetegedés fordult ott elő, pedig mint az orvosi jelentések mondják, a járvány még nem érte el tetőpontját. A kellő óvintézkedések meg vannak téve s az iskolákat bezárták.

— **Dr. Váradi Antal** jeles irónk a »Képes Családi Lapok« szerkesztőségének, *főmunkatársi* minőségben tagja lőn. Az eddig is jelesen szerkesztett szépirodalmi lapunk, mely városunkban, megyénkben is igen szép elterjedettségnek örvend, oly munkaerőt nyert Váradi Antalban, amelyel irodalmi szinvonala bizonyára még magasabbra emelkedik.

— **Gyászhir.** Mint Salcburgból nyert értesitésünk tudatja, e hó 25-én halt meg Salcburgban a 75 éves *O'Donel Móric* gróf. A derek főur halála annyival is inkább érdekli a nagy-kanizsai közönséget, minthogy a megboldogult gróf egyik helybeli nagy birtokos családdal sógorsági viszonyban volt. Ugyanis a Guttmán családba beházasodott *Tarnóczy* Gusztáv orsz. képviselő nővére *O'Donnel* grófnak, az elhunyt Móric gróf fivérének a neje.

— **Tüzőrség az államvasutaknál.** Baross miniszter elrendelte, hogy a m. államvasutak összes nagyobb műhelyeiben rendszeresen működő tüzőrség szervezessék. E ministeri rendelet alapján, legközelébb következő műhelyekben fog a tüzőrség felállitatni, u. m. a budapestiben, a miskolciban, S. A.-Ujhelyen, Kolozsvárt, Szolnokon, Pisküben, Szegeden és a szombathelyi műhelyben.

— **Mendlik Ágoston meghalt.** Az ki a magyar, különösen az egyházi magyar irodalom utolsó husz évi fejlődését figyelemmel kisérte, bizonyára ismerni fogja Mendlik Ágost nevét, ki az »egyházi irodalom egyik legavatottabb tolmácsa irója volt. Mint pécs-belvárosi plébános s cimzetes apát munkás életének 60-ik évében hunyt el Pécsett, hol általános közszeretetben élt. Az elhunyt 1831 március 13-án született Pécsett, hol atyja elemi iskolai tanitó volt. Gymnasiumi tanulmányait Pécsett befejezvén, a papnevelő intézetbe lépett, hol a szép tehetségü ifjut fel is karolták és theologiai tanulmányai végzésére Budapestre küldötték a központi papnöveldébe. Áldozárrá 1854. március 14-én szentelteteett s mint ilyen Szebényben és Bonyhádon összesen 2 évig mint káplán működött. 1856-ban Pécsre helyeztetett át, mint népiskolai hitoktatót és e terhes állomásában még mint irodalmár és hitszónok kitünő eredményenyel működött. Sok éven át adott ki egyházi beszédeket, melyek a tapintatos és okos lelkipásztor szellemét szépen visszatükrözik. 1871-ben a közkedveltségü férfiut Pécs vá rosa belváros-i plébánossá választotta. 1873-ban a pécsi egyházkerület esperesévé, nemsokára püspöki szentszéki ülnökké nevezteteett ki; 1867-ben a bold. szüz Máriáról nevezett cimzetes apátsággal és 1881-ben a Ferenc József lovagrend érdemkeresztjével tüntette ki a királyi kegy. Sok évig volt buzgó elnöke a pécsi kath. legényegyletnek is.

— **Táncmulatság.** A sümegvideki vöröskereszt-egyesület által nov. hó 22-én, Sümegen a szegény iskolás gyermekek javára rendezett táncestely minden tekintetben jól sikerült. A tiszta jövedelem 82 forint, mely a gyermekek számához képest ugyan kevés, de a sümegiek azt remélik, hogy a jótékony nőegyesület hozzá járulása által növekedni fog ez összeg.

— **Gyászhir.** Következő gyászjelentést vettük: Özv. Hertelendy Lászlóné szül. Domaniczky Cornélia, Boronkay Károlyné szül. Domaniczky Clementina, Hertelendy József, Hertelendy Andor és ezek gyermekei: Ilona, Irén, Cornélia, Mária és József, — László, Andor és Dénes; veje Boronkay Károly, valamint testvérei: Csépán Antal és Franciska nevében is bánatos szivvel jelentik forrón szeretett édes anyjuk, nagyanyjuk, dédanyjuk, ugy napának és testvérjüknek *özv. domaniczai Domaniczky Boldizsárné,* szül. *györgyfalvi Csepán* urnőnek 1890-ik évi november hó 22-én esti 8 és fél órakor áldásos életének 78-ik évében a halotti szentségekájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei november hó 24-én délután 3 órakor fognak a csákányi temetőben levő családi sirboltban az örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig nov. hó 25-én délelőtt 10 órakor fog a csákányi templomban az Urnak bemutattatni. Csákány, 1890 november hó 23. Áldás és béke poraira!

— **Tyfusz járvány** Pécsett. Mint értesülünk Pécsett a tyfusz járvány alakjában lépett fel. Az orvosok eleinte influenzának tartották a tellépett betegséget, de csakhamar bebizonyult, hogy az nem más mint tyfusz. A szakemberek nézete szerint a járványt a város rosz ivó vize idézte elő. A szükséges óvintézkedeseket megtették. Az eddigi megbetegedéseket háromezer számra teszik.

— **Isten** *legnagyobb ajándéka* az egészség. A köhögés, rekedtség és elnyákásodás szomoru következményeitől csak **egy** szer óv meg bennünket teljes biztossággal: *Egger díjjutalmazott* **Meli-Pastillái!** Számtalan hálairat tanuskodik erről és senki el ne mulaszsza idejekorán ezek használását. Kaphatók: 25, 50 kros és 1 forintos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszertáraiba, valamint az Egger A. fia cég gyógyszer különlegességi gyárában Bécs, — Nussdorf.

— **E sorok** *közlésére kérettünk fel:* Alulirott bátorkodom a t. c. közönségnek, valamint a zenetanitó-uraknak és zenetanitónőknek figyelmébe ajánlani Köhler Lajos zongoraiskoláját (op. 238.), mely megjelenése óta minden más iskolamüvet a zongoratanitás teréről leszoritott. A Köhler Lajos-féle zongoraiskola (op. 238.) a legjobb és leghasznavehetőbb tananyag, ezért minden nevezetesebb tanintézetben be van vezetve és a híresebb zenetanárok által ugy helyben mint Bécsben, valamint külföldön és mindenütt használtatik. A Köhler Lajos-féle zongoraiskola (op. 238.) terjedelmét tekintve, a zongoraiskolák legolcsóbbika. A teljes mü ára 6 frt s netto-áron csak 4 frtért számitom, vagy 3 részben 2 frtjával, mindenik részt 1 frt 34 krért netto. Meg vagyok róla győződve, hogy Kegyed e mü átnézése után azt minden más zongoraiskola fölé fogja helyezni s magamat szives megrendeléseinek teljesitésére továbbra is ajánlva maradtam mély tisztelettel Táborszky Nándor, nemzeti zeneműkereskedő Budapesten.

— **A karácsonyi és farsangi idény** amily örömet okoz a fiatalnak, öregnek, szegénynek és gazdagnak egyaránt, sok emberre nézve ép oly sok fejtöréssel is jár. Értjük az ajándékokat és az ünnepélyek diszitését. A karácsonyest kellemét egy gazdagon diszitett karácsonyfa s a farsangi tancvigalmak diszét egy szépen dekorált tánctermen igen emeli. Miután most karácsony és farsang előtt álunk, jókor érkezik levelezőnknek egy idevonatkozó tudositása melyben egy élőkelő bécsi, karácsonyfa- és diszitő cikkekben legnagyobb és legversenyképesebb cégére figyelmeztet. Ez a »Bisenius« cég (Singerstrasse 11) melynek árjegyzéke körülbelül 3000, a legkülönfélébb szakbavágó cikkek leirását tartalmazza. Ezek közt vannak igen szép és olcsó ujdonságok karácsonyfa-diszekben: csillogó üstökösök és napok, gyönyörü ragyogó labdák ugynevezet »kriszkindli-haj«-ból, üvegdiszek, ezüstözött nagy függők, brillanspor, elégthetetlen hó és hóvatta, mely a karácsonyfa meggyuladását meggátolja, legujabb transparent lámpácskák, lebegő angyalkák, öreg, apró karácsonyfával, jeggyürük, csilagok és egyéb diszek. Tánctermek diszitését illetőleg a cég elegancia és izlés dolgában első helyen áll. Tárgyai közül kiválnak: szagatlan egy és többszinü meglepő lángok cotillon-figurák megvilágitására, gyönyörü cotillon jelvények és csokrok óriási választékban, hóesés a hálterem-ben legujabb meglepő; hóval töltött tankok kiosztásra, hatásos diszitő cikekk tánctermek számára, komikus és álarcos alakok, szöveteljelmézek, álcák, durranó bombonok, melyek komikus sapkákat, söt egész papiróltözeteket tartalmaznak stb. Ezenkivül készletben vannak az összes államok, magyar megyék és városok cimerei és zászlói. Kölcsön ad a cég diszitéseket s elfogadtánctermek diszitését. Legjobb akár karácsonyfa, akár baldiszek iránt levélben fordulni nevezett céghez, mely szivesen szolgál bővebb felvilágositással és gazdag tartalmu árjegyzéket bárkinek dijtalanul megküldi.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvárus üzletében megrendelhetők.

— **A »Zala Képes Naptára«,** nagy kelendőségnek örvend, mit leginkább szépirodalmának köszönhet. A naptár e része a jobb izlést kielégitheti, prózai részét *Palotai Ákos, Öreg huszár, Ősz honvéd* irták, mig a költeményeket: *Szamosszegi S., Kovács S., Tuboly V. és Bálintffy B.* adták. A képekkel illusztrált humoros rész szórakoztató és nem triviális élcekben mutatja be a társadalom különböző trefás eseményeit. A szintén képekkel illusztrált ismeretterjesztő rész hasznos tudnivalókat tartalmaz. A naptár tiszti névtára a legjobb és leghitelesebb hivatalos adatok szerint készült, mig a naptári rész a csillagászati hivatal és az országos vásárok a miniszterium adatait tartajmazza. A külsőleg is csinosan kiállitott 6 ivre terjedő naptár **csak 30 krért** kapható, a kiadó: *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében N.-Kanizsán, Csáktornyán és Kaposváron.

— **Megjelent a Képes Családi Lapok naptára az 1891. évre.** A szépen és gazdagon illusztrált naptár ugy tartalomra, mint kiállitásra nézve bátran kiállja szépirodalmi termékeinkkel a versenyt. *Szépirodalmi részét:* Tolnai Lajos, Rudnyászky Gyula, Beniczky-Bajza Lenke, Pósa Lajos, Kaas Ivor, Sziklay János, Dalmady Győző, Felméri Lajos, Brankovics Gy., V.-s, Némedy Imre, Makranczi, Rózsahegyi Náci, Molnár Viktor, Szerelembegyi Moczár Jolán, Lauka Gusztáv, Hódsági T. Károly dolgozatai gazdagitják. *Humoros részében:* 17 kép, és számos anekdota nevetteti meg az olvasót. *Mulattató része:* A szinek, a virág-, a napernyő-, legyező- és bélyegnyelven kivül számos szerelmi apróséggal kedveskedik. *A gazdasági, és kertészeti* részben és az orvosi tanácsadóban megbecsülhetetlen cikkeket talál a jó gazda, gazdaasszony és családanya. *A konyhászati rész* a háziasszonyt az étlapkészités gondjaitól menti fel. *Az általános naptári rész* az év története, a naptári jövendő mondó, a cimtár s a hasznos tudnivalók egészitik ki a naptárt a melynek ára 60 kr. Kapható minden könyvkereskedésben, a hol a »Képes Családi Lapok«-ra is elő lehet fizetni negyedévre 1 frt 50 kr.

CSARNOK.

Mindennapi dolog.

A Szent István szobor-alap javára jótékonycélu előadást hirdettek a falragaszok. A fővárosi ifjuság szine java sietett az »Iparos-kör« helyiségeibe — résztvenni az előadáson. Egy fővárosi szépség neve keltette fel az általános érdeklődést. Alig 18 éves leányka volt a mágnes mely felvillanyozta az ifjuságot. A falragaszok előtt óriási tömeget vehetett észre a járó-kelő — kik mind érdeklődéssel olvasták a hirdetést.

Az egész városban szájról-szájra járt a hir, hogy a szép Ida fellép. Mindenki kapkodott a már-már fogytán levő jegyek után; mindenki igyekezett szert tehetni egy belépést igazoló okmányra.

Végre bekövetkezett a várva várt, este — a terem zsufolásig megtelt müértők és mübecslőkkel. Ida csak a negyedik számban lép fel, hallatszott a suttogás. — »Ez unalmas« szólott egy fővárosi ismert divathős; — s mindenki utána mondá »unalmas.« A harmadik szám után egy szőke szerény külsejü fiatal ember lépett a terembe — s félrevonultan várta az előadás folytatását. Nem kellett soká várnia, a jel megadatott — a függöny felgördült s kis várlatva utána megjelent a közönség tapsai által fogadtatva »a szép Ida« — minden szem feléje irányult, mindenki tekintetével akart találkozni.

Ő azonban figyelembe sem látszott venni a kivánczsiakat. — Szép világos barna szemeit végig járatta a közönségen — s megkezdé szavalatát — melyet meglehetős érzékkel — adott elő. — Szavallata közben észrevette az emlitett szőke ifjut — s szép szemei folyton rajta csügtek, ugy látszott ez ifjutól — ki mint egy szobor hidegen és érzéktelenül nézte őt és hallgatta előadását — várva a tetszés nyilatkozatát.

Előadását tapsvihar követte!

A szinpadot odahagyva alig vette tudomásul az elismeréseket — egyenesen ifjunk felé lépegetett, ki még mindig egy helyen állott. S hozzá érve szépünk vállára tette hófehér pici kezeit; midőn az ifju a forró kéz érintését érzé összerezzent s észrevéve a háborgatót távozni készült.

Ida visszatartani igyekezett. »Te már nem szeretsz?« — Ily rövid volt álmod? — Géza kérlek ne vess meg.

Az ifju visszafordult mély sóhajjal ajkán válaszolt: Hagyjuk az érzelgést Nagysám, három év óta vagyok távol szeretett hazámtól — járok kelek mert feledni akarom, minek jött ismét utamba? minek szakitja fel a már már hegedő sebeket? Talán azért, hogy még mélyebbekel verjen? Isten önnel! Legyen boldog s feledjen engem.

Ida szempilláin két gyöngy ütötte fel tanyáját, melyek gyémánt fénynyel ragyogtak. »Gézám, ne itélj el, igen én hibáztam, de meglakoltam érte kérlek hallgass meg — s ha bünösnek tartasz itélj el, — vess meg.«

— Jól van még egyszer felkeresem s aztán nem látom többé soha.

— Köszönöm, — rebegé Ida s ő is távozott.

Harmad naptól kezdve minden nap karöltve látták a szép Idát sétálni bámulói a szőke ifjuval.

Azóta elmult egy fél év s az ifju mély gyászban egyedül jár az utcákon, gyászolja elvesztett boldogságát: a szerelmet.

A szép Ida halványan jár de nem egyedül hanem naponta mással.

Az ifjunak mély sebet szakitott keblén a kacér nő, megfosztván őt — *a lehető legnagyobb boldogságtól.* Elrabolta tőle azt: — mi egyedül volt éltető eleme: szerelmét s az *enyészetnek* dobva azt áldozatul.

A kik a szép hölgyet ismerték — s kik a viszonyba be voltak avatva, megvetéssel fordultak el a nőtől ki kacérság és tetszvágyból — halálos csapást mért egy igazán szerető férfi szivére!!

S az ifjut csupán barátai vigasztalják: Uj, és mégis oly régi, mindennapi dolog ez, hogy meg sem ütközhetel rajta.

— Igazatok van, nekem *új*, de nem mindennapi dolog, — s azzal tovább halad, ismét fejét lefüggesztve, szemeit a földre szegezve, mint akit misem érdekel többé a nagy világon.

És a kacérnő? Kacérkodik tovább a főváros ifjaival!!

Ez az élet, ez a valódi nagy városi élet hü képe! Z . . . . A . . . .

Törvényszéki csarnok.

— **A félmilliomos ternó ügyét** a temesvári kir. törvényszék két hétig tartott végtárgyalás után e hó 24-én döntötte el elsőfokulag, a mondott napon Ó Felsége a király nevében kihirdetett itéletével. Az itélet most is bünösnek találta *Farkas* Menyhértet és társait, mint az első alkalommal, csak hogy most az okirathamisitás büntettét nem találta bebizonyitva a törvényszék s most valamivel enyhébb büntetést szabott a vádlottakra, mint az april 1-én kimondott itéletében. Az itéletet következőkben ismertetjük olvasóinkkal: a törvényszék *Farkas* Menyhértet, *Szobovits* Károlyt és *Püspöky* Józselet a btk. 379. és 383. §§. alapján csalás s a 467. §. alapján megvesztegetés miatt egyenként *hat évi fegyházra* és tiz évi hivatalvesztésre, azonkivül Farkast 2000 frt, Püspökyt és Szobovicsot pedig egyenkint 300 frt pénzbüntetésre itélte. *Télkessy*né csalás miatt 2 évi fegyházat kapott, *Hergatot* és *Püspökynét felmentették.* Az első négy vádlottat a kincstár 480.000 frt kárának egyetemleges megfizetésére is itélték. Az ügyész és a védők felfebbeztek. Az aprilis hó 1-én tartott végtárgyaláson jóval sulyosabb büntetést mértek a vádlottakra. Akkor a törvényszék a csaláson és megvesztegetésen kivül okirathamisitásban is bünösnek nyilvánitották a vádlottakat és Farkast, Püspökyt és Szobovicsot egyenkint nyolc évi fegyházra itélte. Hergatt az első tárgyaláson okirathamisitás miatt három évi fegyházat kapott, most azonban, mint tönnebb emlitettük, felmentették, mivel a törvényszék az okirathamisitás miatt emelt vádat elejtette.

Közgazdaság.

— **Budapesti gabnatőzsde.** *A buza* üzlet kezd szilárd irányt követni. A kinálat vaggonárura gyenge, hajórakományukra valamivel nagyobb volt, s minthogy a malmok kedvezőbb vételkedvet tanusitottak, mintegy harmincezer m. mázsa buza kelt el huszonégy krajcárral magasabb árakon. A *többi gabonafélékben* változatlan irány és változatlan árak mellett gyér forgalom volt.

— **A helybeli gabónaforgalom** a lefolyt héten igen szük mederben mozgott. Hozatalok alig voltak, de a piacra került kis menynyiségek jó árakon keltek el. Takarmánycikkekben élénk kereslet uralkodik, s naponkint jobban észlelhető, mily gyenge termés volt ezekben. Mai áraink: 77 kilós buza 7.70—79 kilós buza 8 frt, rozs 7.25—35, bükköny 6.75, tengeri 6.20, zab 7.10—20, dió 16.50.

Szerkesztői üzenetek.

T. L. Helyben. A tett rövidítések nem a dolog tál hajtottsága, hanem a lap keretébe való beillesztés folytán történt. Reméljük, nem veszi zokon. A küldöttekért fogadja meleg köszönetünket.

M. J. dr. Helyben. „Conticuere omnes?"

I . . . Itt. Talán valamelyik hur pattant el s azért hallgat a lant?

V. H. dr. Nem a tárgyalások miféntje, hanem az elért eredmény érdekli a közönséget, a bizottság tárgyalása lefolyására soha sem reflectálunk, de a közgyülés határozatait mindig közöljük, ezt tettük most is; a bizottsági tárgyalás miféntje egészen közömbös a dolognál, mert az eredmény meg van.

É. K. Sümeg. Köszönet szives buzgalmáért, jövőben is reméljük részvétét.

L. C. B. Csnba. Gratulálunk. A cs. p. megindult.

V. A. Sümeg. Megkaptuk, eldivastuk, bevált; a jövő számban közöljük; a t. p. csak akkor utalványozható, ha legalább három müve jelent meg. Addig azon számokat kapja csupán, melyekben müvei megjelennek.

„Magyar Föld." Megjött, s mint látható fel is használtuk. Rendes küldését kérjük.

„Mentők Lapja." Még mindig nem kaptuk, pedig a tett kérdésre levelező lapon küldtük meg válaszunkat

D. J. Budapest. A regényt várjuk, s egyébként is levelet hosszas kimaradását nem tudjuk megfejteni.

R. Gy. Érsekujvár. Leveledre adott válaszunk mikénti elintézését még nem vettünk, kérjük azt.

Nyilttér.*)

Als preiswerthes, praktisches **Weihnachtsgeschenk** empfehle ich: **Robeseid: Bastroben** (ganz Seide) **fl. 10.50. p. Robe,** sowie fl. 14.25, 17.50, 21.35, 26.25 bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht **nothwendig,** vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was mich conveniri

Muster von **schwarzen, farbigen** und **weissen** Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant,) **Zürich.** Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felelős szerkesztő: **Cs. Palotai Ákos.**

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

10184 szám. 1890.

Árverési hirdetmény

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 8587/890 sz. végzése által a nemesvidéki önsegélyző-szövetkezet végrehajtató javára Böhm Fülöp b.-magyarodi és Kremsier József és neje n.-kanizsai lakók ellen 355 frt tőke, ennek 1889 év dec. hó 10 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt 20 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 692 frt 20 krra becsült szobabutorok, füszerek, bolttálványok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 10184 1890 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis B. Magyarodon alperes lakásán leendő eszközlésére **1890. év december hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája**

Nagy-Kanizsán pedig Kremsier József és neje lakásán december: 12-én d. e. 9 órája határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igerőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1890-ik évi november hó 7-ik napján.

FABIÁN
kir. birósági végrehajtó.

2063/2247 tk. 1890.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Málek János szepetneki lakos végrehajtatónak Szalai György molnári lakos elleni 16 frt 41 kr. tőke, ennek 1887. évi novem. hó 8-tól járó 6% kamatai 4 frt 90 kr. végrehajtási 7 frt 15 kr. előbbi árverési kérelmi 7 frt 25 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a n.-kanizsai kir. trvszék (a letenyei kir. járásbiróság) területén fekvő Molnári községi 132 sztjkvben A † 1—4 sor 3. 4. 132. 242. hr. ingatlanokból és a rajta épült házból Szalai Györgyöt illető felerész 442 frt becsárban Molnári község biró házánál **1890. évi december hó 27-ik napján d. e. 10 órakor**

Zakál Gyula letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő kötetes a vételárt három egyenlő részletben, mely pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — s harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Letenyén, a kir. tvszék, mint telkkvi hatóságánál 1890. évi szeptemb. hó 24. napján

FILIPICS
kir. jbiró.

739 1—1

Legszolidabb kiszolgálás.

SZÉKELY és KAUFMANN
férfi-szabók
NAGY-KANIZSÁN, EBENSPANGER-féle HÁZBAN.

Van szerencsénk a n. é. közönségetértesíteni, hogy az előrehaladott idény következtében télruházatra megrendeléseket legszebb hazonra vállalunk el.

Teljes tisztelettel
Székely és Kaufmann.

740 1—3

Dús választék a legfinomabb divatkelmékben.

Legolcsóbb kiszolgálás.

Hirdetmény.

A nagy-kanizsai laktanya részvény-társaság 1890. évi október hó 19 én tartott közgyülésében a társaság feloszlását elhatározta s ez szerint felszámolásba lépett.

A kereskedelmi törvények 202 §-a értelmében felhivatnak mindazok, kik netán érintett társulat ellen követelést formálnak, azt a jelen hirdetmény 3-szori közzétételétől számitott 6 hó lefolyása alatt alulirott cimhez annál inkább is bejelentsék, mivel a 6 havi határidő letelte után a vagyon a részvényesek közt felosztandó s igy a késedelmes jelentkezők kielégitést nem nyerhetnek.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1890. november hó 23-án.

A nagy-kanizsai laktanya részvény-társaság felszámolásban.

740 1—3

Miért kedvelik annyira a
Horgony-
Kőépitő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenekké egy néhány nap mulva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszu során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, **mert** az igazán pompás minták utánépitése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerüen kiegészithető.

Aki

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasitsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony" hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bermentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

735 2—6

A becsi zongóra-keszitők első iparszovetkezete.
bejegyzett szövetkezet korlátlan felelősséggel.
Főraktár: Budapesten, IV., váci-utca 24. sz. a.

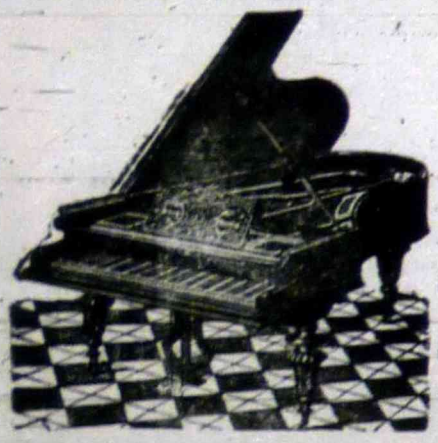

Üzletvezető:
CECELITS JÁNOS.

Nagy választék rovid szalon-, piccolo és Mignon zongora-piano és harmoniumokban.

708 4—5

Gyártelep: Bécsben, IV., Klagbaumgasse No. 3.

Minden dohánytőzsdében és diszáru-üzletben.

A legjobb szivarka-papír
a valódi
LE HOUBLON
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
CAWLEY és HENRY-TÖL
PARISBAN
1889-IKI PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BECSBEN.

502 24—24

Kaphatók Mühlhofer Ödön
Díszes
ezüstözött
ét- és asztali készletek
(kilengyik tokokban)
Kizárólagos czikkek, szállodák, vendéglők, kávéházak, nevelőintézetek, klubok és tiszti étermek részére.
Kőhengyeinek és kőpengyeinek ingyen és bermentve.

Christofle és társa.
ékszerészek
Nagy-Kanizsán.
Egy teljes **étkészlet**, mely áll:
12 levesenkanál, 12 asztali villa, 12 asztali kés,
12 csemege villa, 12 csemege kés, 12 kávés kanál,
1 levesmerő, 1 tejmerő és 1 szelelő
villából o. á. 100.— frba kerül.
1 spr. tétjegy.

713 7—33

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghatharosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüllögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatási következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Életbalzsam — Lebensbalsam

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sas oz" czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven elvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

Védjegy. **főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III** és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. **Budai Emil** ur városi gyógyszertárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

531 26—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs"

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a fej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevenynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyökénél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, nőrigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiereszti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a pragai általános házikenőcs öt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga eczszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legkitünőbbnek elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a czigarettapapir **Braunstein Frères gyárából** „Les derniéres Cartouches" (*Paris, 65. Boulevard. Exelmans,*) *a legkönnyebb és legkitünőbb.*

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlitó vegyelmezések alávettetnek, ugy *Dr. Pohl* a bécsi vegytani egyetem tanára, *Dr. Liebermann* tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, ujabb időben *Dr. Soyka* Hygienia-tanár által a prágainém. egyetemen és mindezen összehasonlitó *vegyelmezések* mindenkor azon eredményt adták, hogy a *Braunstein Frères* czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és *Braunstein Frères* czéget viseli. Ezen czég czigarettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár
Braunstein Frères
czég alatt *Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a.* raktárt tart czigarettapapirjai és czigarettahüvelyei elárusitására.

539 25—25

— **Megjelent a Képes Családi Lapok naptára az 1891. évre.** A szépen és gazdagon illusztrált naptár ugy tartalomra, mint kiállitásra nézve bátran kiállja szépirodalmi termékeinkkel a versenyt. *Szépirodalmi részét:* Tolnai Lajos, Rudnyászky Gyula, Beniczky-Bajza Lenke, Pósa Lajos, Kaas Ivor, Sziklay János, Dalmady Győző, Felméri Lajos, Brankovics Gy., V.-s, Némedy Imre, Makranczi, Rózsahegyi Náci, Molnár Viktor, Szerelembegyi Moczár Jolán, Lauka Gusztáv, Hódsági T. Károly dolgozatai gazdagitják. *Humoros részében:* 17 kép, és számos anekdota nevetteti meg az olvasót. *Mulattató része:* A szinek, a virág,- a napernyő-, legyező- és bélyegnyelven kivül számos szerelmi apróságnak kedveskedik. *A gazdasági, és kertészeti* részben és az orvosi tanácsadóban megbecsülhetetlen cikkeket talál a jó gazda, gazdaasszony és családanya. *A konyhászati rész* a háziasszonyt az étlapkészités gondjaitól menti fel. *Az általános naptári rész* az év története, a naptári jövendő mondó, a cimtár s a hasznos tudnivalók egészitik ki a naptárt a melynek ára 60 kr. Kapható minden könyvkereskedésben, a hol a »Képes Családi Lapok«-ra is elő lehet fizetni negyedévre 1 frt 50 kr.

CSARNOK.

Mindennapi dolog.

A Szent István szobor-alap javára jótékonycélu előadást hirdettek a falragaszok. A fővárosi ifjuság szine java sietett az »Iparos-kör« helyiségeibe — résztvenni az előadáson. Egy fővárosi szépség neve keltette fel az általános érdeklődést. Alig 18 éves leányka volt a mágnes mely felvillanyozta az ifjuságot. A falragaszok előtt óriási tömeget vehetett észre a járó-kelő — kik mind érdeklődéssel olvasták a hirdetést.

Az egész városban szájról-szájra járt a hir, hogy a szép Ida fellép. Mindenki kapkodott a már-már fogytán levő jegyek után; mindenki igyekezett szert tehetni egy belépést igazoló okmányra.

Végre bekövetkezett a várva várt, este — a terem zsufolásig megtelt müértők és mübecslőkkel. Ida csak a negyedik számban lép fel, hallatszott a suttogás. — »Ez unalmas« szólott egy fővárosi ismert divathős; — s mindenki utána mondá »unalmas.« A harmadik szám után egy szőke szerény külsejü fiatal ember lépett a terembe — s félrevonultan várta az előadás folytatását. Nem kellett soká várnia, a jel megadatott — a függöny felgördült s kis várlatva utána megjelent a kézönség tapsai által fogadtatva »a szép Ida« — minden szem feléje irányult, mindenki tekintetével akart találkozni.

Ő azonban figyelembe sem látszott venni a kivánczsiakat. — Szép világos barna szemeit végig járatta a közönségen — s megkezdé szavalatát — melyet meglehetős érzékkel — adott elő. — Szavallata közben észrevette az emlitett szőke ifjut — s szép szemei folyton rajta csüglek, ugy látszott ez ifjutól — ki mint egy szobor hidegen és érzéktelenül nézte őt és hallgatta előadását — várva a tetszés nyilatkozatot.

Előadását tapsvihar követte!

A szinpadot odahagyva alig vette tudomásul az elismeréseket — egyenesén ifjunk felé lépegetett, ki még mindig egy helyen állott. S hozzá érve szépünk vállára tette hótehér pici kezét; midőn az ifju a forró kéz érintését érzé összerezzent s észrevéve a háborgatót távozni készült.

Ida visszatartani igyekezett. »Te már nem szeretsz?« — Ily rövid volt álmod? — Géza kérlek ne vess meg.

Az ifju visszafordult mély sóhajtai ajkán válaszolt: Hagyjuk az érzelgést Nagysám, három év óta vagyok távol szeretett hazámtól — járok kelek mert feledni akarom, minek jött ismét utamba? minek szakitja fel a már már hegedő sebeket? Talán azért, hogy még mélyebbeket verjen? Isten önnel! Legyen boldog s feleljen engem.

Ida szempilláin két gyöngy ütötte fel tanyáját, melyek gyémánt fénynyel ragyogtak. »Gézám, ne itélj el, igen én hibáztam, de meglakoltam érte kérlek hallgas meg — s ha bünösnek tartasz itélj el, — vess meg.«

— Jól van még egyszer felkeresem s aztán nem látom többé soha.

— Köszönöm. — rebegé Ida s ő is távozott.

Harmad naptól kezdve minden nap karöltve látták a szép Idát sétálni bámulói a szőke ifjuval.

Azóta elmult egy fél év s az ifju mély gyászban egyedül jár az utczákon, gyászolja elvesztett boldogságát: s szerelmet.

A szép Ida halványan jár de nem egyedül: hanem naponta mással.

Az ifjunak mély sebet szakitott keblén a kacér nő, megfosztván őt — *a lehető legnagyobb boldogságtól.* Elrabolta tőle azt: — mi egyedül volt éltető eleme: szerelmét s az *enyészetnek* dobva azt áldozatul.

A kik a szép hölgyet ismerték — s kik a viszonyba be voltak avatva, megvetéssel fordultak el a nőtől ki kacérság és tetszvágyból — halálos csapást mért egy igazán szerető férfi szivére!!

S az ifjut csupán barátai vigasztalják: Uj, és mégis oly régi, mindennapi dolog ez, hogy meg sem ütközhetel rajta.

— Igazatok van, nekem *új*, de nem mindennapi dolog, — s azzal tovább halad, ismét fejét lelüggesztve, szemeit a földre szegezve, mint akit misem érdekel többé a nagy világon.

És a kacérnő? Kacérkodik tovább a főváros ifjaival!!

Ez az élet, ez a valódi nagy városi élet hü képe! Z. . . . A. . . .

Törvényszéki csarnok.

— **A félmilliomos ternó ügyét** a temesvári kir. törvényszék két hétig tartott végtárgyalás után e hó 24-én döntötte el elsőfokulag, a mondott napon Ő Felsége a király nevében kihirdetett itéletével. Az itélet most is bünösnek találta *Farkas* Menyhértet és társait, mint az első alkalommal, csak hogy most az okiratHamisitás büntettét nem találta bebizonyitva a törvényszék s most valamivel enyhébb büntetést szabott a vádlottakra, mint az april 1-én kimondott itéletében. Az itéletet következőkben ismertetjük olvasóinkkal: a törvényszék *Farkas* Menyhértet, *Szobovits* Károlyt és *Püspöky* Józselet a btk. 379. és 383. §§. alapján csalás s a 467. § alapján megveszteg etés miatt egyenkint *hat évi fegyházra* és tiz évi hivatalvesztésre, azonkivül Farkast 2000 frt, Püspökyt és Szobovicsot pedig egyenkint 300 frt pénzbüntetésre itélte. *Telkessy*né csalás miatt 2 évi fegyházat kapott, *Hergát tot* és *Püspökynét felmentették.* Az első négy vádlottat a kincstár 480.000 frt kárának egyetemleges megfizetésére is itélték. Az ügyész és a védők fellebbeztek. Az aprilis hó 1-én tartott végtárgyaláson joval sulyosabb büntetést mértek a vádlottakra. Akkor a törvényszék a csaláson és megvesztegetésen kivül okiratHamisitásban is bünösnek nyilvánitottak a vádlottakat és Farkast, Püspökyt és Szobovicsot egyenkint nyolc évi fegyházra itélte. Hergát az első tárgyaláson okiratHamisitás miatt három évi fegyházat kapott, most azonban, mint fönnebb emlitettük, felmentették, mivel a törvényszék az okiratHamisitás miatt emelt vádat elejtette.

Közgazdaság.

— **Budapesti gabnatőzsde.** *A buza* üzlet kezd szilárd irányt követni. A kinálat vaggonárura gyenge, hajórakományukra valamivel nagyobb volt, s minthogy a malmok kedvezőbb vételkedvet tanusitottak, mintegy harmincezer m. mázsa buza kelt el huszonégy krajczárral magasabb árakon. A *többi gabonafélékben* változatlan irány és változatlan árak mellett gyér forgalom volt.

— **A helybeli gabnaforgalom** a lefolyt héten igen szük mederben mozgott. Hozatalok alig voltak, de a piacra került kis menynyiségek jó árakon keltek el. Takarmánycikkekben élénk kereslet uralkodik, s naponkint jobban észlelhető, mily gyenge termés volt ezekben. Mai áraink: 77 kilós buza 7.70, 79 kilós buza 8 frt, rozs 7.25—35, bükköny 6.75, tengeri 6.20, zab 7.10—20, dió 16.50.

Szerkesztői üzenetek.

T. L. Helyben. A tett rövidítések nem a dolog tál hajtottsága, hanem a lap keretébe való beilleszés folytán történt. Reméljük, nem veszi zokon. A küldöttekért fogadja meleg köszönetünket.

M. J. dr. Helyben. „Conticuere omnes?"

I. . . . itt. Talán valamelyik hur pattant el s azért hallgat a lant?

V. H. dr. Nem a tárgyalások miféntje, hanem az elért eredmény érdekli a közönséget, a bizottság tárgyalása lefolyására soha sem reflectálunk, de a közgyülés határozatait mindig közöljük, ezt tettük most is; a bizottsági tárgyalás miféntje egészen közönbös a dolognál, mert az eredmény meg van.

É. K. Sümeg. Köszönet szives buzgalmáért, jövőben is reméljük részvétét.

L. C. B. Czuba. Gratulálunk. A cs. p. megindult.

V. A. Sümeg. Megkaptuk, elolvastuk, bevált; a jövő számban közöljük; a t. p. csak akkor utalványozható, ha legalább három müve jelent meg. Addig azon számokat kapja csupán, melyekben müvei megjelennek.

„Magyar Föld." Megjött, s mint látható fel is használtuk. Rendes küldését kérjük.

„Mentők Lapja." Még mindig nem kaptuk, pedig a tett kérdésre levelező lapon küldtük meg válaszunkat

D. J. Budapest. A regényt várjuk, s egyébként is levaled hosszas kimaradását nem tudjuk megfejteni.

R. Gy. Érsekujvár. Levelédre adott válaszunk mikénti elintézését még nem vettünk. kérjük azt.

Nyilttér.*)

Als preiswerthes, praktisches **Weihnachtsgeschenk** empfehle ich: **Rosenseid: Bästroben** (ganz Seide) **fl. 10.50. p. Robe,** sowie fl. 14.25, 17.50, 21.35, 26.25 bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht **nothwendig**, vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, wass mich convenirt

Muster von **schwarzen, farbigen** und **weissen** Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant,) **Zürich.** Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felelős szerkesztő: **Cs. Palotai Ákos.**

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

10184 szám. 1890.

Árverési hirdetmény

Alulirt kiküldött biróságí végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 8587/890 sz. végzése által a nemesvidéki önsegélyző-szövetkezet végrehajtató javára Böhm Fülöp b.-magyarodi és Kremsier József és neje n.-kanizsai lakók ellen 355 frt tőke, ennek 1889 év dec. hó 10 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt 20 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 692 frt 20 krra becsült szobabutorok, füszerek, boltfalványok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján el..datnak.

Mely árverésnek a 10184 1890 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis B. Magyarodon alperes lakásán leendő eszközlésére **1890. év december hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája**

Nagy-Kanizsán pedig Kremsier József és neje lakásán december: 12-én d. e. 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igerőnek becsáron alul is aladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1890-ik évi november hó 7-ik napján.

FABIÁN
kir. biróságí végrehajtó.

2063/2247 ik. 1890.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Malek János szepetneki lakos végrehajtatónak Szalai György molnári lakos elleni 16 frt 41 kr. tőke, ennek 1887. évi novem. hó 8-tól járó 6% kamatai 4 frt 99 kr. végrehajtási 7 frt 15 kr. előbbi árverési kérelmi 7 frt 25 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a n.-kanizsai kir. trvszék (a letenyei kir. járásbiróság) területén fekvő Molnári községi 132 sztjkvben A † 1—4 sor 3. 4. 132. 242. hr. ingatlanokból és a rajta épült házból Szalai Györgyöt illető felerész 442 frt becsárban Molnári község biró házánál **1890. évi december hó 27-ik napján d. e. 10 órakor**

Zakál Gyula letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő kötetes a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Letenyén, a kir. tvszék, mint telkkvi. hatóságánál 1890. évi szeptemb. hó 24. napján

FILIPICS
kir. jbiró.

739 1—1

Legszolidabb kiszolgálás.

SZÉKELY és KAUFMANN
férfi-szabók
NAGY-KANIZSÁN, EHRENSPANGER-féle HÁZBAN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesiteni, hogy az előrehaladott idény következtében téliruháatra megrendeléseket legcsekélyebb haszonra vállalunk el.

Teljes tisztelettel
Székely és Kaufmann.

740 1—3

Dús választék a legfinomabb divatkelmékben.

Legolcsóbb kiszolgálás.

Hirdetmény.

A nagy-kanizsai laktanya részvény-társaság 1890. évi október hó 19 én tartott közgyülésében a társaság felöszlását elhatározta s ez szerint felszámolásba lépett.

A kereskedelmi törvények 202 §-a értelmében felhivatnak mindazok, kik netán érintett társulat ellen követelést formálnak, azt a jelen hirdetmény 3-szori közzétételétől számitott 6 hó lefolyása alatt alulirott cimhez annál inkább is bejelentsék, mivel a 6 havi határidő letelte után a vagyon a részvényesek közt felosztandó s igy a késedelmes jelentkezők kielégitést nem nyerhetnek.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1890. november hó 23-án.

A nagy-kanizsai laktanya részvény-társaság felszámolásban.

740 1—3

Miért kedvelik annyira a
Horgony-
Kőépitő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenekké egy néhány nap mulva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszu során át mulató és oktató foglalkozási szerűl szolgálnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, **mert** az igazán pompás minták utánépitése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerűen kiegészithető.

Azért

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasitsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony" hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

735 2—6

A becsi zongora-keszitők első iparszovetkezete.
bejegyzett szövetkezet korlátlan felelősséggel.
Főraktár: Budapesten, IV., váci-utca 24. sz. a.

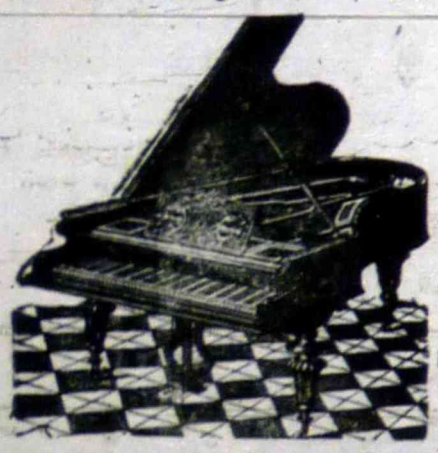

Üzletvezető:
CECELITS JÁNOS.

Nagy választék rovid szalon-, piccolo és Mignon zongora-piano és harmoniumokban.

708 4—5

Gyártelep: Bécsben, IV., Klagbaumgasse No. 3.

Minden dohánytőzsdében és diszáru-üzletben.

A legjobb szivarka-papír
a valódi
LE HOUBLON
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
CAWLEY és HENRY-TÖL
PARISBAN
1889-IKI PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BECSBEN.

502 24—24

Kapbach Mühlhofer Ödön
Dúsan ezüstözött
ét- és asztali készletek
(Kolengyik tőjeikben).
Kizárólagos czikkek, szálloldák, vendéglők, kávéházak, nevelődék, clubok és finszi éttermek részére.
Kőfénygyűrűk és képes kirjegyzékek ingyen és bérmentve.

Christofle és társa.
Nagy-Kanizsán.
Egy teljes étkészlet, mely áll:
12 terítőkanál, 12 asztali villa, 12 asztali kés,
12 csemegevilla, 12 csemegekés, 12 kávés kanál,
1 levesmerő, 1 tejmerő és 1 szeletelő villa
ezüstből a. á. 100.— frba kerül.
1 jótállási könyv.
ékszerészek.

713 7—33

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghatharatosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüdögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatási következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Életbalsam — Lebensbalsam

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sas oz" czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prága 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

Védjegy.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. **Budai Emil** ur városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

531 26—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs"

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevenynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiereti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga czczszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a czigarettapapir **Braunstein Frères gyárából,**

„Les dernières Cartouches" (*Piris, 65. Boulevard Exelmans,*) *a legkönnyebb és legkitünőbb.*

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlitó vegyelmezések alávettettek, ugy *Dr. Pohl* a bécsi vegytani egyetem tanára, *Dr. Liebermann* tanár a budapesti állami vegylani állomás főnöke, ujabb időben *Dr. Soyka* Hygienia-tanár által a prágainém. egyetemen és mindezen összehasonlitó *regyelmezések* mindenkor azon eredményt adták, hogy a *Braunstein Frères* czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és *Braunstein Frères* czéget viseli. Ezen czég czigarettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár
Braunstein Frères
czég alatt *Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a.* raktárt tart **czigarettapapirjai és czigarettahüvelyei elárusitására.**

539 25—25

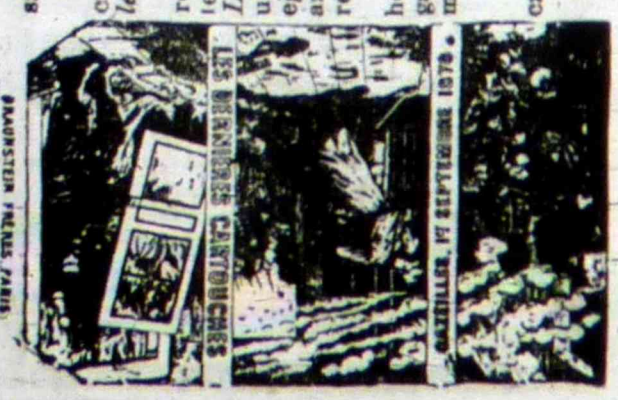

Sarg Glicerin-Fog-Crém.

A fogak szépsége. | Nélkülözhetetlen **rövid ideig tartó használattal** a fogak tisztitására.

KALODONT

Egészségügyi hatóság által megbirálva.

Igen alkalmas utazásoknál. Illatosan üditö.

Ártalmatlan még a leggyöngébb fogzománcnál is.

Jegyzék: Németország és Franciaországban a legnagyobb eredményével van használatban s ugy az udvarnál, mint a legmagasabb körökben és az egyszerü polgár házánál is használtatik. 695 8—26

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél: Ára egy darabnak **35 kr.** Nagy-Kanizsán Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf, Strem és Klein, Marton és Huber uraknál.

AZ „ANKER"

élet- és járadék-biztositó-társaság

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG

Budapest, Deaktér 6. sz. (Anker-udvar)

A társaság eszközöl mindenféle, az emberi életre vonatkozó biztositásokat.

Biztositások nyereményrészesüléssel.

A nyereményosztalék az életeseti biztositásoknál átlag a biztositott tőke **30%**-át tette ki, ugy hogy minden **1000** frt biztositott tőkére **300 forint nyeremény esett.** A haláleseti biztositásoknál a nyeremény az évi dij **25%**-át tette ki.

A társaság vagyona **37 millió forint**, biztositási állománya 1889. december 31-én **184 millió forint.** A társaság haláleseteért és lejárt biztositásokért 1889. dec. 31-ig több mint **65 millió forintot** fizetett ki.

Felvilágositással szolgál a helyi ügynökség **Weiss testvér** uraknál, valamint a fenti vezérképviselőség. 706 5—6

Alkalmas utazó ügynökök kerestetnek.

WOHANKA és TÁRSA

Répamag-osztály

Budapest, VI. ker, Podmanitzky-utca 23.

Egyedüli elárusitója

Ő Felsége a császár és kir. csehországi magánbirtokain termesztett

Répamag-különlegességeknek.

Répamag-termesztési és kipróbálati-állomások: Mezöhegyes, Leopoldsdorf, Hostivic.

741 1—1

ajánlja következő répamag-különlegességeit:

I. Czukorrépa-magvak:

„Austria-Electoral" fehér és piros.
„Kleinwanzleben."
„Vilmorin".

II. Takarmány-répamagvak:

Oberndorf vörös és sárga
Leutowitzi „ „ „
„Buczok" „ „ „
„Mammuth vörös
„Óriás" palacek-idomu, vörös és sárga.

A megrendelések idejekorán való beküldése kéretik, melyek legnagyobb és pontos teljesitése biztositatik.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel."

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **Általános labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888 okt. 22-én.

Tekintetes Úr!

Alúlirt kéri, hogy feletta hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignácz, orvos.

Hrabche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megbültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem meutettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Kniffc Teréz.

Bécs-Újhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Göhl mellett. 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!

Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Habe Ignácz.

Gotschdorf, Kelbach mellett, Szilézia. 1886. okt. 8-án

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaihól 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemét kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle,** az **„arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomaga 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerincz agy-bántalom, tagszaggatás ischias, migraine ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen, 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer** J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy üvegecskével 2 forint.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam **Pserhofer** J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra s minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifűnedv, egy általán van ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajc. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszenczia (pragai csöppek), megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó só **Bullrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só kitünő gyógyszer, gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Póstai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 716 6—12

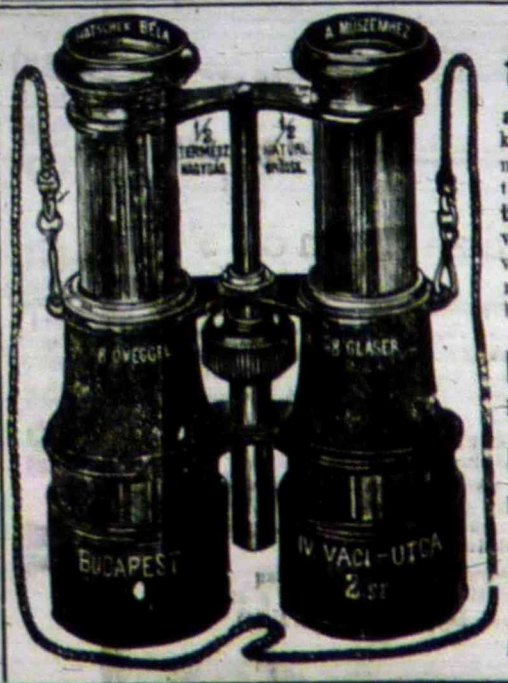

Az én legujabb

tábori utazó és szinházi látcsöveim

a legjobbak és **legolcsóbbak** az eddigi eladásban előfordultak közt. A látcsövek **tiszta achromatikus 43 mm.** objectiv átmérővel birnak és **minden szemhez alkalmasak;** nagyobb távolságra is erősen és **tisztán elégé nagyitva** mutatnak, **8 üveggel, iránytüvel, börzsinorral, börtok** és **szijjal** vannak ellátva, a következő árakon: fekete és alányozott karikával **9 frt,** ugyanez egész alány kihuzóval **11 frt,** fekete és alányozott karikával nap ellenzővel **12 frt 50 kr.** Nagy választékban vannak mindenféle más szinházi látcsövek is bőrokkal **4 frttól 60 frtig.**

Uj! „Puck" zsebben hordozható fényképező készülékek magyarázattal és összes vegyi felszerelésekkel **3 frt 75 kr.** Ezen fényképek kezelése oly egyszerü, hogy **gyermekek** által is könnyen kezelhetők.

Uj! „Electra" zsebben hordozható gyujtógép **gyufa és sav nélkül,** gyufatartó nagyságu s vele hosszabb idő keresztül világithatni, ára **2 frt 75 kr.** Kaphatók egyedül:

HATSCHEK BÉLA **lát- és müszerésznél. Budapest, IV. Váci-utca 2. A városház-téri sarokházban.**

A „müszemhez" Árjegyzék ingyen kapható. 743 1—3

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1890.